

Ministarstvo znanosti,
obrazovanja i sporta

**STRUKOVNI KURIKULUM
ZA STJECANJE KVALIFIKACIJE
EKONOMIST**

Popis kratica

ALADI - Asociación Latinoamericana de Integración, Latinoameričko udruženje za integraciju

ASOO – Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih

AZOO – Agencija za odgoj i obrazovanje

BDP – Bruto domaći proizvod

CARIFTA - Caribbean Free Trade Association, Karipsko udruženje za slobodnu trgovinu

CEFTA - Central European Free Trade Association, Centralnoevropski ugovor o slobodnoj trgovini

CPI - Consumer Price Indexes, košarica potrošačkih dobara

D - desna

DZS – Državni zavod za statistiku

DGU – Državna geodetska uprava

EBRD - European Bank for Reconstruction and Development, Europska banka za obnovu i razvoj

EIB – European Investment Bank, Europska investicijska banka

EU – Europska unija

EU CV - European. Curriculum vitae, EU format životopisa

FTP - File Transfer Protocol, Protokol za prijenos datoteka

GATT - General Agreement on Tariffs and Trade, Opći sporazum o carinama i trgovini

GATS - General Agreement on Trade in Services, Opći sporazum o trгови i uslugama

GPS – Global Positioning System, globalni pozicijski sustav

GRI - Global Reporting Initiative, neprofitna organizacija koja promiče ekonomsku održivost

HUP – Hrvatska udruga poslodavaca

IBRD - International Bank for Reconstruction and Development, Međunarodna banka za obnovu i razvoj

ICT – Information and communications technology, informacijska i komunikacijska tehnologija

IMF - International Monetary Fund, Međunarodni monetarni fond

IUPAC – International Union of Pure and Applied Chemistry, Međunarodna unija za čistu i primjenjenu kemiju

ITM – indeks tjelesne mase

L – lijeva

MTP – multilateralna trgovinska platforma

MZOS – Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta

NAFTA - North American Free Trade Agreement, Sjevernoamerički sporazum o slobodnoj trgovini

NCVVO – Nacionalni centar za vanjsko vrjednovanje obrazovanja

NEW – netto ekonomsko blagostanje

NN – Narodne novine

OPEC - Organization of the Petroleum Exporting Countries, Organizacija zemalja izvoznica nafte

PDV – Porez na dodanu vrijednost

PPI - Producer Price Indeks, indeks cijena proizvodnje

PSE – Periodni sustav elemenata

RH – Republika Hrvatska

SUVT – Središnju ured vježbeničkih tvrtki

TRIPS – Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights, Sporazum o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva

UNDP - United Nations Development Programme, program Ujedinjenih naroda za razvoj

VT – vježbenička tvrtka

ZOT – zadaci objektivnog tipa

Sadržaj

1. Opći dio.....	5
1.1. Kurikulum za stjecanje kvalifikacije.....	5
1.2. Cilj kurikuluma.....	5
1.3. Trajanje obrazovanja.....	5
1.4. Uvjeti upisa, tijeka i završetka obrazovanja.....	5
2. Nastavni plan i program.....	6
2.1. Nastavni plan.....	6
2.2. Nastavni program.....	8
2.2.1. Općeobrazovni dio.....	8
2.2.2. Obvezni strukovni moduli.....	131
2.2.3. Izborni strukovni moduli.....	211
2.2.4. Završni rad.....	238
3. Okruženje za učenje.....	239
4. Kadrovski uvjeti.....	240
5. Minimalni materijalni uvjeti.....	246
6. Reference dokumenta.....	251
6.1. Referentni brojevi.....	251
6.2. Članovi radnih skupina koji su sudjelovali u izradbi strukovnog kurikuluma.....	251
6.2.1. Općeobrazovni dio.....	251
6.2.2. Strukovni dio.....	253
6.3. Predlagatelj strukovnog kurikuluma.....	253

Napomene:

imenice korištene u ovom dokumentu, primjerice polaznik, tehničar, student, korisnik, poslodavac, investitor, stručni suradnik i referent, podrazumijevaju rodnu razliku.

1. Opći dio

1.1. Kurikulum za stjecanje kvalifikacije

Ekonomist

1.2. Cilj kurikuluma

Osigurati polaznicima stjecanje kompetencija propisanih standardom strukovne kvalifikacije ekonomist.

1.3. Trajanje obrazovanja

Četiri godine

1.4. Uvjeti upisa, tijeka i završetka obrazovanja

Uvjet upisa je završena osnovna škola.

2. Nastavni plan i program

2.1. Nastavni plan

NASTAVNI PLAN EKONOMIST																																	
A. OPĆEOBRAZOVNI DIO																																	
MODUL	NASTAVNI PREDMETI	Broj sati (godišnje i tjedno - teorija, vježbe i praktična nastava) i broj bodova																															
		1. razred				2. razred				3. razred				4. razred																			
		godišnje	tjedno			bodovi	godišnje	tjedno			bodovi	godišnje	tjedno			bodovi	godišnje	tjedno			bodovi												
T	V		PN	T	V			PN	T	V			PN	T	V			PN															
OPĆEOBRAZOVNI MODUL	HRVATSKI JEZIK	105	3			6	105	3			6	105	3			6	96	3			6												
	STRANI JEZIK	105	3			6	105	3			6	105	3			6	96	3			6												
	POVIJEST	70	2			4,5	70	2			4,5																						
	VJERONAUKE/ETIKA	35	1			2,5	35	1			2,5	35	1			2,5	32	1			2,5												
	GEOGRAFIJA *	70	2			4	70	2			4	70	2			3,5	64	2			3,5												
	TJELESNA I ZDRAVSTVENA KULTURA	70	2			2	70	2			2	70	2			2	64	2			2												
	MATEMATIKA**	105	3			5,5	105	3			5,5	105	3			5,5	96	3			5,5												
	KEMIJA	70	2			3,5																											
	BIOLOGIJA	70	2			4,5																											
UKUPNO SATI / BODOVA A.		700	20			38,5	560	16			30,5	490	14			25,5	448	14			25,5												
UDIO OPĆEOBRAZOVNIH PREDMETA / BODOVA U UKUPNOM FONDU %		63%				64%				50%				51%				44%				43%				44%				43%			
B. POSEBNI STRUKOVNI DIO																																	
B1. OBVEZNI STRUKOVNI MODULI	NASTAVNI PREDMETI	Broj sati (godišnje i tjedno - teorija, vježbe i praktična nastava) i broj bodova																															
		1. razred				2. razred				3. razred				4. razred																			
		godišnje	tjedno			bodovi	godišnje	tjedno			bodovi	godišnje	tjedno			bodovi	godišnje	tjedno			bodovi												
T	V		PN	T	V			PN	T	V			PN	T	V			PN															
OSNOVE EKONOMIJE	OSNOVE EKONOMIJE	70	2			4	70	2			4	70	2			4	64	2			3												
	STATISTIKA											70	1	1		3																	
POSLOVNE KOMUNIKACIJE	POSLOVNE KOMUNIKACIJE	70	1	1		4	70	1	1		4																						
	KOMUNIKACIJSKO PREZENTACIJSKE VJEŠTINE											70	1	1		4																	
RAČUNOVODSTVO I FINANCIJE	OSNOVE RAČUNOVODSTVA	70	1	1		4																											
	RAČUNOVODSTVO TROŠKOVA I IMOVINE						105	2	1		6																						
	RAČUNOVODSTVO PROIZVODNJE I TRGOVINE											105	2	1		6																	
	PODUZETNIČKO RAČUNOVODSTVO																128	1	3		8												
MARKETING	MARKETING											70	1	1		4,5	64	1	1		3,5												
FINANCIJSKO TRŽIŠTE I INSTITUCIJE	BANKARSTVO I OSIGURANJE											105	2	1		5,5	64		2		3,5												
	TRŽIŠTE KAPITALA																64	2			3												
PODUZETNIŠTVO U PRIMJENI	PODUZETNIŠTVO	70	1	1		3,5	105	2	1		6																						
	VJEŽBENIČKA TVRTKA											70		2		4,5	64		2		3,5												
DRUŠTVENO ODGOVORNO POSLOVANJE	DRUŠTVENO ODGOVORNO POSLOVANJE						70	2			3,5																						
PRAVNO OKRUŽENJE POSLOVANJA	PRAVNO OKRUŽENJE POSLOVANJA																64	2			3												
INFORMATIKA	INFORMATIKA	70		2		3	70		2		3																						
UKUPNO SATI / BODOVA B1.		350	5	5		18,5	490	9	5		26,5	560	9	7		31,5	512	6	8		27,5												
UDIO OBVEZNIH STRUKOVNIH PREDMETA / BODOVA U UKUPNOM FONDU %		31%				31%				44%				44%				50%				53%				50%				46%			

B2. IZBORNI STRUKOVNI MODULI	NASTAVNI PREDMETI *	Broj sati (godišnje i tjedno - teorija, vježbe i praktična nastava) i broj bodova																			
		1. razred				2. razred				3. razred				4. razred							
		godišnje	tjedno			bodovi	godišnje	tjedno			bodovi	godišnje	tjedno			bodovi	godišnje	tjedno			bodovi
			T	V	PN			T	V	PN			T	V	PN			T	V	PN	
OBITELJSKI POSAO	OBITELJSKI POSAO	70	1	1	3																
GLOBALNO POSLOVNO OKRUŽENJE	GLOBALNO POSLOVNO OKRUŽENJE	70	2		3																
UVOD U POSLOVNO UPRAVLJANJE	UVOD U POSLOVNO UPRAVLJANJE					70	2		3												
OSNOVE TURIZMA	OSNOVE TURIZMA					70	2		3												
RAČUNOVODSTVO NEPROFITNIH ORGANIZACIJA	RAČUNOVODSTVO NEPROFITNIH ORGANIZACIJA									70	1	1	3								
UPRAVLJANJE PRODAJOM	UPRAVLJANJE PRODAJOM									70	1	1	3								
ANALIZA FINANIJSKIH IZVJEŠĆA	ANALIZA FINANIJSKIH IZVJEŠĆA													64	1	1	3				
MARKETING USLUGA	MARKETING USLUGA													64	2		3				
UKUPNO SATI / BODOVA B2.		70	1	1	3	70	1	1	3	70	1	1	3	64	1	1	3				
<i>UDIO IZBORNIH STRUKOVNIH PREDMETA / BODOVA U UKUPNOM FONDU %</i>		6%			5%	6%			5%	6%			5%	6%			5%				
UKUPNO SATI / BODOVI B1. + B2.		420	6	6	21,5	560	10	6	29,5	630	10	8	34,5	576	7	9	30,5				
<i>UDIO STRUKOVNIH PREDMETA / BODOVA U UKUPNOM FONDU %</i>		38%			36%	50%			49%	56%			58%	56%			51%				
C. ZAVRŠNI RAD																					
UKUPNO BODOVA C.																			4		
SVEUKUPNO SATI / BODOVI A + B + C		1120	26	6	60	1120	26	6	60	1120	24	8	60	1024	21	9	60				

- * Napomene: u 1., 2., 3. i 4. razredu iz izbornih strukovnih modula bira se po jedan (1) predmet iz ponuđenog izbornog modula.
- * Sadržaj predmeta obuhvaća: opću ekonomsku geografiju, ekonomsku geografiju svijeta, Europe i Republike Hrvatske
- ** Sadržaj predmeta obuhvaća: matematiku i gospodarsku matematiku

2.2. Nastavni program

2.2.1. Općeobrazovni dio

Naziv nastavnog predmeta: **HRVATSKI JEZIK**

Cilj predmeta:	<ul style="list-style-type: none">▪ naučiti jezikom izraziti vlastite misli, osjećaje, ideje, stavove i prikladno jezično reagirati u međudjelovanju sa sugovornicima u različitim situacijama razvijajući (samo)poštovanje▪ steći potrebne razine slušanja, razumijevanja i govorenja koje su ključne za učenje, rad i život, tj. razviti sposobnost komunikacije u različitim situacijama▪ razumjeti kako jezik djeluje i ovladati potrebnim jezikoslovnim pojmovima, tekstnim vrstama i stilovima▪ steći potrebne razine pisanja ključne za učenje, rad i život, tj. razviti sposobnost komunikacije u različitim situacijama▪ razviti razumijevanje književnosti kao umjetnosti riječi, poštivati hrvatsku književnost i kulturu te književnosti i kulture drugih naroda
Opis predmeta:	<p>U hrvatskom jeziku pet je jedinica ishoda učenja:</p> <ol style="list-style-type: none">I. Slušanje i govorenjeII. Struktura hrvatskog jezikaIII. PisanjeIV. Analiza književnih tekstovaV. Analiza neknjiževnih tekstova. <p>Ishodi su jedinica koncipirani na način da se njihovim ostvarivanjem razvijaju komunikacijske vještine i kompetencije polaznika te cjelovito razumijevanje govorenih i pisanih tekstova.</p> <p>Svi se navedeni ishodi ostvaruju u svakom razredu učenja hrvatskog jezika.</p>

Nastavni predmet po razredima i ishodima učenja

Naziv nastavnog predmeta: **HRVATSKI JEZIK**

Razred: **prvi (1.)**

U prvom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:

Slušanje i govorenje

1. razlikovati slušanjem monološke i dijaloške govorne oblike s obzirom na komunikacijski kontekst i primatelja
2. utvrditi slušanjem bit govornog teksta – eksplicitno i implicitno
3. odabrati način govora, rječnik i strukturu rečenice primjereno komunikacijskoj situaciji i primatelju
4. organizirati jasno i smisleno govornu poruku pomoću bilježaka i grafičkih prikaza
5. govoriti tečno u skladu s pravogovornom, fonološkom, morfološkom, tvorbenom, sintaktičkom, leksičko-semantičkom i stilističkom normom
6. provjeriti učinak vlastitog ili tuđeg govora s obzirom na komunikacijsku situaciju i primatelja govorne poruke

Struktura hrvatskog jezika

1. razvrstati jezikoslovne pojmove
2. opisati sadržaje povezati s povijesti hrvatskog jezika
3. razlikovati značajke hrvatskog standardnog jezika u odnosu na druge idiome hrvatskog jezika
4. navesti jezična pravila
5. izdvojiti strukturu jezičnih jedinica na pojedinoj jezičnoj razini
6. utvrditi jezične jedinice na sintagmatskoj razini
7. uporabiti jezična pravila hrvatskog standardnog jezika u skladu s pravopisnom, pravogovornom, fonološkom, morfološkom, tvorbenom, sintaktičkom, leksičko-semantičkom i stilističkom normom

Pisanje

1. sastavljati različite vrste tekstova
2. oblikovati tekstove koji ispunjavaju različite komunikacijske funkcije
3. planirati sadržaj teksta primjeren komunikacijskoj funkciji i čitatelju uz smjernice ili samostalno
4. napisati samostalno logički i sadržajno povezan tekst
5. rabiti različite postupke u oblikovanju teksta s obzirom na vrstu i komunikacijsku funkciju teksta
6. koristiti rječnik primjeren komunikacijskoj funkciji teksta i čitatelju
7. uporabiti jezična pravila hrvatskog standardnog jezika u skladu s pravopisnom, pravogovornom, fonološkom, morfološkom, tvorbenom, sintaktičkom, leksičko-semantičkom i stilističkom

	<p>normom</p> <p>8. provjeriti napisani tekst samostalno s obzirom na sadržajnu, strukturnu i jezičnu točnost i primjerenost</p> <p>Analiza književnih tekstova</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. odrediti književne tekstove prema vanjskim odrednicama 2. objasniti književnoteoretske pojmove na prototipnim primjerima 3. utvrditi na književnim tekstovima strukturna, tematska, sadržajna i stilska obilježja 4. prikupiti informacije o zadanim književnim tekstovima iz različitih izvora 5. izdvojiti jezične i stilske pojedinosti u književnim tekstovima 6. usporediti poznate književne tekstove na strukturnoj, sadržajnoj i jezičnoj razini 7. potvrditi argumentima svoj stav o poznatom književnom tekstu <p>Analiza neknjiževnih tekstova</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. razlikovati tekstove po vrsti i komunikacijskoj funkciji iz tiskanog ili elektroničkog izvora 2. identificirati postupke u oblikovanju teksta kojima se ostvaruje komunikacijska funkcija teksta 3. razjasniti značenja riječi u kontekstu specifičnom za pojedini tekst 4. tumačiti tekstove s grafičkim elementima 5. utvrditi bit teksta i sadržajne pojedinosti – eksplicitno i implicitno 6. objasniti namjeru teksta s obzirom na obilježja teksta, očekivanja čitatelja i djelovanje na čitatelja 7. prikupiti informacije o zadanim neknjiževnim tekstovima iz različitih izvora 8. izdvojiti jezične pojedinosti u neknjiževnim tekstovima 9. poduprijeti argumentima stav o neknjiževnom tekstu
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme
Slušanje – monološki oblici	Javni govor
Govorenje – monološki oblici	Govor
Govorenje – dijaloški oblici	Oluja ideja
Funkcija glasova u jeziku	Fonem, alofon, fon Fonem i grafem
Tvorba i podjela glasova	Podjela glasova prema otvoru Slogovi i slogovna struktura

	Podjela glasova prema zvučnosti Podjela glasova prema mjestu tvorbe
Glasovne promjene	Jednačenje glasova po zvučnosti Jednačenje glasova po mjestu tvorbe Gubljenje suglasnika Palatalizacija Sibilarizacija Jotacija Vokalizacija Nepostojano a
Pravogovorna i pravopisna norma	Pravogovor ili ortoepija Naglasni sustav hrvatskog standardnog jezika Vrednote govornog jezika Pravopis ili ortografija Pisanje velikog i malog slova Pravopisni i rečenični znakovi Pisanje glasova č/ć, dž/đ Alternacije ije/je/e/i
Hrvatski jezik od prvih pisanih spomenika do kraja 15. stoljeća	Jezik – temelj narodne kulture: trojezičnost i tropismenost hrvatske srednjovjekovne književnosti Izvori hrvatskog književnog jezika (spomenici pismenosti, historiografski spisi, zakonici)
Pisanje - opisivanje	Opisivanje kao postupak
Pisanje - pripovijedanje	Pripovijedanje kao postupak Priča Tehničko izvješće Obavijest Životopis Molba
Priča i novela	Polaznici čitaju dva djela s popisa. Prvo je djelo na popisu obvezatno. Valja odabrati još jedno cjelovito djelo po izboru nastavnika i/ili čitalačkim interesima polaznika. Ranko Marinković, <i>Prah</i> Giovanni Boccaccio, <i>Chichibio</i> Ivan Aralica, <i>Svemu ima vrijeme</i> ili <i>Školjka</i> Miro Gavran, <i>Mali neobični ljudi</i> ili <i>Obiteljske priče</i> Antun Šoljan, <i>Dobri čovjek s Kaprija</i> Ivo Andrić, <i>Put Alije Đerzeleza</i> Dubravko Horvatić, <i>Đavo u podne</i> Vjekoslav Kaleb, <i>Gost</i>
Roman	Polaznici čitaju dva djela s popisa. Prvo je djelo na popisu obvezatno. Valja odabrati još jedno cjelovito djelo po izboru nastavnika i/ili čitalačkim interesima polaznika. Pavao Pavličić, <i>Večernji akt</i> Marija Jurić Zagorka, <i>Vitez slavonske ravni</i> Ivana Simić Bodrožić, <i>Hotel Zagorje</i> Victoria Hislop, <i>Otok</i> Khaled Hosseini, <i>Gonič zmajeva</i> John Ronald Reuel Tolkien, <i>Hobbit</i>
Drama	Polaznici čitaju dva djela s popisa. Prvo je djelo na popisu obvezatno. Valja odabrati još jedno cjelovito djelo po izboru nastavnika i/ili čitalačkim interesima polaznika. Miro Gavran, <i>Ljubavi Georgea Washingtona</i> Plaut, <i>Škrtac</i>

	Pero Budak, <i>Mečava</i> Carlo Goldoni, <i>Gostioničarka Mirandolina</i>
Lirika	Polaznici čitaju šest pjesama: dvije pjesme vezanog stiha, dvije pjesme slobodnog stiha i dvije pjesme u prozi. Vezani stih: Antun Gustav Matoš, Tin Ujević, Vladimir Nazor, Dobriša Cesarić, Vesna Parun, Jacques Prevert, Francesco Petrarca Slobodni stih: Antun Branko Šimić, Dragutin Tadijanović, Nikola Miličević, Mak Dizdar, Nikola Šop, Josip Pupačić, Reiner Maria Rilke Pjesma u prozi: Miroslav Krleža, Danijel Dragojević
Ep	Polaznici čitaju pet pjevanja. Dante Alighieri, <i>Pakao</i> (od I. do V. pjevanja)
Čitanje - opisivački tekstovi	Postupak opisivanja u različitim vrstama tekstova
Čitanje - pripovjedački tekstovi	Postupak pripovijedanja u različitim vrstama tekstova Molba Životopis
Napomene:	Polaznici tijekom nastavne godine pišu dvije školske zadaće. Obvezatne su četiri domaće zadaće u mjesecu.
Ostalo	
Metode i oblici rada:	Metode: usmeno izlaganje, razgovor, čitanje i rad s tekstem, objašnjavanje, pisanje, igranje uloga, simulacije, projektna nastava, placemat (podložak), grupna slagalica. Oblici: individualni oblik rada, čelni oblik rada, rad u paru, rad u skupinama, timski rad, istraživačko učenje, suradničko učenje, samoregulirano učenje. Napomene: izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik, sukladno nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	Elementi: pisanje, govorenje i slušanje, jezik, književni tekstovi, neknjiževni tekstovi. Oblici: Usmena provjera, pisana provjera, domaća zadaća, školska zadaća, predstavljanje rezultata rada; vrjednovanje suučenika, samovrjednovanje, zajednička evaluacija, učeničke mape, bilješke opisnog praćenja (odnos prema radu, samostalnost, odgovornost).
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta.

Naziv nastavnog predmeta: **HRVATSKI JEZIK**

Razred: **drugi (2.)**

U drugom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	Ishodi učenja navedeni za prvi razred ostvaruju se u sve četiri godine učenja hrvatskog jezika.
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme
Slušanje – monološki oblici	Predavanje
Slušanje – dijaloški oblici	Intervju
Govorenje – monološki oblici	Predavanje
Govorenje – dijaloški oblici	Anketa
Morfem i morfologija	Morfem, alomorf, morfologija Vrste morfema
Gramatičke kategorije	Kategorije vrsta riječi Kategorije oblika riječi
Promjenjive riječi	Imenice Imenice i pravopis Zamjenice Zamjenice i pravopis Pridjevi Pridjevi i pravopis Brojevi Brojevi i pravopis Glagoli Glagoli i pravopis
Nepromjenjive riječi	Prilozi Prijedlozi Veznici Čestice Usklici
Hrvatski jezik od 16. do kraja 18. stoljeća	Najvažnije jezikoslovna djela (Bartol Kašić, Juraj Habelić, Jakov Mikalja, Ardelio Della Bella, Ivan Belostenec)
Pisanje - izlaganje	Izlaganje kao postupak Definicije Sažetak Bilješke i natuknice Zapisnik Stručno izvješće
Cijeli se svijet igra	<i>Polaznici čitaju tri djela s popisa. Prvo je djelo na popisu obvezatno. Valja odabrati još jedno cjelovito djelo i jedan ulomak po izboru nastavnika i/ili čitalačkim interesima polaznika.</i> Molière, <i>Škrtac</i> Pedro Calderón de la Barca, <i>Život je san</i> William Shakespeare, <i>San ljetne noći</i> William Shakespeare, <i>Romeo i Julija</i> Tennessee Williams, <i>Tramvaj zvan žudnja</i> Elvis Bošnjak, <i>Nosi nas rijeka</i> Tena Štivičić, <i>Fragile</i>

Prometeji	<p>Polaznici čitaju tri djela s popisa. Prvo je djelo na popisu obvezatno. Valja odabrati još jedno cjelovito epsko ili dramsko djelo te ulomak ili pjesmu po izboru nastavnika i/ili čitalačkim interesima polaznika.</p> <p>Eshil, <i>Okovani Prometej</i> Miguel de Cervantes Saavedra, <i>Don Quijote</i> Johann Wolfgang Goethe, <i>Prometej</i> Alfred Victor de Vigny, <i>Smrt vuka</i> Ivan Mažuranić, <i>Smrt Smail-age Čengića</i> Mihail Jurjevič Ljermontov, <i>Junak našeg doba</i> Tin Ujević, <i>Visoki jablani</i> George Gordon Byron, <i>Hodočašće Childea Harolda</i></p>
Žena u književnom djelu	<p>Polaznici čitaju četiri djela s popisa. Prvo je djelo na popisu obvezatno. Valja odabrati još jedno cjelovito epsko ili dramsko djelo i dvije pjesme po izboru nastavnika i/ili čitalačkim interesima polaznika.</p> <p>Milan Begović, <i>Bez trećega</i> Vesna Parun, <i>Ti koja imaš nevinije ruke</i> Biblija, <i>Pjesma nad pjesmama</i> Ivan Slamnig, <i>Barbara</i> Horacije, <i>Lidiji</i> Josip Kozarac, <i>Tena</i> Dinko Šimunović, <i>Muljika</i> Dubravka Ugrešić, <i>Štefica Cvek u raljama života</i> Sofoklo, <i>Antigona</i></p>
Čitanje - izlagački tekstovi	<p>Postupak izlaganja u različitim vrstama tekstova Sažetak Stručno izvješće Popularno-znanstveni članak</p>
Napomene:	<p>Polaznici tijekom nastavne godine pišu dvije školske zadaće. Obvezatne su četiri domaće zadaće u mjesecu.</p>
Ostalo	
Metode i oblici rada:	<p>Metode: usmeno izlaganje, razgovor, čitanje i rad s tekstom, objašnjavanje, pisanje, igranje uloga, simulacije, projektna nastava, placemat (podložak), grupna slagalica. Oblici: individualni oblik rada, čelni oblik rada, rad u paru, rad u skupinama, timski rad, istraživačko učenje, suradničko učenje, samoregulirano učenje. Napomene: izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik, sukladno nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	<p>Elementi: pisanje, govorenje i slušanje, jezik, književni tekstovi, neknjiževni tekstovi. Oblici: Usmena provjera, pisana provjera, domaća zadaća, školska zadaća, predstavljanje rezultata rada; vrjednovanje suučenika, samovrjednovanje, zajednička evaluacija, učeničke mape, bilješke opisnog praćenja (odnos prema radu, samostalnost, odgovornost).</p>
Literatura	
Literatura za polaznike:	<p>Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta.</p>

Naziv nastavnog predmeta: **HRVATSKI JEZIK**

Razred: **treći (3.)**

U trećem razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	Ishodi učenja navedeni za prvi razred ostvaruju se u sve četiri godine učenja hrvatskog jezika.
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme
Slušanje – monološki oblici	Izvještaj
Slušanje – dijaloški oblici	Razgovor na temu
Govorenje – monološki oblici	Izvještaj
Govorenje – dijaloški oblici	Službeni razgovor
Sintaksa	Sintaksa
Spojevi riječi	Tipovi odnosa među sastavnicama spojeva riječi
Ustrojstvo rečenice	Obavijesno ustrojstvo rečenice Gramatičko ustrojstvo rečenice
Rečenice po sastavu	Jednostavne i složene rečenice
Nezavisno složena rečenica	Sastavna, rastavna, suprotna, isključna i zaključna rečenica
Zavisno složena rečenica	Subjektivna, predikatna, objektna, atributna rečenica Priložne rečenice: vremenske, načinske, mjesne, pogodbene, uzročne, posljedične, namjerne, dopusne
Povezivanje rečenica u tekstu	Red riječi u rečenici
Pravopisna pravila u sintaksi	Uporaba razgodaka i pravopisnih znakova
Hrvatski jezik u 19. stoljeću	Ljudevit Gaj, <i>Kratka osnova horvatsko-slavenskoga pravopisanja</i>
Pisanje - dokazivanje	Dokazivanje kao postupak Pismo za iskazivanje interesa Prikaz Problemski članak (na teme iz strukovne kvalifikacije i sadržaja predmeta hrvatski jezik) Školski esej
Jureći vlak braće Lumière	<i>Polaznici čitaju tri djela s popisa. Prvo je djelo na popisu obvezatno. Valja odabrati još jedno cjelovito epsko ili dramsko djelo i jednu pjesmu po izboru nastavnika i/ili čitalačkim interesima polaznika.</i> Janko Polić Kamov, <i>Brada</i> Antun Gustav Matoš, <i>Cvijet sa raskršća</i> Antun Gustav Matoš, <i>Notturmo</i> Milan Begović, <i>Kvartet</i> Vladimir Vidrić, <i>Pejzaž II.</i> Charles Baudelaire, <i>Cvjetovi zla</i> Konstantinos Kavafis, <i>Čekajući barbare</i> Arthur Schnitzler, <i>Novela o snu</i>
Društveni angažman	<i>Polaznici čitaju tri djela s popisa. Prva su dva djela na popisu obvezatna. Valja odabrati još jedno cjelovito djelo po izboru nastavnika i/ili čitalačkim interesima polaznika.</i> August Šenoa, <i>Prijan Lovro</i>

	<p>Fjodor Mihajlovič Dostojevski, <i>Zločin i kazna</i> Silvije Strahimir Kranjčević, <i>Gospodskom Kastoru</i> Antun Gustav Matoš, <i>Kip domovine leta 188*</i> Vjenceslav Novak, <i>Posljednji Stipančići</i> Ivan Goran Kovačić, <i>Dani gnjeva</i> Honoré de Balzac, <i>Otac Goriot</i> Charles Dickens, <i>Velika očekivanja</i></p>
Unutarnji svijet	<p>Polaznici čitaju četiri djela s popisa. Prva su dva djela na popisu obvezatna. Valja odabrati još jedno cjelovito epsko ili dramsko djelo i jednu pjesmu po izboru nastavnika i/ili čitalačkim interesima polaznika.</p> <p>William Shakespeare, <i>Hamlet</i> Janko Leskovar, <i>Misao na vječnost</i> Henrik Ibsen, <i>Nora</i> Petar Preradović, <i>Ljudsko srce</i> Ralph Waldo Emerson, <i>Ljubav</i> Milutin Cihlar Nehajev, <i>Bijeg</i> Ranko Marinković, <i>Ruke</i> Franz Kafka, <i>Preobrazba</i></p>
Čitanje - dokazivački tekstovi	<p>Postupak dokazivanja u različitim vrstama tekstova Prikaz Pismo za iskazivanje interesa Problemski članak</p>
Napomene:	<p>Polaznici tijekom nastavne godine pišu dvije školske zadaće. Obvezatne su četiri domaće zadaće u mjesecu.</p>
Ostalo	
Metode i oblici rada:	<p>Metode: usmeno izlaganje, razgovor, čitanje i rad s tekstom, objašnjavanje, pisanje, igranje uloga, simulacije, projektna nastava, placemat (podložak), grupna slagalica. Oblici: individualni oblik rada, čelni oblik rada, rad u paru, rad u skupinama, timski rad, istraživačko učenje, suradničko učenje, samoregulirano učenje. Napomene: izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik, sukladno nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	<p>Elementi: pisanje, govorenje i slušanje, jezik, književni tekstovi, neknjiževni tekstovi. Oblici: usmena provjera, pisana provjera, domaća zadaća, školska zadaća, predstavljanje rezultata rada; vrjednovanje suučenika, samovrjednovanje, zajednička evaluacija, učeničke mape, bilješke opisnog praćenja (odnos prema radu, samostalnost, odgovornost).</p>
Literatura	
Literatura za polaznike:	<p>Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta.</p>

Naziv nastavnog predmeta: **HRVATSKI JEZIK**

Razred: **četvrti (4.)**

U četvrtom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	Ishodi učenja navedeni za prvi razred ostvaruju se u sve četiri godine učenja hrvatskog jezika.
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme
Slušanje – monološki oblici	Komentar
Slušanje – dijaloški oblici	Debata
Govorenje – monološki oblici	Komentar
Govorenje – dijaloški oblici	Razgovor na temu
Leksikologija	Uvod u leksikologiju
Jezični sustav i jezični znak	Struktura jezičnog znaka Jednoznačnost i višeznačnost leksema
Leksičko-semantički odnosi	Sinonimija Antonimija Homonimija
Raslojenost leksika	Vremenska raslojenost leksika Područna raslojenost leksika Funkcionalna raslojenost leksika
Međujezični dodiri i leksičko posuđivanje	Posuđenice Vrste posuđenica
Jezična norma i jezični purizam	Jezična norma Jezični purizam
Frazeologija	Frazem i frazeologija Frazemske istoznačnice i frazemski antonimi
Leksikografija	Vrste rječnika Leksikografski (rječnički) članak
Hrvatski jezik u 20. i 21. stoljeću	<i>Deklaracija o položaju i nazivu hrvatskoga književnog jezika</i> kao izraz samobitnosti hrvatskoga jezika Hrvatski jezik - službeni jezik Europske unije
Pisanje - dokazivanje	Školski esej
Pisanje - upućivanje	Upućivanje kao postupak Tehnička uputa
Stoljeće nemira	<i>Polaznici čitaju tri djela s popisa. Prva su dva djela na popisu obvezatna. Valja odabrati još jedno cjelovito djelo po izboru nastavnika i/ili čitalačkim interesima polaznika.</i> Slavko Mihalić, <i>Majstore, ugasi svijeću</i> Miroslav Krleža, <i>Gospoda Glembajevi</i> Ranko Marinković, <i>Kiklop</i> Ivan Goran Kovačić, <i>Jama</i> Miljenko Jergović, <i>Sarajevski Marlboro</i> Eugène Ionesco, <i>Čelava pjevačica</i> William Golding, <i>Gospodar muha</i> Orhan Pamuk, <i>Snijeg</i>

Globalno selo	<p>Polaznici čitaju tri djela s popisa. Prva su dva djela na popisu obvezatna. Valja odabrati još jedno cjelovito djelo po izboru nastavnika i/ili čitalačkim interesima polaznika.</p> <p>Albert Camus, <i>Stranac</i> Miroslav Krleža, <i>Cvrčak pod vodopadom</i> Antun Šoljan, <i>Luka</i> Nikolaj Vasiljevič Gogolj, <i>Kabanica</i> Gabriel García Marquez, <i>Sto godina samoće</i> Raymond Carver, <i>Katedrala</i> Aldous Huxley, <i>Divni novi svijet</i> William Gibson, <i>Neuromancer</i></p>
Hrvatska književna baština	<p>Polaznici čitaju pet djela s popisa. Prva su četiri djela na popisu obvezatna. Valja odabrati još jedan ulomak ili pjesmu po izboru nastavnika i/ili čitalačkim interesima polaznika.</p> <p>Marko Marulić, <i>Judita</i> (ulomci) Hanibal Lucić, <i>Jur ni jedna na svit vila</i> Marin Držić, <i>Dundo Maroje</i> Ivan Gundulić, <i>Osman</i> (1. pjevanje) Ivan Bunić Vučić, <i>Nemoj, nemoj ma Ljubice</i> Fran Krsto Frankopan, <i>Cvitja razmišljenje</i> i žalostno protuženje Tituš Brezovački, <i>Matijaš grabancijaš dijak</i> Matija Antun Reljković, <i>Satir iliti divji čovik</i> Andrija Kačić Miošić, <i>Razgovor ugodni naroda slovinskoga</i></p>
Čitanje - dokazivački tekstovi	Kritika Komentar
Čitanje - upućivački tekstovi	Postupak upućivanja u različitim vrstama tekstova Tehnička uputa Zakoni
Napomene:	Polaznici tijekom nastavne godine pišu dvije školske zadaće. Obvezatne su četiri domaće zadaće u mjesecu.
Ostalo	
Metode i oblici rada:	<p>Metode: usmeno izlaganje, razgovor, čitanje i rad s tekstem, objašnjavanje, pisanje, igranje uloga, simulacije, projektna nastava, placemat (podložak), grupna slagalica.</p> <p>Oblici: individualni oblik rada, čelni oblik rada, rad u paru, rad u skupinama, timski rad, istraživačko učenje, suradničko učenje, samoregulirano učenje.</p> <p>Napomene: izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik, sukladno nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	<p>Elementi: pisanje, govorenje i slušanje, jezik, književni tekstovi, neknjiževni tekstovi.</p> <p>Oblici: Usmena provjera, pisana provjera, domaća zadaća, školska zadaća, predstavljanje rezultata rada; vrjednovanje suučenika, samovrjednovanje, zajednička evaluacija, učeničke mape, bilješke opisnog praćenja (odnos prema radu, samostalnost, odgovornost).</p>
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta.

Naziv nastavnog predmeta: **ENGLESKI JEZIK**

<p>Cilj predmeta:</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ osposobiti se za usmenu i pisanu kompetenciju na engleskom jeziku u različitim situacijama svakodnevnog života i struke ▪ učiti jezik radi daljnje izobrazbe i usavršavanja, tj. za cjeloživotno učenje i obrazovanje ▪ razvijati jezična i nejezična znanja, vještine, sposobnosti, strategije i vrijednosti koje će im omogućiti da aktivno, kritički i uspješno odgovore na potrebe suvremenog društva i tržišta rada ▪ razvijati svijest o višejezičnosti, međukulturalnim sličnostima i razlikama, tolerancija i empatija prema drugom i drugačijem ▪ razumjeti zanimanje, poštovanje i skrb za vlastiti jezik i kulturu ▪ primijeniti jezične zakonitosti i vokabular u razvijanju jezičnih vještina radi ostvarivanja pisane i usmene komunikacije ▪ čitati tekstove koji su pisani standardnim jezikom ili jezikom struke ▪ razumjeti opis osjećaja i želja u osobnim pismima ▪ razumjeti glavne poruke radijskih i televizijskih programa o tekućim događajima ili temama od osobnog interesa i iz jezika struke ako su iskazane relativno polako i razumljivo ▪ napisati osobno pismo opisujući doživljaje i dojmove ▪ komunicirati u većini situacija koje se mogu pojaviti tijekom putovanja područjem na kojemu se taj jezik govori ▪ uključiti se bez pripreme u razgovor o temama koje su im poznate ▪ obrazložiti svoja stajališta i ukratko objasniti, ispričati priču, opisati reakcije ▪ razviti bitna sociokulturna orijentacijska znanja o zemlji/zemljama jezika koji se uči u svim jezičnim djelatnostima ▪ primijeniti znanja o različitim uzrocima nerazumijevanja između osoba iz različitih kultura ▪ prepoznati i preispitati sličnosti i razlike između kulture vlastite zemlje i zemlje jezika cilja ▪ isticati tolerantno ophođenje s osobama iz drugih kultura ▪ ostvariti složeniju komunikaciju i suradnju s različitim osobama i skupinama u promjenjivim uvjetima uz uvažavanje različitosti ▪ prosuđivati o različitostima uz obranu i argumentiranje vlastitih stavova i vrijednosti te uvažavanja tuđih
<p>Opis predmeta:</p>	<p>Engleski jezik je općeobrazovni predmet koji se uči tijekom sve četiri godine školovanja i to tri sata tjedno što ukupno u četiri godine iznosi od 411 sati nastave. Uspješnim svladavanjem nastave engleskog jezika polaznik maksimalno stječe 24 boda.</p> <p>Nastavom engleskog jezika, uz korištenje kombiniranih metoda i oblika rada, usvajaju se obrasci usmene i pisane komunikacije na tom jeziku. Pri određivanju razina jezične kompetencije koje bi polaznici trebali postići na kraju pojedinih odgojno-obrazovnih razdoblja, tj. ciklusa srednjoškolskog obrazovanja uzete su u obzir smjernice <i>Zajedničkog europskog referentnog okvira za jezike: učenje, poučavanje, vrjednovanje, Europskog jezičnog portfolia i Nacionalnog okvirnog kurikulumu za predškolski odgoj i obrazovanje te opće obvezno i srednjoškolsko obrazovanje</i> te činjenica da je riječ o nastavku učenja prvog stranog jezika u kontinuitetu od 1. razreda</p>

	<p>osnovne škole. Po završetku četverogodišnjeg obrazovanja očekuje se da će polaznici doseći razinu B1, prije svega u području receptivnih jezičnih vještina. Premda bi polaznici sukladno <i>Nastavnom planu i programu za osnovnu školu</i> i <i>Nacionalnom okvirnom kurikulumu za predškolski odgoj i obrazovanje te opće obvezno i srednjoškolsko obrazovanje</i> nakon osam razreda učenja prvog stranog jezika već trebali dosegnuti razinu A2 realno je očekivati heterogenost polaznikovih znanja iz osnovne škole koja će trebati usložniti uz manja proširenja gradiva povezanih s novim kontekstom i strukom.</p> <p>NAPOMENE: nastavnik odlučuje o udjelu i postotku nastavnih sadržaja iz područja struke. Postotak može varirati od 10 do 20%, ovisno o razini i razredu učenja, uvažavajući činjenicu da se u završnim razredima povećava udio stručnih predmeta/modula i/ili sadržaja.</p>
--	--

Nastavni predmet po razredima i ishodima učenjaNaziv nastavnog predmeta: **ENGLESKI JEZIK**Razred: **prvi (1.)**

<p>U prvom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:</p>	<p>Jezični sustav i sadržaji. stranog jezika</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. prepoznati jezične strukture više razine i vokabular u usmenome i pisanome izričaju uz progresiju jezika struke <p>Čitanje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. izdvojiti globalni i detaljni smisao tekstova šireg raspona vokabulara i složenijih jezičnih struktura koji su pisani standardnim jezikom ili jezikom struke <p>Slušanje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. razumjeti složene jezične strukture i vokabular <p>Pisanje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. odabrati jezične strukture i vokabular sukladno obliku i vrsti pisanog jezičnog izričaja 2. povezati vlastita stajališta i mišljenja o svakodnevnim i stručnim temama u jednostavne pisane izričaje <p>Govor</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. odabrati jezične strukture i vokabular u skladu s oblikom i vrstom usmenog izričaja <p>Međukulturalno djelovanje (interkulturalna kompetencija)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. usporediti posebnosti vlastite kulture i vrijednosti s kulturom i vrijednostima jezika cilja 2. procijeniti istaknuta obilježja kulture i vrijednosti zemlje (ili zemalja) jezika cilja
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme
Ja i svijet oko mene	<p>Predstavljanje sebe i drugih Predstavljanje sebe i drugoga (osobni podatci, izgled, osobine...) Obitelj Članovi uže i šire obitelji Odnosi u obitelji</p>
Stanovanje	<p>Moj dom Prostorije u kući/stanu Dijelovi namještaja Život u gradu/na selu/u manjem mjestu Stanovanje u svijetu Vrste stambenih objekata u različitim zemljama svijeta</p>
Slobodno vrijeme	<p>Sport i rekreacija Vrste sportskih i rekreativnih aktivnosti Izleti</p>

	Hobiji Igre, kućni ljubimci, zabava, izlasci Izvanastavne / izvanškolske aktivnosti
Svakodnevica / stilovi života	Svakodnevni život i običaji Odijevanje i moda Moda/ modni trendovi Kupovanje Novac Vrste trgovina Kupovanje u različitim trgovinama
Briga o zdravlju	Dijelovi tijela Osobna higijena i njega tijela Bolesti i nezgode Briga za zdravlje
Prehrambene navike	Prehrana Hrana i piće Obroci Zdrave i alternativne prehrambene navike Prehrambene navike (piramida prehrane) Posuđe, pribor za jelo Jelovnik, restorani
Vrijeme	Dnevni raspored Koliko je sati? Dijelovi dana i dani u tjednu Svakodnevne aktivnosti Vrijeme kroz godinu Godišnja doba, mjeseci Vremenske prilike Obilježavanje važnih datuma (blagdani i praznici)
Napomene:	Postignuća u prvom stranom jeziku orijentiraju se prema temeljnom stupnju (B1) <i>Zajedničkog europskog referentnog okvira za jezike</i> , pritom se može očekivati da će polaznici, ako su dotičnom jeziku više izloženi u svakodnevnom okruženju, navedena postignuća vjerojatno nadmašiti. Popis potrebnih jezičnih struktura: <ul style="list-style-type: none"> ▪ IMENICE: vrste, rod, broj, posvojni oblik, fraza <i>of</i> ▪ ČLANOVI: određeni i neodređeni, nulti ▪ ZAMJENICE: osobne, upitne, pokazne, <i>it, there is, there are</i>, relativne ▪ VEZNICI: <i>and, or, but, yet, so, when, until, if, although, since</i>, itd.. ▪ PRIDJEVI: stupnjevanje (pravilno i nepravilno), posvojni, pokazni i opisni, pridjevi neodređene količine ▪ BROJEVI: glavni i redni ▪ PRILOZI: mjesta, određenog i neodređenog vremena, načina ▪ SINTAKSA: red riječi u rečenici i u nezavisno složenoj rečenici; mjesto izravnog i neizravnog objekta, mjesto priloga mjesta i vremena, upitna rečenica s <i>who</i> kao subjektom i kao s objektom ▪ GLAGOLI: 5 osnovnih oblika: osnova-s oblik, <i>-ed</i> oblik, particip s nastavkom <i>-ing, -ed</i>. Osnovna glagolska vremena – ponavljanje; tvorba i uporaba budućih vremena (<i>going to + infinitive; shall, will; Present Continuous</i> za budućnost), pojam aktiva i pasiva, modalni glagoli.
Ostalo	
Metode i oblici rada:	Metode: razgovora, usmenog izlaganja (pripovijedanje i objašnjavanje), slušanja, čitanja i rada na tekstu, metoda pisanja i pisanih radova, metoda demonstracije.

	<p>Oblici: frontalni rad, individualni rad, radu u paru, skupinski rad, alternativni oblici rada.</p> <p>Napomene: izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik, sukladno nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika	<p>Elementi: usvojenost svih četiriju jezičnih vještina: govorna produkcija i interakcija, pisano izražavanje (kreativnost i originalnost u pisanom izražavanju), čitanje i slušanje s razumijevanjem, uporaba jezika (gramatička točnost i bogatstvo leksika) te usvojenost određenih sadržaja (npr. elementi kulture i civilizacije, područje struke).</p> <p>Oblici: formativno i sumativno vrjednovanje, samovrjednovanje. Usmena i pisana provjera znanja</p> <p>Načini, postupci i elementi vrjednovanja odgojnoobrazovnih postignuća polaznika usklađuju se s odredbama važećega Pravilnika o načinima, postupcima i elementima vrednovanja učenika u osnovnoj i srednjoj školi (NN 112/10).</p>
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta.

Naziv nastavnog predmeta: **ENGLESKI JEZIK**

Razred: **drugi (2.)**

U drugom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	Jezični sustav i sadržaji. stranog jezika <ol style="list-style-type: none">1. upotrijebiti osnovne jezične sadržaje i oblike više razine u svrhu ostvarivanja komunikacije2. izdvojiti potrebne jezične strukture radi ostvarenja komunikacije s različitim osobama u poznatim i novim uvjetima Čitanje <ol style="list-style-type: none">1. klasificirati opis događaja, osjećaja i želja u osobnim pismima2. izdvojiti ključne informacije u tekstu koji se bavi svakodnevnim temama na standardnom jeziku Slušanje <ol style="list-style-type: none">1. slijediti zahtjevne upute, izlaganja, programe2. izdvojiti glavnu misao i namjeru govornika u razgovoru na standardnom jeziku Pisanje <ol style="list-style-type: none">1. izvesti zaključke iz nezahtjevnih tekstova2. prikazati informacije u jednostavnim službenim pisanim izričajima Govor <ol style="list-style-type: none">1. povezati vlastita stajališta i mišljenja o svakodnevnim i stručnim temama u tečne i točne govorne izričaje2. komentirati nezahtjevne tekstove Međukulturalno djelovanje (interkulturalna kompetencija) <ol style="list-style-type: none">1. prikazati pojavnosti koje nose obilježja stereotipa ili diskriminacije2. argumentirati mišljenje o uzrocima nerazumijevanja između osoba iz različitih kultura
	Razrada
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme
Putovanja i praznici	Putovanja Organizacija putovanja Praznici i kako ih provesti Vozni red i prospekti Vrste prijevoza Snalaženje u stranoj zemlji Znamenitosti
Multikulturalnost	Multikulturalnost Slavni ljudi i događaji Kulturne manifestacije zemalja čiji se jezik uči

	Hrvatske kulturne manifestacije Europa Europa jučer i danas Europska unija, vijeće europa, europske institucije za mlade
Mediji i suvremena komunikacija	Mediji Tiskani i elektronički mediji Radio i televizija Tv vodič i programi Komunikacija Pisana i usmena komunikacija Telefon, sms, mms, e-pošta, internet, društvene mreže itd. Pametni telefoni (skype, facetime)
Škola i obrazovanje	Škole Predmeti, ocjenjivanje Život u školi Školske aktivnosti Obrazovni sustav Školski sustav - usporedba i prezentiranje Školski sustav u Hrvatskoj i drugim zemljama
Sport i zdravlje	Sport Važnost bavljenja sportom Istaknuti hrvatski i svjetski sportaši Međunarodni sportski događaji, Olimpijske igre Zdravlje Briga o zdravlju i tijelu Bolesti i ovisnosti Posjet liječniku
Međuljudski odnosi	Emocije Generacijski jaz Formalne i neformalne situacije
Napomene:	Postignuća u prvom stranom jeziku orijentiraju se prema temeljnom stupnju (A2+) <i>Zajedničkog europskog referentnog okvira za jezike</i> , pritom se može očekivati da će polaznici, ako su dotičnom jeziku više izloženi u svakodnevnom okruženju, navedena postignuća vjerojatno nadmašiti. Popis potrebnih jezičnih struktura: <ul style="list-style-type: none"> ▪ ponavljanje iz prethodnih godina i proširivanje gradiva ▪ ZAMJENICE: posvojne i povratne zamjenice; <i>one</i> kao zamjenica ▪ PRIDJEVI: stupnjevanje (<i>comparison of equality</i>) ▪ VEZNICI: <i>and, or, yet, so, when, until, if, although, since</i>, itd.. ▪ BROJEVI: glavni i redni ▪ PRILOZI: tvorba priloga načina – položaj u rečenici ▪ SINTAKSA: upravni i neupravni govor; red riječi u rečenici; slaganje vremena ▪ GLAGOLI: tvorba i uporaba glagolskih vremena <i>Present Perfect Tense - Simple Continuous</i> (odnos); <i>Present Perfect Tense - Preterite Tense</i> (odnos).
Ostalo	
Metode i oblici rada:	Metode: razgovora, usmenog izlaganja (pripovijedanje i objašnjavanje), slušanja, čitanja i rada na tekstu, metoda pisanja i pisanih radova, metoda demonstracije. Oblici: frontalni rad, individualni rad, radu u paru, skupinski rad, alternativni oblici rada. Napomene: izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik, sukladno nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.
Elementi i oblici	Elementi: usvojenost svih četiriju jezičnih vještina: govorna

<p>praćenja i vrjednovanja polaznika</p>	<p>produkcija i interakcija, pisano izražavanje (kreativnost i originalnost u pisanom izražavanju), čitanje i slušanje s razumijevanjem, uporaba jezika (gramatička točnost i bogatstvo leksika) te usvojenost određenih sadržaja (npr. elementi kulture i civilizacije, područje struke).</p> <p>Oblici: formativno i sumativno vrjednovanje, samovrjednovanje. Usmena i pisana provjera znanja.</p> <p>Načini, postupci i elementi vrjednovanja odgojnoobrazovnih postignuća polaznika usklađuju se s odredbama važećega Pravilnika o načinima, postupcima i elementima vrednovanja učenika u osnovnoj i srednjoj školi (NN 112/10).</p>
<p>Literatura</p>	
<p>Literatura za polaznike:</p>	<p>Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta.</p>

Naziv nastavnog predmeta: **ENGLESKI JEZIK**

Razred: **treći (3.)**

U trećem razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	<p>Jezični sustav i sadržaji. stranog jezika</p> <ol style="list-style-type: none">1. primijeniti osnove jezičnog sustava više razine na novim sadržajima2. koristiti osnovne jezične strukture više razine i prošireni vokabular u jednostavnim opisima i situacijama iz svakodnevice <p>Čitanje</p> <ol style="list-style-type: none">1. izdvojiti specifične informacije iz nešto složenijih izvornih i didaktičkih tekstova2. kritički procijeniti sadržaj teksta i namjere autora <p>Slušanje</p> <ol style="list-style-type: none">1. razumjeti razgovor između izvornih govornika na poznatu temu2. razumjeti pojedinosti i specifične informacije iz snimljenih i/ili izgovorenih odlomaka, uz uvjet da se govori razgovijetno i na standardnom jeziku <p>Pisanje</p> <ol style="list-style-type: none">1. izložiti svoje misli, osjećaje, ideje u osobnim pismima, razglednicama ili e-pošti2. koristiti bilješke za oblikovanje strukturiranog teksta nakon slušanja ili čitanja teksta <p>Govor</p> <ol style="list-style-type: none">1. preispitati svoje misli, osjećaje, ideje u govornom izričaju2. povezati bilješke nakon slušanja ili čitanja u strukturirano usmeno izlaganje <p>Međukulturalno djelovanje (interkulturalna kompetencija)</p> <ol style="list-style-type: none">1. vrjednovati ustaljena pravila ponašanja u komunikaciji na jeziku cilju2. razlikovati pozitivne sociokulturne vrijednosti od etnocentrizma, nacionalizma, rasizma i drugih čimbenika diskriminacije3. stvoriti nove komunikacijske situacije koje sadržavaju mogućnost verbalne i neverbalne strategije za uspostavljanje kontakta s osobom iz različite kulture
	Razrada
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme
Europsko okruženje	Mladi i europsko okruženje Europsko zajedništvo (valuta itd.) Gospodarenje vlastitim novcem
Javne službe	Javno zdravstvo Nezgode, nesreće i bolesti

	Javne institucije
Mladi i njihov svijet	Obitelj i društvene veze Mladi na djelu Problemi mladih Oblici prihvatljivog i neprihvatljivog ponašanja Kultura i supkultura mladih (odijevanje, glazba itd.)
Mobilnost i migracije	Mobilnost ljudi i znanja Posjeti i razmjene polaznika Stručna praksa i rad u inozemstvu
Društvo i svijet koji nas okružuje	Svijet u kojem živimo – pogled u budućnost Život u suvremenom društvu (ovisnosti, problemi u ponašanju...) Problemi čovječanstva – glad, siromaštvo, nezaposlenost Građanski odgoj Socijalni i društveni odnosi Duhovne i etičke vrijednosti Odnosi među spolovima
Kultura i civilizacija	Osnove povijesti Kultura i civilizacija zemalja i naroda čiji se jezik uči i zemalja EU
Znanost i tehnologija	Izumi i otkrića Poznati znanstvenici Suvremene tehnologije
Strukovno usmjerene teme	Povijest struke Zanimljivosti i osobitosti Međunarodno tržište rada
Napomene:	Postignuća u prvom stranom jeziku orijentiraju se prema temeljnom stupnju (A2+) <i>Zajedničkog europskog referentnog okvira za jezike</i> , pritom se može očekivati da će polaznici, ako su dotičnom jeziku više izloženi u svakodnevnom okruženju, navedena postignuća vjerojatno nadmašiti. Popis potrebnih jezičnih struktura: <ul style="list-style-type: none"> ▪ ponavljanje iz prethodnih godina i proširivanje gradiva ▪ ZAMJENICE: posvojne i povratne zamjenice; <i>one</i> kao zamjenica ▪ PRIDJEVI: stupnjevanje (<i>comparison of equality</i>) ▪ VEZNICI: <i>and, or, yet, so, when, until, if, although, since</i>, itd. ▪ BROJEVI: glavni i redni ▪ PRILOZI: tvorba priloga načina – položaj u rečenici ▪ SINTAKSA: upravni i neupravni govor; red riječi u rečenici; slaganje vremena ▪ GLAGOLI: tvorba i uporaba glagolskih vremena Present Perfect Tense - Simple Continuous (odnos); Present Perfect Tense – Preterite Tense (odnos).
Ostalo	
Metode i oblici rada:	Metode: razgovora, usmenog izlaganja (pripovijedanje i objašnjavanje), slušanja, čitanja i rada na tekstu, metoda pisanja i pisanih radova, metoda demonstracije. Oblici: frontalni rad, individualni rad, radu u paru, skupinski rad, alternativni oblici rada. Napomene: izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik, sukladno nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika	Elementi: usvojenost svih četiriju jezičnih vještina: govorna produkcija i interakcija, pisano izražavanje (kreativnost i originalnost u pisanom izražavanju), čitanje i slušanje s razumijevanjem, uporaba jezika (gramatička točnost i bogatstvo leksika) te usvojenost određenih sadržaja (npr. elementi kulture i civilizacije, područje struke). Oblici: formativno i sumativno vrjednovanje, samovrjednovanje,

	<p>Usmena i pisana provjera znanja.</p> <p>Načini, postupci i elementi vrjednovanja odgojnoobrazovnih postignuća polaznika usklađuju se s odredbama važećega Pravilnika o načinima, postupcima i elementima vrednovanja učenika u osnovnoj i srednjoj školi (NN 112/10).</p>
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta.

Naziv nastavnog predmeta: **ENGLESKI JEZIK**

Razred: **četvrti (4.)**

<p>U četvrtom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:</p>	<p>Jezični sustav i sadržaji. stranog jezika</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. iskazati podatke o poznatim i bliskim temama uz povremenu stručnu pomoć u različitim uvjetima 2. uočiti osnovne jezične pojave više razine radi izbjegavanja ili ispravljanja vlastitih ili tuđih pogrješaka u govoru i pismu <p>Čitanje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. uočiti značajke različitih vrsta tekstova <p>Slušanje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. uočiti glavne misli jednostavnih izlaganja o poznatim temama, pod uvjetom da su jasno strukturirana <p>Pisanje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. interpretirati informacije o razgovoru, tekstu ili vizualnom materijalu 2. upotrijebiti klasificirane informacije u strukturiranom pisanom izričaju <p>Govor</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. provjeriti informacije u razgovoru <p>Međukulturalno djelovanje (interkulturalna kompetencija)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. koristiti prigodni jezični registar (formalno/neformalno) u različitim skupinama i situacijama u promjenjivim uvjetima 2. ostvariti komunikaciju i suradnju s pojedincima ili skupinom u nepredviđenim uvjetima uz uvažavanje različitosti 3. samovrjednovati osobne vrijednosti i stavove u odnosu na različitosti općenito i različite kulture zemlje (ili zemalja) jezika cilja
<p>Razrada</p>	
<p>Nastavne cjeline</p>	<p>Razrada – Nastavne teme</p>
<p>Posao i obrazovanje</p>	<p>Zanimanja Oglasi Životopis i Europass Molba i razgovor za posao Moja budućnost</p>
<p>Svijet rada</p>	<p>Moje zanimanje u suvremenom društvu Moje zanimanje u europskom okviru Suvremeni trendovi u mom zanimanju Na radnom mjestu</p>
<p>Potrošačko društvo</p>	<p>Reklame i utjecaj na mlade Konzumerizam</p>
<p>Kultura i civilizacija</p>	<p>Fenomen globalizacije Svijet kao globalno selo Pitanja kulturnog identiteta i suvereniteta</p>
<p>Znanost,</p>	<p>Svijet znanosti i umjetnosti (izložbe, muzeji, koncerti, film)</p>

umjetnost i popularna kultura	Slavni ljudi i događaji
Građanski odgoj	Socijalni i društveni odnosi Duhovne i etičke vrijednosti Kompetitivnost na međunarodnom tržištu rada
Strukovno usmjerene teme	Budućnost struke Tehnika i tehnologija u službi struke <i>Stručni sadržaji povezani s kvalifikacijom</i>
Napomene:	Postignuća u prvom stranom jeziku orijentiraju se prema temeljnom stupnju (A2+) <i>Zajedničkog europskog referentnog okvira za jezike</i> , pritom se može očekivati da će polaznici, ako su dotičnom jeziku više izloženi u svakodnevnom okruženju, navedena postignuća vjerojatno nadmašiti. Popis potrebnih jezičnih struktura: <ul style="list-style-type: none"> ▪ ponavljanje iz prethodnih godina i proširivanje gradiva ▪ ZAMJENICE: posvojne i povratne zamjenice; <i>one</i> kao zamjenica ▪ PRIDJEVI: stupnjevanje (<i>comparison of equality</i>) ▪ VEZNICI: <i>and, or, yet, so, when, until, if, although, since</i>, itd. ▪ BROJEVI: glavni i redni ▪ PRILOZI: tvorba priloga načina – položaj u rečenici ▪ SINTAKSA: upravni i neupravni govor; red riječi u rečenici; slaganje vremena ▪ GLAGOLI: tvorba i uporaba glagolskih vremena Present Perfect Tense - Simple Continuous (odnos); Present Perfect Tense – Preterite Tense (odnos).
Ostalo	
Metode i oblici rada:	Metode: razgovora, usmenog izlaganja (pripovijedanje i objašnjavanje), slušanja, čitanja i rada na tekstu, metoda pisanja i pisanih radova, metoda demonstracije. Oblici: frontalni rad, individualni rad, radu u paru, skupinski rad, alternativni oblici rada. Napomene: izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik, sukladno nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika	Elementi: usvojenost svih četiriju jezičnih vještina: govorna produkcija i interakcija, pisano izražavanje (kreativnost i originalnost u pisanom izražavanju), čitanje i slušanje s razumijevanjem, uporaba jezika (gramatička točnost i bogatstvo leksika) te usvojenost određenih sadržaja (npr. elementi kulture i civilizacije, područje struke). Oblici: formativno i sumativno vrjednovanje, samovrjednovanje. Usmena i pisana provjera znanja. Načini, postupci i elementi vrjednovanja odgojnoobrazovnih postignuća polaznika usklađuju se s odredbama važećega Pravilnika o načinima, postupcima i elementima vrednovanja učenika u osnovnoj i srednjoj školi (NN 112/10).
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta.

Naziv nastavnog predmeta: **NJEMAČKI JEZIK**

<p>Cilj predmeta:</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ osposobiti za usmenu i pisanu komunikaciju na njemačkom jeziku u različitim situacijama svakodnevnog života i struke ▪ učiti jezik i primijeniti izvore znanja na njemačkom jeziku radi dalje izobrazbe i usavršavanja, tj. za cjeloživotno učenje i obrazovanje ▪ razviti jezična i nejezična znanja, vještine, sposobnosti, strategije i vrijednosti koje će im omogućiti da aktivno, kritički i uspješno odgovore na potrebe suvremenog društva i tržišta rada ▪ primijeniti jezične zakonitosti i vokabular u razvijanju jezičnih vještina radi ostvarivanja pisane i usmene komunikacije ▪ čitati tekstove koji su pisani standardnim jezikom ili jezikom struke ▪ razumjeti opis osjećaja i želja u osobnim pismima ▪ razumjeti glavne poruke radijskih i televizijskih programa o sadašnjim događajima ili temama od osobnog interesa i iz jezika struke ako su iskazane relativno polako i razumljivo ▪ napisati osobno pismo opisujući doživljaje i dojmove ▪ komunicirati u većini situacija koje se mogu pojaviti tijekom putovanja područjem na kojem se taj jezik govori ▪ uključiti u razgovor o temama koje su im poznate ▪ obrazložiti svoja stajališta i ukratko objasniti, ispričati priču, opisati reakcije ▪ razviti bitna sociokulturna orijentacijska znanja o zemlji/zemljama jezika koji se uči u svim jezičnim djelatnostima ▪ primijeniti znanja o različitim uzrocima nerazumijevanja između osoba iz različitih kultura ▪ prepoznati i preispitati sličnosti i razlike između kulture vlastite zemlje i zemlje jezika cilja ▪ isticati tolerantno ophođenje s osobama iz drugih kultura i ostvariti složeniju komunikaciju i suradnju s različitim osobama i skupinama u promjenjivim uvjetima uz uvažavanje različitosti ▪ prosuđivati kritički o različitostima uz obranu i argumentiranje vlastitih stavova i vrijednosti te uvažavanja tuđih.
<p>Opis predmeta:</p>	<p>Njemački jezik je općeobrazovni predmet koji se uči tijekom sve četiri godine školovanja i to tri sata tjedno što ukupno u četiri godine iznosi 411 sati nastave. Uspješnim svladavanjem nastave njemačkog jezika polaznik maksimalno stječe 24 boda.</p> <p>Nastavom njemačkog jezika, se uz korištenje kombiniranih metoda i oblika rada, usvajaju se obrasci usmene i pisane komunikacije na tom jeziku. Pri određivanju razina jezične kompetencije koje bi polaznici trebali postići na kraju pojedinih odgojno-obrazovnih razdoblja, tj. ciklusa srednjoškolskog obrazovanja uzete su u obzir smjernice <i>Zajedničkog europskog referentnog okvira za jezike: učenje, poučavanje, vrjednovanje, Europskog jezičnog portfolia i Nacionalnog okvirnog kurikulumu za predškolski odgoj i obrazovanje te opće obvezno i srednjoškolsko obrazovanje</i> te činjenica da je riječ o nastavku učenja prvog stranog jezika u kontinuitetu od 1. razreda osnovne škole. Po završetku 4. razreda strukovne škole, polaznici bi u osnovnim područjima jezičnih djelatnosti u njemačkom jeziku mogli ostvariti razinu B1. Premda bi polaznici sukladno <i>Nastavnom planu i</i></p>

	<p><i>programu za osnovnu školu i Nacionalnom okvirnom kurikulumu za predškolski odgoj i obrazovanje te opće obvezno i srednjoškolsko obrazovanje nakon osam razreda učenja prvog stranog jezika već trebali dosegnuti razinu A2, ista je razina jezične kompetencije polaznika predviđena i na završetku 1. razreda strukovne škole budući da je u tom razredu realno očekivati heterogenost polaznikovih znanja iz osnovne škole koja će trebati poravnati/usložniti uz (manja) proširenja gradiva povezanim s novim kontekstom i strukom.</i></p> <p><i>NAPOMENE: nastavnik odlučuje o udjelu i postotku nastavnih sadržaja iz područja struke. Postotak može varirati od 10 do 20%, ovisno o razini i razredu učenja, uvažavajući činjenicu da se u završnim razredima povećava udio stručnih predmeta/modula i/ili sadržaja.</i></p>
--	---

Nastavni predmet po razredima i ishodima učenjaNaziv nastavnog predmeta: **NJEMAČKI JEZIK**Razred: **prvi (1.)**

U prvom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	<p>Jezični sustav i sadržaji. stranog jezika</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. prepoznati jezične strukture više razine i vokabular u usmenome i pisanome izričaju uz progresiju jezika struke <p>Čitanje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. izdvojiti globalan i detaljan smisao tekstova šireg raspona vokabulara i složenijih jezičnih struktura koji su pisani standardnim jezikom ili jezikom struke <p>Slušanje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. razumjeti složene jezične strukture i vokabular <p>Pisanje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. odabrati jezične strukture i vokabular sukladno obliku i vrsti pisanog jezičnog izričaja 2. povezati vlastita stajališta i mišljenja o svakodnevnim i stručnim temama u jednostavne pisane izričaje <p>Govor</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. odabrati jezične strukture i vokabular u skladu s oblikom i vrstom usmenog izričaja <p>Međukulturalno djelovanje (interkulturalna kompetencija)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. usporediti posebnosti vlastite kulture i vrijednosti s kulturom i vrijednostima jezika cilja 2. procijeniti istaknuta obilježja kulture i vrijednosti zemlje (ili zemalja) jezika cilja
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme
Ja i svijet oko mene	Predstavljanje sebe i drugih Predstavljanje sebe i drugoga (osobni podatci, izgled, osobine...) Obitelj Članovi uže i šire obitelji Odnosi u obitelji
Stanovanje	Moj dom Prostorije u kući/stanu Dijelovi namještaja Život u gradu/na selu/u manjem mjestu Stanovanje u svijetu Vrste stambenih objekata u različitim zemljama svijeta
Slobodno vrijeme	Sport i rekreacija Vrste sportskih i rekreativnih aktivnosti Izleti Hobiji Igre, kućni ljubimci, zabava, izlasci Izvanastavne / izvanškolske aktivnosti
Svakodnevnica /	Svakodnevni život i običaji

stilovi života	<p>Odijevanje i moda Moda/ modni trendovi Kupovanje Novac Vrste trgovina Kupovanje u različitim trgovinama</p>
Briga o zdravlju	<p>Dijelovi tijela Osobna higijena i njega tijela Bolesti i nezgode Briga za zdravlje</p>
Prehrambene navike	<p>Prehrana Hrana i piće Obroci Zdrave i alternativne prehrambene navike Prehrambene navike (piramida prehrane) Posuđe, pribor za jelo Jelovnik, restorani</p>
Vrijeme	<p>Dnevni raspored Koliko je sati? Dijelovi dana i dani u tjednu Svakodnevne aktivnosti Vrijeme kroz godinu Godišnja doba, mjeseci Vremenske prilike Obilježavanje važnih datuma (blagdani i praznici)</p>
Napomene:	<p>Postignuća u prvom stranom jeziku orijentiraju se prema temeljnom stupnju (A2) <i>Zajedničkog europskog referentnog okvira za jezike</i>, pritom se može očekivati da će polaznici, ako su dotičnom jeziku više izloženi u svakodnevnom okruženju, navedena postignuća vjerojatno nadmašiti.</p> <p>Ponavljanje i sistematiziranje gradiva iz osnovne škole. Proširivanje i uvođenje novih struktura.</p> <p>Popis potrebnih jezičnih struktura:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ IMENICE: vrste, rod, broj ▪ ČLANOVI: određeni, neodređeni ▪ ZAMJENICE: osobne, pokazne, posvojne, odnosne (nominativ i akuzativ), deklinacija zamjenice, bezlična <i>man</i>; upitna zamjenica <i>welcher</i> ▪ PRIDJEVI: stupnjevanje, predikatna uporaba, osnove deklinacije pridjeva ▪ BROJEVI: glavni i redni ▪ PRIJEDLOZI: osnovni prijedlozi s akuzativom, dativom i genitivom; prijedlozi s dativom i akuzativom- <i>Wechselpräpositionen</i> ▪ PRILOZI: upitne riječi (<i>Was? Wer? Wieviel? Wie? Wo? Wohin? Wann?</i>) ▪ SINTAKSA: red riječi u izjavnoj, upitnoj i niječnoj rečenici, red riječi u nezavisnim i zavisnim rečenicama objektivnoj, vremenskoj, odnosnoj i uzročnoj rečenici (<i>denn, dass, weil, wenn, deshalb, damit ...</i>) ▪ GLAGOLI: pomoćni, modalni, pravilni i nepravilni, djeljivi i nedjeljivi u prezentu; povratni glagoli; preterit pomoćnih i modalnih glagola, perfekt, imperativ, Konjuktiv II od <i>haben</i>.
Ostalo	
Metode i oblici	Metode: razgovora, usmenog izlaganja (pripovijedanje i

rada:	<p>objašnjavanje), slušanja, čitanja i rada na tekstu, metoda pisanja i pisanih radova, metoda demonstracije.</p> <p>Oblici: frontalni rad, individualni rad, radu u paru, skupinski rad, alternativni oblici rada.</p> <p>Napomene: izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik, sukladno nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika	<p>Elementi: usvojenost svih četiriju jezičnih vještina: govorna produkcija i interakcija, pisano izražavanje (kreativnost i originalnost u pisanom izražavanju), čitanje i slušanje s razumijevanjem, uporaba jezika (gramatička točnost i bogatstvo leksika) te usvojenost određenih sadržaja (npr. elementi kulture i civilizacije, područje struke).</p> <p>Oblici: formativno i sumativno vrjednovanje, samovrjednovanje. Usmena i pisana provjera znanja.</p> <p>Načini, postupci i elementi vrjednovanja odgojnoobrazovnih postignuća polaznika usklađuju se s odredbama važećega Pravilnika o načinima, postupcima i elementima vrednovanja učenika u osnovnoj i srednjoj školi (NN 112/10).</p>
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta.

Naziv nastavnog predmeta: **NJEMAČKI JEZIK**

Razred: **drugi (2.)**

U drugom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	Jezični sustav i sadržaji. stranog jezika <ol style="list-style-type: none">1. upotrijebiti osnovne jezične sadržaje i oblike više razine u svrhu ostvarivanja komunikacije2. izdvojiti potrebne jezične strukture radi ostvarenja komunikacije s različitim osobama u poznatim i novim uvjetima Čitanje <ol style="list-style-type: none">1. klasificirati opis događaja, osjećaja i želja u osobnim pismima2. izdvojiti ključne informacije u tekstu koji se bavi svakodnevnim temama na standardnom jeziku Slušanje <ol style="list-style-type: none">1. slijediti zahtjevne upute, izlaganja, programe2. izdvojiti glavnu misao i namjeru govornika u razgovoru na standardnom jeziku Pisanje <ol style="list-style-type: none">1. izvesti zaključke iz nezahtjevnih tekstova2. prikazati informacije u jednostavnim službenim pisanim izričajima Govor <ol style="list-style-type: none">1. povezati vlastita stajališta i mišljenja o svakodnevnim i stručnim temama u tečne i točne govorne izričaje2. komentirati nezahtjevne tekstove Međukulturalno djelovanje (interkulturalna kompetencija) <ol style="list-style-type: none">1. prikazati pojavnosti koje nose obilježja stereotipa ili diskriminacije2. argumentirati mišljenje o uzrocima nerazumijevanja između osoba iz različitih kultura
	Razrada
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme
Putovanja i praznici	Putovanja Organizacija putovanja Praznici i kako ih provesti Vozni red i prospekti Vrste prijevoza Snalaženje u stranoj zemlji Znamenitosti
Multikulturalnost	Multikulturalnost Slavni ljudi i događaji Kulturne manifestacije zemalja čiji se jezik uči Hrvatske kulturne manifestacije Europa

	<p>Europa jučer i danas Europska unija, vijeće europa, europske institucije za mlade</p>
Mediji i suvremena komunikacija	<p>Mediji Tiskani i elektronički mediji Radio i televizija Tv vodič i programi Komunikacija Pisana i usmena komunikacija Telefon, sms, mms, e-pošta, internet, društvene mreže itd. Pametni telefoni (skype, facetime)</p>
Škola i obrazovanje	<p>Škole Predmeti, ocjenjivanje Život u školi Školske aktivnosti Obrazovni sustav Školski sustav - usporedba i prezentiranje Školski sustav u Hrvatskoj i drugim zemljama</p>
Sport i zdravlje	<p>Sport Važnost bavljenja sportom Istaknuti hrvatski i svjetski sportaši Međunarodni sportski događaji, Olimpijske igre Zdravlje Briga o zdravlju i tijelu Bolesti i ovisnosti Posjet liječniku</p>
Međuljudski odnosi	<p>Emocije Generacijski jaz Formalne i neformalne situacije</p>
Napomene:	<p>Postignuća u prvom stranom jeziku orijentiraju se prema temeljnom stupnju (A2) <i>Zajedničkog europskog referentnog okvira za jezike</i>, pritom se može očekivati da će polaznici, ako su dotičnom jeziku više izloženi u svakodnevnom okruženju, navedena postignuća vjerojatno nadmašiti.</p> <p>Ponavljanje i sistematiziranje gradiva iz osnovne škole. Proširivanje i uvođenje novih struktura.</p> <p>Popis potrebnih jezičnih struktura:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ IMENICE: vrste, rod, broj ▪ ČLANOVI: određeni, neodređeni ▪ ZAMJENICE: osobne, pokazne, posvojne, odnosne (nominativ i akuzativ), deklinacija zamjenice, bezlična <i>man</i>; upitna zamjenica <i>welcher</i> ▪ PRIDJEVI: stupnjevanje, predikatna uporaba, osnove deklinacije pridjeva ▪ BROJEVI: glavni i redni ▪ PRIJEDLOZI: osnovni prijedlozi s akuzativom, dativom i genitivom; prijedlozi s dativom i akuzativom- <i>Wechselpräpositionen</i> ▪ PRILOZI: upitne riječi (<i>Was? Wer? Wieviel? Wie? Wo? Wohin? Wann?</i>) ▪ SINTAKSA: red riječi u izjavnoj, upitnoj i niječnoj rečenici, red riječi u nezavisnim i zavisnim rečenicama objektivnoj, vremenskoj, odnosnoj i uzročnoj rečenici (<i>denn, dass, weil, wenn, deshalb, damit ...</i>) ▪ GLAGOLI: pomoćni, modalni, pravilni i nepravilni, djeljivi i nedjeljivi u prezentu; povratni glagoli; preterit pomoćnih i

	modalnih glagola, perfekt, imperativ, Konjuktiv II od <i>haben</i> .
Ostalo	
Metode i oblici rada:	<p>Metode: razgovora, usmenog izlaganja (pripovijedanje i objašnjavanje), slušanja, čitanja i rada na tekstu, metoda pisanja i pisanih radova, metoda demonstracije.</p> <p>Oblici: frontalni rad, individualni rad, radu u paru, skupinski rad, alternativni oblici rada.</p> <p>Napomene: izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik, sukladno nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika	<p>Elementi: usvojenost svih četiriju jezičnih vještina: govorna produkcija i interakcija, pisano izražavanje (kreativnost i originalnost u pisanom izražavanju), čitanje i slušanje s razumijevanjem, uporaba jezika (gramatička točnost i bogatstvo leksika) te usvojenost određenih sadržaja (npr. elementi kulture i civilizacije, područje struke).</p> <p>Oblici: formativno i sumativno vrjednovanje, samovrjednovanje. Usmena i pisana provjera znanja.</p> <p>Načini, postupci i elementi vrjednovanja odgojnoobrazovnih postignuća polaznika usklađuju se s odredbama važećega Pravilnika o načinima, postupcima i elementima vrednovanja učenika u osnovnoj i srednjoj školi (NN 112/10).</p>
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta.

Naziv nastavnog predmeta: **NJEMAČKI JEZIK**

Razred: **treći (3.)**

U trećem razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	<p>Jezični sustav i sadržaji. stranog jezika</p> <ol style="list-style-type: none">1. primijeniti osnove jezičnog sustava više razine na novim sadržajima2. koristiti osnovne jezične strukture više razine i prošireni vokabular u jednostavnim opisima i situacijama iz svakodnevice <p>Čitanje</p> <ol style="list-style-type: none">1. izdvojiti specifične informacije iz nešto složenijih izvornih i didaktičkih tekstova <p>Slušanje</p> <ol style="list-style-type: none">1. razumjeti razgovor između izvornih govornika na poznatu temu2. razumjeti pojedinosti i specifične informacije iz snimljenih i/ili izgovorenih odlomaka, uz uvjet da se govori razgovijetno i na standardnom jeziku <p>Pisanje</p> <ol style="list-style-type: none">1. izložiti svoje misli, osjećaje, ideje u osobnim pismima, razglednicama ili e-pošti2. koristiti bilješke za oblikovanje strukturiranog teksta nakon slušanja ili čitanja teksta <p>Govor</p> <ol style="list-style-type: none">1. preispitati svoje misli, osjećaje, ideje u govornom izričaju2. povezati bilješke nakon slušanja ili čitanja u strukturirano usmeno izlaganje <p>Međukulturalno djelovanje (interkulturalna kompetencija)</p> <ol style="list-style-type: none">1. vrjednovati ustaljena pravila ponašanja u komunikaciji na jeziku cilju2. razlikovati pozitivne sociokulturne vrijednosti od etnocentrizma, nacionalizma, rasizma i drugih čimbenika diskriminacije3. stvoriti nove komunikacijske situacije koje sadržavaju mogućnost verbalne i neverbalne strategije za uspostavljanje kontakta s osobom iz različite kulture
	Razrada
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme
Europsko okruženje	Mladi i europsko okruženje Europsko zajedništvo (valuta itd.) Gospodarenje vlastitim novcem
Javne službe	Javno zdravstvo Nezgode, nesreće i bolesti Javne institucije

Mladi i njihov svijet	Obitelj i društvene veze Mladi na djelu Problemi mladih Oblici prihvatljivog i neprihvatljivog ponašanja Kultura i supkultura mladih (odijevanje, glazba itd.)
Mobilnost i migracije	Mobilnost ljudi i znanja Posjeti i razmjene polaznika Stručna praksa i rad u inozemstvu
Društvo i svijet koji nas okružuje	Svijet u kojem živimo – pogled u budućnost Život u suvremenom društvu (ovisnosti, problemi u ponašanju ...) Problemi čovječanstva – glad, siromaštvo, nezaposlenost Građanski odgoj Socijalni i društveni odnosi Duhovne i etičke vrijednosti Odnosi među spolovima
Kultura i civilizacija	Osnove povijesti Kultura i civilizacija zemalja i naroda čiji se jezik uči i zemalja EU
Znanost i tehnologija	Izumi i otkrića Poznati znanstvenici Suvremene tehnologije
Strukovno usmjerene teme	Povijest struke Zanimljivosti i osobitosti Međunarodno tržište rada
Napomene:	<p>Postignuća u prvom stranom jeziku orijentiraju se prema temeljnom stupnju (A2) <i>Zajedničkog europskog referentnog okvira za jezike</i>, pritom se može očekivati da će polaznici, ako su dotičnom jeziku više izloženi u svakodnevnom okruženju, navedena postignuća vjerojatno nadmašiti.</p> <p>Ponavljanje i sistematiziranje gradiva iz osnovne škole. Proširivanje i uvođenje novih struktura.</p> <p>Popis potrebnih jezičnih struktura:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ IMENICE: vrste, rod, broj ▪ ČLANOVI: određeni, neodređeni ▪ ZAMJENICE: osobne, pokazne, posvojne, odnosne (nominativ i akuzativ), deklinacija zamjenice, bezlična <i>man</i>; upitna zamjenica <i>welcher</i> ▪ PRIDJEVI: stupnjevanje, predikatna uporaba, osnove deklinacije pridjeva ▪ BROJEVI: glavni i redni ▪ PRIJEDLOZI: osnovni prijedlozi s akuzativom, dativom i genitivom; prijedlozi s dativom i akuzativom- <i>Wechselpräpositionen</i> ▪ PRILOZI: upitne riječi (<i>Was? Wer? Wieviel? Wie? Wo? Wohin? Wann?</i>) ▪ SINTAKSA: red riječi u izjavnoj, upitnoj i niječnoj rečenici, red riječi u nezavisnim i zavisnim rečenicama objektivnoj, vremenskoj, odnosnoj i uzročnoj rečenici (<i>denn, dass, weil, wenn, deshalb, damit ...</i>) ▪ GLAGOLI: pomoćni, modalni, pravilni i nepravilni, djeljivi i nedjeljivi u prezentu; povratni glagoli; preterit pomoćnih i modalnih glagola, perfekt, imperativ, Konjuktiv II od <i>haben</i>.
Ostalo	
Metode i oblici rada:	Metode: razgovora, usmenog izlaganja (pripovijedanje i objašnjavanje), slušanja, čitanja i rada na tekstu, metoda pisanja i pisanih radova, metoda demonstracije.

	<p>Oblici: frontalni rad, individualni rad, radu u paru, skupinski rad, alternativni oblici rada.</p> <p>Napomene: izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik, sukladno nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika	<p>Elementi: usvojenost svih četiriju jezičnih vještina: govorna produkcija i interakcija, pisano izražavanje (kreativnost i originalnost u pisanom izražavanju), čitanje i slušanje s razumijevanjem, uporaba jezika (gramatička točnost i bogatstvo leksika) te usvojenost određenih sadržaja (npr. elementi kulture i civilizacije, područje struke).</p> <p>Oblici: formativno i sumativno vrjednovanje, samovrjednovanje. Usmena i pisana provjera znanja.</p> <p>Načini, postupci i elementi vrjednovanja odgojnoobrazovnih postignuća polaznika usklađuju se s odredbama važećega Pravilnika o načinima, postupcima i elementima vrednovanja učenika u osnovnoj i srednjoj školi (NN 112/10).</p>
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta.

Naziv nastavnog predmeta: **NJEMAČKI JEZIK**

Razred: **četvrti (4.)**

<p>U četvrtom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:</p>	<p>Jezični sustav i sadržaji. stranog jezika</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. iskazati podatke o poznatim i bliskim temama uz povremenu stručnu pomoć u različitim uvjetima 2. uočiti osnovne jezične pojave više razine radi izbjegavanja ili ispravljanja vlastitih ili tuđih pogrješaka u govoru i pismu <p>Čitanje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. uočiti značajke različitih vrsta tekstova <p>Slušanje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. uočiti glavne misli jednostavnih izlaganja o poznatim temama, pod uvjetom da su jasno strukturirana <p>Pisanje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. interpretirati informacije o razgovoru, tekstu ili vizualnom materijalu 2. upotrijebiti klasificirane informacije u strukturiranom pisanom izričaju <p>Govor</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. provjeriti informacije u razgovoru <p>Međukulturalno djelovanje (interkulturalna kompetencija)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. koristiti prigodni jezični registar (formalno/neformalno) u različitim skupinama i situacijama u promjenjivim uvjetima 2. ostvariti komunikaciju i suradnju s pojedincima ili skupinom u nepredviđenim uvjetima uz uvažavanje različitosti 3. samovrjednovati osobne vrijednosti i stavove u odnosu na različitosti općenito i različite kulture zemlje (ili zemalja) jezika cilja
<p>Razrada</p>	
<p>Nastavne cjeline</p>	<p>Razrada – Nastavne teme</p>
<p>Posao i obrazovanje</p>	<p>Zanimanja Oglasi Životopis i Europass Molba i razgovor za posao Moja budućnost</p>
<p>Svijet rada</p>	<p>Moje zanimanje u suvremenom društvu Moje zanimanje u europskom okviru Suvremeni trendovi u mom zanimanju Na radnom mjestu</p>
<p>Potrošačko društvo</p>	<p>Reklame i utjecaj na mlade Konzumerizam</p>
<p>Kultura i civilizacija</p>	<p>Fenomen globalizacije Svijet kao globalno selo Pitanja kulturnog identiteta i suvereniteta</p>
<p>Znanost,</p>	<p>Svijet znanosti i umjetnosti (izložbe, muzeji, koncerti, film)</p>

umjetnost i popularna kultura	Slavni ljudi i događaji
Građanski odgoj	Socijalni i društveni odnosi Duhovne i etičke vrijednosti Kompetitivnost na međunarodnom tržištu rada
Strukovno usmjerene teme	Budućnost struke Tehnika i tehnologija u službi struke <i>Stručni sadržaji povezanim s kvalifikacijom</i>
Napomene:	Postignuća u prvom stranom jeziku orijentiraju se prema temeljnom stupnju (A2+) <i>Zajedničkog europskog referentnog okvira za jezike</i> , pritom se može očekivati da će polaznici, ako su dotičnom jeziku više izloženi u svakodnevnom okruženju, navedena postignuća vjerojatno nadmašiti. Popis potrebnih jezičnih struktura: <ul style="list-style-type: none"> ▪ ponavljanje i sistematiziranje gradiva iz prethodnih godina ▪ usporedne rečenice, rekcija glagola, Partizip I, Konjunktiv II pomoćnih i modalnih glagola; würde + Infinitiv, zavisna rečenice s ob, rečenice s dva objekta, Plusquamperfekt, genitiv kod vlastitih imena, stupnjevanje priloga, veznici entweder, oder; denn, nicht, sondern; ob; seit; um, zu; so, dass; obwohl, darum, deswegen, trotzdem; fraze iz stručnog jezika i jezika formalnog dopisivanja.
Ostalo	
Metode i oblici rada:	Metode: razgovora, usmenog izlaganja (pripovijedanje i objašnjavanje), slušanja, čitanja i rada na tekstu, metoda pisanja i pisanih radova, metoda demonstracije. Oblici: frontalni rad, individualni rad, radu u paru, skupinski rad, alternativni oblici rada. Napomene: izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik, sukladno nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika	Elementi: usvojenost svih četiriju jezičnih vještina: govorna produkcija i interakcija, pisano izražavanje (kreativnost i originalnost u pisanom izražavanju), čitanje i slušanje s razumijevanjem, uporaba jezika (gramatička točnost i bogatstvo leksika) te usvojenost određenih sadržaja (npr. elementi kulture i civilizacije, područje struke). Oblici: formativno i sumativno vrjednovanje, samovrjednovanje. Usmena i pisana provjera znanja. Načini, postupci i elementi vrjednovanja odgojnoobrazovnih postignuća polaznika usklađuju se s odredbama važećega Pravilnika o načinima, postupcima i elementima vrednovanja učenika u osnovnoj i srednjoj školi (NN 112/10).
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta.

Naziv nastavnog predmeta: **POVIJEST**

<p>Cilj predmeta:</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ razviti kod polaznika <i>spособnost povijesnog razmišljanja</i> i širenje <i>temeljnih povijesnih znanja</i> stečenih u osnovnoj školi o povijesti svoje nacije, regije, Europe i svijeta kroz šest povijesnih razdoblja ▪ omogućiti će polaznicima da vrjednuju dokaze, razviju komparativnu i uzročno-posljedičnu analizu, interpretiraju povijesne podatke te konstruiraju čvrste povijesne argumente i povijesne perspektive.
<p>Opis predmeta:</p>	<p>U nastavi povijesti postoje dvije razine obrazovnih standarda: temeljna povijesna znanja i sposobnost povijesnog razmišljanja.</p> <p><i>Standard 1.</i> Temeljna povijesna znanja čine:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ poznavanje najvažnijih činjenica, datuma i povijesnih osoba te ▪ razumijevanje temeljnih povijesnih pojmova ili tzv. koncepata prvog reda - o povijesti svijeta i svoje nacije na pet područja ljudske aktivnosti: društvenom, ekonomskom, znanstveno-tehnološkom, političkom i filozofsko-religijsko-estetskom. <p><i>Standard 2.</i> Sposobnost povijesnog razmišljanja sastoji se od pet vještina:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vještina kronološkog razmišljanja ▪ vještina razumijevanja povijesne naracije ▪ vještina analize i interpretacije povijesnih događaja i procesa ▪ vještina povijesnog istraživanja i ▪ vještina analize vrijednosnih povijesnih tema i zauzimanje stavova. <p>Razvijanje navedenih pet vještina obuhvaća u sebi i upoznavanje tzv. <i>tehničkih koncepata</i> pomoću kojih razumijemo kako se stvara i konstruira povijest. Među tehničke koncepte ubrajamo: kronologiju i pripovijedanje, uzročno-posljedični niz, kontinuitet i promjenu, usporedbu i povijesne izvore.</p> <p>Temeljna povijesna znanja, sposobnost povijesnog razmišljanja i tehnički koncepti razvijaju se u funkcionalnoj međuzavisnosti. Također, svih pet vještina su kumulativnog karaktera, tj. svaka sljedeća vještina ovisi o dovoljno razvijenim vještinama na prethodnoj razini.</p> <p>Kurikulum povijesti ima dvije temeljne komponente, odgojnu i obrazovnu. Poučavanje i učenje povijesti strukturirano je tako da otvara polaznicima prozor u svijet velikog ljudskog iskustva u raznim podnebljima i različitim vremenima. Ono također otkriva širok opseg prilagodbe pojedinca i društva u odnosu na probleme s kojima su se morali suočiti i osvjetljava posljedice različitih izbora koje su ljudi donosili. Dakle, poučavamo o snažnim i dugotrajnim povijesnim procesima unutar civilizacijskih i kulturnih cjelina. Povijest nije događaj već stvarni proces. Bez dobrog poznavanja povijesnih procesa mi danas ne možemo pristupiti raspravi o političkim, socijalnim, gospodarskim, kulturnim i moralnim temama u društvu. Bez poznavanja povijesti ne možemo dobiti informirane i samosvjesne građane što je važno za njihovo djelotvorno sudjelovanje u demokratskim procesima upravljanja i ostvarivanja demokratskih ideala nacije za sve građane.</p> <p>Duhovni i moralni razvoj polaznika u koji spadaju tolerancija, slobodno iskazivanje vlastitog mišljenja, poštivanje tuđih stavova i</p>

	<p>uvjerenja, miroljubivost, patriotizam i izbjegavanje sukoba - sastavni su dio odgojne dimenzije poučavanja i učenja povijesti. Vrjednovanjem nasljeđa raznolikih etničkih i kulturnih baština olakšava se dijalog među pripadnicima različitih kultura. Razvoj temeljnih povijesnih znanja i povijesnog razmišljanja te multikulturalna dimenzija poučavanja i učenja pomoći će mladim ljudima da postanu dobri građani svoje domovine i da se ujedno osjećaju i građanima Europe i svijeta.</p>
--	---

Nastavni predmet po razredima i ishodima učenja

Naziv nastavnog predmeta: **POVIJEST**

Razred: **prvi (1.)**

<p>U prvom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:</p>	<p>Od lovca i sakupljača do stanovnika grada</p> <ol style="list-style-type: none">1. opisati svakodnevni život paleolitskog lovca i sakupljača plodova2. preispitati neolitsku revoluciju, podjelu rada, prve izume itehnologiju3. objasniti kulturne grupe na prostoru današnje Hrvatske uprapovijesno doba i njihove karakteristike4. identificirati vremenski slijed, prostor i karakteristike ranih civilizacija i prvih gradova5. razmotriti graditeljska, umjetnička i znanstvena dostignuća ranih civilizacija6. usporediti prva pisma i njihov utjecaj na politički, društveni i kulturni život ljudi7. razlikovati povijesne procese na današnjem hrvatskom prostoru s onima u Euroaziji do kraja 2. tisućljeća prije Krista <p>Uspon i pad starog svijeta</p> <ol style="list-style-type: none">1. objasniti obilježja i utjecaj nomadskih naroda na razvoj država do kraja 1. tisućljeća prije Krista2. izdvojiti inovacije i promjene u gradovima i državama mediteranskog bazena do rimskih osvajanja3. raspraviti o velikim religijama i svjetonazorima koji su obilježili stari svijet4. ispitati najznačajnija postignuća helenske i helenističke kulture5. objasniti proces objedinjavanja sredozemnog bazena pod rimskim vlašću6. analizirati pojavu kršćanstva i rimsko pravo kao osnove budućeg europskog nasljeđa7. usporediti širenje grčkog i rimskog utjecaja na prostor današnje Hrvatske <p>Srednjovjekovne civilizacije</p> <ol style="list-style-type: none">1. raščlaniti krizu Rimskog Carstva i dezintegracijske procese od 4. do 10. stoljeća2. objasniti političke, društvene i kulturne promjene u Europi između 500. i 1000. godine3. ustanoviti početak, tijek i posljedice razvoja islamske civilizacije na trima kontinentima4. razmotriti konsolidaciju Bizantskog Carstva i širenje kršćanstva na prostor jugoistočne Europe5. istražiti temeljne procese rasta i zastoja u ranom
--	---

	<p>srednjovjekovlju na prostoru Hrvatske</p> <p>6. ispitati promjene u organizaciji države, društva i širenju kršćanstva od 11. do 14. stoljeća</p> <p>7. identificirati jačanje međuregionalne trgovine i kulturne razmjene između triju kontinenata</p> <p>8. protumačiti pojavu i rast Mongolskog Carstva i njegov utjecaj na europske narode i Hrvatsku</p> <p>9. izložiti sazrijevanje i rast društava i kulture u Hrvatskoj i susjednim područjima do 14. stoljeća</p>
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme
Kultura i način života prvih ljudi ledenog doba	Pojava i razvoj prvih ljudi Materijalna kultura i način života Religijska vjerovanja i prvi tragovi umjetnosti
Neolitska i urbana revolucija	Nagli napredak čovječanstva u doba neolitika Kulturne grupe i nastanak prvih naroda Od stanovnika sela do stanovnika grada
Pojava pisma i nastanak prvih država i civilizacija	Stari istok Pismo – pronalazak neprocjenjive važnosti Graditeljstvo, umjetnost i znanost ranih civilizacija
Današnji hrvatski prostor u prapovijesti	Život paleolitskog lovca – krapinski pračovjek Vučedolska kultura – sjedilački život i metalurgija Iliri i njihova kultura
Prijelomna vremena - inovacije i velika seoba	Nove tehnologije, trgovina i migracije na Sredozemlju i u jugozapadnoj Aziji Uspon i pad starih i novih država Pojava judaizma i Židovska država
Pojava i razvoj egejske civilizacije	Vladavina aristokracije i demokracija u grčkim polisima Grčka i Stari istok između Aleksandra i Rimljana Najpoznatije religije starog svijeta Helenska i helenistička kultura
Doba velikih carstava	Ujedinjenje Mediterana pod Rimskim Carstvom Religija, rimska kultura i pravo kao kulturno nasljeđe Indija i Kina
Susreti i prožimanja istočnog Jadrana i Sredozemlja	Od autohtonog ilirskog sela do autohtonog grada Grčki i rimski gradovi na istočnoj obali Jadrana Način života i arhitektura rimskog grada na istočnoj obali Jadrana
Susret i suživot triju svjetova na Sredozemlju	Kriza Rimskog Carstva i dezintegracijski procesi Bizantsko Carstvo i širenje kršćanstva Pojava i uspon islamske civilizacije Kulturna i znanstvena razmjena triju svjetova na Sredozemlju
Oporavak Zapada	Nova carstva, kraljevstva i komune Gospodarski i kulturni oporavak Kršćanstvo i društvo Prvi svjetski sustav trgovine (1250. – 1350.)
Slavenski svijet u Europi	Konsolidacija slavenskih naroda nakon seobe Slavenski svijet na razmeđu Istoka i Zapada Mongoli i njihov utjecaj na slavenski svijet
Hrvatska između srednjoeuropskog svijeta	Istočna obala Jadrana u vrijeme seoba: etnogeneza i identiteti Pokršćavanje, organizacija države i razvoj društva Kulturni i gospodarski utjecaji: komune na Jadranu i gradovi u unutrašnjosti

	„Rubna područja“ hrvatskog srednjovjekovlja
Napomene:	U prvom razredu učenja polaznik će u trima jedinicama ishoda učenja <i>Od lovca i sakupljača do stanovnika grada (od pojave čovjeka do 1200. g. pr. Kr.), Uspon i pad starog svijeta (od 1200. g. pr. Kr. do 300.g.) i Srednjovjekovne civilizacije (od 300. g. do 1350. g.)</i> razumjeti biološke i kulturne procese u svijetu, Europi i na prostoru današnje Hrvatske, koji su doveli do stvaranja najranijih ljudskih zajednica, prvih oblika kulture i organizacije društvenog života. Polaznik će razumjeti migracije, pojavu i izgradnju različitih država, religija, kultura, znanosti i trgovine u svijetu, Europi i na prostoru današnje Hrvatske od kraja 2. tisućljeća prije Krista do 300. godine te pojavu i razvoj srednjovjekovnih civilizacija, novih država i kultura na trima kontinentima te kako su te nove države i različite kulturne tradicije i povijesna iskustva utjecala na društvene promjene i odnose u srednjem vijeku.
Ostalo	
Metode i oblici rada:	Metode: verbalne metode (vođeni/tematski usmjereni razgovor, debata, interpretacija povijesnih tekstova, analiza problemskih situacija, polaznikovo izlaganje, dijalog, nastavničko izlaganje); demonstracijske metode (igranja uloga); dokumentacijske metode (rad s udžbenikom, rad s pomoćnom literaturom, rad s posebno pripremljenim materijalima i rad s video-materijalima i filmovima); operativne metode (grafički i pisani radovi, izradba plakata, mapa i vizualnih prikaza, intervju). Oblici: frontalni, individualni, rad u paru, grupni rad, terenski rad, projektna nastava. Napomene: izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik, sukladno nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika	Elementi: činjenično znanje, konceptualno znanje, proceduralno znanje i metakognitivno znanje. Oblici: pisana provjera, usmena provjera, samostalni i grupni rad (eseji, referati, prezentacija, plakat, mapa, vizualni prikazi, igranje uloga).
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta.

Naziv nastavnog predmeta: **POVIJEST**

Razred: **drugi (2.)**

U drugom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:

Temelji modernog svijeta

1. ispitati izvore, značajke i posljedice demografske krize i promjene u 14. i 15. stoljeću u svijetu, Europi i Hrvatskoj
2. obrazložiti kako su napredak tehnologije, znanosti i kulture, te geografska otkrića u 15. i 16. stoljeću doveli do promjena
3. ocijeniti karakter gospodarske, političke i kulturne dominacije europskih sila nad narodima u kolonijama
4. raspraviti kako je hrvatsko društvo doživjelo vjersku, političku, društvenu i kulturnu transformaciju u 16. i 17. stoljeću
5. usporediti značajke i razvoj monarhija u Europi te znanstvenu revoluciju i prosvjetiteljstvo
6. opisati zbivanja na prostoru Hrvatske u kontekstu ekspanzije Venecije, Habsburgovaca i Osmanlija
7. ustanoviti stupanj gospodarskih, kulturnih i religijskih promjena u Europi i Hrvatskoj do kraja 17. stoljeća

Doba građanskih revolucija

1. raščlaniti uzroke i posljedice građanskih revolucija krajem 18. i u prvoj polovici 19. stoljeća
2. objasniti uzroke i posljedice industrijske i agrarne revolucije
3. istražiti kako su liberalizam i socijalističke ideje utjecale na promjene u europskim državama i Hrvatskoj
4. ocijeniti kako se razvoj znanosti i tehnologije odrazio na intelektualna kretanja i kulturne promjene u 19. stoljeću
5. identificirati promjene u euroazijskim carstvima u razdoblju globalne trgovine i europske premoći
6. ustanoviti uzroke, pravce i posljedice prekooceanskih migracija Hrvata i ostalih naroda do početka 20. stoljeća
7. protumačiti proces teritorijalne integracije i formiranja hrvatske i ostalih nacija u drugoj polovici 19. stoljeća
8. raspraviti o promjenama i sukobima u Europi i svijetu u razdoblju "novog imperijalizma"

Dvadeseto stoljeće

1. raščlaniti ekonomska, politička i ideološka suparništva između velikih sila kao uzroke svjetskih ratova
2. objasniti tijek i posljedice Prvog svjetskog rata u svijetu, Europi i Hrvatskoj
3. opisati pokušaje uspostave demokracije i uvođenje totalitarnih sustava nakon Prvog svjetskog rata u svijetu i Europi
4. obrazložiti pojavu i karakter nacionalsocijalizma u Njemačkoj

	<p>5. ispitati višestruke uzroke, tijek i globalne posljedice Drugog svjetskog rata u svijetu, Europi i Hrvatskoj</p> <p>6. izložiti položaj i probleme Hrvatske u prvoj i drugoj jugoslavenskoj državi</p> <p>7. protumačiti raspad komunizma u Europi, raspad socijalističke Jugoslavije i stvaranje samostalne hrvatske države</p> <p>8. identificirati očekivanja i proturječnosti u svijetu u drugoj polovici 20. stoljeća</p>
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme
Rađanje moderne Europe	Crna smrt i njezine posljedice Pojava nacionalnih država, gradovi i komune Temelji humanizma i renesanse
Velika geografska otkrića i europska ekspanzija	Razvoj znanosti, tehnologije i gospodarstva Kolonijalizam i europeizacija svijeta
Raspad srednjovjekovnih carstava i pojava nacionalnih monarhija	Izazovi s Istoka - Uspon Osmanlijskog Carstva i kraj Bizanta Uspon protestantizma i vjerski ratovi u Europi Nastanak modernih europskih država
Hrvatska u "produženom srednjovjekovlju"	Hrvatska u razdoblju zastoja i ugroženosti Stvaranje Habsburškog Carstva i kriza Osmanlijskog Carstva - teritorijalne promjene krajem 17. stoljeća Religijske i kulturne promjene u hrvatskim zemljama
Uzroci i posljedice građanskih revolucija krajem 18. i početkom 19. stoljeća	Doba razuma Američka i Francuska revolucija
Uzroci i posljedice industrijske i agrarne revolucije 18. i 19. stoljeća	Industrijalizacija i modernizacija Uspon SAD-a do svjetske sile
Promjene u euroazijskim društvima u razdoblju svjetske trgovine i porasta europske moći	Osmanlijsko Carstvo i Rusija u 19. stoljeću Kina i Japan u 19. stoljeću
Primjeri nacionalizma, izgradnje država i društvenih reformi u Europi od 1830. do 1914. godine	Europa između restauracije i revolucije Europa u doba nacionalizma i radničkog pokreta
„Novi	Svijet u razdoblju imperijalizma

imperijalizam“ moćnih nacionalnih država 1850.- 1914. godine i važniji globalni trendovi	Porast stanovništva i preoceanske migracije Građanska kultura od romantizma do moderne
Teritorijalna integracija hrvatskih zemalja i stvaranje moderne hrvatske nacije	Hrvatski narodni preporod Hrvatska između Austrije i Ugarske
Opća kriza modernog svijeta - problemi industrijalizacije, demokracije i nacionalnosti	Politički odnosi, savezi i sukobi europskih država Revolucionarni pokreti u svijetu početkom stoljeća Europska kultura između historicizma i novih izražajnih oblika
Prvi svjetski rat	Pitanje krivnje za rat i politički učinak rata u pojedinim državama Uzroci i posljedice ruske revolucije 1917. godine Hrvatska u vrtlogu ratnih zbivanja Ljudske žrtve i globalne posljedice Prvog svjetskog rata
Tri oblika političke scene u svijetu od 1919. do 1939. godine	Komunistički sovjetski sustav, fašizam i građanske parlamentarne demokracije Hrvatska u prvoj jugoslavenskoj državi
Drugi svjetski rat	Uzroci i karakter Drugog svjetskog rata Pokreti otpora i ljudske žrtve u Drugom svjetskom ratu Hrvatska u procjepu između nacifašističke i komunističke ideologije - oslobodilački i građanski rat Ljudske žrtve i globalne posljedice Drugog svjetskog rata
Novi međunarodni odnosi i dekolonijalizacija u drugoj polovici 20. stoljeća	Hladni rat i internacionalne krize Dekolonizacija, Kina i Japan u drugoj polovici 20. stoljeća Raspad komunističkog sustava u Europi i stvaranje Europske unije
Hrvatska u socijalističkoj Jugoslaviji i stvaranje samostalne hrvatske države	Hrvatska u socijalističkoj Jugoslaviji Krizna konfederacije i samoupravljanja Domovinski rat i stvaranje samostalne hrvatske države
Napomene:	U drugom razredu učenja polaznik će u trima jedinicama ishoda učenja Temelji modernog svijeta (od 1350. do 1750. g.), Doba građanskih revolucija (od 1750. do 1914. g.) i Dvadeseto stoljeće razumjeti napredak znanosti, tehnologije i gospodarstva kao i društvena i politička zbivanja te sazrijevanje različitih institucija, ideja i stilova, u Europi, svijetu i Hrvatskoj u vrijeme širenja prekomorske trgovine. Polaznik će razumjeti tri međusobno povezana povijesna procesa u Europi, svijetu i Hrvatskoj: znanstvenu i industrijsku revoluciju, građanske revolucije i uspostavu europske dominacije u svijetu te znanstveni, tehnološki i kulturni napredak čovječanstva kao i ratne sukobe u 20. stoljeću u svijetu, Europi i Hrvatskoj.
Ostalo	

<p>Metode i oblici rada:</p>	<p>Metode: verbalne metode (vođeni/tematski usmjereni razgovor, debata, interpretacija povijesnih tekstova, analiza problemskih situacija, polaznikovo izlaganje, dijalog, nastavničko izlaganje); demonstracijske metode (igranja uloga); dokumentacijske metode (rad s udžbenikom, rad s pomoćnom literaturom, rad s posebno pripremljenim materijalima i rad s video-materijalima i flilmovima); operativne metode (grafički i pisani radovi, izradba plakata, mapa i vizualnih prikaza, intervju).</p> <p>Oblici: frontalni, individualni, rad u paru, grupni rad, terenski rad, projektna nastava.</p> <p>Napomene: izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik, sukladno nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
<p>Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:</p>	<p>Elementi: činjenično znanje, konceptualno znanje, proceduralno znanje i metakognitivno znanje.</p> <p>Oblici: pisana provjera, usmena provjera, samostalni i grupni rad (eseji, referati, prezentacija, plakat, mapa, vizualni prikazi, igranje uloga).</p>
<p>Literatura</p>	
<p>Literatura za polaznike:</p>	<p>Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta.</p>

Naziv nastavnog predmeta: **ETIKA**

Cilj predmeta:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ steći teorijska znanja iz vrijednosnog normativnog područja koje se odnosi na međuljudske odnose i komunikaciju ▪ razviti svijest o moralnoj odgovornosti prema sebi i uzajamnosti prema zajednici
Opis predmeta:	<p>Etika u srednjoj školi je predmetno područje koje se bavi filozofijom morala kao dijela filozofije koje razmatra odnos dobra i zla te načela ispravnog djelovanja. U okviru filozofije etika je sistematizirana kao praktična disciplina koja se bavi ljudskim djelovanjem unutar neke socijalne skupine prema kriterijima moralne ispravnosti. U tom smislu etika je temeljna disciplina iz koje je moguće izvesti različite primijenjene etike kao što su individualna etika, socijalna etika te različite etike specifičnih područja poput bioetike, profesionalnih etika i sl. Etika kao disciplina crpi svoja uporišta i iz drugih filozofskih disciplina poput filozofske antropologije, političke, pravne i socijalne filozofije. Unutar interdisciplinarnog pristupa etika također uključuje spoznaje znanstvenih disciplina poput psihologije, sociologije, socijalne i razvojne psihologije te općih teorija kulture. Unutar interdisciplinarne suradnje nužno je uključiti filozofiju bez koje nije moguće utemeljeno i bez proizvoljnosti raspravljati o ključnim životnim i odgojnim temama.</p> <p>Osnovni smisao poduke u ovom području jest razviti kompetencije moralne prosudbe te usvajanje obrazaca moralnog ponašanja, pri tome je bitno polaznike uvesti u situacije koje uključuju moralne konflikte za koje nemaju gotove odgovore i do kojih trebaju doći razložnim sučeljavanjem različitih stajališta. Smisao moralnog razvoja jest intuitivno i impulzivno rješavanje problema zamijeniti racionalnom i logičnom argumentacijom.</p> <p>Moralne prosudbe zahtijevaju sposobnost percipiranja realiteta, procjenu vlastitog iskustva, sposobnost razumijevanja stajališta drugih i sposobnost apstraktnog mišljenja. To znači da nije dovoljno znati pravila nego i kako ih primijeniti u određenim situacijama.</p>

Nastavni predmet po razredima i ishodima učenjaNaziv nastavnog predmeta: **ETIKA**Razred: **prvi (1.)**

U prvom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	Moralno iskustvo – predrefleksivna svijest <ol style="list-style-type: none"> 1. razlikovati osnovne etičke pojmove 2. ispitati različite perspektive samospoznaje 3. analizirati konstitutivne pojmove mitsko-religijskih izvora etike 4. preispitati moralne temelje i poruke mitsko-religijskih izvora i učenja 5. identificirati granične situacije 6. procijeniti različita moralna načela djelovanja 7. suprotstaviti razloge moralnih sukoba analizom konfliktnih situacija
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme
U potrazi za identitetom	Različite perspektive samospoznaje Uloge, uzori, idoli Osjećanje, htijenje, mišljenje
Prepreke u potrazi	Granične situacije Borba sa zlom ili s moći Žudnja za znanjem ili izazov želje za moći
Orijentacija i zamke na putu	Životni izbor Zloupotreba moći Ispravnost/neispravnost individualnog puta
Ciljevi: lažni, prividni, istinski	Potraga za nedostižnim Logika srca i logika uma Transcendiranje realiteta kao put do vrijednota
Odgovornost za sebe i druge – moralna dimenzija života	Savjest Moralni razvitak tijekom konfliktnih situacija Moralnost kao uzajamnost odnosa s drugima Etika kao svijest o moralu
Napomene:	Nastavni se proces 75 % vremena izvodi praktično radi zadovoljenja kriterija izvedbe navedenog ishoda, a 25 % služi za povezivanje usvojenih sadržaja s teorijskim spoznajama i praktičnom primjenom.
Ostalo	
Metode i oblici rada:	Metode: metoda razgovora (vođeni/tematski usmjereni razgovor, diskusija, interpretacija tekstova, analize problemskih situacija, polaznikove rasprave...), izradba PPT prezentacija, metoda pisanja (eseja), rada na tekstu, praktičnih radova (plakata), usmenog izlaganja, rad s filmom, izradba projektnih zadataka, izradba domaćih uradaka. Oblici: frontalni, individualni, skupni, rad u paru, timski rad, projektna nastava. Napomene: izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik, sukladno nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika	Elementi: usvojenost sadržaja, konkretna primjena sadržaja na različitim oblicima zadaća, suradnja u nastavi. Oblici: pisana provjera, Usmena provjera, samostalni i skupni praktični rad (eseji, referati, projekt, prezentacija, istraživanje, plakat, poster).
Literatura	

Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta.
--------------------------	---

Naziv nastavnog predmeta: **ETIKA**
 Razred: **drugi (2.)**

<p>U drugom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:</p>	<p>Etika socijalnog života</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. analizirati značaj individualne slobode u ljudskome društvu 2. identificirati temeljne vrijednosti ljudskog zajedništva 3. izdvojiti razloge konflikata u društvu i mogućnosti kompromisa 4. otkriti temeljne vrijednosti antičke političke filozofije 5. ispitati pretpostavke novovjekovnih političkih i socijalnih filozofija 6. preispitati smisao pojmova ljudskog dostojanstva, ljudskih prava, slobode, jednakosti, socijalne pravednosti i tolerancije u modernoj demokraciji 7. procijeniti fenomene suvremenog društva, razvoja znanosti i tehnologije, konzumerizma i zlouporabe medija
<p>Razrada</p>	
<p>Nastavne cjeline</p>	<p>Razrada – Nastavne teme</p>
<p>Individualna sloboda i odgovornost prema zajednici</p>	<p>Višedimenzionalnost pojma slobode: sloboda individualnog izbora, slobodna volja, sloboda djelovanja Individualne slobode i djelovanje u odnosu prema drugima: odgovornost i uzajamnost Uspješnost ili neuspješnost partnerstva s drugima Sukob između potrebe za vlastitim ispunjenjem i ispunjenjem socijalnih zahtjeva (egoizam i altruizam, težnja ka sreći i moralna odgovornost) Rješavanje individualnih sukoba s drugima: strpljivost, suosjećanje, obazrivost, tolerancija Različitost interesa ili sukobi interesa u društvu? Imperativ mirnog rješavanja sukoba Temelji kulturnog pluralizma Feministički pokret i ravnopravnost žena</p>
<p>Najviše vrijednosti socijalnog i političkog života (antičko i moderno razdoblje)</p>	<p>Platonova utopija pravednosti Temelji Aristotelove teorije djelovanja Politička filozofija kao jedinstvo etike i politike Ćudoređe kao temelj zajedništva Etičke kreposti i načelo sredine Vrste pravednosti (komutativna i distributivna) Novovjekovne utopije, borba protiv privatnog vlasništva (T. More) Kontraktualistički modeli države (T. Hobbes, J. J. Rousseau) Klasični utilitarizam i principi utilitarizma (J.S.Mill, J. Bentham) Opće dobro kao zbroj pojedinačnih interesa Račun užitka. Hedonizam i pravednost Pojam ljudskog dostojanstva Ljudska prava i njihovo podrijetlo Pravo i pravednost, legalnost i moralnost (J. Locke, I. Kant) Pojam socijalne pravednosti; razlike među ljudima i problem jednakost ljudi (K. Marx, J. Rawls)</p>
<p>Izazovi suvremenog društva</p>	<p>Ambivalentnost razvoja znanosti i tehnologije Imperativ beskonačnog napretka Tehnologija i znanost u službi moći Konzumerizam kao stil života Veliki ekonomski i politički sustavi i (ne)mogućnost njihove kontrole Uloga medija u svakodnevnom životu i mogućnost njihove zlouporabe</p>

Napomene:	Nastavni se proces 75 % vremena izvodi praktično radi zadovoljenja kriterija izvedbe navedenog ishoda, a 25 % služi za povezivanje usvojenih sadržaja s teorijskim spoznajama i praktičnom primjenom.
Ostalo	
Metode i oblici rada:	<p>Metode: metoda razgovora (vođeni/tematski usmjereni razgovor, diskusija, interpretacija tekstova, analize problemskih situacija, polaznikove rasprave...), izradba PPT prezentacija, metoda pisanja (eseja), rada na tekstu, praktičnih radova (plakata), usmenog izlaganja, rad s filmom, izradba projektnih zadataka, izradba domaćih uradaka.</p> <p>Oblici: frontalni, individualni, skupni, rad u paru, timski rad, projektna nastava.</p> <p>Napomene: izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik, sukladno nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika	<p>Elementi: usvojenost sadržaja, konkretna primjena sadržaja na različitim oblicima zadaća, suradnja u nastavi.</p> <p>Oblici: pisana provjera, usmena provjera, samostalni i skupni praktični rad (eseji, referati, projekt, prezentacija, istraživanje, plakat, poster).</p>
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta.

Naziv nastavnog predmeta: **ETIKA**

Razred: **treći (3.)**

<p>U trećem razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:</p>	<p>Primijenjena etika</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. identificirati izabrane pojmove iz područja primijenjene etike 2. preispitati različita shvaćanja odnosa čovjeka i prirode 3. razlikovati različite ekološke teorije 4. procijeniti smisao i granice znanstveno-tehnološkog razvoja 5. analizirati smisao etičkih kodeksa i zakletvi 6. izdvojiti karakteristične probleme medicinske bioetike
<p>Razrada</p>	
<p>Nastavne cjeline</p>	<p>Razrada – Nastavne teme</p>
<p>Čovjek, priroda, etika</p>	<p>Čovjek i priroda Pojam i predmet bioetike Antropocentrizam, patocentrizam, biocentrizam, holizam Čovjek i životinjski svijet Čovjek i svijet biljaka</p>
<p>Kvaliteta života</p>	<p>Opstanak i preživljavanje Poboljšanje kvalitete života Održivi razvoj</p>
<p>Smisao i granice tehnološkog razvoja</p>	<p>Odgovornost u tehnološkoj civilizaciji Tehnološka izvedivost i etička dopustivost Etika odgovornosti kao etika tehnološke civilizacije</p>
<p>Ekologija i zaštita okoliša</p>	<p>Ekološki pokret i ekološka etika Ekološka odgovornost Ekosustavi Ekološka svijest i osobna angažiranost</p>
<p>Bioetika i biologijske znanosti</p>	<p>Evolucionizam, darvinizam, kreacionizam Eugenika Genetika i biotehnologija</p>
<p>Medicinska bioetika</p>	<p>Etika humanih reproduktivnih tehnologija Pobačaj Etika transplantacije organa i trgovina organima Etika umiranja i smrti Eutanazija</p>
<p>Napomene:</p>	<p>Nastavni se proces 75 % vremena izvodi praktično radi zadovoljenja kriterija izvedbe navedenog ishoda, a 25 % služi za povezivanje usvojenih sadržaja s teorijskim spoznajama i praktičnom primjenom.</p>
<p>Ostalo</p>	
<p>Metode i oblici rada:</p>	<p>Metode: metoda razgovora (vođeni/tematski usmjereni razgovor, diskusija, interpretacija tekstova, analize problemskih situacija, polaznikove rasprave...), izradba PPT prezentacija, metoda pisanja (eseja), rada na tekstu, praktičnih radova (plakata), usmenog izlaganja, rad s filmom, izradba projektnih zadataka, izradba domaćih uradaka. Oblici: frontalni, individualni, skupni, rad u paru, timski rad, projektna nastava. Napomene: izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik, sukladno nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
<p>Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika</p>	<p>Elementi: usvojenost sadržaja, konkretna primjena sadržaja na različitim oblicima zadaća, suradnja u nastavi. Oblici: pisana provjera, Usmena provjera, samostalni i skupni praktični rad (eseji, referati, projekt, prezentacija, istraživanje,</p>

	plakat, poster).
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta.

Naziv nastavnog predmeta: **ETIKA**

Razred: **četvrti (4.)**

<p>U četvrtom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:</p>	<p>Etika kao filozofija morala</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ispitati odnos morala i etike 2. analizirati moral kao predrefleksivno iskustvo 3. razlučiti pojmove morala i ćudoređa 4. procijeniti idealan zahtjev važenja morala 5. raščlaniti strukturu etike 6. izdvojiti osnovne etičke pojmove <p>Etička argumentacija i etičke teorije</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. razlikovati filozofske pristupe utemeljenju etike 2. razlučiti strategije opravdanja važenja etike 3. preispitati filozofsko-antropološko utemeljenje etike 4. suprotstaviti različite etičke argumentacije 5. analizirati etičke tekstove
<p>Razrada</p>	
<p>Nastavne cjeline</p>	<p>Razrada – Nastavne teme</p>
<p>Moral i etika</p>	<p>Moral kao predmet i sadržaj etike Moral kao predrefleksivno iskustvo Moral i ćudoređe Idealni zahtjev važenja morala, moral kao trebanje Etika kao filozofija morala Struktura etike: normativna, deskriptivna i metaetika Temeljni etički pojmovi</p>
<p>Različiti filozofski pristupi utemeljenju etike</p>	<p>Razdioba etičkih teorija Etika pravila i etika dobrog života Aristotelovo utemeljenje etike vrline Kantova deontološka etika Utilitaristička etika (Bentham, Mill) Nietzscheova kritika morala, etički nihilizam Habermasova etika diskursa Kontraktualistička etika (Hobbes, Rousseau, Rawls) Metaetička, logičko-jezična analiza etičkih iskaza Relativističko osporavanje etike (kulturni relativizam) Metafizičko opravdanje etike (teološka etika) Tradicijsko i religiozno opravdanje etike (običajnost i ćudoređe) Filozofsko-antropološko opravdanje/osporavanje etike izvedeno iz biti čovjeka</p>
<p>Napomene:</p>	<p>Nastavni se proces 75 % vremena izvodi praktično radi zadovoljenja kriterija izvedbe navedenog ishoda, a 25 % služi za povezivanje usvojenih sadržaja s teorijskim spoznajama i praktičnom primjenom.</p>
<p>Ostalo</p>	
<p>Metode i oblici rada:</p>	<p>Metode: metoda razgovora (vođeni/tematski usmjereni razgovor, diskusija, interpretacija tekstova, analize problemskih situacija, polaznikove rasprave...), izradba PPT prezentacija, metoda pisanja (eseja), rada na tekstu, praktičnih radova (plakata), usmenog izlaganja, rad s filmom, izradba projektnih zadataka, izradba domaćih uradaka. Oblici : frontalni, individualni, skupni, rad u paru, timski rad,</p>

	<p>projektna nastava.</p> <p>Napomene: izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik, sukladno nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika	<p>Elementi: usvojenost sadržaja, konkretna primjena sadržaja na različitim oblicima zadaća, suradnja u nastavi.</p> <p>Oblici: pisana provjera, usmena provjera, samostalni i skupni praktični rad (eseji, referati, projekt, prezentacija, istraživanje, plakat, poster).</p>
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta.

Naziv nastavnog predmeta: **GEOGRAFIJA**

Cilj predmeta:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ razviti temeljna znanja, vještine i kompetencije polaznika u području geografije ▪ osposobiti ih prije svega za zanimanja u ekonomiji, trgovini i poslovnoj administraciji
Opis predmeta:	<p>Nastavni predmet ciljevima i obrazovnim ishodima pridonosi ostvarenju općih ciljeva odgoja i obrazovanja u Hrvatskoj, a posebice općim ciljevima prirodoslovnog i društveno-humanističkog područja kao i temeljnim vrijednostima navedenim u Nacionalnom okvirnom kurikulumu. Primjenom načela aktualizacije i korelacije geografija ostvaruje posebnu ulogu u povezivanju prirodoslovnog, društvenog i humanističkog područja, čime pridonosi korelaciji i integraciji nastavnih sadržaja, a time i koherentnosti poučavanja u ovim područjima odgoja i obrazovanja.</p> <p>Budući da geografija primarno proučava prirodno-geografske i društveno-geografske elemente, procese i sustave, u različitim prostornim okvirima, od lokalnog, preko regionalnog i nacionalnog do globalnog, geografsko obrazovanje omogućuje polaznicima razumijevanje svijeta u kojem žive, razumijevanje prostornih odnosa i organizaciju prostora, prakticiranje načela održivog razvoja te razvija vještine važne za svakodnevni život. Geografska znanja i vještine primarno omogućuju razvoj prirodoslovne kompetencije i opće kulture (kulturna svijest i izražavanje), a participiraju u razvoju svih ostalih temeljnih kompetencija, posebice u razvoju kompetencije komuniciranja na materinskom i stranom jeziku, matematičke kompetencije i primjeni informacijsko-komunikacijske tehnologije.</p> <p>U sustavu znanosti geografija je polje u području interdisciplinarnih znanosti i podijeljena je na četiri grane: fizičku, društvenu, regionalnu i primijenjenu geografiju. Nastavni sadržaji koji će se poučavati u prvoj, drugoj, trećoj i četvrtoj godini za zanimanje ekonomist znanstveno su utemeljeni, prilagođeni dobi polaznika i strukturirani po načelu od bližeg prema daljem.</p>

Nastavni predmet po razredima i ishodima učenja

Naziv nastavnog predmeta: **GEOGRAFIJA**

Razred: **prvi (1.)**

U prvom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	Geografski pristup <ol style="list-style-type: none">1. izdvojiti etape u razvoju geografije i doprinos pojedinih znanstvenika2. izdvojiti nove pristupe u razvoju grana i disciplina geografije3. vrednovati položaj geografije u sustavu znanosti i sustavu odgoja i obrazovanja
	Zemlja u Sunčevu sustavu i svemiru <ol style="list-style-type: none">1. objasniti postanak svemira2. razlikovati tijela u svemiru i Sunčevu sustavu3. objasniti položaj Zemlje u Sunčevu sustavu4. protumačiti postanak, oblik i dimenzije Zemlje5. analizirati posljedice gibanja Zemlje6. raščlaniti utjecaj gibanja Zemlje na ljude i ljudske djelatnosti
	Orijentacija i geografske karte <ol style="list-style-type: none">1. objasniti načine izrade i upotrebu geografskih karata2. rabiti planove naselja, topografske karte, kompas i GPS u analizi prostornih pojava i procesa3. primijeniti suvremena tehnička sredstva za orijentaciju
	Prirodno-geografski procesi i organizacija prostora <ol style="list-style-type: none">1. usporediti elemente prirodne osnove (reljef, klima, vode, tlo i vegetacija) na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i kontinentalnoj razini2. istražiti prirodno-geografske procese na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i kontinentalnoj razini3. objasniti prirodne pojave i interakcije pozivajući se na osnovne principe prirodnih znanosti i koristiti znanstveno nazivlje
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme
Geografski pristup	Podjela i razvoj geografije u Hrvatskoj i svijetu Razvoj ekonomske geografije Osnovna obilježja gospodarstva Ekonomske prostorni sustavi i njihovi elementi Sektori djelatnosti
Zemlja u Sunčevu sustavu i svemiru	Svemir – postanak i struktura Sunčev sustav Gibanja Zemlje Utjecaj gibanja Zemlje na ljude
Orijentacija i geografske karte	Orijentacija u prostoru Određivanja položaja na Zemlji Geografska karta Geografski informacijski sustavi

Prirodno-geografski procesi i organizacija prostora	<p>Prirodno-geografski faktori razvoja ekonomskih prostornih sustava</p> <p>Klimatski faktori</p> <p>Sunčevo zračenje i temperatura zraka</p> <p>Tlak zraka, zračne mase i zračna strujanja</p> <p>Vlaga zraka i padaline</p> <p>Tipovi klime u Hrvatskoj</p> <p>Tipovi klime u svijetu</p> <p>Podjela i svojstva svjetskog mora</p> <p>Gibanja mora</p> <p>Vode na kopnu</p> <p>Elementi i oblici reljefa u zavičaju i u Hrvatskoj</p> <p>Elementi i oblici reljefa na Zemlji</p> <p>Geološka prošlost Zemlje i globalna tektonika ploča</p> <p>Zonalna građa Zemlje i sastav litosfere</p> <p>Endogeni procesi i oblici reljefa</p> <p>Ekzogeni procesi i oblici reljefa</p> <p>Čimbenici razvoja, svojstva i vrste tala</p> <p>Šumski i pustinjaški biomi</p> <p>Ostali kopneni i vodeni biomi</p>
Napomene: /	
Ostalo	
Metode i oblici rada:	<p>Metode: razgovora, demonstracije, rada na tekstu, izravna grafička, neizravna grafička, pisanih radova, praktičnih radova, usmenog izlaganja, terenskog rada.</p> <p>Oblici: frontalni, samostalni, rad u paru, rad u skupinama, timski rad, terenski rad, projektna nastava.</p> <p>Napomene: izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik, sukladno nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika	<p>Elementi: odnos prema radu, napredovanje u radu i postignućima, samostalnom i timskom radu; ocjenjuje se opisno, a ne brojčanom ocjenom.</p> <p>Oblici: usmena provjera, pisana provjera, samostalni praktični rad (projekt, prezentacija, istraživanje, plakat, poster, modeli, istraživački izvještaj, dnevnik terenskog rada ili terenske nastave).</p>
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta.

Naziv nastavnog predmeta: **GEOGRAFIJA**

Razred: **drugi (2.)**

<p>U drugom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:</p>	<p>Geografski pristup</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. procijeniti mogućnosti i ograničenja geografskih istraživanja 2. analizirati ulogu i važnost geografije u obrazovanju i svakodnevnom životu osobe <p>Orijentacija i geografske karte</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. primijeniti kartografske pojmove u interpretaciji prostornih pojava i procesa 2. predočiti prostorne pojave i procese na temelju samostalno prikupljenih podataka u projektnim zadacima, koristeći se skicama, dijagramima, tablicama i tematskim kartama 3. rabiti jednostavne računalne programe za predočavanje prostornih pojava i procesa <p>Prirodno-geografski procesi i organizacija prostora</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. analizirati utjecaj prirodno-geografskih obilježja na organizaciju prostora (strukturu stanovništva i naseljenost) 2. koristiti istraživačke metode u prikupljanju, obradi te interpretaciji rezultata istraživanja, raspraviti zaključke istraživanja o prirodno-geografskim pojavama i procesima 3. raspraviti problematiku o globalnoj promjeni klime i onečišćenju okoliša 4. vrjednovati mogućnosti povećanja zaštićenih područja u Hrvatskoj i svijetu 5. primijeniti koncept održivog razvoja u iskorištavanju prirodnih resursa na lokalnoj i nacionalnoj razini <p>Društveno-geografski procesi i organizacija prostora</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. istražiti demografske strukture u zavičaju, Hrvatskoj i u svijetu 2. analizirati prirodno, prostorno i opće kretanje stanovništva u zavičaju, Hrvatskoj i u svijetu 3. analizirati utjecaj svjetskih religija na kulturu, tradiciju, umjetnost, gospodarstvo i način života 4. usporediti organizaciju prostora i odnose među naseljima u zavičaju, Hrvatskoj i u svijetu
<p>Razrada</p>	
<p>Nastavne cjeline</p>	<p>Razrada – Nastavne teme</p>
<p>Geografski pristup</p>	<p>Uloga i važnost geografije u obrazovanju i svakodnevnom životu osobe</p>
<p>Orijentacija i geografske karte</p>	<p>Predočavanje prostornih pojava i procesa na geografskim kartama Izradba tablica, dijagrama i tematskih karata Geografski informacijski sustavi</p>
<p>Prirodno-geografski</p>	<p>Neobnovljivi prirodni izvori i rezerve Iskorištavanje neobnovljivih prirodnih izvora u Hrvatskoj i svijetu</p>

procesi i organizacija prostora	<p>Obnovljivi prirodni izvori Iskorištavanje obnovljivih prirodnih izvora u Hrvatskoj i svijetu Prirodna bogatstva i održivi razvoj Utjecaj prirodnih nepogoda na gospodarstvo (vulkani, potresi, suše, poplave, vjetrovi) Onečišćenje zraka, voda i tla Zaštita prirode u Hrvatskoj i svijetu Zaštićena područja u Hrvatskoj Zaštićena područja u svijetu</p>
Društveno-geografski procesi i organizacija prostora	<p>Socijalni faktori razvoja ekonomskih prostornih sustava Razvoj naseljenosti u Hrvatskoj Razvoj naseljenosti u svijetu Razmještaj stanovništva u Hrvatskoj Razmještaj stanovništva u svijetu Prirodno kretanje stanovništva u Hrvatskoj Prirodno kretanje stanovništva u svijetu Prostorno kretanje stanovništva u Hrvatskoj Prostorno kretanje stanovništva u svijetu Populacijska politika u Hrvatskoj i u svijetu Opće kretanje stanovništva u Hrvatskoj i u svijetu Biološki sastav stanovništva u Hrvatskoj Biološki sastav stanovništva u svijetu Kulturno-antropološki sastav stanovništva u Hrvatskoj Kulturno-antropološki sastav stanovništva u svijetu Obrazovni sastav stanovništva u Hrvatskoj Obrazovni sastav stanovništva u svijetu Naselja u Hrvatskoj i u svijetu Urbanizacija u Hrvatskoj Urbanizacija kao svjetski proces Urbani sustav u Hrvatskoj Urbani sustavi u svijetu Prostorna struktura gradskih naselja Gradske regije u Hrvatskoj i svijetu</p>
Napomene: /	
Ostalo	
Metode i oblici rada:	<p>Metode: razgovora, demonstracije, rada na tekstu, izravna grafička, neizravna grafička, pisanih radova, praktičnih radova, usmenog izlaganja, terenskog rada. Oblici: frontalni, samostalni, rad u paru, rad u skupinama, timski rad, terenski rad, projektna nastava. Napomene: izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik, sukladno nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika	<p>Elementi: odnos prema radu, napredovanje u radu i postignućima, samostalnom i timskom radu. Ocjenjuje se opisno, a ne brojčanom ocjenom. Oblici: usmena provjera, pisana provjera, samostalni praktični rad (projekt, prezentacija, istraživanje, plakat, poster, modeli, istraživački izvještaj, dnevnik terenskog rada ili terenske nastave).</p>
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta.

Naziv nastavnog predmeta: **GEOGRAFIJA**

Razred: **treći (3.)**

<p>U trećem razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:</p>	<p>Geografski pristup</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. analizirati ulogu geografije u prostornom i regionalnom planiranju i upravljanju prostorom prema konceptu održivog razvoja <p>Društveno-geografski procesi i organizacija prostora</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. izdvojiti prostorne sustave primarnih, sekundarnih i tercijarnih djelatnosti u zavičaju, Hrvatskoj Europi i svijetu 2. istražiti temeljne gospodarske pojmove, sustave i razvojne trendove 3. analizirati nejednaki regionalni razvoj na nacionalnoj i svjetskoj razini
<p>Razrada</p>	
<p>Nastavne cjeline</p>	<p>Razrada – Nastavne teme</p>
<p>Geografski pristup</p>	<p>Uloga geografije u prostornom i regionalnom planiranju i upravljanju prostorom prema konceptu održivog razvoja Faktori lokacije ekonomskih djelatnosti, prostorno planiranje i regionalni razvoj Prostorni sustavi primarnih djelatnosti Prostorni sustavi sekundarnih djelatnosti</p>
<p>Društveno-geografski procesi i organizacija prostora</p>	<p>Ruralni prostori u Hrvatskoj Ruralni prostori u svijetu Agrarni proizvodni sustavi u Hrvatskoj Agrarni proizvodni sustavi u svijetu Prirodno-geografski faktori poljoprivredne proizvodnje u Hrvatskoj i svijetu Društveno-geografski faktori poljoprivredne proizvodnje u Hrvatskoj i svijetu Tehničko-organizacijska obilježja poljoprivrede u Hrvatskoj Tehničko-organizacijska obilježja poljoprivrede u svijetu Proizvodna obilježja poljoprivrede u Hrvatskoj Proizvodna obilježja poljoprivrede u svijetu Sustavi agrarnog iskorištavanja u Hrvatskoj i svijetu Ratarstvo u Hrvatskoj i svijetu Stočarstvo u Hrvatskoj i svijetu Ribarstvo u Hrvatskoj i svijetu Šumarstvo u Hrvatskoj i svijetu Zelena revolucija Ekološke posljedice poljoprivrede u Hrvatskoj i svijetu Suvremene promjene u ruralnim prostorima u Hrvatskoj i svijetu Ruralni pejzaž u Hrvatskoj i svijetu</p> <p>Pojava i razvoj industrije u Hrvatskoj i svijetu Vrste industrija u Hrvatskoj i svijetu Faktori lokacije i razvoja industrije u Hrvatskoj i svijetu Prostorni sustavi industrijske proizvodnje u Hrvatskoj i svijetu Mineralne i druge sirovine Energetika i industrija Industrija u prostoru (industrijske regije u Hrvatskoj i svijetu) Djelatnosti sekundarnog sektora i okoliš Posljedice onečišćenja okoliša u Hrvatskoj i svijetu Važnost sekundarnih djelatnosti u Hrvatskoj i svijetu</p>

Napomene: /	
Ostalo	
Metode i oblici rada:	<p>Metode: razgovora, demonstracije, rada na tekstu, izravna grafička, neizravna grafička, pisanih radova, praktičnih radova, usmenog izlaganja, terenskog rada.</p> <p>Oblici: frontalni, samostalni, rad u paru, rad u skupinama, timski rad, terenski rad, projektna nastava.</p> <p>Napomene: izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik, sukladno nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika	<p>Elementi: odnos prema radu, napredovanje u radu i postignućima, samostalnom i timskom radu. Ocjenjuje se opisno, a ne brojčanom ocjenom.</p> <p>Oblici: usmena provjera, pisana provjera, samostalni praktični rad (projekt, prezentacija, istraživanje, plakat, poster, modeli, istraživački izvještaj, dnevnik terenskog rada ili terenske nastave).</p>
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta.

Naziv nastavnog predmeta: **GEOGRAFIJA**

Razred: **četvrti (4.)**

<p>U četvrtom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:</p>	<p>Geografski pristup</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. istražiti doprinos znanstvenih spoznaja geografije u unapređenju kvalitete života, razvoju društva i gospodarstva <p>Društveno-geografski procesi i organizacija prostora</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. analizirati procese europskog integriranja i globalizacijske procese te njihov utjecaj na hrvatsko društvo 2. istražiti djelovanje međunarodnih organizacija i regionalnih integracija te njihovo političko i gospodarsko značenje 3. obrazložiti važnost poznavanja i pozitivnog vrjednovanja nasljeđa i vlastitoga identiteta kao hrvatskih, europskih građanina i građanina svijeta
<p>Razrada</p>	
<p>Nastavne cjeline</p>	<p>Razrada – Nastavne teme</p>
<p>Geografski pristup</p>	<p>Doprinos znanstvenih spoznaja geografije u unapređenju kvalitete života, razvoju društva i gospodarstva Prostorni sustavi uslužnih djelatnosti Ostale uslužne djelatnosti i njihova prostorna organizacija u Hrvatskoj i svijetu</p>
<p>Društveno-geografski procesi i organizacija prostora</p>	<p>Razvoj tercijarnih djelatnosti u Hrvatskoj i svijetu Osnovna obilježja prometa Kopneni promet u Hrvatskoj i svijetu Pomorski promet u Hrvatskoj i svijetu Zračni promet u Hrvatskoj i svijetu Telekomunikacijski promet u Hrvatskoj i svijetu Osnovna obilježja i prostorni sustav turizma Tipovi turističkih područja u Hrvatskoj i svijetu Prostorna organizacija i važnost trgovine Prostorna organizacija i važnost trgovine u gradovima Intenzitet, faktori razvoja, elementi i struktura trgovine u Hrvatskoj Intenzitet, faktori razvoja, elementi i struktura svjetske trgovine Globalizacija svjetskog gospodarstva Utjecaj globalizacije na proizvođače, potrošače i okoliš u Hrvatskoj i svijetu Povezanost demografskih i ekonomskih procesa Ekonomska i socijalna mjerila razvijenosti Nejednaki gospodarski razvoj u Hrvatskoj i svijetu Nejednaki regionalni razvoj u Hrvatskoj i svijetu Države s velikim i visokorazvijenim gospodarstvima (Njemačka, Francuska, UK, Italija, SAD, Kanada, Japan, „tigrovi Dalekog istoka“, Australija) Države s gospodarstvima od svjetskog značenja (Kina, Ruska Federacija, Indija, Brazil) Srednje razvijene države Slabije razvijene države Države u tranziciji Prostor i položaj Republike Hrvatske Položaj Republike Hrvatske u međunarodnim organizacijama i regionalnim integracijama Europska unija Globalizacija i identitet</p>

Napomene: /	
Ostalo	
Metode i oblici rada:	<p>Metode: razgovora, demonstracije, rada na tekstu, izravna grafička, neizravna grafička, pisanih radova, praktičnih radova, usmenog izlaganja, terenskog rada.</p> <p>Oblici: frontalni, samostalni, rad u paru, rad u skupinama, timski rad, terenski rad, projektna nastava.</p> <p>Napomene: izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik, sukladno nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika	<p>Elementi: odnos prema radu, napredovanje u radu i postignućima, samostalnom i timskom radu. Ocjenjuje se opisno, a ne brojčanom ocjenom.</p> <p>Oblici: usmena provjera, pisana provjera, samostalni praktični rad (projekt, prezentacija, istraživanje, plakat, poster, modeli, istraživački izvještaj, dnevnik terenskog rada ili terenske nastave).</p>
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta.

Naziv nastavnog predmeta: **TJELESNA I ZDRAVSTVENA KULTURA**

<p>Cilj predmeta:</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ stjecati optimalnu količinu kinezioloških teorijskih znanja koja su bitna za provedbu smislenog i samostalnog tjelesnog vježbanja ▪ provoditi različite kineziološke aktivnosti koje su izravno u funkciji usvajanja i usavršavanja motoričkih znanja kojima se polaznik /djelatnik koristi u sportsko-rekreacijske svrhe ▪ poznavati i provoditi kineziološke transformacijske i kineziterapeutske postupke koji su izravno u funkciji unapređenja zdravlja i prevencije profesionalnih bolesti
<p>Opis predmeta:</p>	<p><i>Ekonomist prikuplja, evidentira i pohranjuje poslovne isprave u proizvodnim tvrtkama i tvrtkama s područja neproizvodnih uslužnih djelatnosti (kao što su banke, osiguravajuća društva, turističke agencije, turističke tvrtke te trgovačke i ugostiteljske tvrtke).</i></p> <p>U ovom zanimanju posao se najčešće obavlja u sjedećem položaju. Leđa su najopterećeniji dio tijela, otežan je rad krvotoka u nogama, prisutne su kontrakcije mišića vrata te neaktivnost mišića prsiju, trbuha i nogu.</p> <p>Preporuča se da postupci unapređenja kinantopoloških obilježja budu usmjereni na jačanje mišića trupa, nogu i prsiju.</p> <p>Kineziološke postupke unapređenja zdravlja usmjeriti ka usvajanju znanja koja će koristiti za preventivno, relaksacijsko i korektivno smanjenje različitih problema povezanih s kralježnicom.</p> <p>Sjedenje i stajanje zahtijevaju malu energetska potrošnju i nepovoljno djeluju na rad dišnog i krvožilnog sustava te su takve osobe sklone povećanju tjelesne mase i masnog tkiva. Zbog navedenog preporuča se posebnu pažnju usmjeriti ka razvoju aerobnih kapaciteta.</p> <p>U ovom zanimanju osobe su značajno izložene stresu. Polaznike je potrebno zainteresirati za izlete u prirodu s kineziološkim rekreacijskim sadržajima kao što su planinarenja, rafting i sl., Potrebno je utjecati na stvaranje navika korištenja spomenutih sadržaja kako bi ih mogli preventivno koristiti u smanjivanju stresa. Istovremeno je potrebno naučiti i osvijestiti polaznike kako bavljenje bilo kojom organiziranom kineziološkom aktivnošću smanjuje stres.</p> <p>Od izvannastavnih dislociranih aktivnosti, s obzirom na utvrđenu statičku aktivaciju lokomotornog sustava, preporuča se plivanje i aktivnosti koje uključuju hodanja.</p>

Nastavni predmet po razredima i ishodima učenja

Naziv nastavnog predmeta: **TJELESNA I ZDRAVSTVENA KULTURA**

Razred: **prvi (1.)**

<p>U prvom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:</p>	<p>Kineziološka teorijska znanja</p> <ol style="list-style-type: none">1. poznavati bitne informacije iz povijesti sporta kao dijela opće kulture2. prepoznati indiciranost i kontraindiciranost određenih kinezioloških aktivnosti prema izabranom zanimanju3. navesti značaj i specifičnosti vježbanja koje treba provoditi tijekom radnog vijeka u funkciji sportske rekreacije4. navesti teorijska znanja o samostalnom planiranju, programiranju i kontroli procesa vježbanja (određivanje volumena, ekstenziteta i intenziteta vježbanja)5. nabrojiti specifične kineziološke i kineziterapeutske transformacijske postupke za unapređenje i očuvanje zdravlja s ciljem prevencije potencijalno najčešćih antropoloških negativnosti tijekom obavljanja izabranog zanimanja <p>Kineziološke aktivnosti</p> <ol style="list-style-type: none">1. isplanirati monostrukturne ciklične aktivnosti koje se mogu koristiti u funkciji cjeloživotnog vježbanja kao sportsko-rekreacijski sadržaj2. uskladiti polistrukturne acikličke aktivnosti koje su međupovezane s tipičnim kinantropološkim obilježjima iz opisa zanimanja3. kombinirati polistrukturne kompleksne aktivnosti koje su međupovezane s tipičnim kinantropološkim obilježjima iz opisa zanimanja4. ovladati polistrukturnim konvencionalnim aktivnostima koje su međupovezane s tipičnim kinantropološkim obilježjima iz opisa zanimanja5. demonstrirati izvođenje jedne monostrukturne ciklične aktivnosti koja se može koristiti u funkciji cjeloživotnog vježbanja kao osnovni sportsko-rekreacijski sadržaj, a po mogućnosti polaznik ima interesa za njom <p>Transformacija kinantropoloških obilježja</p> <ol style="list-style-type: none">1. isplanirati izvedbu odabranih sadržaja s ciljem utjecaja na razvoj i održavanje bitnih morfoloških obilježja (optimizaciju sastava tijela - povećanje mišićne mase, potkožno masno tkivo)2. razlikovati izvedbu odabranih sadržaja s ciljem utjecaja na razvoj i održavanje bitnih motoričkih sposobnosti (fleksibilnost, koordinacijska svojstva, brzinsko eksplozivnih svojstva razvoj i održavanje jakosti)3. prilagoditi izvedbu odabranih sadržaja s ciljem utjecaja na razvoj i održavanje bitnih funkcionalnih sposobnosti (aerobna i anaerobna
--	---

	<p>izdržljivost)</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. usporediti izvedbu bitnih kinezioloških sadržaja s ciljem cjelovite transformacije lokomotornog sustava (mobilnosti lokomotornog sustava stabilnosti lokomotornog sustava) 5. kombinirati izvedbu odabranih sadržaja s ciljem svladavanja sadržaja različitih programa za prevenciju lokomotornih ozljeda (relativne vježbe jakosti, primjena elastičnih otpora, primjena proprioceptivnih vježbi, primjeri povezivanja sadržaja iz različitih programa prevencije s ciljem maksimizacije učinkovitosti) <p>Kineziološki postupci unapređenja zdravlja</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. pokazati i nabrojiti kineziterapeutske vježbe za prevenciju tegoba onih dijelova lokomotornog sustava koji su najviše aktivirani izabranim zanimanjem 2. izabrati i pokazati statičke vježbe istezanja (stretching) za regeneraciju onih dijelova lokomotornog sustava koji su najviše aktivirani izabranim zanimanjem 3. pokazati i provesti kineziterapeutske vježbe za rehabilitaciju nakon ozljeda onih dijelova lokomotornog sustava koji su najviše aktivirani izabranim zanimanjem 4. sastaviti i provesti statičke vježbe istezanja (stretching) za smanjenje tonusa onih dijelova lokomotornog sustava koji su najviše aktivirani izabranim zanimanjem 5. objasniti i primijeniti skup vježbi masaže i samomasaže (labavljenja, glađenja, gnječenja, istresanja) u stajanju, sjedenju ili ležanju onih dijelova lokomotornog sustava koji su najviše aktivirani izabranim zanimanjem
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme
Kineziološka teorijska znanja	<p>UVODNIK: za ovu jedinicu ishoda učenja izvedbeno je predviđen fond do 10% ukupnog fonda sati (6-7 sati). Teorijske nastavne teme u pravilu se trebaju provoditi kako su navedene jer su smisleno povezane s ostalim jedinicama ishoda učenja u svakom razredu. Naravno da je u različitim uvjetima rada dopušteno osmišljavanje drukčijih teorijskih tema. Takav pristup omogućuje da se osmisle teorijske nastavne teme koje su izravno povezane s provedivim motoričkim nastavnim temama u uvjetima pojedine srednje strukovne škole.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Značaj tjelesnog vježbanja i sporta u razvoju društva 2. Sustav za kretanje čovjeka (dijelovi, građa, funkcija) 3. Energetski potencijali čovjeka tijekom vježbanja 4. Optimalan sastav tijela (metode optimizacije) 5. Pravilna prehrana i važnost unosa tekućine 6. Utjecaj procesa vježbanja na ljudski organizam (pozitivni učinci vježbanja i štetnosti tjelesne neaktivnosti)

	7. Modeliranje postupaka za redukciju potkožnoga masnoga tkiva
Kineziološke aktivnosti	<p>UVODNIK: u ovoj jedinici ishoda učenja hotimično je naveden veliki broj nastavnih tema. Razlog tomu izvire iz činjenice da se uvjeti rada za nastavu tjelesne i zdravstvene kulture u srednjim strukovnim školama izrazito razlikuju. Zato ovakav način omogućuje izbor nastavnih tema iz propisanog nastavnog plana i programa, bez obzira na uvjete rada, koje će uvrstiti u izvedbeni nastavni plan i program.</p> <p>I. ATLETIKA</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kros ili standardna ciklična kretanja različitim tempom do 8 min. 2. „Leteće“ trčanje do 40 m 3. Trčanje do 100 m 4. Trčanja –motoričko postignuće 5. Skokovi s noge na nogu po označenim prostorima (ili sa strunjače na strunjaču) 6. Skokovi odrazom svaki četvrti korak 7. Skok udalj tehnikom 2 ½ koraka 8. Bacanje Vortex-a u dalj 9. Atletski troboj (trčanje, skok, bacanje) <p>II. SPORTSKA GIMNASTIKA – POLAZNICI</p> <ol style="list-style-type: none"> 10. Različite varijante premeta strance 11. Stoj na glavi 12. Stoj na rukama, kolut naprijed 13. Odbočka <p>III. SPORTSKA GIMNASTIKA – POLAZNICE</p> <ol style="list-style-type: none"> 14. Ljuljanje na karikama 15. Pomicanje u visu 16. Njihom strance premah odnožno 17. Klimom premah zgrčeno 18. Okreti u čučnju i usponu na obje noge za 180 (niska greda) 19. Valcer – korak, okret u usponu za 180 na obje noge (niska greda) 20. Galop – naprijed, okret u čučnju za 180 na obje noge (niska greda) <p>IV. RITMIČKA GIMNASTIKA</p> <ol style="list-style-type: none"> 21. Kruženje rukama u čeonj, bočnoj i vodoravnoj ravnini (obručem, loptom, vijačom) u mjestu i kretanju 22. Poskoci i skokovi ritmičke gimnastike kroz vijaču 23. Bacanje i hvatanje vijače u kombinaciji s tjelesnim elementima 24. Skok "kadet" 25. Skok "jelenji"

	<p>V. PLES I AEROBIKA</p> <p>26. Engleski valcer (okreti, wisq, promenada)</p> <p>27. Disko foks plesovi</p> <p>28. Aerobika</p> <p>VI. BORILAČKI SPORTOVI</p> <p>29. Bočno bacanje tsuri goshi</p> <p>30. Nožno bacanje de ashi braai</p> <p>31. Kretanja tsugi ashi i ayumi ashi</p> <p>32. Polukružni koraci – tai sabaki (mae sabaki i ushiro sabaki)</p> <p>VII. KOŠARKA</p> <p>33. Dodavanje jednom rukom guranjem – izravno i od podloge</p> <p>34. Promjene smjera i tempa kretanja s poluaktivnom i aktivnom obranom</p> <p>35. Ubacivanje lopte u koš jednom rukom odozgor nakon okreta</p> <p>36. Obrana „čovjek na čovjeka“ (1:1; 2:2; 3:3)</p> <p>37. Igra (taktika i suđenje)</p> <p>VIII. NOGOMET</p> <p>38. Vođenje lopte različitim dijelovima stopala i brzine kretanja (pravocrtno vođenje i uz promjene pravca vođenja)</p> <p>39. Promjene mjesta vođenjem lopte te primopredajom lopte u suradnji dvojice polaznika</p> <p>40. Promjene mjesta vođenjem lopte te primopredajom lopte u suradnji dvojice polaznika s udarcem na vrata</p> <p>41. Igra za posjed lopte u ograničenom prostoru 4:2, 4:4, 5:5 (otkrivanje, slobodan broj dodira po lopti)</p> <p>42. Igra futsal – mali nogomet (taktika igre, primjena pravila i suđenje)</p> <p>IX. ODBOJKA</p> <p>43. Pojedinačni blok smeča visoke lopte</p> <p>44. Odbijanje podlakticama preko glave</p> <p>45. Vršno odbijanje skretanjem pravca leta lopte</p> <p>46. Igra 6:6, zaštita od protivničkog napada 1:2:3 (1 polaznik u bloku, 2. polaznik u prednjoj zoni iza bloka, 3. polaznik u stražnjoj zoni)</p> <p>47. Igra (taktika i suđenje)</p> <p>X. RUKOMET</p> <p>48. Razne igre s loptom</p> <p>49. Šutiranje s tla iskorakom suprotnom nogom u odnosu na šutersku</p>
--	---

	<p>ruku u visini boka/iznad visne boka „jensen“</p> <p>50. Jednostruka križanja</p> <p>51. Prizemljenje do skleka nakon šuta s crte</p> <p>52. Osnovna vratarska tehnika, bočno i dubinsko kretanje braniča te sprječavanje napadača sportskim prekršajem</p> <p>53. Igra (taktika i suđenje)</p> <p>XI. BADMINTON</p> <p>54. Bekend servis</p> <p>55. Vodoravni (drive) udarac</p> <p>56. Osnove taktike igre u paru</p> <p>57. Igra (taktika i suđenje)</p> <p>XII. TENIS</p> <p>58. Privikavanje na lopticu i reket (spužvasta loptica)</p> <p>59. Forhend (spužvasta loptica)</p> <p>60. Bekend (spužvasta loptica)</p> <p>61. Igra (taktika i suđenje)</p>
<p>Transformacija kinantropoloških obilježja</p>	<p>UVODNIK: u ovoj jedinici ishoda učenja za svaku nastavnu temu naveden je jedan primjer njene provedbe. To omogućuje da se dorečeno prepozna njezin smisao te da se, u različitim uvjetima rada, osmisle daljnje nastavne teme s istovjetnim ciljem.</p> <p>I. MORFOLOŠKA OBILJEŽJA (opći razvoj i održavanje)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Primjena vijače (redukcija potkožnog masnog tkiva) 2. Primjena medicinke (razvoj mišićne mase) 3. Primjena elastičnih traka (razvoj mišićne mase) 4. Primjena bučica (razvoj mišićne mase) <p>II. MOTORIČKE SPOSOBNOSTI (razvoj i održavanje fleksibilnosti)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Statičko aktivno istezanje (pretklon raznožno) 2. Statičko pasivno istezanje (prednoženje u ležećem položaju uz potisak partnera) 3. Dinamičko istezanje (dinamičko prednoženje u stojećem položaju) 4. PNF istezanje (istezanje, kontrakcija, relaksacija) 5. Balističko istezanje (prednoženje i zanoženje maksimalnom amplitudom u stojećem položaju) <p>(razvoj i održavanje koordinacijskih svojstava)</p>

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Biotički načini svladavanja prostora (hodanja, trčanja, puzanja, valjanja) 2. Biotički načini svladavanja prepreka (preskoci, penjanja, provlačenja, obilaženja) 3. Biotički načini svladavanja otpora (dizanja, nošenja, potiskivanja, vučenja) 4. Biotički načini svladavanja baratanja predmetima (dodavanja, bacanja, vođenja, žongliranja) 5. Vježbe pravovremenosti - timing (kretanje i zaustavljanje u zadanim uvjetima) 6. Vježbe ritma (prelazak podnih ljestava niskim skipom) <p>III. FUNKCIONALNE SPOSOBNOSTI (razvoj i održavanje aerobnih sposobnosti)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Standardna metoda (trčanje 20' intenzitetom 50%) 2. Varijabilna metoda (trčanje 20' s izmjenama intenziteta 2' 40% i 2' 60%) 3. Intervalna metoda (trčanje maksimalnim intenzitetom 6x20" s odmorom 10")
Kineziološki postupci unapređenja zdravlja	<p>UVODNIK: nastavne teme iz ove jedinice učenja mogu se sustavno provoditi tijekom svih godina školovanja. Primjeri ovih kinezioloških postupaka za unapređenje zdravlja navedeni u poglavlju „Ostalo“ koji se nalazi na kraju programa četvrtog razreda.</p> <p>I. Prevencija razvoja cervikalnog i lumbalno-sakralnog sindroma VJEŽBE ZA KRALJEŽNICU</p> <p>II. Prevencija razvoja kalcificirajućeg tendinitisa i drugih simptoma bolnog ramena VJEŽBE ZA RAMENA</p> <p>III. Prevencija razvoja sindroma karpalnog i kubitalnog kanala, rizartroze i De Quervainove bolesti VJEŽBE ZA ŠAKE I RUČNE ZGLOBOVE</p> <p>IV. Prevencija razvoja osteoartritisa kuka i sindroma prenaprezanja mišića kukova, prevencija razvoja prepatelarnog burzitisa, skakačkog koljena i drugih simptoma bolnog koljena VJEŽBE ZA KUKOVE I KOLJENA</p> <p>V. Prevencija razvoja spuštenih svodova stopala i osteoartritisa nožnih zglobova VJEŽBE ZA STOPALA</p>
Napomene:	<p>Opće napomene</p> <p>Program tjelesne i zdravstvene kulture za srednje strukovne škole izrađen je u skladu s vrijednostima ovog odgojno-obrazovnog područja i njegovim dokazanim utjecajem na integralne promjene antropoloških obilježja, s naglaskom na unapređenje kinantropoloških obilježja. Ispunjavanje navedenih vrijednosti uvjetovalo je izradbu ovog programa temeljem većeg broja kriterija. Prvi se odnosi na provedivost nastavnih tema u</p>

izrazito različitim materijalnim uvjetima srednjih strukovnih škola Republike Hrvatske. Upravo zbog različitih materijalnih uvjeta u programu je naveden veći broj nastavnih tema kako bi se za različite uvjete i zanimanja mogao izraditi provediv, a prema zanimanju usmjeren izvedbeni nastavni plan i program. Zbog toga se drugi kriterij morao odnositi na primjerenost svake nastavne teme dobi i spolu polaznika, a treći na indiciranu usmjerenost nastavnih tema prema strukovnim zanimanjima. Slijede kriteriji sigurnost polaznika i usklađenost s potencijalnim interesima i stvarnim potrebama polaznika. Time je ovaj program rasterećen nastavnih tema koje zbog nedostatnih materijalnih uvjeta nije moguće provesti u većem broju srednjih strukovnih škola. Nadalje, rasterećen je i onih nastavnih tema koje zbog svoje složenosti ne mogu biti u funkciji ishoda učenja jer ih većina polaznika ne može svladati određenim uspjehom.

Program tjelesne i zdravstvene kulture za srednje strukovne škole osmišljen je na način da u svakom razredu sadrži četiri međupovezane jedinice ishoda učenja. To su (1)kineziološka teorijska znanja, (2)kineziološke aktivnosti, (3)transformacija kinantropoloških obilježja i (4)kineziološki postupci unapređenja zdravlja. Time je potpuno promijenjen smisao nastave tjelesne i zdravstvene kulture u srednjim strukovnim školama jer su određene mjerljive jedinice ishoda učenja koje svaki polaznik (osim polaznika s posebnim potrebama) tijekom redovitog pohađanja nastave tjelesne i zdravstvene kulture mora obvezno naučiti na primjerenom razini. Na takav način skupna učinkovitost svih jedinica ishoda učenja omogućuje ostvarivanje bitnih kompetencija iz ovog odgojno-obrazovnog područja za pojedino zanimanje.

U programu se nastavna tema navodi samo jedanput i ne ponavlja se u istom navodu, što znači da se ista može izabrati i ponavljati u svim višim razredima. Drugim riječima, ono što je navedeno kao nastavna tema, primjerice u 1. razredu, može se planirati i u svim višim razredima, iako se ista ne navodi u programima viših razreda. Navedeno pravilo, zbog vertikalne unutarpredmetne povezanosti i programske povezanosti osnovnog i srednjeg školstva, nastavnik po potrebi može koristiti i sve nastavne teme iz programa za osnovne škole. Takav pristup istodobno omogućuje kreativnost nastavnika i olakšava izradu izvedbenog nastavnog plana i programa za pojedini razredni odjel jer uvažava zahtjeve s obzirom na različit sastav polaznika prema sposobnostima i pojedinačne razlike u količini stečenih motoričkih znanja u osnovnoj školi.

Temeljna postavka ovog programa uzima u obzir biološke različitosti polaznika i polaznica. Zbog toga se predmetna nastava tjelesne i zdravstvene kulture u srednjim strukovnim školama kako sa znanstvenih tako i sa stručnih spoznaja mora se organizirati i provoditi posebno (odvojeno) za polaznike, a posebno za polaznice.

Posebne napomene

Nastavni predmet tjelesna i zdravstvena kultura ima veliki broj posebnosti. Zbog toga je neke uputno istaknuti:

1. u izvedbeni nastavni plan i program treba međupovezano uvrstiti nastavne teme koje su određene svim jedinicama ishoda učenja
2. zbog posebnosti nastavnog predmeta i uvjeta u kojima se odvija nastavni proces posebnu pozornost treba obratiti sigurnosti i motivaciji polaznika
3. vrjednovanje postignuća polaznika provoditi prema individualnim mogućnostima
4. nastavu izvoditi u nastavnim satima od 45 minuta, osim gdje su

školske sportske dvorane udaljene od škole više od 10 minuta hoda i ako nastavu nije moguće na drugi način organizirati.

Primjeri nastavnih tema za jedinicu ishoda učenja:

KINEZIOLOŠKI POSTUPCI UNAPREĐENJA ZDRAVLJA

I. Prevencija razvoja cervikalnog i lumbalno-sakralnog sindroma VJEŽBE ZA KRALJEŽNICU

Statičke vježbe za vratni dio kralježnice

1. postaviti dlanove s ukriženim prstima na čelo pa gurati glavu naprijed, a istovremeno rukama pružati otpor
2. postaviti dlanove s ukriženim prstima na desnu stranu lica pa gurati glavu u desnu stranu, a istovremeno rukama pružati otpor
3. postaviti dlanove s ukriženim prstima na lijevu stranu lica pa gurati glavu u lijevu stranu, a istovremeno rukama pružati otpor
4. postaviti dlanove s ukriženim prstima iza glave pa gurati glavu prema natrag, a istovremeno rukama pružati otpor

Dinamičke vježbe za vratni dio kralježnice

1. glavom izvoditi pokret naprijed – natrag
2. glavom rotirati u desnu pa u lijevu stranu
3. podizati ramena gore i polako ih spuštati
4. postaviti dlanove s ukriženim prstima iza glave te potiskivati laktove prema unutra

Statičke vježbe za lumbalno-sakralni dio kralježnice

Položaj na leđima (ruke su uz tijelo):

1. stopala pogrčiti i zadržati položaj
2. koljena pogrčiti pa leđima pritiskati podlogu
3. koljena pogrčiti pa naizmjenično lijevom i desnom nogom uz pogrčeno stopalo koljeno privlačiti k sebi, a rukom pružati otpor
4. koljena pogrčiti pa s obje noge istodobno uz pogrčena stopala koljena privlačiti k sebi, a rukama pružati otpor
5. koljena pogrčiti, tjeme fiksirati uz podlogu, dlanove ukriženih prstiju postaviti na čelo te izvoditi pretklon glavom, a istovremeno rukama pružati otpor

Potrbuške (s podloškom pod kukovima, ruke u priručenju):

1. upiranje o podlogu prstima nogu do potpunog opružanja koljena
2. s rukama u uzručenju naizmjenice po podlozi istezati suprotnu ruku i suprotnu nogu
3. s rukama u uzručenju istovremeno po podlozi istezati obje ruke i obje noge
4. s dlanovima ukriženih prstiju iza glave izvoditi zaklon glavom, a istovremeno rukama pružati otpor

Dinamičke vježbe za lumbalno-sakralni dio kralježnice
Položaj na leđima (ruke su uz tijelo):

1. plantarna fleksija
2. pogrčiti lijevo stopalo pa privlačiti petu po podlozi k sebi, ponoviti desnom
3. pogrčiti istovremeno oba stopala pa privlačiti pete po podlozi k sebi
4. koljena pogrčiti te polako podizati i spuštati zdjelicu
5. koljena pogrčiti, staviti ruke na prsa i podizati trup

Položaj na boku (donja ruka je pod glavom, gornjom se oslanja o podlogu, donja je noga savijena, a gornja ispružena):

1. pogrčiti gornju nogu, opružiti ju do početnog položaja
2. pogrčiti stopalo pa odizati ispruženu nogu
3. pogrčiti stopalo pa ispruženom nogom napraviti krug

Potrbuške (s podloškom pod kukovima, ruke u priručenju):

1. nožnim prstima upirati se u podlogu do opružanja koljena
2. naizmjenična fleksija potkoljenica
3. istovremena fleksija potkoljenica
4. s rukama u priručenju, doći do položaja uzručenja
5. s rukama u uzručenju, naizmjenice podizati lijevu ruku i desnu nogu pa desnu ruku i lijevu nogu

II. Prevencija razvoja kalcificirajućeg tendinitisa i drugih simptoma bolnog ramena

VJEŽBE ZA RAMENA

Ležeći na leđima

(ruke u priručenju s nogama flektiranim u zglobu koljena i kuka):

1. podizati ruke do odručenja, a ramena istovremeno pritiskati dolje i natrag
2. rukom uhvatiti suprotni lakat u visini ramena, istegnuti ruku u jednu stranu te s drugom rukom u drugu stranu
3. s laktovima postavljenim u visini ramena stisnuti šake, okrenuti ruke prema vani i pritiskati šakama o podlogu
4. laktove spojiti u visini ramena ispred glave, podlaktice prisloniti jednu uz drugu, stisnuti šake i raširiti ruke pod pravim kutem uz pritiskanje o podlogu
5. s glavom u prirodnom položaju, rukama u priručenju, ramena podizati prema gore
6. s rukama u uzručenju, naizmjenično izvoditi opružanja rukama

Ležeći na trbuhu

(stisnute pete uz petu, stisnute stražnjice)

	<ol style="list-style-type: none"> 1. s laktovima u visini ramena, stisnuti šake i podizati ruke i glavu od podloge (kao da se želi spojiti lopatica), pogled usmjeriti prema dolje 2. uhvatiti ruke iza leđa, podignuti glavu, ramena i gornji dio tijela, pogled usmjeriti prema dolje <p>III. Prevencija razvoja sindroma karpalnog i kubitalnog kanala, izartroze i De Quervainove bolesti VJEŽBE ZA ŠAKE I RUČNE ZGLOBOVE</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. stisnuti prste šake te opružiti 2. raširiti ispružene prste pa zatvoriti šaku stišćući prste 3. pomicanje palca u njegovom korijenskom zglobu uz izvedbu što većeg kruga 4. istegnuti palac što dalje od šake te ga vratiti pokušavajući dodirnuti vrškove jednog po jednog prsta, od drugog do petog 5. ruku koja je položena na rukohvat stolice ili na stol, savijati u ručnom zglobu prema gore i dolje 6. s rukom koja je u laktu flektirana pod pravim kutom, okretati dlan prema gore pa prema dolje, a da pri tome ne pomicati lakat 7. stisnuti list papira između ispruženih prstiju šake, a drugom ga rukom pokušati izvući 8. osloniti podlakticu na ravnu površinu s dlanom okrenutim prema gore, te savijati šaku prema gore uz pružanje otpora suprotnom šakom 9. osloniti podlakticu na ravnu površinu s dlanom okrenutim prema dolje te savijati šaku prema gore, uz pružanje otpora suprotnom šakom <p>IV. Prevencija razvoja osteoartritisa kuka i sindroma prenaprezanja mišića kukova, prevencija razvoja prepatelnog burzitisa, skakačkog koljena i drugih simptoma bolnog koljena VJEŽBE ZA KUKOVE I KOLJENA</p> <p>Ležeći na leđima</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. rukama u priručenju, ispruženih nogu s pogrčenim stopalima, izvoditi naizmjenična odnoženja 2. s jastukom ispod koljena, naizmjenično opružanje nogu s pogrčenim stopalom, gurajući jastuk u pod 3. obje noge flektirane, ispružiti jednu nogu u visini s koljenom druge noge, stopalo pogrčiti prema sebi, zadržati i vratiti u početni položaj, izvoditi naizmjenice jednom pa drugom nogom 4. početni položaj polusjedeći, noge su ispružene stopala pogrčena, između nogu jastuk, stisnuti jastuk napinjući mišiće stražnjice i zadržavati koljena ispružena, opustiti se i ponoviti u ležećem i
--	--

	<p>stojećem položaju</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. početni položaj ležeći na boku, savinuti ruku i nogu na kojima se leži, gornja noga je ispružena, stopala pogrčena prema sebi, podignuti nogu, zadržati je u odignutom položaju, gornja ruka je savijena i oslonjena dlanom o podlogu 6. položaj na trbuhu, s jastukom ispod trbuha, pogrčiti stopalo jedne noge, savinuti koljeno i natkoljenicu od podloge, odizati koljeno i natkoljenicu od podloge, bez podizanja zdjelice, zadržati u tom položaju 7. sjedeći na stolcu uspravno, pridržavajući se rukama, jednu pa drugu nogu ispružiti u koljenskom zglobu, zadržati u tom položaju te vratiti u početni položaj 8. sjedeći na stolcu uspravno, pridržavajući se rukama, jednu pa drugu nogu saviti u zglobu kuku, zadržati u tom položaju te vratiti u početni položaj <p>V. Prevencija razvoja spuštenih svodova stopala i osteoartritisa nožnih zglobova</p> <p>VJEŽBE ZA STOPALA</p> <p>Sjedeći položaj</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. savinuti nožne prste oba stopala ne dižući ih s poda, ispraviti prste stopala 2. podignuti prednji dio stopala držeći petu na podu, spustiti prednji dio stopala, zatim podignuti i spustiti petu 3. podignuti prednji dio stopala, okrenuti stopalo prema van, spustiti stopalo, vratiti u sredinu 4. podignuti pete, okrenuti pete prema van, spustiti pete, vratiti u sredinu 5. podignuti jedno koljeno, ispružiti stopalo, zategnuti stopalo, spustiti stopalo, naizmjenice lijevo i desno pa istovremeno oba 6. podignuti ispruženu nogu, zategnuti prste prema sebi, naizmjenično jedna pa druga noga pa istovremeno obje 7. podignuti ispruženu nogu, kružno pomicati stopalo, stopalom ispisivati brojeve po zraku 8. bosim prstima stopala gužvati novinski papir
Ostalo	
<p>Metode i oblici rada:</p>	<p>Metode:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ prikazivanja – metoda usmenog izlaganja, metoda postavljanja i rješavanja, metoda pokazivanja ili demonstracije ▪ vježbanja – intervalna metoda vježbanja, varijabilna metoda vježbanja, kontinuirana metoda vježbanja ▪ sigurnosti – metoda sprječavanja ili prevencije, čuvanja ili zaštite, pomaganja ili asistencije ▪ nadzora – metoda praćenja vježbanja, usmjeravanja vježbanja, zaustavljanja vježbanja. <p>Oblici:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ jednostavniji (pojedinačni, dvojke, trojke, četvorke i paralelni) ▪ složeniji (paralelno-izmjenični, sukcesivno-izmjenični, izmjenični, kružni, stanični, stazni i poligonski). <p>Napomene: izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik, sukladno nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	<p>Elementi: motorička znanja, motorička postignuća, kinantropološka postignuća (morfoloških obilježja, motoričkih sposobnosti i funkcionalnih sposobnosti prema metodologiji vrjednovanja), odgojni učinci rada.</p> <p>Oblici: vrjednovanje rada polaznika provoditi uvažavajući stanje njihova antropološkog statusa, stvarne mogućnosti svakog polaznika i cjelokupni napredak pojedinca tijekom nastavne godine.</p>
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta.

Naziv nastavnog predmeta: **TJELESNA I ZDRAVSTVENA KULTURA**

Razred: **drugi (2.)**

<p>U drugom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:</p>	<p>Ishodi učenja navedeni za prvi razred ostvaruju se u sva četiri razreda.</p>
<p>Razrada</p>	
<p>Nastavne cjeline</p>	<p>Razrada – Nastavne teme</p>
<p>Kineziološka teorijska znanja</p>	<p>UVODNIK: za ovu jedinicu ishoda učenja izvedbeno je predviđen fond do 10% ukupnog fonda sati (6-7 sati). Teorijske nastavne teme u pravilu se trebaju provoditi kako su navedene jer su smisleno povezane s ostalim jedinicama ishoda učenja u svakom razredu. Naravno da je u različitim uvjetima rada dopušteno osmišljavanje drukčijih teorijskih tema. Takav pristup omogućuje da se osmisle teorijske nastavne teme koje su izravno povezane s provedivim motoričkim nastavnim temama u uvjetima pojedine srednje strukovne škole.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Olimpizam 2. Tjelesno vježbanje kao čimbenik kulture življenja 3. Sastav kinantropoloških obilježja i postupci razvoja 4. Izračun indeksa tjelesne mase (ITM) u funkciji redukcije masnog tkiva i povećanja mišićne mase 5. Utjecaj tjelesnog vježbanja na pojedine organske sustave (lokomotorni, neurološki) sa stajališta pojedinog zanimanja 6. Obilježja morfološkog, motoričkog i funkcionalnog razvoja polaznika u adolescenciji 7. Energetske vrijednosti prehrambenih namirnica (vitamini, minerali, voda-postupci prehidratacije, hidratacije i rehidratacije, dodaci prehrani...)
<p>Kineziološke aktivnosti</p>	<p>UVODNIK: u ovoj jedinici ishoda učenja hotimično je naveden veliki broj nastavnih tema. Razlog tomu izvire iz činjenice da se uvjeti rada za nastavu tjelesne i zdravstvene kulture u srednjim strukovnim školama izrazito razlikuju. Zato ovakav način omogućuje izbor nastavnih tema iz propisanog nastavnog plana i programa, bez obzira na uvjete rada, koje će uvrstiti u izvedbeni nastavni plan i program.</p> <ol style="list-style-type: none"> I. ATLETIKA <ol style="list-style-type: none"> 1. Tehnika brzog hodanja 2. Kros ili standardna ciklička kretanja različitim tempom do 10 min 3. Trčanje dionica 150 - 200 m 4. Trčanja –motoričko postignuće 5. Skokovi odrazom svaki treći korak 6. Skok uvis prekoračnom tehnikom L i D nogom pojedinačno sa zbrojem preskočenih visina – motoričko postignuće 7. Sunožno preskakivanje prepreka različitih visina (20 – 50 cm) 8. Bacanje Vortex-a u cilj na tlu

	<p>9. Atletski troboj (trčanje, skok, bacanje)</p> <p>II. SPORTSKA GIMNASTIKA - POLAZNICI</p> <p>10. Leteći kolut</p> <p>11. Raznoška uzduž sprave (kozlič)</p> <p>12. Salto na povišenje od mekih strunjača pomoću odraznog pomagala</p> <p>III. SPORTSKA GIMNASTIKA – POLAZNICE</p> <p>13. Stoj na rukama u kolut naprijed</p> <p>14. Ljuljanja na karikama – saskok u zaljuljaju</p> <p>15. Klimom premah raznožni</p> <p>16. Upor prednji na nižoj pritki, kovrtljaj naprijed</p> <p>17. Naskok premahom jedne noge odnožno do upora jašućeg; polkin korak, "tupfer", "vaga", saskok "jelenji"</p> <p>IV. RITMIČKA GIMNASTIKA</p> <p>18. Skokovi s udarcem noge o nogu</p> <p>19. Kotrljanje lopte po tlu i tijelu</p> <p>20. Bacanje i hvatanje lopte u kombinaciji s tjelesnim elementima</p> <p>21. Otvoreni - zatvoreni poskok na mjestu i u kretanju</p> <p>22. Preskakivanje vijače naprijed i nazad križanjem ruku</p> <p>23. "Leteći" skok vijačom</p> <p>24. Skok "škare" povezano naprijed – nazad</p> <p>V. PLES I AEROBIKA</p> <p>25. Rock plesovi</p> <p>26. Rumba (okreti, wisq, promenada)</p> <p>27. Samba (okreti, wisq, promenada)</p> <p>28. „New body“ aerobika (aerobika s bučicama)</p> <p>VI. BORILAČKI SPORTOVI</p> <p>29. Okreti za bacanja – mae mawari sabaki ushiro mawari sabaki</p> <p>30. Bočno bacanje tsuri goshi</p> <p>31. Nožno bacanje de ashi braai u kretanju</p> <p>32. Poluga juji gatame i gušenje hadaka jime</p> <p>VII. KOŠARKA</p> <p>33. Ubacivanje lopte u koš jednom rukom preko glave – horog (nakon vođenja i na dodanu loptu)</p> <p>34. Obrambeni skok i zagrađivanje</p>
--	--

	<p>35. Oduzimanje lopte (presijecanjem ili izbijanjem iz posjeda)</p> <p>36. Slobodna bacanja</p> <p>37. Zonska obrana</p> <p>38. Igra (taktika i suđenje)</p> <p>VIII. NOGOMET</p> <p>39. Dinamičko dodavanje i primanje lopte različitim dijelovima stopala (primopredaja lopte u suradnji dvojice polaznika)</p> <p>40. Udarci na vrata nakon dodane lopte</p> <p>41. Dupli pas u suradnji dvojice polaznika (osnovna struktura suradnje)</p> <p>42. Dupli pas u suradnji dvojice polaznika s udarcem na vrata 2:1 (+ vratar)</p> <p>43. Slobodna igra 5+1 : 5+1 (taktika i suđenje)</p> <p>IX. ODBOJKA</p> <p>44. Vršno odbijanje preko glave</p> <p>45. Niski odbojkaški stav i obrana «oštrih» lopti poluupijačem</p> <p>46. Povaljka u stranu i odbijanje čekićem</p> <p>47. Obrana u prednjoj liniji - pojedinačni i grupni blok</p> <p>48. Igra 6:6, zaštita vlastitog smeča 2:3 (2 polaznika u prednjoj zoni, 3 polaznika u stražnjoj zoni, suđenje)</p> <p>X. RUKOMET</p> <p>49. Zaustavljanje lopte s dvije i jednom rukom u različitim visinama</p> <p>50. Šutiranje sa zemlje otklonom u suprotnu stranu u odnosu na šutersku ruku „ polueret“</p> <p>51. Povratna lopta – dupli pas</p> <p>52. Poučavanje zonske obrane 5:1</p> <p>53. Igra (taktika i suđenje)</p> <p>XI. BADMINTON</p> <p>54. Smeč udarac</p> <p>55. Obrana nakon smeč udarca (paralela i dijagonala, forhend i bekend)</p> <p>56. Forhend i bekend visoki (lift) udarac s mreže (dugi udarac s mreže zamahom reketa ispod struka)</p> <p>57. Igra (taktika i suđenje)</p> <p>XII. TENIS</p> <p>58. Forhend i bekend s obzirom na vrste rotacija (ravni, spin,...)</p> <p>59. Ravni servis</p>
--	---

<p>Transformacija kinantropoloških obilježja</p>	<p>UVODNIK: u ovoj jedinici ishoda učenja za svaku nastavnu temu naveden je jedan primjer njene provedbe. To omogućuje da se dorečeno prepozna njezin smisao te da se, u različitim uvjetima rada, osmisle daljnje nastavne teme s istovjetnim ciljem.</p> <p>I. MORFOLOŠKA OBILJEŽJA razvoj i održavanje mobilnosti lokomotornog sustava</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vježbe za mobilnost gležnja (dinamička dorzalna fleksija u stojećem položaju) 2. Vježbe za mobilnost kuka (dinamičko istežanje pregibača natkoljenice u iskoraku) 3. Vježbe torakalne mobilnosti (zasuci) 4. Vježbe mobilnosti ramena (kruženje rukom uz imitaciju dodavanja) 5. Primjeri vježbanja za razvoj i održavanje mobilnosti lokomotornog sustava 6. Pilates s malim loptama <p>II. MOTORIČKE SPOSOBNOSTI razvoj i održavanje jakosti</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vježbe relativne jakosti (sklek) 2. Vježbe repetitivne jakosti (potisak s ravne klupe, 3 serije po 8-10 ponavljanja) 3. Vježbe maksimalne jakosti (potisak s ravne klupe, 5 serija po 1-3 ponavljanja) 4. Vježbe elastična jakosti (potisak s ravne klupe s naglašenom brzinom u obje faze) 5. Vježbe eksplozivne jakosti (bacanje medicinke iz sjeda, samo koncentričkim načinom) <p>III. FUNKCIONALNE SPOSOBNOSTI sadržaji za razvoj i održavanje anaerobne izdržljivosti</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Intervalna standardna metoda fosfagene izdržljivosti (trčanje 10x50m, maksimalni intenzitet, odmor 2') 2. Intervalna varijabilna metoda fosfagene izdržljivosti (trčanje 10x50m, maksimalni intenzitet, a između ponavljanja vrlo sporo trčanje 2') 3. Intervalna standardna metoda glikolitičke izdržljivosti (trčanje 6x400m, intenzitet 80-90%, odmor 4') 4. Intervalna varijabilna metoda glikolitičke izdržljivosti (trčanje 3x6', 30" maksimalni intenzitet, 30" 50%, odmor 5') 5. Kontinuirana varijabilna metoda glikolitičke izdržljivosti (trčanje 12', 1' maksimalni intenzitet, 1' 50%)
--	--

<p>Kineziološki postupci unapređenja zdravlja</p>	<p>UVODNIK: nastavne teme iz ove jedinice učenja mogu se sustavno provoditi tijekom svih godina školovanja. Primjeri ovih kinezioloških postupaka za unapređenje zdravlja navedeni su u poglavlju „Ostalo“ koje se nalazi na kraju programa četvrtog razreda.</p> <p>I. Prevencija razvoja cervikalnog i lumbalno-sakralnog sindroma VJEŽBE ZA KRALJEŽNICU</p> <p>II. Prevencija razvoja kalcificirajućeg tendinitisa i drugih simptoma bolnog ramena VJEŽBE ZA RAMENA</p> <p>III. Prevencija razvoja sindroma karpalnog i kubitalnog kanala, rizartroze i De Quervainove bolesti VJEŽBE ZA ŠAKE I RUČNE ZGLOBOVE</p> <p>IV. Prevencija razvoja osteoartritisa kuka i sindroma prenaprezanja mišića kukova, prevencija razvoja prepatelarnog burzitisa, skakačkog koljena i drugih simptoma bolnog koljena VJEŽBE ZA KUKOVE I KOLJENA</p> <p>V. Prevencija razvoja spuštenih svodova stopala i osteoartritisa nožnih zglobova VJEŽBE ZA STOPALA</p>
<p>Napomene:</p>	<p>Opće napomene</p> <p>Program tjelesne i zdravstvene kulture za srednje strukovne škole izrađen je u skladu s vrijednostima ovog odgojno-obrazovnog područja i njegovim dokazanim utjecajem na integralne promjene antropoloških obilježja, s naglaskom na unapređenje kinantropoloških obilježja. Ispunjavanje navedenih vrijednosti uvjetovalo je izradbu ovog programa temeljem većeg broja kriterija. Prvi se odnosi na provedivost nastavnih tema u izrazito različitim materijalnim uvjetima srednjih strukovnih škola Republike Hrvatske. Upravo zbog različitih materijalnih uvjeta u programu je naveden veći broj nastavnih tema kako bi se za različite uvjete i zanimanja mogao izraditi provediv, a prema zanimanju usmjeren izvedbeni nastavni plan i program. Zbog toga se drugi kriterij morao odnositi na primjerenost svake nastavne teme dobi i spolu polaznika, a treći na indiciranu usmjerenost nastavnih tema prema strukovnim zanimanjima. Slijede kriteriji sigurnost polaznika i usklađenost s potencijalnim interesima i stvarnim potrebama polaznika. Time je ovaj program rasterećen nastavnih tema koje zbog nedostatnih materijalnih uvjeta nije moguće provesti u većem broju srednjih strukovnih škola. Nadalje, rasterećen je i onih nastavnih tema koje zbog svoje složenosti ne mogu biti u funkciji ishoda učenja jer ih većina polaznika ne može svladati određenim uspjehom.</p> <p>Program tjelesne i zdravstvene kulture za srednje strukovne škole osmišljen je na način da u svakom razredu sadrži četiri međupovezane jedinice ishoda učenja. To su (1)kineziološka teorijska znanja, (2)kineziološke aktivnosti, (3)transformacija kinantropoloških obilježja i (4)kineziološki postupci unapređenja zdravlja. Time je potpuno promijenjen smisao nastave tjelesne i zdravstvene kulture u srednjim strukovnim školama jer su određene mjerljive jedinice ishoda učenja koje svaki polaznik (osim polaznika s posebnim potrebama) tijekom redovitog pohađanja nastave tjelesne i zdravstvene kulture mora obvezno naučiti na primjerenom razini. Na takav način skupna učinkovitost svih jedinica ishoda učenja omogućuje ostvarivanje bitnih kompetencija iz ovog odgojno-obrazovnog područja za pojedino zanimanje.</p> <p>U programu se nastavna tema navodi samo jedanput i ne ponavlja se u istom navodu, što znači da se ista može izabrati i ponavljati u svim višim</p>

razredima. Drugim riječima, ono što je navedeno kao nastavna tema, primjerice u 1. razredu, može se planirati i u svim višim razredima, iako se ista ne navodi u programima viših razreda. Navedeno pravilo, zbog vertikalne unutarpredmetne povezanosti i programske povezanosti osnovnog i srednjeg školstva, nastavnik po potrebi može koristiti i sve nastavne teme iz programa za osnovne škole. Takav pristup istodobno omogućuje kreativnost nastavnika i olakšava izradu izvedbenog nastavnog plana i programa za pojedini razredni odjel jer uvažava zahtjeve s obzirom na različit sastav polaznika prema sposobnostima i pojedinačne razlike u količini stečenih motoričkih znanja u osnovnoj školi. Temeljna postavka ovog programa uzima u obzir biološke različitosti polaznika i polaznica. Zbog toga se predmetna nastava tjelesne i zdravstvene kulture u srednjim strukovnim školama kako sa znanstvenih tako i sa stručnih spoznaja mora organizirati i provoditi posebno (odvojeno) za polaznika, a posebno za polaznice.

Posebne napomene

Nastavni predmet tjelesna i zdravstvena kultura ima veliki broj posebnosti. Zbog toga je neke uputno istaknuti:

1. u izvedbeni nastavni plan i program treba međupovezano uvrstiti nastavne teme koje su određene svim jedinicama ishoda učenja
2. zbog posebnosti nastavnog predmeta i uvjeta u kojima se odvija nastavni proces posebnu pozornost treba obratiti sigurnosti i motivaciji polaznika
3. vrjednovanje postignuća polaznika provoditi prema individualnim mogućnostima
4. nastavu izvoditi u nastavnim satima od 45 minuta, osim gdje su školske sportske dvorane udaljene od škole više od 10 minuta hoda i ako nastavu nije moguće na drugi način organizirati

Primjeri nastavnih tema za jedinicu ishoda učenja:

KINEZIOLOŠKI POSTUPCI UNAPREĐENJA ZDRAVLJA

- I. Prevencija razvoja cervikalnog i lumbalno-sakralnog sindroma

VJEŽBE ZA KRALJEŽNICU

Statičke vježbe za vratni dio kralježnice:

1. postaviti dlanove s ukriženim prstima na čelo pa gurati glavu naprijed, a istovremeno rukama pružati otpor
2. postaviti dlanove s ukriženim prstima na desnu stranu lica pa gurati glavu u desnu stranu, a istovremeno rukama pružati otpor
3. postaviti dlanove s ukriženim prstima na lijevu stranu lica pa gurati glavu u lijevu stranu, a istovremeno rukama pružati otpor
4. postaviti dlanove s ukriženim prstima iza glave pa gurati glavu prema natrag, a istovremeno rukama pružati otpor

Dinamičke vježbe za vratni dio kralježnice:

1. glavom izvoditi pokret naprijed – natrag
2. glavom rotirati u desnu pa u lijevu stranu
3. podizati ramena gore i polako ih spuštati

4. postaviti dlanove s ukriženim prstima iza glave te potiskivati laktove prema unutra

Statičke vježbe za lumbalno-sakralni dio kralježnice

Položaj na leđima (ruke su uz tijelo):

1. stopala pogrčiti i zadržati položaj
2. koljena pogrčiti pa leđima pritiskati podlogu
3. koljena pogrčiti pa naizmjenično lijevom i desnom nogom uz pogrčeno stopalo koljeno privlačiti k sebi, a rukom pružati otpor
4. koljena pogrčiti pa s obje noge istodobno uz pogrčena stopala koljena privlačiti k sebi, a rukama pružati otpor
5. koljena pogrčiti, tjeme fiksirati uz podlogu, dlanove ukriženih prstiju postaviti na čelo te izvoditi pretklon glavom, a istovremeno rukama pružati otpor

Potrbuške (s podloškom pod kukovima, ruke u priručnju):

1. upiranje o podlogu prstima nogu do potpunog opružanja koljena
2. s rukama u uzručenju naizmjenice po podlozi istezati suprotnu ruku i suprotnu nogu
3. s rukama u uzručenju po podlozi istezati obje ruke i obje noge
4. s dlanovima ukriženih prstiju iza glave izvoditi zaklon glavom, a istovremeno rukama pružati otpor

Dinamičke vježbe za lumbalno-sakralni dio kralježnice

Položaj na leđima (ruke su uz tijelo):

1. plantarna fleksija
2. pogrčiti lijevo stopalo pa privlačiti petu po podlozi k sebi, ponoviti desnom
3. pogrčiti istovremeno oba stopala pa privlačiti pete po podlozi k sebi
4. koljena pogrčiti te polako podizati i spuštati zdjelicu
5. koljena pogrčiti, staviti ruke na prsa i podizati trup.

Položaj na boku (donja ruka je pod glavom, gornjom se oslanja o podlogu, donja je noga savijena, a gornja ispružena):

1. pogrčiti gornju nogu, opružiti ju do početnog položaja
2. pogrčiti stopalo pa odizati ispruženu nogu
3. pogrčiti stopalo pa ispruženom nogom napraviti krug.

Potrbuške (s podloškom pod kukovima, ruke u priručnju):

1. nožnim prstima upirati se u podlogu do opružanja koljena
2. naizmjenična fleksija potkoljenica
3. istovremena fleksija potkoljenica

4. s rukama u priručenju doći do položaja uzručenja
5. s rukama u uzručenju, naizmjenice podizati lijevu ruku i desnu nogu pa desnu ruku i lijevu nogu.

II. Prevencija razvoja kalcificirajućeg tendinitisa i drugih simptoma bolnog ramena

VJEŽBE ZA RAMENA

Ležeći na leđima (ruke u priručenju s nogama flektiranim u zglobu koljena i kuka):

1. podizati ruke do odručenja, a ramena istovremeno pritiskati dolje i natrag
2. rukom uhvatiti suprotni lakat u visini ramena, istegnuti ruku u jednu stranu te drugom rukom u drugu stranu
3. s laktovima postavljenim u visini ramena stisnuti šake, okrenuti ruke prema van i pritiskati šakama o podlogu
4. laktove spojiti u visini ramena ispred glave, podlaktice prisloniti jednu uz drugu, stisnuti šake i raširiti ruke pod pravim kutem uz pritiskanje o podlogu
5. s glavom u prirodnom položaju, rukama u priručenju, ramena podizati prema gore
6. s rukama u uzručenju, naizmjenično izvoditi opružanja rukama.

Ležeći na trbuhu (stisnute pete uz petu, stisnute stražnjice):

1. s laktovima u visini ramena, stisnuti šake i podizati ruke i glavu od podloge (kao da se želi spojiti lopatica), pogled usmjeriti prema dolje
2. uhvatiti ruke iza leđa, podignuti glavu, ramena i gornji dio tijela, pogled usmjeriti prema dolje.

III. Prevencija razvoja sindroma karpalnog i kubitalnog kanala, rizartroze i De Quervainove bolesti

VJEŽBE ZA ŠAKE I RUČNE ZGLOBOVE

Vježbe su sljedeće:

1. stisnuti prste šake te opružiti
2. raširiti ispružene prste pa zatvoriti šaku stišćući prste
3. pomicanje palca u njegovom korijenskom zglobu uz izvedbu što većeg kruga
4. istegnuti palac što dalje od šake te ga vratiti pokušavajući dodirnuti vrškove jednog po jednog prsta, od drugog do petog
5. ruku koja je položena na rukohvat stolice ili na stol, savijati u ručnom zglobu prema gore i dolje
6. s rukom koja je u laktu flektirana pod pravim kutom, okretati dlan

	<p>prema gore pa prema dolje, a pri tome ne pomicati lakat</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. stisnuti list papira između ispruženih prstiju šake, a drugom ga rukom pokušati izvući 8. osloniti podlakticu na ravnu površinu s dlanom okrenutim prema gore te savijati šaku prema gore uz pružanje otpora suprotnom šakom 9. osloniti podlakticu na ravnu površinu s dlanom okrenutim prema dolje te savijati šaku prema gore, uz pružanje otpora suprotnom šakom. <p>IV. Prevencija razvoja osteoartritisa kuka i sindroma prenaprezanja mišića kukova, prevencija razvoja prepatelarnog burzitisa, skakačkog koljena i drugih simptoma bolnog koljena</p> <p>VJEŽBE ZA KUKOVE I KOLJENA</p> <p>Ležeći na leđima:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. rukama u priručenju, ispruženih nogu s pogrčenim stopalima, izvoditi naizmjenična odnoženja 2. s jastukom ispod koljena, naizmjenično opružanje nogu s pogrčenim stopalom, gurajući jastuk u pod 3. obje noge flektirane, ispružiti jednu nogu u visini s koljenom druge noge, stopalo pogrčiti prema sebi, zadržati i vratiti u početni položaj, izvoditi naizmjenice jednom pa drugom nogom 4. početni položaj polusjedeći, noge su ispružene, stopala pogrčena, između nogu jastuk, stisnuti jastuk napinjući mišiće stražnjice i zadržavati koljena ispružena, opustiti se i ponoviti u ležećem i stojećem položaju 5. početni položaj ležeći na boku, savinuti ruku i nogu na kojima se leži, gornja noga je ispružena, stopala pogrčena prema sebi, podignuti nogu, zadržati je u odignutom položaju, gornja ruka je savijena i oslonjena dlanom o podlogu 6. položaj na trbuhu, s jastukom ispod trbuha, pogrčiti stopalo jedne noge, savinuti koljeno i natkoljenicu od podloge, odizati koljeno i natkoljenicu od podloge, bez podizanja zdjelice, zadržati u tom položaju 7. sjedeći na stolcu uspravno, pridržavajući se rukama, jednu pa drugu nogu ispružiti u koljenskom zglobu, zadržati u tom položaju te vratiti u početni položaj 8. sjedeći na stolcu uspravno, pridržavajući se rukama, jednu pa drugu nogu saviti u zglobu kuku, zadržati u tom položaju te vratiti u početni položaj <p>V. Prevencija razvoja spuštenih svodova stopala i osteoartritisa nožnih zglobova</p> <p>VJEŽBE ZA STOPALA</p>
--	---

	<p>Sjedeći položaj:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. savinuti nožne prste oba stopala ne dižući ih s poda, ispraviti prste stopala 2. podignuti prednji dio stopala držeći petu na podu, spustiti prednji dio stopala, zatim podignuti i spustiti petu 3. podignuti prednji dio stopala, okrenuti stopalo prema van, spustiti stopalo, vratiti u sredinu 4. podignuti pete, okrenuti pete prema van, spustiti pete, vratiti u sredinu 5. podignuti jedno koljeno, ispružiti stopalo, zategnuti stopalo, spustiti stopalo, naizmjenice lijevo i desno pa istovremeno oba 6. podignuti ispruženu nogu, zategnuti prste prema sebi, naizmjenično jedna pa druga noga pa istovremeno obje 7. podignuti ispruženu nogu, kružno pomicati stopalo, stopalom ispisivati brojeve po zrakubosim prstima stopala gužvati novinski papir
Ostalo	
Metode i oblici rada:	<p>Metode:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ prikazivanja – metoda usmenog izlaganja, metoda postavljanja i rješavanja, metoda pokazivanja ili demonstracije ▪ vježbanja – intervalna metoda vježbanja, varijabilna metoda vježbanja, kontinuirana metoda vježbanja ▪ sigurnosti – metoda sprječavanja ili prevencije, čuvanja ili zaštite, pomaganja ili asistencije ▪ nadzora – metoda praćenja vježbanja, usmjeravanja vježbanja, zaustavljanja vježbanja. <p>Oblici:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ jednostavniji (pojedinačni, dvojke, trojke, četvorke i paralelni) ▪ složeniji (paralelno-izmjenični, sukcesivno-izmjenični, izmjenični, kružni, stanični, stazni i poligonski) <p>Napomene: izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik, sukladno nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	<p>Elementi: motorička znanja, motorička postignuća, kinantropološka postignuća (morfoloških obilježja, motoričkih sposobnosti i funkcionalnih sposobnosti prema metodologiji vrjednovanja), odgojni učinci rada.</p> <p>Oblici: vrjednovanje rada polaznika provoditi uvažavajući stanje njihova antropološkog statusa, stvarne mogućnosti svakog polaznika i cjelokupni napredak pojedinca tijekom nastavne godine.</p>
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta.

Naziv nastavnog predmeta: **TJELESNA I ZDRAVSTVENA KULTURA**

Razred: **treći (3.)**

<p>U trećem razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:</p>	<p>Ishodi učenja navedeni za prvi razred ostvaruju se u sva četiri razreda.</p>
<p>Razrada</p>	
<p>Nastavne cjeline</p>	<p>Razrada – Nastavne teme</p>
<p>Kineziološka teorijska znanja</p>	<p>UVODNIK: za ovu jedinicu ishoda učenja izvedbeno je predviđen fond do 10% ukupnog fonda sati (6-7 sati). Teorijske nastavne teme u pravilu se trebaju provoditi kako su navedene jer su smisleno povezane s ostalim jedinicama ishoda učenja u svakom razredu. Naravno da je u različitim uvjetima rada dopušteno osmišljavanje drukčijih teorijskih tema. Takav pristup omogućuje da se osmisle teorijske nastavne teme koje su izravno povezane s provedivim motoričkim nastavnim temama u uvjetima pojedine srednje strukovne škole.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. razvoj tjelesnog vježbanja i sporta u Hrvatskoj 2. uzroci ozljeđivanja u izabranom zanimanju 3. indicirane i kontraindicirane vrste kinezioloških aktivnosti sa stajališta izabranog zanimanja 4. određivanje volumena opterećenja tijekom tjelesnog vježbanja 5. osobitosti spolova i tjelesno vježbanje 6. rehabilitacija pokretom i kretanjem nakon profesionalnih ozljeda 7. cjeloživotni utjecaj kinezioloških tjelovježbenih podražaja na zdravlje polaznika
<p>Kineziološke aktivnosti</p>	<p>UVODNIK: u ovoj jedinici ishoda učenja hotimično je naveden veliki broj nastavnih tema. Razlog tomu izvire iz činjenice da se uvjeti rada za nastavu tjelesne i zdravstvene kulture u srednjim strukovnim školama izrazito razlikuju. Zato ovakav način omogućuje izbor nastavnih tema iz propisanog nastavnog plana i programa, bez obzira na uvjete rada, koje će uvrstiti u izvedbeni nastavni plan i program.</p> <ol style="list-style-type: none"> I. ATLETIKA <ol style="list-style-type: none"> 1. Kros i standardna ciklička kretanja različitim tempom do 12 minuta 2. Trčanje dionica 40, 60, 80 m 3. Trčanje dionica 200 - 300 m 4. Trčanja –motoričko postignuće 5. Troskok s mjesta 6. Jednonožni skokovi po označenom prostoru (ili sa strunjače na strunjaču) 7. Skok uvis leđnom ili prekoračnom tehnikom – motoričko postignuće 8. Atletski troboj (trčanje, skok, bacanje) II. SPORTSKA GIMNASTIKA – POLAZNICI <ol style="list-style-type: none"> 9. Sastav po izboru polaznika (tlo)

	<p>III. SPORTSKA GIMNASTIKA – POLAZNICE</p> <p>10. Sastav po izboru polaznica (tlo)</p> <p>11. Sastav po izboru polaznica (greda)</p> <p>IV. RITMIČKA GIMNASTIKA</p> <p>12. „Jelenji“ skok</p> <p>13. Vrtnje obruča oko šake i dijelova tijela</p> <p>14. Kotrljanje obruča po tlu u kombinaciji s tjelesnim elementima</p> <p>15. Bacanje i hvatanje obruča povezano s plesnim koracima</p> <p>16. Vodoravni krug vijačom jednom rukom iznad glave i povezano vodoravni krug s preskokom ("osmica") u mjestu i kretanju</p> <p>17. Preskakivanje vijače "škarama" pogrčeno</p> <p>18. Preskakivanje vijače plesnim koracima (galop naprijed, polka)</p> <p>19. Sastav (vijača) - sastav prema izboru polaznica</p> <p>20. Sastav (obruč) - sastav prema izboru polaznica</p> <p>V. PLES I AEROBIKA</p> <p>21. Cha-cha-cha</p> <p>22. Salsa</p> <p>23. Polka, Western polka (okreti, wisq, promenada)</p> <p>24. Step aerobika</p> <p>VI. BORILAČKI SPORTOVI</p> <p>25. Poluga ude garami</p> <p>26. Udarac rukom naprijed pravocrtni</p> <p>27. Udarac nogom naprijed pravocrtni</p> <p>28. Donji, unutarnji i vanjski blok</p> <p>VII. KOŠARKA</p> <p>29. Otvaranje za prijem lopte</p> <p>30. Razvijanje protunapada – dolazak u prijem lopte, otvaranje prvog dodavanja i tranzicija</p> <p>31. Presing čovjek na čovjeka na polovici i cijelom igralištu</p> <p>32. Napad na presing čovjek na čovjeka</p> <p>33. Igra (taktika i suđenje)</p> <p>VIII. NOGOMET</p> <p>34. Driblinzi i fintiranja 1:1</p> <p>35. Driblinzi i fintiranja 1:1 s udarcima na vrata (vratar)</p> <p>36. Oduzimanja lopte 1:1 i 2:2</p>
--	---

	<p>37. Suradnja dvojice polaznika (otkrivanja, primopredaja lopte, driblinzi i fintiranja) 2:1 i 2:2 s udarcima na vrata (vratar), te oduzimanja lopte</p> <p>38. Igra 4+1 : 4+1 (taktika i suđenje)</p> <p>IX. ODBOJKA</p> <p>39. Smeč iz zaleta varkom «kuhanjem» iza bloka</p> <p>40. Povaljka u stranu odbijanje jednom rukom</p> <p>41. Vršno odbijanje u skoku</p> <p>42. Taktika igre (napad trećom loptom)</p> <p>X. RUKOMET</p> <p>43. Finta – varka s presvlačenjem</p> <p>44. Skok šut s otklonom tijela u suprotnu stranu u odnosu na šutersku ruku „ skokšut polueret“</p> <p>45. Kombinirani sustav obrane – varijanta 5+1</p> <p>46. Igra (taktika i suđenje)</p> <p>XI. BADMINTON</p> <p>47. Rezani forhend drop</p> <p>48. Bekend dugi udarac (clear)</p> <p>49. Kretanja po terenu s naglaskom na centralnu poziciju (obrambena i napadačka)</p> <p>50. Igra (taktika i suđenje)</p> <p>XII. TENIS</p> <p>51. Forhend volej (spužvasta loptica)</p> <p>52. Bekend volej (spužvasta loptica)</p> <p>53. Smeč (spužvasta loptica)</p> <p>54. Igra (taktika i suđenje)</p>
<p>Transformacija kinantropoloških obilježja</p>	<p>UVODNIK: u ovoj jedinici ishoda učenja za svaku nastavnu temu naveden je jedan primjer njene provedbe. To omogućuje da se dorečeno prepozna njezin smisao te da se, u različitim uvjetima rada, osmisle daljnje nastavne teme s istovjetnim ciljem.</p> <p>I. MORFOLOŠKA OBILJEŽJA</p> <p>Razvoj i održavanje stabilnosti lokomotornog sustava</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vježbe stabilnosti stopala (podizanje na prste) 2. Vježbe stabilnosti koljena (ravni naizmjenični iskorak) 3. Vježbe stabilnosti lumbalno-sakralnog dijela trupa (prednji izdržaj 40") 4. Vježbe stabilnosti lopatice (vanjska rotacija u ramenu s elastičnom

	<p>trakom)</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Primjer vježbanja za stabilnost lokomotornog sustava u funkciji zanimanja 6. Pilates s velikim loptama <p>II. MOTORIČKE SPOSOBNOSTI Razvoj i održavanje brzinsko eksplozivnih svojstava</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vježbe za razvoj i održavanje brzine (10 ustajanja iz raznih položaja s reakcijom na zvučni podražaj) 2. Vježbe za razvoj i održavanje agilnosti (trčanje naprijed-natraske 6x5m) 3. Vježbe za razvoj i održavanje eksplozivne snage tipa skoka (preskoci preko švedske klupe) 4. Vježbe za razvoj i održavanje eksplozivne snage tipa sprinta (10x5m, odmor 30") 5. Vježbe za razvoj i održavanje eksplozivne snage tipa udarca (izvođenje različitih udaraca specifičnih za pojedine sportove) <p>III. FUNKCIONALNE SPOSOBNOSTI Optimizacija sastava tijela (smanjenje potkožnog masnog tkiva)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Metode aerobnog vježbanja (trčanje 30' niskim intenzitetom) 2. Metode anaerobnog vježbanja (trčanje 20', 2' visoki intenzitet, 2' 50%) 3. Metode vježbanja s vanjskim opterećenjem (kružno vježbanje, 15 vježbovnih mjesta, vježbanje 60", a oporavak 20")
Kineziološki postupci unapređenja zdravlja	<p>UVODNIK: nastavne teme iz ove jedinice učenja mogu se sustavno provoditi tijekom svih godina školovanja. Primjeri ovih kinezioloških postupaka za unaprjeđenje zdravlja navedeni su u poglavlju „Ostalo“ koje se nalazi na kraju programa četvrtog razreda.</p> <ol style="list-style-type: none"> I. Prevencija razvoja cervikalnog i lumbalno-sakralnog sindroma VJEŽBE ZA KRALJEŽNICU II. Prevencija razvoja kalcificirajućeg tendinitisa i drugih simptoma bolnog ramena VJEŽBE ZA RAMENA III. Prevencija razvoja sindroma karpalnog i kubitalnog kanala, rizartroze i De Quervainove bolesti VJEŽBE ZA ŠAKE I RUČNE ZGLOBOVE IV. Prevencija razvoja osteoartritisa kuka i sindroma prenaprezanja mišića kukova, prevencija razvoja prepatelarnog burzitisa, skakačkog koljena i drugih simptoma bolnog koljena VJEŽBE ZA KUKOVE I KOLJENA V. Prevencija razvoja spuštenih svodova stopala i osteoartritisa nožnih zglobova VJEŽBE ZA STOPALA

<p>Napomene:</p>	<p><u>Opće napomene</u></p> <p>Program tjelesne i zdravstvene kulture za srednje strukovne škole izrađen je u skladu s vrijednostima ovog odgojno-obrazovnog područja i njegovim dokazanim utjecajem na integralne promjene antropoloških obilježja, s naglaskom na unapređenje kinantropoloških obilježja. Ispunjavanje navedenih vrijednosti uvjetovalo je izradbu ovog programa temeljem većeg broja kriterija. Prvi se odnosi na provedivost nastavnih tema u izrazito različitim materijalnim uvjetima srednjih strukovnih škola Republike Hrvatske. Upravo zbog različitih materijalnih uvjeta u programu je naveden veći broj nastavnih tema kako bi se za različite uvjete i zanimanja mogao izraditi provediv, a prema zanimanju usmjeren izvedbeni nastavni plan i program. Zbog toga se drugi kriterij morao odnositi na primjerenost svake nastavne teme dobi i spolu polaznika, a treći na indiciranu usmjerenost nastavnih tema prema strukovnim zanimanjima. Slijede kriteriji sigurnost polaznika i usklađenost s potencijalnim interesima i stvarnim potrebama polaznika. Time je ovaj program rasterećen nastavnih tema koje zbog nedostatnih materijalnih uvjeta nije moguće provesti u većem broju srednjih strukovnih škola. Nadalje, rasterećen je i onih nastavnih tema koje zbog svoje složenosti ne mogu biti u funkciji ishoda učenja jer ih većina polaznika ne može svladati određenim uspjehom.</p> <p>Program tjelesne i zdravstvene kulture za srednje strukovne škole osmišljen je na način da u svakom razredu sadrži četiri međupovezane jedinice ishoda učenja. To su (1)kineziološka teorijska znanja, (2)kineziološke aktivnosti, (3)transformacija kinantropoloških obilježja i (4)kineziološki postupci unapređenja zdravlja. Time je potpuno promijenjen smisao nastave tjelesne i zdravstvene kulture u srednjim strukovnim školama jer su određene mjerljive jedinice ishoda učenja koje svaki polaznik (osim polaznika s posebnim potrebama) tijekom redovitog pohađanja nastave tjelesne i zdravstvene kulture mora obvezno naučiti na primjerenom razini. Na takav način skupna učinkovitost svih jedinica ishoda učenja omogućuje ostavriavanje bitnih kompetencija iz ovog odgojno-obrazovnog područja za pojedino zanimanje.</p> <p>U programu se nastavna tema navodi samo jedanput i ne ponavlja se u istom navodu, što znači da se ista može izabrati i ponavljati u svim višim razredima. Drugim riječima, ono što je navedeno kao nastavna tema, primjerice u 1. razredu, može se planirati i u svim višim razredima, iako se ista ne navodi u programima viših razreda. Navedeno pravilo, zbog vertikalne unutarpredmetne povezanosti i programske povezanosti osnovnog i srednjeg školstva, nastavnik po potrebi može koristiti i sve nastavne teme iz programa za osnovne škole. Takav pristup istodobno omogućuje kreativnost nastavnika i olakšava izradu izvedbenog nastavnog plana i programa za pojedini razredni odjel jer uvažava zahtjeve s obzirom na različit sastav polaznika prema sposobnostima i pojedinačne razlike u količini stečenih motoričkih znanja u osnovnoj školi. Temeljna postavka ovog programa uzima u obzir biološke različitosti polaznika i polaznica. Zbog toga se predmetna nastava tjelesne i zdravstvene kulture u srednjim strukovnim školama kako sa znanstvenih tako i sa stručnih spoznaja mora organizirati i provoditi posebno (odvojeno) za polaznike, a posebno za polaznice.</p> <p><u>Posebne napomene</u></p> <p>Nastavni predmet tjelesna i zdravstvena kultura ima veliki broj posebnosti. Zbog toga je neke uputno istaknuti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. u izvedbeni nastavni plan i program treba međupovezano uvrstiti nastavne teme koje su određene svim jedinicama ishoda učenja
------------------	--

2. zbog posebnosti nastavnog predmeta i uvjeta u kojima se odvija nastavni proces posebnu pozornost treba obratiti sigurnosti i motivaciji polaznika
3. vrjednovanje postignuća polaznika provoditi prema individualnim mogućnostima
4. nastavu izvoditi u nastavnim satima od 45 minuta, osim gdje su školske sportske dvorane udaljene od škole više od 10 minuta hoda i ako nastavu nije moguće na drugi način organizirati

Primjeri nastavnih tema za jedinicu ishoda učenja:

KINEZIOLOŠKI POSTUPCI ZA UNAPRJEĐENJE ZDRAVLJA

VI. Prevencija razvoja cervikalnog i lumbalno-sakralnog sindroma VJEŽBE ZA KRALJEŽNICU

Statičke vježbe za vratni dio kralježnice

1. postaviti dlanove s ukriženim prstima na čelo pa gurati glavu naprijed, a istovremeno rukama pružati otpor
2. postaviti dlanove s ukriženim prstima na desnu stranu lica pa gurati glavu u desnu stranu, a istovremeno rukama pružati otpor
3. postaviti dlanove s ukriženim prstima na lijevu stranu lica pa gurati glavu u lijevu stranu, a istovremeno rukama pružati otpor
4. postaviti dlanove s ukriženim prstima iza glave pa gurati glavu prema natrag, a istovremeno rukama pružati otpor

Dinamičke vježbe za vratni dio kralježnice

1. glavom izvoditi pokret naprijed – natrag
2. glavom rotirati u desnu pa u lijevu stranu
3. podizati ramena gore i polako ih spuštati
4. postaviti dlanove s ukriženim prstima iza glave te potiskivati laktove prema unutra

Statičke vježbe za lumbalno-sakralni dio kralježnice

Položaj na leđima (ruke su uz tijelo):

1. stopala pogrčiti i zadržati položaj
2. koljena pogrčiti pa leđima pritiskati podlogu
3. koljena pogrčiti pa naizmjenično lijevom i desnom nogom uz pogrčeno stopalo koljeno privlačiti k sebi, a rukom pružati otpor
4. koljena pogrčiti pa s obje noge istodobno uz pogrčena stopala koljena privlačiti k sebi, a rukama pružati otpor
5. koljena pogrčiti, tjeme fiksirati uz podlogu, dlanove ukriženih prstiju postaviti na čelo te izvoditi pretklon glavom, a istovremeno rukama pružati otpor

Potrbuške (s podloškom pod kukovima, ruke u priručenju):

1. upiranje o podlogu prstima nogu do potpunog opružanja koljena

2. s rukama u uzručenju naizmjenice po podlozi istezati suprotnu ruku i suprotnu nogu
3. s rukama u uzručenju istovremeno po podlozi istezati obje ruke i obje noge
4. s dlanovima ukriženih prstiju iza glave izvoditi zaklon glavom, a istovremeno rukama pružati otpor

Dinamičke vježbe za lumbalno-sakralni dio kralježnice

Položaj na leđima (ruke su uz tijelo):

1. plantarna fleksija
2. pogrčiti lijevo stopalo pa privlačiti petu po podlozi k sebi, ponoviti desnom
3. pogrčiti istovremeno oba stopala pa privlačiti pete po podlozi k sebi
4. koljena pogrčiti te polako podizati i spuštati zdjelicu
5. koljena pogrčiti, staviti ruke na prsa i podizati trup

Položaj na boku (donja ruka je pod glavom, gornjom se oslanja o podlogu, donja je noga savijena, a gornja ispružena):

1. pogrčiti gornju nogu, opružiti ju do početnog položaja
2. pogrčiti stopalo pa odizati ispruženu nogu
3. pogrčiti stopalo pa ispruženom nogom napraviti krug

Potrbuške (s podloškom pod kukovima, ruke u priručenju):

1. nožnim prstima upirati se u podlogu do opružanja koljena
2. naizmjenična fleksija potkoljenica
3. istovremena fleksija potkoljenica
4. s rukama u priručenju doći do položaja uzručenja
5. s rukama u uzručenju, naizmjenice podizati lijevu ruku i desnu nogu, pa desnu ruku i lijevu nogu

VII. Prevencija razvoja kalcificirajućeg tendinitisa i drugih simptoma bolnog ramena

VJEŽBE ZA RAMENA

Ležeći na leđima

(ruke u priručenju s nogama flektiranim u zglobu koljena i kuka):

1. podizati ruke do odručenja, a ramena istovremeno pritiskati dolje i natrag
2. rukom uhvatiti suprotni lakat u visini ramena, istegnuti ruku u jednu stranu te s drugom rukom u drugu stranu
3. s laktovima postavljenim u visini ramena stisnuti šake, okrenuti ruke prema vani i pritiskati šakama o podlogu
4. laktove spojiti u visini ramena ispred glave, podlaktice prisloniti

	<p>jednu uz drugu, stisnuti šake i raširiti ruke pod pravim kutem uz pritiskanje o podlogu</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. s glavom u prirodnom položaju, rukama u priručenju, ramena podizati prema gore 6. s rukama u uzručenju, naizmjenično izvoditi opružanja rukama <p>Ležeći na trbuhu (stisnute pete uz petu, stisnute stražnjice)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. s laktovima u visini ramena, stisnuti šake i podizati ruke i glavu od podloge (kao da se želi spojiti lopatica), pogled usmjeriti prema dolje 2. uhvatiti ruke iza leđa, podignuti glavu, ramena i gornji dio tijela, pogled usmjeriti prema dolje <p>VIII. Prevenција razvoja sindroma karpalnog i kubitalnog kanala, izartroze i De Quervainove bolesti VJEŽBE ZA ŠAKE I RUČNE ZGLOBOVE</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. stisnuti prste šake te opružiti 2. raširiti ispružene prste pa zatvoriti šaku stišćući prste 3. pomicanje palca u njegovom korijenskom zglobu uz izvedbu što većeg kruga 4. istegnuti palac što dalje od šake te ga vratiti pokušavajući dodirnuti vrškove jednog po jednog prsta, od drugog do petog 5. ruku koja je položena na rukohvat stolice ili na stol, savijati u ručnom zglobu prema gore i dolje 6. s rukom koja je u laktu flektirana pod pravim kutom, okretati dlan prema gore pa prema dolje, a da pri tome ne pomicati lakat 7. stisnuti list papira između ispruženih prstiju šake, a drugom ga rukom pokušati izvući 8. osloniti podlakticu na ravnu površinu s dlanom okrenutim prema gore te savijati šaku prema gore uz pružanje otpora suprotnom šakom 9. osloniti podlakticu na ravnu površinu s dlanom okrenutim prema dolje te savijati šaku prema gore, uz pružanje otpora suprotnom šakom <p>IX. Prevenција razvoja osteoartritisa kuka i sindroma prenaprezanja mišića kukova, prevenција razvoja prepatelarnog burzitisa, skakačkog koljena i drugih simptoma bolnog koljena VJEŽBE ZA KUKOVE I KOLJENA</p> <p>Ležeći na leđima</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. rukama u priručenju, ispruženih nogu s pogrčenim stopalima, izvoditi naizmjenična odnoženja 2. s jastukom ispod koljena, naizmjenično opružanje nogu s
--	---

	<p>pogrčenim stopalom, gurajući jastuk u pod</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. obje noge flektirane, ispružiti jednu nogu u visini s koljenom druge noge, stopalo pogrčiti prema sebi, zadržati i vratiti u početni položaj, izvoditi naizmjenice jednom pa drugom nogom 4. početni položaj polusjedeći, noge su ispružene stopala pogrčena, između nogu jastuk, stisnuti jastuk napinjući mišiće stražnjice i zadržavati koljena ispružena, opustiti se i ponoviti u ležećem i stojećem položaju 5. početni položaj ležeći na boku, savinuti ruku i nogu na kojima se leži, gornja noga je ispružena, stopala pogrčena prema sebi, podignuti nogu, zadržati je u odignutom položaju, gornja ruka je savijena i oslonjena dlanom o podlogu 6. položaj na trbuhu, s jastukom ispod trbuha, pogrčiti stopalo jedne noge, savinuti koljeno i natkoljenicu od podloge, odizati koljeno i natkoljenicu od podloge, bez podizanja zdjelice, zadržati u tom položaju 7. sjedeći na stolcu uspravno, pridržavajući se rukama, jednu pa drugu nogu ispružiti u koljenskom zglobu, zadržati u tom položaju te vratiti u početni položaj 8. sjedeći na stolcu uspravno, pridržavajući se rukama, jednu pa drugu nogu saviti u zglobu kuku, zadržati u tom položaju te vratiti u početni položaj <p>X. Prevencija razvoja spuštenih svodova stopala i osteoartritisa nožnih zglobova</p> <p>VJEŽBE ZA STOPALA</p> <p>Sjedeći položaj</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. savinuti nožne prste oba stopala ne dižući ih s poda, ispraviti prste stopala 2. podignuti prednji dio stopala držeći petu na podu, spustiti prednji dio stopala, zatim podignuti i spustiti petu 3. podignuti prednji dio stopala, okrenuti stopalo prema van, spustiti stopalo, vratiti u sredinu 4. podignuti pete, okrenuti pete prema van, spustiti pete, vratiti u sredinu 5. podignuti jedno koljeno, ispružiti stopalo, zategnuti stopalo, spustiti stopalo, naizmjenice lijevo i desno pa istovremeno oba 6. podignuti ispruženu nogu, zategnuti prste prema sebi, naizmjenično jedna pa druga noga pa istovremeno obje 7. podignuti ispruženu nogu, kružno pomicati stopalo, stopalom ispisivati brojeve po zraku 8. bosim prstima stopala gužvati novinski papir
Ostalo	
Metode i oblici rada:	<p>Metode:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ prikazivanja – metoda usmenog izlaganja, metoda postavljanja i

	<p>rješavanja, metoda pokazivanja ili demonstracije</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vježbanja – intervalna metoda vježbanja, varijabilna metoda vježbanja, kontinuirana metoda vježbanja ▪ sigurnosti – metoda sprječavanja ili prevencije, čuvanja ili zaštite, pomaganja ili asistencije ▪ nadzora – metoda praćenja vježbanja, usmjeravanja vježbanja, zaustavljanja vježbanja. <p>Oblici:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ jednostavnije (pojedinačna, dvojke, trojke, četvorke i paralelna) ▪ složenije (paralelno-izmjenična, sukcesivno-izmjenična, izmjenična, kružna, stanična, stazna i poligonska). <p>Napomene: izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik, sukladno nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	<p>Elementi: motorička znanja, motorička postignuća, kinantropološka postignuća (morfoloških obilježja, motoričkih sposobnosti i funkcionalnih sposobnosti prema metodologiji vrjednovanja), odgojni učinci rada.</p> <p>Oblici: vrjednovanje rada polaznika provoditi uvažavajući stanje njihova antropološkog statusa, stvarne mogućnosti svakog polaznika i cjelokupni napredak pojedinca tijekom nastavne godine.</p>
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta.

Naziv nastavnog predmeta: **TJELESNA I ZDRAVSTVENA KULTURA**

Razred: **četvrti (4.)**

<p>U četvrtom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:</p>	<p>Ishodi učenja navedeni za prvi razred ostvaruju se u sva četiri razreda.</p>
<p>Razrada</p>	
<p>Nastavne cjeline</p>	<p>Razrada – Nastavne teme</p>
<p>Kineziološka teorijska znanja</p>	<p>UVODNIK: za ovu jedinicu ishoda učenja izvedbeno je predviđen fond do 10% ukupnog fonda sati (6-7 sati). Teorijske nastavne teme u pravilu se trebaju provoditi kako su navedene jer su smisleno povezane s ostalim jedinicama ishoda učenja u svakom razredu. Naravno da je u različitim uvjetima rada dopušteno osmišljavanje drukčijih teorijskih tema. Takav pristup omogućuje da se osmisle teorijske nastavne teme koje su izravno povezane s provedivim motoričkim nastavnim temama u uvjetima pojedine srednje strukovne škole.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kulturološko-povijesne dimenzije tjelesnog vježbanja i sporta u funkciji kulture življenja 2. Energetska potrošnja tijekom radnog dana i optimizacija prehrane 3. Masaža i samomasaža kao sredstvo oporavka (utjecaj, vrste, izvođenja pojedinih zahvata) 4. Odabir kinezioloških aktivnosti u funkciji sportske rekreacije 5. Moguća patološka stanja uzrokovana izabranim zanimanjem 6. Primjena novih tehnologija u funkciji samostalnog praćenja procesa tjelesnog vježbanja (monitori srčane frekvencije-Polar, Omron ili Tanita vage...)
<p>Kineziološke aktivnosti</p>	<p>UVODNIK: u ovoj jedinici ishoda učenja hotimično je naveden veliki broj nastavnih tema. Razlog tomu izvire iz činjenice da se uvjeti rada za nastavu tjelesne i zdravstvene kulture u srednjim strukovnim školama izrazito razlikuju. Zato ovakav način omogućuje izbor nastavnih tema iz propisanog nastavnog plana i programa, bez obzira na uvjete rada, koje će uvrstiti u izvedbeni nastavni plan i program.</p> <ol style="list-style-type: none"> I. ATLETIKA <ol style="list-style-type: none"> 1. Kros i standardna ciklička kretanja različitim tempom 12 min. i više 2. Trčanje dionica 300-400 m 3. Trčanja –motoričko postignuće 4. Troskok s mjesta – motoričko postignuće 5. Skok udalj individualno odabranim tehnikom - motoričko postignuće 6. Skok uvis leđna ili prekoračna tehnika – motoričko postignuće 7. Atletski troboj (trčanje, skok, bacanje) II. RITMIČKA GIMNASTIKA

	<p>8. Individualna / skupna vježba s vijačom, loptom ili obručem</p> <p>III. PLES I AEROBIKA</p> <p>9. Bečki valcer (koreografija)</p> <p>10. Quadrilla (koreografija)</p> <p>11. Tae-bo aerobika</p> <p>IV. BORILAČKI SPORTOVI</p> <p>12. Obrana od šamara (udarca rukom)</p> <p>13. Obrana od obuhvata</p> <p>14. Obrana od hvata za kosu</p> <p>15. Sprovođenje ključem na ruci</p> <p>16. Obrana od napada nožem</p> <p>V. KOŠARKA</p> <p>17. Dodavanje lopte uz primjenu finte dodavanje</p> <p>18. Suradnja dva igrača u napadu – napad blokadama</p> <p>19. Obrana od blokade preuzimanjem i probijanjem</p> <p>20. Igra (primjena timske taktike 5:5)</p> <p>VI. NOGOMET</p> <p>21. Žongliranje loptom po podlozi i u zraku različitim dijelovima tijela</p> <p>22. Igra za posjed lopte u ograničenom prostoru 4:2 i 5:2 s određenim brojem dodira po lopti (3 dodira, 2 dodira, 1 dodir)</p> <p>23. Igra za posjed lopte u ograničenom prostoru 4:4 i 5:5 s određenim brojem dodira po lopti (3 dodira, 2 dodira)</p> <p>24. Igra 4+1: 4+1 s određenim brojem dodira po lopti (3 dodira, 2 dodira)</p> <p>VII. ODBOJKA</p> <p>25. Tenis servis</p> <p>26. Tradicionalni sustav 4-2 (dizač u prednjoj zoni)</p> <p>27. Povezivanje sustava obrane polja VI-naprijed u</p> <p>28. Povezivanje zaštite 1:2:3 (1 polaznik u bloku, 2. polaznik u prednjoj zoni iza bloka, 3. polaznik u stražnjoj zoni) i zaštite 2:3 (2. polaznik u prednjoj zoni, 3. polaznik u stražnjoj zoni)</p> <p>29. Igra (taktika i suđenje)</p> <p>VIII. RUKOMET</p> <p>30. Blokade u napadu (okomite i dijagonalne)</p> <p>31. Utrčavanja te odvlačenja krilnih napadača bez lopte i s loptom</p> <p>32. Fintiranje u vođenju i dodavanju (R)</p>
--	--

	<p>33. Igra (taktika i suđenje)</p> <p>IX. BADMINTON</p> <p>34. Igra na mreži: zakucavanje (net kill), rezana kratka loptica</p> <p>35. Igranje udaraca s fintama, varkama (dugi, drop, net drop)</p> <p>36. Igra (osnovne taktike u mješovitim parovima)</p> <p>X. TENIS</p> <p>37. Spin servis</p> <p>38. Igra mali tenis (taktička primjena osnovnih udaraca u igri)</p>
<p>Transformacija kinantropoloških obilježja</p>	<p>UVODNIK: u ovoj jedinici ishoda učenja za svaku nastavnu temu naveden je jedan primjer njene provedbe. To omogućuje da se dorečeno prepozna njezin smisao te da se, u različitim uvjetima rada, osmisle daljnje nastavne teme s istovjetnim ciljem.</p> <p>I. LOKOMOTORNI SUSTAV prevencija lokomotornih ozljeda</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Primjena relativnih vježbi jakosti u programima prevencije ozljeda (jednonožni čučanj) 2. Primjena elastičnih otpora u programima prevencije ozljeda (odupiranje trupa rotacijskoj sili elastičnog otpora) 3. Primjena proprioceptivnih vježbi u programima prevencije ozljeda (sporo trčanje s naskokom na jednu nogu i zadržavanjem ravnoteže) 4. Primjeri treninga za prevenciju ozljeda lokomotornog sustava <p>II. MORFOLOŠKA OBILJEŽJA optimizacija sastava tijela (povećanje mišićne mase)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vježbe potisaka i privlačenja (potisak s ravne klupe, horizontalno veslanje) 2. Vježbe pregiba i opružanja (pregib podlaktica bućicama, opružanje podlaktica bućicama) 3. Vježbe odmicanja i primicanja (razvlačenje bućicama, primicanje natkoljenice ležeći na boku) 4. Sustavi vježbanja I. (kumulativna ponavljanja, retrokumulativna ponavljanja, superserije) 5. Sustavi vježbanja II. (padajuće serije, negativna ponavljanja, forsirana ponavljanja)
<p>Kineziološki postupci unapređenja zdravlja</p>	<p>UVODNIK: nastavne teme iz ove jedinice učenja mogu se sustavno provoditi tijekom svih godina školovanja. Primjeri ovih kinezioloških postupaka za unapređenje zdravlja navedeni u poglavlju „Ostalo“ koji se nalazi na kraju programa četvrtoga razreda.</p> <p>I. Prevencija razvoja cervikalnog i lumbalno-sakralnog sindroma VJEŽBE ZA KRALJEŽNICU</p>

	<p>II. Prevencija razvoja kalcificirajućeg tendinitisa i drugih simptoma bolnog ramena VJEŽBE ZA RAMENA</p> <p>III. Prevencija razvoja sindroma karpalnog i kubitalnog kanala rizartruze i De Quervainove bolesti VJEŽBE ZA ŠAKE I RUČNE ZGLOBOVE</p> <p>IV. Prevencija razvoja osteoartritisa kuka i sindroma prenaprezanja mišića kukova, prevencija razvoja prepatelarnog burzitisa, skakačkog koljena i drugih simptoma bolnog koljena VJEŽBE ZA KUKOVE I KOLJENA</p> <p>V. Prevencija razvoja spuštenih svodova stopala i osteoartritisa nožnih zglobova VJEŽBE ZA STOPALA</p>
Napomene	<p>Opće napomene</p> <p>Program tjelesne i zdravstvene kulture za srednje strukovne škole izrađen je u skladu s vrijednostima ovog odgojno-obrazovnog područja i njegovim dokazanim utjecajem na integralne promjene antropoloških obilježja, s naglaskom na unapređenje kinantropoloških obilježja. Ispunjavanje navedenih vrijednosti uvjetovalo je izradbu ovog programa temeljem većeg broja kriterija. Prvi se odnosi na provedivost nastavnih tema u izrazito različitim materijalnim uvjetima srednjih strukovnih škola Republike Hrvatske. Upravo zbog različitih materijalnih uvjeta u programu je naveden veći broj nastavnih tema kako bi se za različite uvjete i zanimanja mogao izraditi provediv, a prema zanimanju usmjeren izvedbeni nastavni plan i program. Zbog toga se drugi kriterij morao odnositi na primjerenost svake nastavne teme dobi i spolu polaznika, a treći na indiciranu usmjerenost nastavnih tema prema strukovnim zanimanjima. Slijede kriteriji sigurnost polaznika i usklađenost s potencijalnim interesima i stvarnim potrebama polaznika. Time je ovaj program rasterećen nastavnih tema koje zbog nedostatnih materijalnih uvjeta nije moguće provesti u većem broju srednjih strukovnih škola. Nadalje, rasterećen je i onih nastavnih tema koje zbog svoje složenosti ne mogu biti u funkciji ishoda učenja jer ih većina polaznika ne može svladati određenim uspjehom.</p> <p>Program tjelesne i zdravstvene kulture za srednje strukovne škole osmišljen je na način da u svakom razredu sadrži četiri međupovezane jedinice ishoda učenja. To su (1)kineziološka teorijska znanja, (2)kineziološke aktivnosti, (3)transformacija kinantropoloških obilježja i (4)kineziološki postupci za unaprjeđenje zdravlja. Time je potpuno promijenjen smisao nastave tjelesne i zdravstvene kulture u srednjim strukovnim školama jer su određene mjerljive jedinice ishoda učenja koje svaki polaznik (osim polaznika s posebnim potrebama) tijekom redovitog pohađanja nastave tjelesne i zdravstvene kulture mora obvezno naučiti na primjereoju razini. Na takav način skupna učinkovitost svih jedinica ishoda učenja omogućuje ostavrivanje bitnih kompetencija iz ovog odgojno-obrazovnog područja za pojedino zanimanje.</p> <p>U programu se nastavna tema navodi samo jedanput i ne ponavlja se u istom navodu, što znači da se ista može izabrati i ponavljati u svim višim razredima. Drugim riječima, ono što je navedeno kao nastavna tema, primjerice u 1. razredu, može se planirati i u svim višim razredima, iako se ista ne navodi u programima viših razreda. Navedeno pravilo, zbog vertikalne unutarpredmetne povezanosti i programske povezanosti osnovnog i srednjeg školstva, nastavnik po potrebi može koristiti i sve nastavne teme iz programa za osnovne škole. Takav pristup istodobno omogućuje kreativnost nastavnika i olakšava izradu izvedbenog</p>

nastavnog plana i programa za pojedini razredni odjel jer uvažava zahtjeve s obzirom na različit sastav polaznika prema sposobnostima i pojedinačne razlike u količini stečenih motoričkih znanja u osnovnoj školi.

Temeljna postavka ovog programa uzima u obzir biološke različitosti polaznika i polaznica. Zbog toga se predmetna nastava tjelesne i zdravstvene kulture u srednjim strukovnim školama kako sa znanstvenih tako i sa stručnih spoznaja mora organizirati i provoditi posebno (odvojeno) za polaznike, a posebno za polaznice.

Posebne napomene

Nastavni predmet tjelesna i zdravstvena kultura ima veliki broj posebnosti. Zbog toga je neke uputno istaknuti:

1. u izvedbeni nastavni plan i program treba međupovezano uvrstiti nastavne teme koje su određene svim jedinicama ishoda učenja
2. zbog posebnosti nastavnog predmeta i uvjeta u kojima se odvija nastavni proces posebnu pozornost treba obratiti sigurnosti i motivaciji polaznika
3. vrjednovanje postignuća polaznika provoditi prema individualnim mogućnostima
4. nastavu izvoditi u nastavnim satima od 45 minuta, osim gdje su školske sportske dvorane udaljene od škole više od 10 minuta hoda i ako nastavu nije moguće na drugi način organizirati.

Primjeri nastavnih tema za jedinicu ishoda učenja:

KINEZIOLOŠKI POSTUPCI ZA UNAPRJEĐENJE ZDRAVLJA

I. Prevencija razvoja cervikalnog i lumbalno-sakralnog sindroma VJEŽBE ZA KRALJEŽNICU

Statičke vježbe za vratni dio kralježnice

1. postaviti dlanove s ukriženim prstima na čelo pa gurati glavu naprijed, a istovremeno rukama pružati otpor
2. postaviti dlanove s ukriženim prstima na desnu stranu lica pa gurati glavu u desnu stranu, a istovremeno rukama pružati otpor
3. postaviti dlanove s ukriženim prstima na lijevu stranu lica pa gurati glavu u lijevu stranu, a istovremeno rukama pružati otpor
4. postaviti dlanove s ukriženim prstima iza glave pa gurati glavu prema natrag, a istovremeno rukama pružati otpor

Dinamičke vježbe za vratni dio kralježnice

1. glavom izvoditi pokret naprijed – natrag
2. glavom rotirati u desnu pa u lijevu stranu
3. podizati ramena gore i polako ih spuštati
4. postaviti dlanove s ukriženim prstima iza glave te potiskivati laktove prema unutra

Statičke vježbe za lumbalno-sakralni dio kralježnice

Položaj na leđima (ruke su uz tijelo):

1. stopala pogrčiti i zadržati položaj
2. koljena pogrčiti pa leđima pritiskati podlogu
3. koljena pogrčiti pa naizmjenično lijevom i desnom nogom uz pogrčeno stopalo koljeno privlačiti k sebi, a rukom pružati otpor
4. koljena pogrčiti pa s obje noge istodobno uz pogrčena stopala koljena privlačiti k sebi, a rukama pružati otpor
5. koljena pogrčiti, tjeme fiksirati uz podlogu, dlanove ukriženih prstiju postaviti na čelo te izvoditi pretklon glavom, a istovremeno rukama pružati otpor

Potrbuške (s podloškom pod kukovima, ruke u priručenju):

1. upiranje o podlogu prstima nogu do potpunog opružanja koljena
2. s rukama u uzručenju naizmjenice po podlozi istežati suprotnu ruku i suprotnu nogu
3. s rukama u uzručenju istovremeno po podlozi istežati obje ruke i obje noge
4. s dlanovima ukriženih prstiju iza glave izvoditi zaklon glavom, a istovremeno rukama pružati otpor

Dinamičke vježbe za lumbalno-sakralni dio kralježnice

Položaj na leđima (ruke su uz tijelo):

1. plantarna fleksija
2. pogrčiti lijevo stopalo pa privlačiti petu po podlozi k sebi, ponoviti desnom
3. pogrčiti istovremeno oba stopala pa privlačiti pete po podlozi k sebi
4. koljena pogrčiti te polako podizati i spuštati zdjelicu
5. koljena pogrčiti, staviti ruke na prsa i podizati trup

Položaj na boku (donja ruka je pod glavom, gornjom se oslanja o podlogu, donja je noga savijena, a gornja ispružena):

1. pogrčiti gornju nogu, opružiti ju do početnog položaja
2. pogrčiti stopalo pa odizati ispruženu nogu
3. pogrčiti stopalo pa ispruženom nogom napraviti krug

Potrbuške (s podloškom pod kukovima, ruke u priručenju):

1. nožnim prstima upirati se u podlogu do opružanja koljena
2. naizmjenična fleksija potkoljenica
3. istovremena fleksija potkoljenica
4. s rukama u priručenju, doći do položaja uzručenja
5. s rukama u uzručenju, naizmjenice podizati lijevu ruku i desnu nogu, pa desnu ruku i lijevu nogu

II. Prevencija razvoja kalcificirajućeg tendinitisa i drugih simptoma bolnog ramena
VJEŽBE ZA RAMENA

Ležeći na leđima

(ruke u priručnju s nogama flektiranim u zglobu koljena i kuka):

1. podizati ruke do odručenja, a ramena istovremeno pritiskati dolje i natrag
2. rukom uhvatiti suprotni lakat u visini ramena, istegnuti ruku u jednu stranu te s drugom rukom u drugu stranu
3. s laktovima postavljenim u visini ramena stisnuti šake, okrenuti ruke prema vani i pritiskati šakama o podlogu
4. laktove spojiti u visini ramena ispred glave, podlaktice prisloniti jednu uz drugu, stisnuti šake i raširiti ruke pod pravim kutem uz pritiskanje o podlogu
5. s glavom u prirodnom položaju, rukama u priručnju, ramena podizati prema gore
6. s rukama u uzručenju, naizmjenično izvoditi opružanja rukama

Ležeći na trbuhu

(stisnute pete uz petu, stisnute stražnjice)

1. s laktovima u visini ramena, stisnuti šake i podizati ruke i glavu od podloge (kao da se želi spojiti lopatica), pogled usmjeriti prema dolje
2. uhvatiti ruke iza leđa, podignuti glavu, ramena i gornji dio tijela, pogled usmjeriti prema dolje

III. Prevencija razvoja sindroma karpalnog i kubitalnog kanala, izartroze i De Quervainove bolesti
VJEŽBE ZA ŠAKE I RUČNE ZGLOBOVE

1. stisnuti prste šake te opružiti
2. raširiti ispružene prste pa zatvoriti šaku stišćući prste
3. pomicanje palca u njegovom korijenskom zglobu uz izvedbu što većeg kruga
4. istegnuti palac što dalje od šake te ga vratiti pokušavajući dodirnuti vrškove jednog po jednog prsta, od drugog do petog
5. ruku koja je položena na rukohvat stolice ili na stol, savijati u ručnom zglobu prema gore i dolje
6. s rukom koja je u laktu flektirana pod pravim kutom, okretati dlan prema gore pa prema dolje, a da pri tome ne pomicati lakat
7. stisnuti list papira između ispruženih prstiju šake, a drugom ga rukom pokušati izvući
8. osloniti podlakticu na ravnu površinu s dlanom okrenutim prema gore, te savijati šaku prema gore uz pružanje otpora suprotnom

	<p>šakom</p> <p>9. osloniti podlakticu na ravnu površinu s dlanom okrenutim prema dolje te savijati šaku prema gore, uz pružanje otpora suprotnom šakom</p> <p>IV. Prevencija razvoja osteoartritis kuka i sindroma prenaprezanja mišića kukova, prevencija razvoja prepatelarnog burzitisa, skakačkog koljena i drugih simptoma bolnog koljena</p> <p>VJEŽBE ZA KUKOVE I KOLJENA</p> <p>Ležeći na leđima</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. rukama u priručenju, ispruženih nogu s pogrčenim stopalima, izvoditi naizmjenična odnoženja 2. s jastukom ispod koljena, naizmjenično opružanje nogu s pogrčenim stopalom, gurajući jastuk u pod 3. obje noge flektirane, ispružiti jednu nogu u visini s koljenom druge noge, stopalo pogrčiti prema sebi, zadržati i vratiti u početni položaj, izvoditi naizmjenice jednom pa drugom nogom 4. početni položaj polusjedeći, noge su ispružene stopala pogrčena, između nogu jastuk, stisnuti jastuk napinjući mišiće stražnjice i zadržavati koljena ispružena, opustiti se i ponoviti u ležećem i stojećem položaju 5. početni položaj ležeći na boku, savinuti ruku i nogu na kojima se leži, gornja noga je ispružena, stopala pogrčena prema sebi, podignuti nogu, zadržati je u odignutom položaju, gornja ruka je savijena i oslonjena dlanom o podlogu 6. položaj na trbuhu, s jastukom ispod trbuha, pogrčiti stopalo jedne noge, savinuti koljeno i natkoljenicu od podloge, odizati koljeno i natkoljenicu od podloge, bez podizanja zdjelice, zadržati u tom položaju 7. sjedeći na stolcu uspravno, pridržavajući se rukama, jednu pa drugu nogu ispružiti u koljenskom zglobu, zadržati u tom položaju te vratiti u početni položaj 8. sjedeći na stolcu uspravno, pridržavajući se rukama, jednu pa drugu nogu saviti u zglobu kuku, zadržati u tom položaju te vratiti u početni položaj <p>V. Prevencija razvoja spuštenih svodova stopala i osteoartritis nožnih zglobova</p> <p>VJEŽBE ZA STOPALA</p> <p>Sjedeći položaj</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. savinuti nožne prste oba stopala ne dižući ih s poda, ispraviti prste stopala 2. podignuti prednji dio stopala držeći petu na podu, spustiti prednji dio stopala, zatim podignuti i spustiti petu 3. podignuti prednji dio stopala, okrenuti stopalo prema van, spustiti
--	--

	<p>stopalo, vratiti u sredinu</p> <p>4. podignuti pete, okrenuti pete prema van, spustiti pete, vratiti u sredinu</p> <p>5. podignuti jedno koljeno, ispružiti stopalo, zategnuti stopalo, spustiti stopalo, naizmjenice lijevo i desno pa istovremeno oba</p> <p>6. podignuti ispruženu nogu, zategnuti prste prema sebi, naizmjenično jedna pa druga noga pa istovremeno obje</p> <p>7. podignuti ispruženu nogu, kružno pomicati stopalo, stopalom ispisivati brojeve po zraku</p> <p>8. bosim prstima stopala gužvati novinski papir</p>
Ostalo	
Metode i oblici rada:	<p>Metode:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ prikazivanja – metoda usmenog izlaganja, metoda postavljanja i rješavanja, metoda pokazivanja ili demonstracije ▪ vježbanja – intervalna metoda vježbanja, varijabilna metoda vježbanja, kontinuirana metoda vježbanja ▪ sigurnosti – metoda sprječavanja ili prevencije, čuvanja ili zaštite, pomaganja ili asistencije ▪ nadzora – metoda praćenja vježbanja, usmjeravanja vježbanja, zaustavljanja vježbanja. <p>Oblici:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ jednostavnije (pojedinačna, dvojke, trojke, četvorke i paralelna) ▪ složenije (paralelno-izmjenična, sukcesivno-izmjenična, izmjenična, kružna, stanična, stazna i poligonska). <p>Napomene: izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik, sukladno nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	<p>Elementi: motorička znanja, motorička postignuća, kinantropološka postignuća (morfoloških obilježja, motoričkih sposobnosti i funkcionalnih sposobnosti prema metodologiji vrjednovanja), odgojni učinci rada.</p> <p>Oblici: vrjednovanje rada polaznika provoditi uvažavajući stanje njihova antropološkog statusa, stvarne mogućnosti svakog polaznika i cjelokupni napredak pojedinca tijekom nastavne godine.</p>
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta.

Naziv nastavnog predmeta: **MATEMATIKA**

<p>Cilj predmeta:</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ usvojiti temeljna matematička znanja, vještine i procese te uspostaviti i razumjeti matematičke odnose i veze ▪ biti osposobljeni za rješavanje matematičkih problema i primjenu matematike u različitim kontekstima, uključujući i svijet rada ▪ razviti pozitivan odnos prema matematici, odgovornost za svoj uspjeh i napredak te svijest o svojim matematičkim postignućima ▪ prepoznati i razumjeti povijesnu i društvenu ulogu matematike u znanosti, kulturi, umjetnosti i tehnologiji te njezin potencijal za budućnost društva ▪ biti osposobljeni za apstraktno i prostorno mišljenje te logičko zaključivanje ▪ učinkovito primjenjivati matematička znanja, ideje i rezultate služeći se različitim prikazima ▪ učinkovito primjenjivati tehnologiju ▪ steći čvrste temelje za cjeloživotno učenje i nastavak obrazovanja.
<p>Opis predmeta:</p>	<p>U društvu temeljenom na informacijama i tehnologiji potrebno je kritički misliti o složenim temama, tumačiti dostupne informacije, analizirati nove situacije i prilagoditi im se, donositi utemeljene odluke u svakodnevnom životu, rješavati različite probleme, učinkovito primjenjivati tehnologiju te razmjenjivati ideje i mišljenja. Budući da matematika izučava kvantitativne odnose, strukturu, oblike i prostor, pravilnosti i zakonitosti, analizira slučajne pojave, promatra i opisuje promjene u različitim kontekstima te daje precizan simbolički jezik i sustav za opisivanje, prikazivanje, analizu, propitivanje, tumačenje i posredovanje ideja, matematičko obrazovanje polaznicima omogućuje stjecanje znanja, vještina, sposobnosti, načina mišljenja i stavova nužnih za uspješno i korisno sudjelovanje u takvom društvu.</p>

Naziv nastavnog predmeta: **MATEMATIKA**
Razred: **prvi (1.)**

<p>U prvom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:</p>	<p>Brojevi</p> <ol style="list-style-type: none">1. računati u skupovima N, Z, Q i R2. rabiti apsolutnu vrijednost u složenijim algebarskim izrazima3. odrediti udaljenost točaka na brojevnom pravcu4. provoditi u skupu realnih brojeva osnovne računске operacije, potenciranje s racionalnim eksponentom i korjenovanje5. procijeniti i prikazati vrijednost realnog broja na traženu točnost6. rabiti vrijednost trigonometrijskih funkcija šiljastog kuta <p>Algebra i funkcije</p> <ol style="list-style-type: none">1. primijeniti postotke, omjere i razmjere u složenijim situacijama2. rabiti potencije s racionalnim eksponentom i korijene3. računati s algebarskim izrazima i razlomcima4. diskutirati rješenje linearne jednadžbe, nejednadžbe i njihovih sustava koristeći linearnu funkciju <p>Oblik i prostor</p> <ol style="list-style-type: none">1. koristiti pravokutni koordinatni sustav u ravnini za prikaz točaka te određivanje udaljenosti i polovišta2. primijeniti osnovne geometrijske oblike u ravnini i njihova svojstva3. rabiti poučke o sukladnosti i sličnosti trokuta kod jednostavnih geometrijskih oblika u ravnini <p>Mjerenje</p> <ol style="list-style-type: none">1. primijeniti odgovarajuće mjere i mjerne jedinice i pretvoriti ih u odgovarajuće vrijednosti veće ili manje mjerne jedinice2. primijeniti formule za opseg i površinu geometrijskih oblika u ravnini3. rabiti Pitagorin poučak i njegov obrat, proporcionalnost i sličnost4. primijeniti svojstva kutova (poučak o obodnom i središnjem kutu, Talesov poučak i svojstva zbroja unutarnjih kutova trokuta, četverokuta i mnogokuta)5. povezati trigonometriju pravokutnog trokuta sa svakodnevnim životom i strukom <p>Podatci</p> <ol style="list-style-type: none">1. prikupiti podatke za statističko istraživanje2. urediti prikupljene podatke prema planiranim kriterijima
--	---

	3. predočiti prikupljene podatke na najprimjereniji način pomoću računala
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme
Brojevi	Skupovi N, Z, Q i R Računske operacije u skupu R (zbrajanje, oduzimanje, množenje, dijeljenje, potenciranje s racionalnim eksponentom, korjenovanje) Apsolutna vrijednost realnog broja Brojevni pravac Vrijednosti sinusa, kosinusa i tangensa u pravokutnom trokutu Procjena i zaokruživanje
Algebra i funkcije	Postotci, omjeri i razmjeri Potencije i korijeni Algebarski izrazi i algebarski razlomci Linearne jednadžbe i sustavi jednadžbi Linearne nejednadžbe i sustavi nejednadžbi Linearna funkcija
Oblik i prostor	Pravokutni koordinatni sustav u ravnini Sukladnost i sličnost Geometrijski oblici u ravnini
Mjerenje	Mjerne jedinice Geometrijski oblici u ravnini – opseg i površina, Pitagorin poučak, poučak o obodnom i središnjem kutu, Talesov poučak i svojstva zbroja unutarnjih kutova trokuta, četverokuta i mnogokuta Trigonometrija pravokutnog trokuta
Podatci	Prikupljanje, obrada i predočavanje podataka
Napomene:	Matematički procesi (prikazivanje i komunikacija, povezivanje, logičko mišljenje, argumentiranje i zaključivanje, rješavanje problema i matematičko modeliranje, primjena tehnologije) ne poučavaju se kao zasebne nastavne cjeline već se ostvaruju pri poučavanju i učenju konkretnih matematičkih sadržaja.
Ostalo	
Metode i oblici rada:	Metode: predavačka metoda, metoda dijaloga, heuristička metoda, problemska metoda, programirana metoda, demonstracijska metoda i istraživačka metoda. Oblici: frontalni oblik nastave, diferencirana nastava, individualizirana nastava, problemska nastava, programirana nastava, egzemplarna nastava, mentorska nastava, demonstracijska nastava. Napomene: izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik, sukladno nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika	Elementi: usvojenost i razumijevanje sadržaja, primjena znanja, aktivnost. Oblici: pisana provjera, usmena provjera, samostalni i skupni rad (domaće zadaće, projekti, istraživanje, seminarski rad, suradnja u nastavi i dr.).
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta.

Naziv nastavnog predmeta: **MATEMATIKA**

Razred: **drugi (2.)**

<p>U drugom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:</p>	<p>Brojevi</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. primijeniti definiciju logaritma i osnovna svojstva računskih operacija s logaritmima u računski složenijim situacijama <p>Algebra i funkcije</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. analizirati kvadratne jednadžbe, nejednadžbe i kvadratnu funkciju 2. primijeniti eksponencijalnu i logaritamsku funkciju te eksponencijalne i logaritamske jednadžbe i nejednadžbe <p>Oblik i prostor</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. proučiti osnovne geometrijske oblike u prostoru i njihova svojstva <p>Mjerenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. analizirati složene geometrijske oblike u prostoru <p>Podatci</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. analizirati prikupljene i prikazane podatke 2. odrediti srednje vrijednosti i mjere raspršenosti niza podataka
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme
Brojevi	Logaritam pozitivnog broja
Algebra i funkcije	Kvadratna jednadžba Kvadratna funkcija Kvadratna nejednadžba Eksponencijalna funkcija Logaritamska funkcija Eksponencijalna i logaritamska jednadžba Eksponencijalna i logaritamska nejednadžba
Oblik i prostor	Geometrija prostora
Mjerenje	Geometrijski oblici u prostoru – oplošje i obujam
Podatci	Analiza prikupljenih i obrađenih podataka
Napomene:	Matematički procesi (prikazivanje i komunikacija, povezivanje, logičko mišljenje, argumentiranje i zaključivanje, rješavanje problema i matematičko modeliranje, primjena tehnologije) ne poučavaju se kao zasebne nastavne cjeline već se ostvaruju pri poučavanju i učenju konkretnih matematičkih sadržaja.
Ostalo	
Metode i oblici rada:	<p>Metode: predavačka metoda, metoda dijaloga, heuristička metoda, problemska metoda, programirana metoda, demonstracijska metoda i istraživačka metoda.</p> <p>Oblici: frontalni oblik nastave, diferencirana nastava, individualizirana nastava, problemska nastava, programirana nastava, egzemplarna nastava, mentorska nastava, demonstracijska nastava.</p> <p>Napomene: izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik, sukladno nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
Elementi i oblici praćenja i	Elementi: usvojenost i razumijevanje sadržaja, primjena znanja, aktivnost.

vrjednovanja polaznika	Oblici: pisana provjera, usmena provjera, samostalni i skupni rad (domaće zadaće, projekti, istraživanje, seminarski rad, suradnja u nastavi i dr.).
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta.

Naziv nastavnog predmeta: **MATEMATIKA**

Razred: **treći (3.)**

<p>U trećem razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:</p>	<p>Brojevi</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. rabiti trigonometrijsku kružnicu i džepno računalo za određivanje vrijednosti trigonometrijskih funkcija kuta zadanog u stupnjevima ili radijanima 2. primijeniti n! u složenijim algebarskim izrazima <p>Algebra i funkcije</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. analizirati trigonometrijske funkcije i riješiti trigonometrijske jednadžbe i nejednadžbe koristeći trigonometrijsku kružnicu i formule identiteta 2. povezati binomni poučak i elemente kombinatorike <p>Oblik i prostor</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. računati s vektorima u ravnini 2. povezati pravac u koordinatnom sustavu u ravnini s njegovom jednadžbom 3. povezati kružnicu u koordinatnom sustavu u ravnini s njezinom jednadžbom <p>Mjerenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. povezati trigonometriju pravokutnog i kosokutnog trokuta sa svakodnevnim životom i strukom 2. primijeniti skalarni umnožak vektora 3. odrediti površinu nepravilnog lika u ravnini 4. služiti se konceptom mjerenja pri rješavanju problemskih zadataka <p>Podatci</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. odrediti vjerojatnost složenog događaja za prikupljene i analizirane podatke 2. prikazati statistiku nizova podataka
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme
Brojevi	Trigonometrijska kružnica Faktorijele
Algebra i funkcije	Trigonometrijske funkcije realnog broja Trigonometrijske jednadžbe i nejednadžbe Binomni poučak Permutacije, kombinacije i varijacije
Oblik i prostor	Vektori u ravnini Pravac u koordinatnom sustavu Kružnica u koordinatnom sustavu
Mjerenje	Trigonometrija kosokutnog trokuta Vektori u ravnini – skalarni umnožak vektora
Podatci	Vjerojatnost
Napomene:	Matematički procesi (prikazivanje i komunikacija, povezivanje, logičko

	mišljenje, argumentiranje i zaključivanje, rješavanje problema i matematičko modeliranje, primjena tehnologije) ne poučavaju se kao zasebne nastavne cjeline već se ostvaruju pri poučavanju i učenju konkretnih matematičkih sadržaja.
Ostalo	
Metode i oblici rada:	Metode: predavačka metoda, metoda dijaloga, heuristička metoda, problemska metoda, programirana metoda, demonstracijska metoda i istraživačka metoda. Oblici: frontalni oblik nastave, diferencirana nastava, individualizirana nastava, problemska nastava, programirana nastava, egzemplarna nastava, mentorska nastava, demonstracijska nastava. Napomene: izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik, sukladno nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika	Elementi: usvojenost i razumijevanje sadržaja, primjena znanja, aktivnost. Oblici: pisana provjera, usmena provjera, samostalni i skupni rad (domaće zadaće, projekti, istraživanje, seminarski rad, suradnja u nastavi i dr.).
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta.

Naziv nastavnog predmeta: **MATEMATIKA**

Razred: **četvrti (4.)**

<p>U četvrtom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:</p>	<p>Brojevi</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. primijeniti zapis broja u zadanom ili nepoznatom brojevnom sustavu <p>Algebra i funkcije</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. primijeniti nizove i redove 2. analizirati složene funkcije pomoću svojstava elementarnih funkcija <p>Podatci</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. analizirati utjecaj dodavanja ili uklanjanja podataka na srednje vrijednosti niza podataka 2. usporediti srodne skupove podataka <p>Infinitezimalni račun</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. odrediti limes niza koristeći teoreme o limesima 2. izračunati limes funkcije u točki 3. derivirati funkciju 4. primijeniti derivaciju funkcije pri određivanju jednadžbe tangente u točki grafa funkcije, ekstrema i točaka infleksije 5. prikazati graf racionalne funkcije 6. odrediti primitivnu funkciju koristeći tablicu derivacija 7. izračunati površinu ispod grafa kvadratne funkcije primjenjujući Newton-Leibnizovu formulu
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme
Brojevi	Brojevni sustavi
Algebra i funkcije	Nizovi i redovi Funkcije
Podatci	Statistika
Infinitezimalni račun	Limes niza Limes funkcije Derivacija funkcije Primitivna funkcija i integral
Napomene:	Matematički procesi (prikazivanje i komunikacija, povezivanje, logičko mišljenje, argumentiranje i zaključivanje, rješavanje problema i matematičko modeliranje, primjena tehnologije) ne poučavaju se kao zasebne nastavne cjeline već se ostvaruju pri poučavanju i učenju konkretnih matematičkih sadržaja.
Ostalo	
Metode i oblici rada:	<p>Metode: predavačka metoda, metoda dijaloga, heuristička metoda, problemska metoda, programirana metoda, demonstracijska metoda i istraživačka metoda.</p> <p>Oblici: frontalni oblik nastave, diferencirana nastava, individualizirana nastava, problemska nastava, programirana nastava, egzemplarna nastava, mentorska nastava, demonstracijska nastava.</p> <p>Napomene: izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje</p>

	nastavnik, sukladno nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika	Elementi: usvojenost i razumijevanje sadržaja, primjena znanja, aktivnost. Oblici: pisana provjera, usmena provjera, samostalni i skupni rad (domaće zadaće, projekti, istraživanje, seminarski rad, suradnja u nastavi i dr.).
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta.

Naziv nastavnog predmeta: **KEMIJA**

<p>Cilj predmeta:</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ biti osposobljeni za samostalno učenje i unapređivanje poslova u svom zanimanju te cjeloživotno učenje ▪ dobro upoznati kemijske elemente, kemijske spojeve, sirovine i produkte koji su važni u njihovom zanimanju ▪ objasniti kemijske promjene, povezati ih s pojavama u prirodi te ih prikazati jednadžbama kemijske reakcije ▪ izvođenjem pokusa razviti vještinu eksperimentiranja, sposobnost opažanja promjena, opisivanja i donošenja zaključaka ▪ uočiti uzajamne veze između pokusa, pojava u prirodi i teorije ▪ prepoznati štetne i opasne kemikalije te objasniti način njihovog obilježavanja, pravila rukovanja, postupanja i zbrinjavanja ▪ razviti svijest o neophodnosti očuvanja prirodnih uvjeta, a pritom ne odričući se dobrobiti civilizacije i napretka ▪ osvijestiti socijalnu osjetljivost u smislu iskazane empatije prema svakom pojedincu i njegovim potrebama
<p>Opis predmeta:</p>	<p>Kemija je znanost o tvarima i njihovim kemijskim promjenama. Cilj je nastave kemije steći znanja o temeljnim kemijskim teorijama, prvenstveno atomskoj teoriji i njezinim popratnim konceptima i modelima kako bi na osnovu njih mogli opisati i razumjeti svojstva i promjene tvari. Jedna od temeljnih zadaća nastave kemije jest razviti interes polaznika prema prirodnim znanostima predstavljajući ih dijelom opće kulture. U strukovnim školama zadatak nastave kemije jest stjecanje znanja i sposobnosti potrebnih u budućem zanimanju kao i svakodnevnom životu. Nastavom kemije polaznici trebaju steći znanja i sposobnosti koje će omogućiti daljnje samoobrazovanje odnosno usavršavanje u struci.</p>

Naziv nastavnog predmeta: **KEMIJA**

Razred: **prvi (1.)**

U prvom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:

Čestična građa tvari

1. objasniti strukturu atoma
2. interpretirati podatke koji se mogu iščitati iz PSE
3. predvidjeti fizikalna i kemijska svojstva kemijskih elemenata s obzirom na njihov položaj u PSE
4. odrediti valenciju nekog kemijskog elementa na osnovi njegove elektronske strukture
5. objasniti nastajanje kemijskih veza
6. povezati prirodu kemijske veze sa svojstvima kemijskih spojeva
7. prepoznati važnost vodikove veze za živi svijet

Metali i nemetali

1. pokazati važnost tehnički važnih metala i njihovih legura
2. prikupiti najvažnije činjenice o svojstvima nemetala po skupinama u periodnom sustavu elemenata
3. izabrati spojeve nemetala koji imaju utjecaj na biosferu
4. prikazati važnost vode u svakodnevnom životu i svim ljudskim aktivnostima
5. prikazati vrste pesticida koji se upotrebljavaju u poljoprivredi
6. izložiti važnost primjene umjetnih gnojiva
7. otkriti važnost zbrinjavanja otpada

Ugljikovodici

1. razlikovati ugljikovodike po strukturi, formuli i nomenklaturi
2. usporediti fizikalna i kemijska svojstva ugljikovodika prema njihovoj strukturi, odnosno zasićenosti
3. izvesti jednostavne pokuse kao podlogu za upoznavanje svojstava i jednostavnih kemijskih reakcija ugljikovodika
4. protumačiti postupak dobivanja ugljikovodika iz prirodnih izvora – nafte i zemnog plina, odnosno frakcijskom destilacijom nafte
5. protumačiti svojstva i primjenu te štetnost za zdravlje aromatskih ugljikovodika
6. opisati primjenu ugljikovodika u industriji i svakodnevnom životu te utjecaj na ekosustav
7. diskutirati o smanjenju zaliha nafte i zemnog plina i nužnosti iskorištavanja obnovljivih izvora energije

Organski spojevi s kisikom

1. razlikovati organske spojeve s kisikom (alkohole, fenole,

	<p>karboksilne kiseline) po strukturi, formuli i pravilima IUPAC-ove nomenklature</p> <ol style="list-style-type: none"> izdvojiti osnovna fizikalna i kemijska svojstva organskih spojeva s kisikom (alkohola, fenola, karboksilnih kiselina) opisati postupak dobivanja organskih spojeva s kisikom (alkoholno vrenje, octeno-kiselo vrenje) navesti primjenu organskih spojeva s kisikom (alkohola, fenola, karboksilnih kiselina) u svakodnevnom životu i industriji zaključiti o štetnom utjecaju prekomjernog konzumiranja alkohola na život čovjeka i šire zajednice
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme
Struktura atoma i periodni sustav elemenata	Sastav tvari Građa atoma Periodni sustav elemenata
Veze između atoma i molekula	Ionska veza Kovalentna veza Polarnost molekula (međumolekulske sile i vodikova veza)
Metali	Svojstva metala Tehnički važni metali i njihove legure
Nemetali	Halogeni elementi Halkogeni elementi Dušikova skupina elemenata Ugljikova skupina elemenata
Ugljikovodici	Alkani Alkeni Alkini Areni
Organski spojevi s kisikom	Alkoholi i fenoli Karboksilne kiseline
Napomene:	Nastavni se proces izvodi skladnom izmjenom teorije i raktičnog rada s ciljem ostvarivanja ishoda učenja.
Ostalo	
Metode i oblici rada:	<p>Metode:</p> <p>Strategija <i>poučavanja</i></p> <ul style="list-style-type: none"> problemsko poučavanje heurističko poučavanje programirano poučavanje <p>Strategija <i>učenja otkrivanjem</i></p> <ul style="list-style-type: none"> istraživanje simulacija projekt. <p>Oblici: frontalni oblik nastave, grupni oblik, rad u paru, individualni rad.</p> <p>Napomene: izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik, sukladno nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika	<p>Elementi: usvojenost nastavnih sadržaja (usmenim i pisanim načinom), primjena znanja.</p> <p>Oblici: samostalni rad (domaće zadaće, seminarski rad, istraživanje, suradnja u nastavi i dr.).</p>
Literatura	
Literatura za	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih

polaznike:	nastavnih sredstava Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta.
------------	--

Naziv nastavnog predmeta: **BIOLOGIJA**

Cilj predmeta:	<ul style="list-style-type: none">▪ usvojiti i međusobno povezati ključne biološke koncepte u objašnjavanju pojava i procesa u živome svijetu kako bi stekli temeljnu biološku pismenost kao svojinu i alat građanina suvremenog demokratskog društva▪ proširiti znanja o zdravlju i rizicima od bolesti te oblikovati stavove o potrebi odgovornog ponašanja prema vlastitom zdravlju i zdravlju drugih ljudi▪ stečena znanja staviti u funkciju oblikovanja stavova o potrebi očuvanja bogatstva prirode i prirodne ravnoteže te obrazložiti potrebu vlastitog odgovornog ponašanja prema prirodi i okolišu
Opis predmeta:	Učenjem biologije, polaznici stječu znanja i razvijaju vještine, počevši od manualne spretnosti i umijeća korištenja pribora za praktičan rad, do promatranja, opisivanja, izdvajanja bitnog, zaključivanja, prezentiranja i rada u timu. Učenje biologije ciljano utječe i na afektivnu domenu polaznikovog razvoja, usvajanjem poštovanja prema životu te razvijanjem empatije prema drugim ljudima i drugim živim bićima, kao i odgovornost za očuvanje prirode, okoliša, vlastitog i tuđeg zdravlja.

Nastavni predmet po razredima i ishodima učenja

Naziv nastavnog predmeta: **BIOLOGIJA**

Razred: **prvi (1.)**

<p>U prvom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:</p>	<p>Čovjek i zdravlje</p> <ol style="list-style-type: none">1. preispitati zdrave stilove življenja te važnost pravilne i redovite primjene higijenskih navika u svakodnevnom životu2. povezati putove ulaska patogenih mikroorganizama i nametnika u tijelo čovjeka s mjerama prevencije3. usporediti najčešće virusne i bakterijske bolesti i načine njihova liječenja4. diskutirati djelovanje sredstava ovisnosti na zdravlje i ponašanje ljudi5. protumačiti važnost preuzimanja odgovornosti za vlastito zdravlje na primjerima različite ovisnosti6. procijeniti opasnosti za zdravlje povezane sa specifičnostima zanimanja za koje se školuje7. demonstrirati osnovne zahvate prve pomoći koji mogu spasiti život ugroženoj osobi8. procijeniti posljedice poremećaja ravnoteže u organizmu <p>Spolnost i sazrijevanje čovjeka</p> <ol style="list-style-type: none">1. protumačiti povezanost sazrijevanja i životnih razdoblja s djelovanjem hormona2. povezati funkciju spolnih organa s njihovom građom i higijenom3. razlikovati prednosti i nedostatke različitih metoda planiranja trudnoće4. protumačiti proces oplodnje i razvoj ploda do porođaja5. povezati promjene tijekom trudnoće s odgovornim ponašanjem trudnice6. raspraviti različite stavove o spolnosti i odgovornom spolnom ponašanju <p>Zaštita prirode i okoliša</p> <ol style="list-style-type: none">1. opisati odnose između živih bića i abiotičkih čimbenika okoliša2. opisati odnose između živih bića u biocenozi3. objasniti razloge ugroženosti prirode na Zemlji4. istražiti potencijalne opasnosti za okoliš, povezane sa zanimanjem za koje se školuju pomoću malih istraživanja5. predvidjeti moguće mjere zaštite prirode koje se mogu provesti zbog postojećeg ili potencijalnog štetnog djelovanja na okoliš6. ilustrirati na primjerima raznolikost i posebnosti hrvatske flore i faune
--	--

	7. raspraviti potrebu očuvanja bogatstva prirode, održanja prirodne ravnoteže i biološke raznolikosti
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme
Čovjek i zdravlje	Značenje vlastitog zdravlja i potreba zdravog stila življenja Povezanost najčešćih bolesti i poremećaja organskih sustava s mogućim čimbenicima rizika i prevencijom Osobna higijena Zdrava hrana i razborita prehrana Umor, odmor i rekreacija Ovisnosti (pušenje i ovisnost o duhanu, alkohol i alkoholizam, droge i narkomanija, ostale ovisnosti) Pružanje prve pomoći (zahvati koji spašavaju život) <i>Samostalni i grupni rad</i> Primjeri poremećaja ravnoteže u organizmu i njihove posljedice Poremećaji prehrane i utjecaj medija na stavove o zdravlju Utjecaj vršnjaka i medija na oblikovanje zdravih stilova življenja Odgovorno ponašanje prema zdravlju (donošenje odluka) Rizici za zdravlje povezani sa specifičnostima zanimanja i načinom života
Spolnost i sazrijevanje čovjeka	Životni ciklus čovjeka i razvoj spolnosti Pubertet i adolescencija Građa i funkcija muškog i ženskog spolnog sustava Menstrualni ciklus i oplodnja Trudnoća, porod, dojenje i njega novorođenčadi Sredstva kontracepcije i metode planiranja trudnoće <i>Samostalni i grupni rad</i> Odgovorno spolno ponašanje i partnerski odnosi (donošenje odluka) Utjecaj vršnjaka i medija na spolno ponašanje
Zaštita prirode i okoliša	Područje istraživanja ekologije i temeljni pojmovi Utjecaj najvažnijih abiotičkih čimbenika na život i održavanje organizama Utjecaj biotičkih čimbenika na život i održavanje organizama Temeljne značajke ekosustava i održanje prirodne ravnoteže Osobitosti i zaštita biološke i krajobrazne raznolikosti u Hrvatskoj <i>Samostalni i grupni rad</i> Razlozi ugroženosti prirode na Zemlji Štetna djelovanja čovjeka na okoliš (primjer prema načelu regionalnosti) Potencijalni štetni učinci profila zanimanja na biološku i krajobraznu raznolikost i prijedlozi praktičnih mjera zaštite
Napomene: /	
Ostalo	
Metode i oblici rada:	Metode: verbalne, vizualne, prakseološke, određuje ih nastavnik prema odobrenoj stručnoj literaturi te sadržaju poučavanja/učenja, a naglasak treba staviti na suradničko učenje, istraživačko učenje, samostalno učenje. Oblici: frontalni rad, grupni rad/rad u skupinama, rad u parovima, individualni rad, timski rad
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika	Elementi: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Usvojenost nastavnih sadržaja: obuhvaća postignuća u kognitivnoj ili spoznajnoj domeni razvoja. U sklopu te sastavnice vrjednuje se poznavanje temeljnih pojmova i stručnog nazivlja, razumijevanje pojava i procesa u živom svijetu, objašnjavanje međuodnosa i uzročno-posljedičnih veza u živom svijetu te kompleksne međuovisnosti žive i nežive

	<p>prirode</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Primjena znanja podrazumijeva primjenu usvojenih bioloških zakonitosti i teorija na primjerima iz okruženja, tumačenje novih (vlastitih) primjera i rješavanje problema. U ovoj se sastavnici ocjenjuje polaznikova sposobnost i vještina prikazivanja dostupnih podataka o nekoj pojavi ili procesu na znanstveni način te razvrstavanja u glavne kategorije, raspravljanja problema (pojave) s različitih motrišta, smislenog raščlanjivanja problema (tabelarni prikaz, grafikon) i prikazivanja međuodnosa. U sklopu ove sastavnice može se ocijeniti i praktična primjena teoretskog znanja ▪ Samostalni rad je sastavnica praćenja individualnih uradaka pa se ovdje vrjednuju polaznikove aktivnosti tijekom nastavnog procesa i domaći uradci, samostalni praktični radovi, prikazi istraživanja, prikazi zaključaka rasprava, različite prezentacije, referati, plakati, seminarski radovi. Prilikom vrjednovanja grupnog uratka u ovoj se sastavnici može ocijeniti polaznikov individualan doprinos radu grupe ▪ Odnos učenika prema radu u pravilu se prati bilješkama o radu i napredovanju polaznika i ocjenjuje se opisno. Ta se ocjena također uzima u obzir pri konačnom zaključivanju ocjene. <p>Oblici: aktivnost (domaće zadaće, seminarski rad, istraživanje, suradnja u nastavi i dr.), usmena i pisana provjera</p>
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta.

2.2.2. Obvezni strukovni moduli

Naziv modula	OSNOVE EKONOMIJE
Popis strukovnih jedinica ishoda učenja iz standarda kvalifikacije	Temeljni mikroekonomski koncepti Temeljni makroekonomski koncepti Osnove međunarodne ekonomije Statistička obrada, analiza i prikaz podataka
Kako učiti i raditi s ovim modulom	
Cilj modula	<ul style="list-style-type: none"> ▪ koristiti se složenim gospodarskim jezikom ▪ prepoznati zakonitosti u ponašanju sudionika na mikro tržištima i na tržištu nacionalnog gospodarstva ▪ razlikovati gospodarske probleme s kojima se ekonomije suočavaju te usporediti gospodarske i političke ciljeve s primijenjenim ekonomskim mjerama ili instrumentima, ovisno o trenutačnoj gospodarskoj situaciji ▪ objasniti ulogu nacionalnog gospodarstva u kontekstu međunarodne razmjene i procesa ekonomske i političke globalizacije
Opis modula: /	
Nastavni predmeti koji se izvode u ovom modulu:	Osnove ekonomije (1. razred, 2 sata, 4 boda) Osnove ekonomije (2. razred, 2 sata, 4 boda) Osnove ekonomije (3. razred, 2 sata, 4 boda) Osnove ekonomije (4. razred, 2 sata, 3 boda) Statistika (3. razred, 2 sata, 3 boda)

Nastavni predmet po razredima i ishodima učenjaNaziv nastavnog predmeta: **OSNOVE EKONOMIJE**Razred: **prvi (1.)**

U prvom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	<ol style="list-style-type: none"> 1. objasniti problem ograničenosti/oskudice povezujući ga s oportunitetnim troškovima 2. identificirati temeljne proizvodne resurse ukazujući na nužnost očuvanja čovjekovog okoliša i potrebu pronalaska i razvijanja novih i zamjenjivih resursa 3. izračunati i komentirati pokazatelje učinkovitosti poslovnih procesa razlikujući metode racionalizacije 4. analizirati ponašanje potrošača i poslovnih subjekata na tržištu nekog dobra ili usluge
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme
Kratak pregled razvoja ekonomske znanosti tijekom ljudske povijesti (stablo razvoja)	Antika, Biblija, skolastici Fiziokrati i merkantilisti Adam Smith – „Istraživanje prirode i uzroka bogatstva naroda“, ekonomski liberalizam, „nevidljiva ruka“ Karl Marx – Kapital, kritika kapitalizma John Maynard Keynes – „Opća teorija zaposlenosti, kamata i novca“, Gospodarska kriza i državna intervencija ili „vidljiva ruka“ Suvremena ekonomska misao – Friedman, Laffer, Buchanan, Galbraight, Samuelson, Porter, Krugman (sadržaji se obrađuju na nivou osnova)
Ograničenost kao nužnost i kao temelj ekonomske znanosti	Ljudske potrebe i njihova neograničenost Hijerarhija ljudskih potreba Potrebe i želje, mogućnost i načini zadovoljenja potreba, te problem izbora ili ekonomiziranja Struktura potreba i stupanj razvijenosti gospodarstva Ekonomska/tržišna i slobodna dobra, oportunitetni troškovi Ekonomska Zakon ograničenosti/oskudnosti
Osnove stručnog ekonomskog jezika	Stručni pojmovi ili koncepti Načini izražavanja promatranih varijabli, matematički izrazi ili formule Tabelarni prikaz i sastavni dijelovi tabele Grafički prikaz i sastavni dijelovi linijskog grafičkog prikaza
Proizvodni resursi i rezultati proizvodnje	Pojam i vrste resursa/inputa/proizvodnih faktora Resursi i njihova obnovljivost Resursi i prilagodljivost u proizvodnim procesima (kratki i dugi rok) Cijene resursa (samo informativno) Potrošnja prirodnih resursa i budućnost gospodarskog razvoja – trajno održivi rast Brzi tehnološki razvoj i ostali uzroci globalnih promjena Protokol iz Kyota i njegova ratifikacija G20 kao forum za upravljanje globalnim gospodarstvom Rezultati proizvodnje/outputi, cijena outputa i ograničenost inputa
Gospodarski sustavi	Pojam gospodarskog sustava Običajni/tradicijski sustav Komandni/centralno-planski sustav Mješoviti (tržišni) gospodarski sustav
Zakon opadajućih prinosa u proizvodnji poduzetnika	Zakonitost opadajućih prinosa i rastućih troškova Ukupna, prosječna i granična proizvodnja i ekonomije razmjera Zakon supstitucije resursa i Zakon opadajućih troškova Pojedinačna, serijska i masovna proizvodnja

Učinkovitost / djelotvornost poduzetnika	<p>Pojam učinkovitosti/djelotvornosti poduzetnika Proizvodnost, ekonomičnost i rentabilnost poslovanja Načini povećanja poduzetnikove učinkovitosti Podjela rada i specijalizacija Motivacija zaposlenika Standardizacija, tipizacija i unifikacija kao metode racionalizacije Mehanizacija i automatizacija tehnoloških procesa Troškovi poduzetnika - ukupni, fiksni i varijabilni Prosječni i granični troškovi Troškovi i učinkovitost poduzetnika</p>
Tržište i temeljne tržišne zakonitosti	<p>Pojam tržišta i njegove osnovne zadaće -alokacijska, distribucijska, selekcijska, informativna i razvojna Ekonomski zakon potražnje na mikrorazini – djelovanje zakona, učinci supstitucije i dohotka Individualna i tržišna skala/križaljka potražnje Grafički prikaz potražnje Determinante ili čimbenici utjecaja na potražnju Promjena u potraživanoj količini u odnosu na promjenu potražnje dobra/usluge Ekonomski zakon ponude na mikrorazini – djelovanje zakona Individualna i tržišna skala/križaljka ponude Grafički prikaz ponude Determinante ili čimbenici utjecaja na ponudu Promjena u ponuđenoj količini u odnosu na promjenu ponude dobra/usluge Mikroekonomska ravnoteža i njena promjena Cjenovna elastičnost potražnje – koeficijent cjenovne elastičnosti Grafički prikaz potražnje odgovarajućeg stupnja cjenovne elastičnosti Determinante/čimbenici utjecaja na stupanj cjenovne elastičnosti potražnje Cjenovna elastičnost potražnje i prihod poduzetnika Cjenovna elastičnost ponude - koeficijent cjenovne elastičnosti Grafički prikaz ponude odgovarajućeg stupnja elastičnosti Determinante/čimbenici utjecaja na stupanj cjenovne elastičnosti ponude Dohodovna elastičnost potražnje – koeficijent dohodovne elastičnosti Ilustracija prve, druge i treće englove krivulje</p>
Napomene:	<p>Nastavni se proces 75% vremena izvodi obradom novih teorijskih sadržaja radi zadovoljenja kriterija izvedbe navedenih ishoda, a 25% vremena služi za povezivanje i primjenu usvojenih teorijskih sadržaja vježbama. Dio sadržaja dodatno se usvaja terenskom nastavom (posjeti sajmovima, poslovnim organizacijama i različitim institucijama) i utvrđuje redovitim praćenjem rada polaznika kontinuiranom izradbom domaćih uradaka (kratkih izlaganja, prezentacija, riješenih radnih listova, provođenja malih samostalnih ili grupnih istraživanja, seminarskih radova, plakata i sl.).</p>
Ostalo	
Metode i oblici rada:	<p>Metode: verbalne metode (metode usmenog izlaganja i dijaloška metoda), metoda demonstracije, tekstualno-ilustrativna metoda, metoda grafičkih radova, laboratorijske metode. Oblici: zajednički (frontalni), skupni, rad u parovima i individualni rad. Napomene: izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik, sukladno nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja	<p>Elementi: usvojenost sadržaja, primjena sadržaja, suradnja u nastavnom procesu</p>

polaznika	<ul style="list-style-type: none"> ▪ USVOJENOST SADRŽAJA - usmena provjera znanja, provjera usvojenosti stručne terminologije, pisana provjera – kontrolne zadaće ili zadatci objektivnog tipa ▪ PRIMJENA SADRŽAJA - usmena provjera znanja – praktičnom primjenom sadržaja (nivo analize i sinteze), provjera ili prezentacija domaćih uradaka, individualna provjera pomoću radnih listova, praktični dio kontrolnih zadaća – zadaci izračuna, interpretacije, grafičkih prikaza ▪ SURADNJA U NASTAVNOM PROCESU - praćenje domaćih uradaka u radnoj mapi bez detaljnije provjere, seminarski rad, izradba radnih listova u paru, rješavanje problema unutar manje grupe, urednost i preglednost pisanih radova – kod grafičkih i tabelarnih prikaza, prezentacija grupnog/timskog rada ili rada u paru – usmena, elektronička, pred pločom, izložbom plakata. <p>Oblici: usmena provjera, pisana provjera (rješavanje teorijskih i praktičnih zadataka te prepoznavanje stručnih pojmova – na bazi logične primjene i zaključivanja), vježbe (domaći uradak, seminarski rad, radna mapa s individualnim zadacima za vježbu koje je kreirao nastavnik)</p>
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta.

Naziv nastavnog predmeta: **OSNOVE EKONOMIJE**
 Razred: **drugi (2.)**

<p>U drugom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. povezati ekonomska dobra/usluge s odgovarajućim tržišnim strukturama 2. razumjeti manjkavosti tržišta s naglaskom na stavove o zdravoj tržišnoj utakmici 3. povezati osnovne makroekonomske ciljeve gospodarstva s odgovarajućim ekonomskim politikama i instrumentima 4. protumačiti pojmove bruto nacionalnog i domaćeg proizvoda raščlanjujući ih na njihove sastavnice bez obzira na kriterij raščlambe
<p>Razrada</p>	
<p>Nastavne cjeline</p>	<p>Razrada – Nastavne teme</p>
<p>Tržište i ponašanje potrošača</p>	<p>Ponašanje potrošača u kontekstu korisnosti dobara Ukupna i granična korisnost dobara i usluga Zakon opadajuće granične korisnosti Tržišna košarica dobara i usluga, krivulja indiferencije i mapa krivulja indiferencije Budžetski pravac i pomicanje budžetskog pravca Potrošačeva ravnoteža ili točka najveće korisnosti Otkriveno preferirajuće i otkriveno inferiorne kombinacije dobara iz tržišne košarice</p>
<p>Strukture tržišta</p>	<p>Tržište potpune konkurencije Monopolsko tržište i tržište prirodnih monopola Tržište čistog i diferenciranog oligopola Tržište ograničene/monopolističke konkurencije Stupanj monopolske moći - stupanj koncentracije, indeks H ili Herfindhalov indeks, Lernerov koeficijent</p>
<p>Tržišni nedostaci i državna intervencija</p>	<p>Nejednakost raspodjele dohotka u društvu Progresivni sustav oporezivanja i državni transferi Neučinkovitost - ograničavanje monopolskih ponašanja poduzetnika i poticanje konkurencije Zakon za zaštitu tržišnog natjecanja i agencija za zaštitu tržišnog natjecanja Zakon za zaštitu tržišnog natjecanja i agencija za zaštitu potrošača Pozitivne i negativne eksternalije Mjere sprječavanja i poticanja eksternalija Javna dobra, „slijepi putnici“/ „slobodni jahači“ Nestabilnost i uloga države u poticanju stabilnosti Državne potpore u Europskoj uniji i u Hrvatskoj</p>
<p>Ciljevi, politike i instrumenti makroekonomije</p>	<p>Vitalni gospodarski segmenti postavljanja makroekonomskih ciljeva Temeljni makroekonomski ciljevi Realni i novčani tijekovi u gospodarstvu Pojam makroekonomskih politika Fiskalna politika - automatski stabilizatori i mjere diskrecijske fiskalne politike Porezni sustav Republike Hrvatske - direktni, indirektni porezi i porezna načela Posebni porezi (trošarine/akcize) Državni, županijski, općinski/gradski i zajednički porezi Učinkovitost naplate poreza – Ramsey-jevo pravilo Djelotvornost poreza i Lafferova krivulja Porezna incidencija/prevaljivanje poreza i porezna evazija/izbjegavanje plaćanja poreza</p>

	<p>Monetarna politika - stopa obvezne rezerve likvidnosti, diskontna/eskontna stopa, operacije na otvorenom tržištu Hrvatska narodna banka</p> <p>Vanjsko-trgovinska politika - politika deviznog tečaja, carine, premije i trgovinske kvote/kontingenti</p> <p>Politika dohotka</p> <p>Ekspanzivnost i restriktivnost u primjeni instrumenata ekonomske politike</p> <p>Gospodarski ciklus (ekspanzija, vrh, kontrakcija/recesija, dno ciklusa/depresija) i uzroci gospodarskih ciklusa</p> <p>Faza gospodarskog ciklusa i mjere makroekonomske politike</p>
Bruto nacionalni proizvod	<p>Pojam bruto nacionalnog i bruto domaćeg proizvoda</p> <p>Tehnološke mogućnosti društva/granica proizvodnih mogućnosti društva</p> <p>Potencijalni BDP, ostvareni BDP i BDP jaz</p> <p>Promjena tehnoloških mogućnosti</p> <p>Mjerenje BDP-a: ukupnim izdacima u društvu, visinom ostvarenog ukupnog dohotka i dodanim vrijednostima u poslovnim procesima</p> <p>Nominalni i realni BDP</p> <p>Indeksi nominalne i realne promjene vrijednosti BDP-a i promjene opće razine cijena/deflator BDP-a</p> <p>BDP i NEW/neto ekonomsko blagostanje</p>
Državni proračun	<p>Državni proračun i proračunska politika</p> <p>Uravnoteženi, suficitaran i deficitaran proračun</p> <p>Prihodi i rashodi državnog proračuna</p> <p>Državni, lokalni-županijski, općinski i gradski proračun, izvanproračunski fondovi (porezni sustav Republike Hrvatske)</p> <p>Proračunski deficit i njegove posljedice za gospodarstvo</p> <p>Državni/javni dug i financiranje javnog duga</p> <p>Utjecaj veličine državnog duga na stope gospodarskog rasta</p> <p>Multiplikator javnih rashoda i porezni multiplikator</p>
Napomene:	<p>Nastavni se proces 75% vremena izvodi obradom novih teorijskih sadržaja radi zadovoljenja kriterija izvedbe navedenih ishoda, a 25% vremena služi za povezivanje i primjenu usvojenih teorijskih sadržaja vježbama.</p> <p>Dio sadržaja dodatno se usvaja terenskom nastavom (posjeti poslovnim organizacijama, poslovnicama komercijalnih banaka u blizini obrazovne ustanove, županijskoj razvojnoj agenciji, ispostavi porezne uprave, financijske agencije) i utvrđuje redovitim praćenjem rada polaznika kontinuiranom izradbom domaćih uradaka (kratkim izlaganja, riješenih radnih listova, provođenja malih samostalnih ili grupnih istraživanja, seminarskih radova, prezentacija, plakata i sl.).</p>
Ostalo	
Metode i oblici rada:	<p>Metode: verbalne metode (metode usmenog izlaganja i dijaloška metoda), metoda demonstracije, tekstualno-ilustrativna metoda, metoda grafičkih radova, laboratorijske metode.</p> <p>Oblici: zajednički (frontalni), skupni, rad u parovima i individualni rad.</p> <p>Napomene: izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik, sukladno nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika	<p>Elementi: usvojenost sadržaja, primjena sadržaja, suradnja u nastavnom procesu</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ USVOJENOST SADRŽAJA - usmena provjera znanja, provjera usvojenosti stručne terminologije, pisana provjera – kontrolne zadaće ili zadatci objektivnog tipa ▪ PRIMJENA SADRŽAJA - usmena provjera znanja - praktičnom primjenom sadržaja (nivo analize i sinteze), provjera ili

	<p>prezentacija domaćih uradaka, individualna provjera pomoću radnih listova, praktični dio kontrolnih zadataka – zadaci izračuna, interpretacije, grafičkih prikaza</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ SURADNJA U NASTAVNOM PROCESU - praćenje domaćih uradaka u radnoj mapi bez detaljnije provjere, seminarski rad, izradba radnih listova u paru, rješavanje problema unutar manje grupe, urednost i preglednost pisanih radova – kod grafičkih i tabelarnih prikaza, prezentacija grupnog/timskog rada ili rada u paru – usmena, elektronička, pred pločom, izložbom plakata. <p>Oblici: usmena provjera, pisana provjera (rješavanje teorijskih i praktičnih zadataka te prepoznavanje stručnih pojmova – na bazi logične primjene i zaključivanja), vježbe (domaći uradak, seminarski rad, radna mapa s individualnim zadacima za vježbu koje je kreirao nastavnik)</p>
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta.

Naziv nastavnog predmeta: **OSNOVE EKONOMIJE**
 Razred: **treći (3.)**

<p>U trećem razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. analizirati ponašanje subjekata nacionalnog gospodarstva 2. analizirati osnovne značajke tržišta proizvodnih resursa 3. objasniti temeljne probleme nacionalne ekonomije i mjere za njihovo sprječavanje i suzbijanje
<p>Razrada</p>	
<p>Nastavne cjeline</p>	<p>Razrada – Nastavne teme</p>
<p>Agregatna / ukupna potražnja i ponuda</p>	<p>Agregatna potražnja i učinci realnog bogatstva, novčane mase i međunarodne razmjene Grafički prikaz agregatne potražnje Determinante/čimbenici utjecaja na agregatnu potražnju Kratkoročna agregatna ponuda Dugoročna agregatna ponuda Determinante/čimbenici utjecaja na agregatnu ponudu Makroekonomska ravnoteža (puna zaposlenost, podzaposlenost i prezaposlenost) i promjena ravnoteže</p>
<p>Komponente agregatne potražnje/BDP-a</p>	<p>Osobna potrošnja kućanstava – autonomna i inducirana, te štednja Grafički prikaz osobne potrošnje i štednje kućanstava Granična i prosječna sklonost potrošnji i štednji Determinante/čimbenici utjecaja na osobnu potrošnju/štednju Investicijska potrošnja poduzetnika Troškovi financiranja investicijskih projekata i isplativost projekata – realna i nominalna kamatna stopa Grafički prikaz investicija Ukupne/bruto investicije i neto investicije i BDP/NDP Investicijski multiplikator/multiplikator javnih rashoda Determinante/čimbenici promjene investicijske potrošnje Državna potrošnja – rekapitulirati Neto izvoz, izvoz kao autonomna komponenta i uvoz kao inducirana komponenta Grafički prikaz neto izvoza Krivulja neto izvoza i granična sklonost uvozu Domaće i međunarodne odrednice neto izvoza Sustav nacionalnih računa (nacionalno računovodstvo)</p>
<p>Tržišta i vrijednosti proizvodnih resursa</p>	<p>Teorija raspodjele dohotka kao teorija cijena resursa Prihod graničnog proizvoda ljudskog rada, kapitala i prirodnih izvora Pravilo najmanjeg troška i supstitucije Tržište rada – potpuno i ograničeno konkurentno Grafički prikaz potražnje rada na temelju graničnog proizvoda rada – individualna i agregatna Grafički prikaz ponude rada – učinak supstitucije i dohotka, individualna i agregatna ponuda rada Odrednice ponude i potražnje ljudskog resursa Nominalne i realne nadnice/najamnine Razlike u nadnicama/najamninama – kompenzirajući dodaci, razlike u kvaliteti rada, nekonkurentnost tržišnih skupina, nadarenost pojedinaca (čista ekonomska renta), diskriminacija, heterogenost radnika, heterogenost poslova i nesavršenosti tržišta rada Afirmativne metode/metode pozitivne diskriminacije (prednosti i nedostaci) Sindikalne organizacije-granske i strukovne Kolektivno pregovaranje, kolektivni ugovori, ekonomski paket Moguće mjere pritiska poslodavaca i sindikata (lockout, paralelni pogoni, odbjegle tvornice, štrajk, closed shop, union shop, open shop) Sindikalni utjecaj na ponudu, potražnju rada i nadnice iznad</p>

	<p>konkurencijskih razina Udruge poslodavaca kao odgovor na sindikalna udruženja Pregovaračka scena u Republici Hrvatskoj – Sindikati, HUP, gospodarsko-socijalno vijeće (GSV) Prirodni izvori kao fiksni proizvodni resurs Grafički prikaz ponude i potražnje prirodnog resursa i ekonomska renta Renta kao osiguranje racioniranja ograničenih resursa Oporezivanje visokih renti-pokret Henrya Georgea kao temelj moderne teorije oporezivanja Kapitalni resurs – renta i stopa prinosa na kapital Sadašnja vrijednost kapitalnih dobara Financiranje kapitalnih dobara, štednja i kamatnjak Zaobilaznost u tekućoj potrošnji i investicije Ponuda i potražnja kapitalnih dobara u uvjetima rizika i neizvjesnosti – moderna teorija kapitala Profiti na kamate i prinos na kapital Odrednice profita</p>
Raspodjela dohotka i nejednakost	<p>Raspodjela dohotka i bogatstva u suvremenom društvu Stupanj nejednakosti raspodjele – Lorenzova krivulja i Ginijev koeficijent Nejednakost raspodjele i razvijenost gospodarstva Apsolutno i relativno siromaštvo Uzroci nejednakosti Priroda nejednakosti – razlike u dohotcima od rada i dohotcima od vlasništva „Trade off“ između učinkovitosti i jednakosti („Šuplje vedro“ A. Okuna) Programi borbe protiv siromaštva Programi protiv siromaštva i motivacija siromašnih Zemlje u razvoju – Human Development Indeks (HDI) i uzroci zaostajanja u razvoju Problem nejednakosti u Republici Hrvatskoj</p>
Napomene:	<p>Nastavni se proces 75% vremena izvodi obradom novih teorijskih sadržaja radi zadovoljenja kriterija izvedbe navedenih ishoda, a 25% vremena služi za povezivanje i primjenu usvojenih teorijskih sadržaja vježbama. Dio sadržaja dodatno se usvaja terenskom nastavom (posjeti poslovnim organizacijama, poduzetničkim centrima ili inkubatorima, poslovnica komercijalnih banaka u blizini obrazovne ustanove, gostujuća predavanja poduzetnika, sindikalnog predstavnika, bankarskog stručnjaka,...) i utvrđuje redovitim praćenjem rada polaznika kontinuiranom izradom domaćih uradaka (kratkih izlaganja, riješenih radnih listova, provođenja malih samostalnih ili grupnih istraživanja, seminarskih radova, prezentacija, plakata i sl.).</p>
Ostalo	
Metode i oblici rada:	<p>Metode: verbalne metode (metode usmenog izlaganja i dijaloška metoda), metoda demonstracije, tekstualno-ilustrativna metoda, metoda grafičkih radova, laboratorijske metode. Oblici: zajednički (frontalni), skupni, rad u parovima i individualni rad. Napomene: izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik, sukladno nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika	<p>Elementi: usvojenost sadržaja, primjena sadržaja, suradnja u nastavnom procesu</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ USVOJENOST SADRŽAJA - usmena provjera znanja, provjera usvojenosti stručne terminologije, pisana provjera – kontrolne

	<p>zadaće ili zadatci objektivnog tipa</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ PRIMJENA SADRŽAJA - usmena provjera znanja - praktičnom primjenom sadržaja (nivo analize i sinteze), provjera ili prezentacija domaćih uradaka, individualna provjera pomoću radnih listova, praktični dio kontrolnih zadataka – zadaci izračuna, interpretacije, grafičkih prikaza ▪ SURADNJA U NASTAVNOM PROCESU - praćenje domaćih uradaka u radnoj mapi bez detaljnije provjere, seminarski rad, izradba radnih listova u paru, rješavanje problema unutar manje grupe, urednost i preglednost pisanih radova – kod grafičkih i tabelarnih prikaza, prezentacija grupnog/timskog rada ili rada u paru – usmena, elektronička, pred pločom, izložbom plakata. <p>Oblici: usmena provjera, pisana provjera (rješavanje teorijskih i praktičnih zadataka te prepoznavanje stručnih pojmova – na bazi logične primjene i zaključivanja), vježbe (domaći uradak, seminarski rad, radna mapa s individualnim zadacima za vježbu koje je kreirao nastavnik)</p>
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta.

Naziv nastavnog predmeta: **OSNOVE EKONOMIJE**

Razred: **četvrti (4.)**

<p>U četvrtom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. demonstrirati način korištenja usluga Zavoda za zapošljavanje i internetskih portala za zapošljavanje uz posebno težište na isticanju njihove uloge u transparentnosti tržišta rada 2. objasniti strukturu bilance međunarodnih plaćanja 3. prepoznati razloge uključivanja nacionalnog gospodarstva u međunarodne trgovinske tijekove 4. komentirati instrumente vanjskotrgovinske politike odnosno vrijeme, način i svrsishodnost njihove primjene 5. analizirati faze povijesnog razvoja međunarodne trgovine 6. objasniti ulogu svjetske trgovinske organizacije, međunarodnih financijskih institucija te regionalnih i međunarodnih integracija
<p>Razrada</p>	
<p>Nastavne cjeline</p>	<p>Razrada – Nastavne teme</p>
<p>Nezaposlenost</p>	<p>Stanovništvo i raspoloživa radna snaga gospodarstva – radni kontingent i radno sposobno stanovništvo Kategorija zaposlenih i nezaposlenih stanovnika Stopa nezaposlenosti Nezaposlenost s aspekta jednakosti osoba, skrivenosti ili podzaposlenosti Vrste i uzroci nezaposlenosti Utjecaj fleksibilnosti/nefleksibilnosti nadnica na visinu stope nezaposlenosti Načini mjerenja nezaposlenosti Nezaposlenost i gospodarski napredak („trade off“ između nezaposlenosti i BDP-a i inflacije A. Okuna) Hrvatski zavod za zapošljavanje i programi poticanja zapošljavanja Internetski portali zapošljavanja i sajmovi karijera Ekonomske i socijalne posljedice nezaposlenosti Problem nezaposlenosti u Republici Hrvatskoj</p>
<p>Inflacija</p>	<p>Potrebna količina novca u optjecaju Inflacija –pojam i mjerenje (deflator BDP-a, CPI, PPI) Izračun indeksa potrošačkih cijena Inflacija – prema intenzitetu udara na gospodarstvo (umjerena, galopirajuća, hiperinflacija, anticipirana i neanticipirana, inercijska ili sržna) Inflacija – prema uzrocima pojave (inflacija potražnje, troškova ili „šoka ponude“ i mark-up inflacija, strukturna inflacija) Ekonomske i socijalne posljedice inflacije Phillipsova teorija inflacije („trade off“ inflacije i nezaposlenosti u kratkom roku i dugoročna Phillipsova krivulja po Phelpsu i Friedmanu) Antiinflacijske i stabilizacijske mjere/programi Stagflacija i indeks neugodnosti/discomfort index</p>
<p>Gospodarski rast i razvoj</p>	<p>Definicija gospodarskog rasta i gospodarskog razvoja Činitelji ekonomskog rasta i pretpostavke za njihovo aktiviranje Osnovni modeli gospodarskog rasta – klasični (Smith i Malthus), Harrod-Domarov model, neoklasični (Solow i pravilo jedne trećine) i moderne teorije endogenog rasta Prepreke gospodarskog rasta i načini njihovog prevladavanja Dileme oko ekonomskih politika i poticanja gospodarskog rasta Odnos razvijenih zemalja i zemalja u razvoju – trendovi razvoja u svjetskim gospodarstvima</p>

	Suvremeni pogledi na gospodarski razvoj Kronologija rasprave na temu održivog razvoja
Međunarodna ekonomija	Otvorenost gospodarstva kao preduvjet rasta i razvoja Međunarodno kretanje dobara, usluga, financijskog kapitala, osoba – kao radnog resursa i kao turista te informacija Kronologija pojašnjenja važnosti vanjske trgovine – apsolutne prednosti (Smith), komparativne prednosti (Ricardo i modernizacija teorije u Heckscher-Ohlinovom i veronovom modelu) i konkurentske prednosti (porter i činitelji nacionalne konkurentnosti) Struktura bilance međunarodnih plaćanja –bilanca tekućih transakcija, bilanca kapitalnih transakcija, neto pogreške i propusti Vanjskotrgovinska politika tečaja Konvertibilnost nacionalnih valuta Slobodna trgovina i suvremeni protekcionizam GATT i svjetska trgovinska organizacija (WTO) GATT krugovi/runde pregovora (do urugvajske runde 1994.) GATS, TRIPS – sporazumi u području trgovine uslugama i intelektualnim vlasništvom Nova runda trgovinskih pregovora (Doha runda) – ministarske konferencije od dohe 2001. do Geneve 2008. Međunarodne financijske institucije – IMF, IBRD, EBRD, EIB, EUROFINAS Međunarodne organizacije – UN, OPEC Regionalne međunarodne organizacije – EU, CEFTA, ALADI, NAFTA, CARIFTA Položaj Republike Hrvatske u međunarodnom okruženju Globalizacija – razine globalizacije, prednosti i nedostaci
Napomene:	Nastavni se proces 75% vremena izvodi obradom novih teorijskih sadržaja radi zadovoljenja kriterija izvedbe navedenih ishoda, a 25% vremena služi za povezivanje i primjenu usvojenih teorijskih sadržaja vježbama. Dio sadržaja dodatno se usvaja terenskom nastavom (posjeti poslovnim organizacijama, ispostavi Zavoda za zapošljavanje, carinskoj ispostavi, lokalnoj razvojnoj agenciji, gostujuća predavanja) i utvrđuje redovitim praćenjem rada polaznika kontinuiranom izradbom domaćih uradaka (kratkih izlaganja, riješenih radnih listova, provođenja malih samostalnih ili grupnih istraživanja, seminarskih radova, prezentacija, plakata i sl.)
Ostalo	
Metode i oblici rada:	Metode: verbalne metode (metode usmenog izlaganja i dijaloška metoda), metoda demonstracije, tekstualno-ilustrativna metoda, metoda grafičkih radova, laboratorijske metode. Oblici: zajednički (frontalni), skupni, rad u parovima i individualni rad. Napomene: izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik, sukladno nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika	Elementi: usvojenost sadržaja, primjena sadržaja, suradnja u nastavnom procesu <ul style="list-style-type: none"> ▪ USVOJENOST SADRŽAJA - usmena provjera znanja, provjera usvojenosti stručne terminologije, pisana provjera – kontrolne zadaće ili zadatci objektivnog tipa ▪ PRIMJENA SADRŽAJA - usmena provjera znanja - praktičnom primjenom sadržaja (nivo analize i sinteze), provjera ili prezentacija domaćih uradaka, individualna provjera pomoću radnih listova, praktični dio kontrolnih zadaća – zadaci izračuna, interpretacije, grafičkih prikaza

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ SURADNJA U NASTAVNOM PROCESU - praćenje domaćih uradaka u radnoj mapi bez detaljnije provjere, seminarski rad, izradba radnih listova u paru, rješavanje problema unutar manje grupe, urednost i preglednost pisanih radova – kod grafičkih i tabelarnih prikaza, prezentacija grupnog/timskog rada ili rada u paru – usmena, elektronička, pred pločom, izložbom plakata. <p>Oblici: usmena provjera, pisana provjera (rješavanje teorijskih i praktičnih zadataka, te prepoznavanje stručnih pojmova – na bazi logične primjene i zaključivanja), vježbe (domaći uradak, seminarski rad, radna mapa s individualnim zadacima za vježbu koje je kreirao nastavnik)</p>
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta.

Naziv nastavnog predmeta: **STATISTIKA**

Razred: **treći (3.)**

<p>U trećem razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. koristiti različite načine i sredstva prikupljanja podataka 2. prikazati uređene podatke tabelarno i grafički, s naglaskom na njihovu interpretaciju 3. izračunati srednje vrijednosti i mjere raspršenosti analizirajući dobivene rezultate 4. prikazati obradu vremenskih nizova 5. povezati odnose među promatranim pojavama
<p>Razrada</p>	
<p>Nastavne cjeline</p>	<p>Razrada – Nastavne teme</p>
<p>Osnove statističkog istraživanja</p>	<p>Statistika – pojam i temeljne zadaće Predmet proučavanja statistike – statistički skup, statističke jedinice Izvori podataka – sekundarni i primarni podatci Načini prikupljanja podataka Priprema podataka za statističku analizu</p>
<p>Uređivanje i prikazivanje podataka</p>	<p>Formiranje statističkih nizova – nizovi kvalitativnih podataka Tabeliranje podataka Grafičko prikazivanje – grafikoni jednostavnih i dvostrukih stupaca, razdijeljenih i strukturnih stupaca, s krugovima i polukrugovima Relativni brojevi – postotci Statistički omjerni brojevi Indeksi niza kvalitativnih podataka Pojedinačni numerički podatci i distribucija frekvencija Distribucija frekvencija s razredima</p>
<p>Srednje vrijednosti i mjere raspršenosti</p>	<p>Srednje vrijednosti – mod, medijan, aritmetička sredina, geometrijska i harmonijska sredina Odnosi među srednjim vrijednostima Mjere raspršenosti – raspon varijacije, interkvartilni raspon i koeficijent kvartilne devijacije Varijanca, standardna devijacija i koeficijent varijacije</p>
<p>Statistička obrada vremenskih nizova</p>	<p>Formiranje vremenskog niza i njegove osnovne značajke Grafički prikaz intervalnog i trenutačnog niza Indeksi na stalnoj bazi Verižni indeksi, stopa promjene i prosječna stopa promjene Skupni indeksi količina, cijena i vrijednosti Aritmetička sredina vremenskog niza Model linearnog trenda</p>
<p>Ispitivanje odnosa među pojavama</p>	<p>Ispitivanje odnosa među pojavama – dijagram rasipanja Jednostavna linearna regresija Varijanca, standardna devijacija i koeficijent varijacije regresije Koeficijent linearne korelacije Korelacija ranga</p>
<p>Napomene:</p>	<p>Nastavni se proces 50% vremena izvodi obradom novih teorijskih sadržaja radi zadovoljenja kriterija izvedbe navedenih ishoda, a 50% vremena služi za povezivanje i primjenu usvojenih teorijskih sadržaja vježbama. Dio sadržaja dodatno se usvaja terenskom nastavom (posjeti poslovnim organizacijama, bankama, osiguravajućim ustanovama, sajmovima) i utvrđuje redovitim praćenjem rada polaznika kontinuiranom izradom domaćih uradaka (kratkim izlaganja, riješenih radnih listova, provođenja malih samostalnih ili grupnih istraživanja, seminarskih radova, prezentacija, plakata i sl.)</p>
<p>Ostalo</p>	

Metode i oblici rada:	<p>Metode: verbalne metode (metode usmenog izlaganja i dijaloška metoda), metoda demonstracije, tekstualno-ilustrativna metoda, metoda grafičkih radova, laboratorijske metode.</p> <p>Oblici: zajednički (frontalni), skupni, rad u parovima i individualni rad.</p> <p>Napomene: izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik, sukladno nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika	<p>Elementi: usvojenost sadržaja, primjena sadržaja, suradnja u nastavnom procesu</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ USVOJENOST SADRŽAJA - usmena provjera znanja, provjera usvojenosti stručne terminologije, pisana provjera – kontrolne zadaće ili zadatci objektivnog tipa ▪ PRIMJENA SADRŽAJA - usmena provjera znanja - praktičnom primjenom sadržaja (nivo analize i sinteze), provjera ili prezentacija domaćih uradaka, individualna provjera pomoću radnih listova, praktični dio kontrolnih zadataka – zadaci izračuna, interpretacije, grafičkih prikaza ▪ SURADNJA U NASTAVNOM PROCESU - praćenje domaćih uradaka u radnoj mapi bez detaljnije provjere, seminarski rad, izradba radnih listova u paru, rješavanje problema unutar manje grupe, urednost i preglednost pisanih radova – kod grafičkih i tabelarnih prikaza, prezentacija grupnog/timskog rada ili rada u paru – usmena, elektronička, pred pločom, izložbom plakata. <p>Oblici: usmena provjera, pisana provjera (rješavanje teorijskih i praktičnih zadataka, te prepoznavanje stručnih pojmova – na bazi logične primjene i zaključivanja), vježbe (domaći uradak, seminarski rad, radna mapa s individualnim zadacima za vježbu koje je kreirao nastavnik)</p>
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta.

Naziv modula	POSLOVNE KOMUNIKACIJE
Popis strukovnih jedinica ishoda učenja iz standarda kvalifikacije	Računalna daktilografija i obrada teksta Pisano poslovno komuniciranje u organizaciji Komunikacijska sinergija u praktičnoj izvedbi
Kako učiti i raditi s ovim modulom	
Cilj modula	<ul style="list-style-type: none"> ▪ usvojiti osnove kompjutorske daktilografija ▪ ovladati vještinom desetoprstnog slijepog pisanja kao temelja pisane poslovne komunikacije ▪ primijeniti vještine poslovne komunikacije kao strategije poslovanja suvremene organizacije ▪ ujediniti komunikacijska znanja ▪ prezentirati vještine u najširem kontekstu njihove osobne, ali i poslovne primjene. ▪ razviti komunikacijske kompetencije ▪ primijeniti u realizaciji individualnih, ali i poslovnih ciljeva
Opis modula: /	
Nastavni predmeti koji se izvode u ovom modulu:	Poslovne komunikacije (1. razred, 2 sata, 4 boda) Poslovne komunikacije (2. razred, 2 sata, 4 boda) Komunikacijsko-prezentacijske vještine (3. razred, 2 sata, 4 boda)

Nastavni predmet po razredima i ishodima učenjaNaziv nastavnog predmeta: **POSLOVNE KOMUNIKACIJE**Razred: **prvi (1.)**

U prvom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	<ol style="list-style-type: none">1. opisati povijesni razvoj sredstava/medija komuniciranja2. primijeniti pravila i preporuke zaštite pri radu na suvremenoj uredskoj opremi3. koristiti suvremenu uredsku opremu4. rukovati višefunkcionalnom tipkovnicom5. primijeniti vještinu desetoprstnog slijepog pisanja (računalnu daktilografiju)6. primijeniti program za obradu teksta u kontekstu vještine desetoprstnog slijepog pisanja7. demonstrirati vještinu desetoprstnog slijepog pisanja prema standardu i pravilima struke
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme
Postanak i razvoj sredstava za pisanje/komuniciranje	Razvoj sredstava za pisanje tijekom povijest (bitniji izumi – oruđa komunikacije, pronalazak papira, pojava pošte, opismenjavanje, doprinos hrvatskih izumitelja) Pisaći stroj Računalo
Ured, osobno računalo i poslovno komuniciranje	Ured i uredsko poslovanje kao dio suvremene organizacijske strukture Suvremena uredska oprema/suvremeni ured Rukovanje suvremenom uredskom opremom i zaštita pri rukovanju
Višefunkcionalna tipkovnica	Višefunkcionalna tipkovnica (osnovne upravljačke tipke, ergonomska pravila i vježbe, zaštita pri radu na računalu, gimnastičke vježbe i vježbe za otklanjanje umora) Upute za pisanje na tipkovnici (najvažnije tipke s gledišta računalne daktilografije, položaj ruku, pravila udara/zahvata na tipke, pravila sjedenja) Pripremni poslovi pri obradi teksta na računalu (postavljanje stranice, odabir vrste i veličine slova mišem i tipkama, poravnavanje teksta, centriranje, određivanje rednog razmaka, oblikovanje teksta podebljavanjem, pisanjem u kurzivu i podcrtavanjem, načini isticanja teksta, ispravak pogriješaka, označivanje teksta pomoću tipkovnice, premještanje teksta, oblikovanje zaglavlja i podnožja, umetanje simbola i ostalih znakova, pisanje ispod ili iznad temeljne linije pisanja, brojenje unesenih udaraca, spremanje dokumenta, ispis dokumenta)
Desetoprstno slijepo pisanje ili računalna Daktilografija	Temeljni položaj Obrada slova r/u Obrada slova e/i Obrada slova v/m Zahvat na slova g/h Slovo c i zarez Pisanje točke, crtice za rastavljanje i velikog slova Slova o/p Slova t/z Slova b/n Slova š/ć Slova ž/đ

	<p>Slova w, x, q, y Pisanje arapskih i rimskih brojki Interpunkcijski znakovi, crtica za podcrtavanje i rastavljanje, zagrade, kosa crta i navodnici Znakovi za računske operacije</p>
Vizualizacija i oblikovanje teksta	<p>Estetika poslovne komunikacije (načini vizualizacije i uređivanja teksta Oblikovanje teksta – vrste oblika</p>
Napomene:	<p>Nastavni se proces 20% vremena izvodi obradom novih teorijskih sadržaja radi zadovoljenja kriterija izvedbe navedenih ishoda, a 80% vremena služi za povezivanje i primjenu usvojenih teorijskih sadržaja vježbama. Dio sadržaja dodatno se usavršava primjenom i rukovanjem suvremenom uredskom opremom i dokumentacijom te načelima djelotvornog rasporeda uredskog prostora (učionice) primjenjujući sigurnosne i izvedbene standarde kao pokazatelje kvantitete i kvalitete rada. Nastava se održava u specijaliziranoj učionici. Svaki polaznik ima vlastito mjesto (računalo). U realizaciji vježbi razredni odjel dijeli se u skupine od 10 do 14 polaznika</p>
Ostalo	
Metode i oblici rada:	<p>Metode: verbalne metode (metode usmenog izlaganja i dijaloška metoda), metoda demonstracije, tekstualno-ilustrativna metoda, metoda grafičkih radova, laboratorijske metode. Oblici: zajednički (frontalni), skupni, rad u parovima i individualni rad. Napomene: izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik, sukladno nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika	<p>Elementi: usvojenost sadržaja, primjena sadržaja i sudjelovanje u nastavnom procesu</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ USVOJENOST SADRŽAJA – usmena provjera ▪ PRIMJENA SADRŽAJA – točnost i brzina (vrjednuje se prema profesionalnim normama, oblikovanje i vizualizacija teksta (ukupnost estetskog dojma) ▪ SUDJELOVANJE U NASTAVNOM PROCESU - aktivnost tijekom izlaganja novog nastavnog sadržaja i ponavljanja prethodnih sadržaja, pravila rada i rukovanja uredskom opremom, izvršavanje domaćih zadaća, poslovna mapa <p>Oblici: usmena provjera, pisana provjera (rješavanje zadataka i diktati za provjeru brzine i točnosti), praktičan rad (seminarski rad, domaće zadaće, radne/poslovne mape)</p>
Literatura	
Literatura za polaznike:	<p>Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta.</p>

Naziv nastavnog predmeta: **POSLOVNE KOMUNIKACIJE**

Razred: **drugi (2.)**

<p>U drugom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. objasniti osnovne pojmove, modele i vrste komunikacije 2. opisati pojam, podjelu i ulogu poslovne komunikacije 3. prepoznati obilježja i vrste komunikacijskih mreža u poslovnoj organizaciji 4. primijeniti opća načela strukture, standarde i načine oblikovanja poslovne komunikacije/dopisa 5. koristiti pisanu poslovnu komunikaciju povezujući ih sa svim fazama kupoprodajnog posla
<p>Razrada</p>	
<p>Nastavne cjeline</p>	<p>Razrada – Nastavne teme</p>
<p>Komunikacija i modeli komuniciranja</p>	<p>Komunikacija kao osnova međuljudskih odnosa; komunikacijska kompetencija Proces komunikacije; elementi procesa komunikacije, čimbenici procesa komunikacije, smetnje u komunikaciji Modeli komuniciranja</p>
<p>Vrste komunikacije</p>	<p>Vrste komunikacije prema načinu izražavanja Vrste komunikacije prema blizini sudionika Komunikacija prema broju sudionika Vrste komunikacija prema obliku, nastanku i namjeni Tradicionalne i digitalne komunikacije</p>
<p>Poslovna komunikacija</p>	<p>Kronološki razvoj znanstvene discipline Poslovne komunikacije kao temeljni čimbenik poslovanja, organizacije i menadžmenta Uloga poslovne komunikacije u fazama poslovanja Podjela poslovne komunikacije Korisne zadaće i ciljevi</p>
<p>Komunikacija u poslovnoj organizaciji</p>	<p>Upravljanje komunikacijom u poslovnoj organizaciji (menadžment i komunikacija, upravljanje vremenom, komunikacijski nesporazumi, sukobi i stilovi rješavanja) Mreža formalne komunikacije Mreža neformalne komunikacije</p>
<p>Pisana poslovna komunikacija</p>	<p>Obilježja pisane poslovne komunikacije u suvremenom poslovanju Vrste pisane poslovne komunikacije Poslovno pismo/dopis (jezik, stil i plan i matrica pisanja) Standardi i norme za pisane poslovne komunikacije (standardi i norme za poslovni papir, standardi i norme za strukturu pisane poslovne komunikacije, standardi i norme za oblikovanje pisane poslovne komunikacije, kratice i oznake u pisanom komuniciranju)</p>
<p>Pisane poslovne komunikacije u fazi promocije</p>	<p>Sustavi nuđenja Ponuda Upit Oblici suradnje s poslovnim partnerima i prigodne poslovne komunikacije</p>
<p>Operativne poslovne komunikacije i dokumentacija</p>	<p>Narudžba i prihvata narudžbe Ugovori o prodaji robe Realizacija naloga Podmirenje obveze, plaćanje</p>
<p>Negativne komunikacije – teškoće u poslovanju</p>	<p>Reklamacija Požurnica Opoziv Otklon Nagodbe</p>

	Opomena
Ostale pisane komunikacije	Komunikacije sa službom ljudskih resursa (ponuda za posao, životopis, preporuke) Priprema i organizacija poslovnih sastanaka Pisane poslovne komunikacije u odnosima s javnošću
Napomene:	Nastavni se proces 50% vremena izvodi obradom novih teorijskih sadržaja radi zadovoljenja kriterija izvedbe navedenih ishoda, a 50% vremena služi za povezivanje i primjenu usvojenih teorijskih sadržaja vježbama. Dio sadržaja dodatno se usvaja pisanjem i oblikovanjem konkretnih poslovnih pisama i prateće poslovne dokumentacije, te redovitim praćenjem rada polaznika kontinuiranom izradbom domaćih uradaka (izradba i oblikovanje poslovnih pisama, poslovne dokumentacije, poslovnih mapa) s naglaskom na stručnoj terminologiji i specifičnostima gospodarskog pisma usvaja se pisana poslovna kompetencija, kako osobna tako i profesionalna. Nastava se održava u specijaliziranoj učionici. Svaki polaznik ima vlastito mjesto (računalo). U realizaciji vježbi razredni odjel dijeli se u skupine od 10 do 14 polaznika.
Ostalo	
Metode i oblici rada:	Metode: verbalne metode (metode usmenog izlaganja i dijaloška metoda), metoda demonstracije, tekstualno-ilustrativna metoda, metoda grafičkih radova, laboratorijske metode. Oblici: zajednički (frontalni), skupni, rad u parovima i individualni rad. Napomene: izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik, sukladno nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika	Elementi: usvojenost sadržaja, primjena usvojenih sadržaja, suradnja u nastavnom procesu <ul style="list-style-type: none"> ▪ USVOJENOST SADRŽAJA – usmena provjera ▪ PRIMJENA SADRŽAJA –povezivanje teorije i prakse, izradba i oblikovanje poslovnih pisama, poslovne dokumentacije, izradba poslovne mape, zadaci i vježbe ▪ SURADNJA U NASTAVNOM PROCESU – razumijevanje i primjena specifičnosti gospodarske komunikacije te razvijanje osobnog stila poslovnog komuniciranja, aktivnost tijekom izlaganja novog nastavnog sadržaja i fragmentarnog ponavljanja prethodnih sadržaja, izvršavanje domaćih zadaća. Oblici: usmena provjera, pisana provjera (oblikovanje poslovnih pisama), praktičan rad (seminarski rad, domaće zadaće, radne/poslovne mape)
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta.

Naziv nastavnog predmeta: **KOMUNIKACIJSKO - PREZENTACIJSKE VJEŠTINE**
 Razred: **treći (3.)**

<p>U trećem razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. opisati specifične oblike usmene komunikacije u poslovanju 2. objasniti mogućnosti primjene neverbalne komunikacije u poslovanju 3. izvesti uspješnu govornu prezentaciju 4. napraviti prezentaciju primjenjujući program za kreiranje i uređivanje prezentacija 5. demonstrirati komunikacijsko - prezentacijske vještine u komunikaciji s kupcima/korisnicima i suradnicima 6. prepoznati važnost internog i eksternog poslovnog pregovaranja 7. prepoznati kulturološke razlike u poslovanju primjenjujući pravila uljudbenog poslovnog komuniciranja i poslovnog bontona
<p>Razrada</p>	
<p>Nastavne cjeline</p>	<p>Razrada – Nastavne teme</p>
<p>Usmena komunikacija</p>	<p>Prednosti, nedostaci i oblici usmene komunikacije Razgovor – komunikacijski proces; specifičnosti poslovnog razgovora Poslovni sastanak; vođenje i tehnike vođenja poslovnog sastanka Vještine argumentiranja/dokazivanja Uvjeravanje Slušanje Diskusija Javno izlaganje Poslovno izvješće (neposrednom pretpostavljenom, manjoj grupi, većoj grupi) Poslovno pregovaranje (načela, strategije i taktike pregovaranja)</p>
<p>Neverbalna komunikacija</p>	<p>Uloga, značaj i tumačenje neverbalne komunikacije i neverbalnog znakovlja Kinetičko znakovlje (pogled, mimika, taktilna komunikacija – dodir, držanje tijela i položaj ...) Proksemičko znakovlje (uporaba prostora – udaljenost, vanjski izgled, tzv. styling, odjeća, obuća, šminkanje, boje, mirisi...) Neverbalna komunikacija poslovne organizacije (dizajn/stil interijera i eksterijera, logo, boja, neverbalna komunikacija djelatnika, poslovno djelovanje (dress-code)... Kulturološke razlike u tumačenju neverbalne komunikacije</p>
<p>Govorna prezentacija</p>	<p>Govorničko umijeće – retorika Suvremene govorne vrste: razgovor/dijalog (službeni razgovor, anketa, intervju, debata, razgovor na temu, brainstorming...) Monolozi (uvodna riječ, izjava, vijest, diskusija, komentar, izvještaj) Govori (poslovni, prigodni, svečani ...) Konvencionalan govor, govorna izražajna sredstva, kompozicija govora, organizacija govorne poruke, logika u govoru, opća govornička pravila Primjena vještina govorništva u suvremenom poslovanju</p>
<p>Prezentiranje</p>	<p>Prezentacija (vrste, ciljevi, osnovni elementi, faze prezentacijskog procesa) Shema govorne poslovne prezentacije Osobine prezentera (komunikacijsko-prezentacijske vještine i dijagnostičke vještine u radu kupcima/klijentima)</p>

	<p>Telefonska prezentacija i prodaja (plan telefonske prezentacije, model AIDA u telefonskoj prezentaciji/prodaji, prednosti i nedostaci) Prezentacija (misija prezentacije, zastupanje interesa publike, zatrpavanje podacima (damping podataka), strukturni tijek, vizualno komuniciranje, načelo manje je više, fokusiranje na prezentera, psihologija percepcije, elementi grafičkog dizajna, izradba učinkovitog slajda, smjernice za tekst, numerička grafika i tehnike grafičkog kontinuiteta, odgovaranje na pitanja Prilagodba poslovne prezentacije kupcima/klijentima Okružje prezentacije</p>
Kulturološke razlike u poslovnoj komunikaciji	<p>Kultura poslovne organizacije i njeni čimbenici Međukulturalna komunikacija u međunarodnom poslovanju (etnocentrizam, komunikacijski nesporazumi, upoznavanje i uvažavanje kulturoloških razlika ...)</p>
Poslovni bonton	<p>Pojam i značaj poslovnog bontona i uljudbenog poslovnog komuniciranja Razine poslovnog bontona (predstavljanje/samoprezentacija, stvaranje prvog dojma, muško-ženski odnos, pravilo o predstavljanju, upoznavanje, kultura poslovnog razgovaranja, poslovni ručak, poslovni sastanci, konferencije, kultura telefonskog komuniciranja, poslovni pokloni i darivanje, poslovno odijevanje, uredski bonton, ulazom posjetitelja u ured, najave, kucanje ...) Norme ponašanja u poslovnom komuniciranju Poslovna etika, profesionalni etički kodeksi i njihova primjena u komunikaciji s unutarnjom i vanjskom javnošću</p>
Napomene:	<p>Nastavni se proces 50% vremena izvodi obradom novih teorijskih sadržaja radi zadovoljenja kriterija izvedbe navedenih ishoda, a 50% vremena služi za povezivanje i primjenu usvojenih teorijskih sadržaja vježbama. Praktični dio sadržaja podrazumijeva usvajanje komunikacijsko-prezentacijskih vještina uz primjenu suvremene informatičke tehnologije (projektor, kamere i sl.), dodatno je pojačan i utvrđuje se redovitim primjenjivanjem i uvježbavanjem te prezentiranjem odgovarajućih komunikacijskih vještina, izradbom domaćih uradaka (kratkih izlaganja, seminara, skica, shema, slajdova i sl.).</p>
Ostalo	
Metode i oblici rada:	<p>Metode: verbalne metode (metode usmenog izlaganja i dijaloška metoda), metoda demonstracije, tekstualno-ilustrativna metoda, metoda grafičkih radova, laboratorijske metode. Oblici: zajednički (frontalni), skupni, rad u parovima i individualni rad. Napomene: izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik, sukladno nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika	<p>Elementi: usvojenost sadržaja, primjena sadržaja, suradnja u nastavnom procesu</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ USVOJENOST SADRŽAJA – usmena provjera ▪ PRIMJENA SADRŽAJA –povezivanje teorije i prakse, prezentiranje, ukupnost prezentacijskog dojma ▪ SURADNJA U NASTAVNOM PROCESU – aktivnost tijekom izlaganja novog nastavnog sadržaja i fragmentarnog ponavljanja prethodnih sadržaja, kreativnost u primjeni komunikacijskih alata, kreativnost u primjeni komunikacijskih alata, izvršavanje domaćih zadaća, timski rad ...). <p>Oblici: usmeno, pisano (priprema, organizacija i izradba prezentacija, skice i sheme, uradci polaznika - domaći uraci, seminari, mentalne mape,..)</p>

Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta.

Naziv modula	RAČUNOVODSTVO I FINACIJE
Popis strukovnih jedinica ishoda učenja iz standarda kvalifikacije	Osnovni računovodstveni pojmovi Računovodstveni instrumenti Novčano poslovanje Računovodstvo kratkotrajne imovine, obveza i troškova Obračun proizvodnje i trgovine Računovodstvo dugotrajne imovine Računovodstvo prihoda i rashoda Financijski izvještaji Računovodstvo fizičkih osoba
Kako učiti i raditi s ovim modulom	
Cilj modula	<ul style="list-style-type: none"> ▪ koristiti znanja i vještina potrebnih za obavljanje radnih zadataka računovodstva i financija u poslovnim organizacijama ▪ usvojiti i primijeniti računovodstvene pojmove i instrumente ▪ provesti promjene u poslovanju ▪ osigurati potrebne informacije u procesu poslovnog odlučivanja ▪ upoznat temeljne računovodstvene kategorije, knjigovodstvene isprave, poslovne knjige, financijske izvještaje, utjecaje poslovnih događaja na promjene vrijednosti imovine, kapitala, obveza, prihoda, rashoda i rezultata poslovanja s povezivanjem sadržaja te mogućnošću prilagođavanja zahtjevima poslovnog okruženja ▪ povezati informacije iz poslovnih knjiga s transakcijama ▪ pripremiti menadžmentu podatke za analizu uspješnosti poslovanja ▪ primijeniti u radu računalnu tehnologiju. ▪ steći vještinu suradnje, osjećaj odgovornosti za izvršenje radnih aktivnosti ▪ razviti potrebu za razmjenom informacija ▪ pokazati interes za usavršavanje, nastavak obrazovanja/osposobljavanja i cjeloživotno učenje
Opis modula: /	
Nastavni predmeti koji se izvode u ovom modulu:	Osnove računovodstva (1. razred, 2 sata, 4 boda) Računovodstvo troškova i imovine (2. razred, 3 sata, 6 bodova) Računovodstvo proizvodnje i trgovine (3. razred, 3 sata, 6 bodova) Poduzetničko računovodstvo (4. razred, 4 sata, 8 bodova)

Nastavni predmet po razredima i ishodima učenjaNaziv nastavnog predmeta: **OSNOVE RAČUNOVODSTVA**Razred: **prvi (1.)**

U prvom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	<ol style="list-style-type: none"> 1. navesti pojam, zadatke i povijesni razvoj računovodstva 2. izraziti računovodstveni proces, standarde i sustave 3. identificirati temeljne računovodstvene kategorije 4. objasniti pojam, svrhu i postupak provedbe popisa 5. povezati temeljne računovodstvene kategorije, bilancu, račun dobiti i gubitka i izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti 6. navesti pojam, vrste, sadržaj i kontrolu isprava 7. povezati isprave s poslovnim događajima 8. objasniti sadržaj i način evidencije na pojedinim vrstama konta 9. razlikovati sadržaje osnovnih i pomoćnih poslovnih knjiga 10. izraziti primjenu kontnog plana sa stajališta kvalitete računovodstvenih informacija
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme
Uvod u računovodstvo	<p>Pojam i sastavnice računovodstva Povijesni razvoj računovodstvene evidencije Računovodstveni proces Zadaci i načela računovodstva Računovodstveni standardi Knjigovodstveni sustavi</p>
Osnovni računovodstveni pojmovi	<p>Temeljne računovodstvene kategorije Imovina Dugotrajna imovina Kratkotrajna imovina Kapital (glavnica) Obveze Bilanca Aktiva bilance Pasiva bilance Bilančne promjene Prihodi Rashodi Financijski rezultat Račun dobiti i gubitka te izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti</p>
Računovodstveni instrumenti	<p>Pojam i vrste računovodstvenih instrumenata Računovodstvene isprave Pojam, značaj i vrste računovodstvenih isprava Kontrola i čuvanje isprava Pojam i obilježja PDV-a za obračun na ispravama Primjeri isprava: račun, primka, nalog za plaćanje Konto i kontni plan Pojam i sadržaj konta Oblici konta Vrste konta i pravila evidencije na kontima Konta stanja Konta uspjeha Konta prema samostalnosti Konta prema složenosti poslovnih promjena</p>

	<p>Konta prema položaju u bilanci Kontni plan Poslovne knjige Dnevnik Glavna knjiga Probna bruto bilanca Analitička knjigovodstva Ostale pomoćne poslovne knjige Knjigovodstvene pogreške i ispravljanje pogreški</p>
Popis imovine i obveza	<p>Pojam i vrste popisa Priprema popisa Provedba popisa Popisne razlike</p>
Napomene:	<p>Nastavni se proces 75% vremena izvodi obradom novih teorijskih sadržaja radi zadovoljenja kriterija izvedbe navedenih ishoda, a 25% vremena služi za povezivanje i primjenu usvojenih teorijskih sadržaja vježbama. Dio sadržaja dodatno se usvaja terenskom nastavom (posjet poslovnim organizacijama, bankama, udrugama, državnim institucijama i sl.) i utvrđuje redovitim praćenjem rada polaznika kontinuiranom izradbom domaćih uradaka (kratkih izlaganja, seminara, plakata i sl.).</p>
Ostalo	
Metode i oblici rada:	<p>Metode: verbalne metode (metode usmenog izlaganja i dijaloška metoda), metoda demonstracije, tekstualno-ilustrativna metoda, metoda grafičkih radova, laboratorijske metode. Oblici: zajednički (frontalni), skupni, rad u parovima i individualni rad. Napomene: izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik, sukladno nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika	<p>Elementi: usvojenost sadržaja, primjena sadržaja, suradnja u nastavnom procesu</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ USVOJENOST SADRŽAJA - usmena provjera razumijevanja teorijskih sadržaja, pisana provjera teorijskih sadržaja ▪ PRIMJENA SADRŽAJA – pisane provjere s rješavanjem zadataka uz vrjednovanje točnosti i urednosti, usmena provjera primjene sadržaja rješavanjem zadataka ▪ SURADNJA U NASTAVNOM PROCESU - praćenje domaćih uradaka, seminarski rad, izradba radnih listova u paru, rješavanje problema unutar manje grupe, urednost i preglednost pisanih radova, prezentacija grupnog/timskog rada ili rada u paru – usmena, elektronička, pred pločom, putem izložbe, plakata,... <p>Oblici: usmena provjera (provjera usvojenosti teoretskih sadržaja i primjene sadržaja kroz rješavanje zadataka), pisana provjera (godišnje tri pisane provjere razumijevanja teoretskih sadržaja i rješavanje zadataka u trajanju od jednog školskog sata), vježbe (domaći uradak, seminarski rad, radni listovi).</p>
Literatura	
Literatura za polaznike:	<p>Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta.</p>

Naziv nastavnog predmeta: **RAČUNOVODSTVO TROŠKOVA IMOVINE**
 Razred: **drugi (2.)**

<p>U drugom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. objasniti pojam i vrste platnog prometa 2. prikazati obrasce platnog prometa 3. opisati organizaciju i poslove blagajne 4. prikazati isprave u blagajni 5. razlikovati korištenje debitnih i kreditnih kartica kao sredstva plaćanja 6. prikazati promjene novčanih sredstava 7. provesti promjene financijske imovine 8. izvesti promjene potraživanja u glavnoj knjizi i u analitičkom knjigovodstvu 9. prikazati promjene obveza u osnovnim i u pomoćnim poslovnim knjigama 10. provesti izračune cijena zaliha i promjene kratkotrajnih materijalnih sredstava u glavnoj knjizi i u materijalnom knjigovodstvu 11. prikazati obračune i nastanak troškova poslovanja
<p>Razrada</p>	
<p>Nastavne cjeline</p>	<p>Razrada – Nastavne teme</p>
<p>Novčano poslovanje</p>	<p>Pojam i vrste platnog prometa Novac u banci Otvaranje i vođenje računa u banci Obrasci platnog prometa Platni promet posredstvom žiro računa Platni promet posredstvom deviznog računa Elektronička plaćanja Novac u blagajni Isprave u blagajničkom poslovanju Mjenica Akreditiv Kartično poslovanje Novčane transakcije bankomatima Novčano poslovanje građana</p>
<p>Novčana sredstva</p>	<p>Novčana sredstva na računima i u blagajni Otvoreni akreditivi Devizna novčana sredstva Utjecaj novčanih sredstava na promjene ekonomskih kategorija</p>
<p>Financijska imovina</p>	<p>Pojam i vrste financijske imovine Novčani ekvivalenti Ulaganja u vrijednosne papire Dionice Obveznice Dani zajmovi Utjecaj financijske imovine na promjene ekonomskih kategorija</p>
<p>Potraživanja</p>	<p>Pojam i vrste potraživanja Potraživanja od kupaca i analitičko knjigovodstvo Potraživanja od zaposlenika Potraživanja za PDV Utjecaj potraživanja na promjene ekonomskih kategorija</p>

Obveze	<p>Pojam i vrste obveza Obveze prema dobavljačima i analitičko knjigovodstvo Obveze po izdanim vrijednosnim papirima Obveze prema zaposlenima Obveze za primljene kredite Obveze prema državi Obveze za PDV Utjecaj obveza na promjene ekonomskih kategorija</p>
Kratkotrajna materijalna sredstva	<p>Pojam i sadržaj zaliha namijenjenih procesu poslovanja Kalkulacije nabavne cijene zaliha Računovodstveni instrumenti u poslovanju sa zalihama Nabava zaliha sirovina i materijala Metode izračuna utroška zaliha Utrošak zaliha Nabava, upotreba i otpis sitnog inventara Nabava, upotreba i otpis ambalaže Analitičko knjigovodstvo zaliha Složeni primjer nabave i utroška zaliha Utjecaj zaliha na promjene ekonomskih kategorija</p>
Troškovi poslovanja	<p>Pojam i vrste troškova poslovanja Materijalni troškovi Troškovi usluga Amortizacija Naknade troškova i materijalnih prava zaposlenika Plaće Ostali troškovi poslovanja</p>
Napomene:	<p>Nastavni se proces 50% vremena izvodi obradom novih teorijskih sadržaja radi zadovoljenja kriterija izvedbe navedenih ishoda, a 50% vremena služi za povezivanje i primjenu usvojenih teorijskih sadržaja vježbama. Dio sadržaja dodatno se usvaja terenskom nastavom (posjet poslovnim organizacijama, bankama, udrugama, državnim institucijama i sl.) i utvrđuje redovitim praćenjem rada polaznika kontinuiranom izradom domaćih uradaka (kratkim izlaganja, seminara, mentalnih mapa, plakata i sl.).</p>
Ostalo	
Metode i oblici rada:	<p>Metode: verbalne metode (metode usmenog izlaganja i dijaloška metoda), metoda demonstracije, tekstualno-ilustrativna metoda, metoda grafičkih radova, laboratorijske metode. Oblici: zajednički (frontalni), skupni, rad u parovima i individualni rad. Napomene: izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik, sukladno nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika	<p>Elementi: usvojenost sadržaja, primjena sadržaja, suradnja u nastavnom procesu</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ USVOJENOST SADRŽAJA - usmena provjera razumijevanja teorijskih sadržaja, pisana provjera teorijskih sadržaja ▪ PRIMJENA SADRŽAJA – pisane provjere s rješavanjem zadataka uz vrjednovanje točnosti i urednosti, usmena provjera primjene sadržaja rješavanjem zadataka ▪ SURADNJA U NASTAVNOM PROCESU - praćenje domaćih uradaka, seminarski rad, izradba radnih listova u paru, rješavanje problema unutar manje grupe, urednost i preglednost pisanih radova, prezentacija grupnog/timskog rada ili rada u paru – usmena, elektronička, pred pločom, putem izložbe, plakata,...

	Oblici: usmena provjera (provjera usvojenosti teoretskih sadržaja i primjene sadržaja kroz rješavanje zadataka), pisana provjera (godišnje tri pisane provjere razumijevanja teoretskih sadržaja i rješavanje zadataka u trajanju od jednog školskog sata), vježbe (domaći uradak, seminarski rad, radni listovi).
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta.

Naziv nastavnog predmeta: **RAČUNOVODSTVO PROIZVODNJE I TRGOVINE**
 Razred: **treći (3.)**

U trećem razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	<ol style="list-style-type: none"> 1. provesti izračune troškova proizvodnje 2. prikazati obračune proizvodnje i gotovih proizvoda 3. izračunati cijene trgovačke robe 4. prikazati nabavu i prodaju trgovačke robe 5. izvesti izračune i promjene zaliha u međunarodnoj trgovini 6. razlikovati vrste i obilježja dugotrajne imovine 7. prikazati nabavu i aktiviranje nematerijalne imovine 8. provesti promjene dugotrajne materijalne imovine 9. prikazati rashodovanje i prodaju dugotrajne imovine 10. protumačiti dugotrajna financijska ulaganja
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme
Obračun proizvodnje i gotovih proizvoda	Pojam proizvodnje i vrste troškova u proizvodnji Obračun troškova proizvodnje po troškovnim nositeljima Djelidbene kalkulacije troškova proizvoda Dodatna kalkulacija troškova proizvoda Obračun troškova proizvodnje po troškovnim mjestima Računovodstveni instrumenti za obračun proizvodnje i gotovih proizvoda Promjene proizvodnje i gotovih proizvoda Analitičko knjigovodstvo gotovih proizvoda Složeni primjer promjena proizvodnje i gotovih proizvoda Utjecaj proizvodnje i gotovih proizvoda na ekonomske kategorije
Roba	Osnovni pojmovi trgovinske djelatnosti Kalkulacije nabavne cijene robe (postotna metoda, težinski faktor) Kalkulacije cijene robe u trgovini na veliko i na malo Računovodstveni instrumenti u poslovanju s robom Nabava robe za trgovinu na veliko Prodaja robe na veliko Nabava robe za trgovinu na malo Prodaja robe na malo Kalkulacija nabavne cijene robe iz uvoza Uvoz robe Kalkulacija cijene proizvoda za izvoz Izvoz gotovih proizvoda Složeni primjer nabave i prodaje robe Utjecaj zaliha robe na promjene ekonomskih kategorija
Dugotrajna imovina	Pojam i vrste dugotrajne imovine Nematerijalna imovina Materijalna imovina Prirodna bogatstva Nekretnine Izgradnja građevinskog objekta uz odobreni dugoročni kredit Postrojenja i oprema Nabava materijalne imovine na financijski leasing Rashodovanje i prodaja materijalne imovine Štete na dugotrajnoj imovini Viškovi i manjkovi materijalne imovine Analitičko knjigovodstvo dugotrajne imovine i knjiga inventara

	<p>Financijska imovina Složeni primjer promjena dugotrajne imovine Utjecaj dugotrajne imovine na promjene ekonomskih kategorija</p>
Napomene:	<p>Nastavni se proces 50% vremena izvodi obradom novih teorijskih sadržaja radi zadovoljenja kriterija izvedbe navedenih ishoda, a 50% vremena služi za povezivanje i primjenu usvojenih teorijskih sadržaja vježbama.</p> <p>Dio sadržaja dodatno se usvaja terenskom nastavom (posjet poslovnim organizacijama, bankama, udrugama, državnim institucijama i sl.) i utvrđuje redovitim praćenjem rada polaznika kontinuiranom izradbom domaćih uradaka (kratkih izlaganja, seminara, mentalnih mapa, plakata i sl.).</p>
Ostalo	
Metode i oblici rada:	<p>Metode: verbalne metode (metode usmenog izlaganja i dijaloška metoda), metoda demonstracije, tekstualno-ilustrativna metoda, metoda grafičkih radova, laboratorijske metode.</p> <p>Oblici: zajednički (frontalni), skupni, rad u parovima i individualni rad.</p> <p>Napomene: izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik, sukladno nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika	<p>Elementi: usvojenost sadržaja, primjena sadržaja, suradnja u nastavnom procesu</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ USVOJENOST SADRŽAJA - usmena provjera razumijevanja teorijskih sadržaja, pisana provjera teorijskih sadržaja ▪ PRIMJENA SADRŽAJA – pisane provjere s rješavanjem zadataka uz vrjednovanje točnosti i urednosti, usmena provjera primjene sadržaja rješavanjem zadataka ▪ SURADNJA U NASTAVNOM PROCESU - praćenje domaćih uradaka, seminarski rad, izradba radnih listova u paru, rješavanje problema unutar manje grupe, urednost i preglednost pisanih radova, prezentacija grupnog/timskog rada ili rada u paru – usmena, elektronička, pred pločom, putem izložbe, plakata,... <p>Oblici: usmena provjera (provjera usvojenosti teoretskih sadržaja i primjene sadržaja kroz rješavanje zadataka), pisana provjera (godišnje tri pisane provjere razumijevanja teoretskih sadržaja i rješavanje zadataka u trajanju od jednog školskog sata), vježbe (domaći uradak, seminarski rad, radni listovi).</p>
Literatura	
Literatura za polaznike:	<p>Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta.</p>

Naziv nastavnog predmeta: **PODUZETNIČKO RAČUNOVODSTVO**

Razred: **četvrti (4.)**

<p>U četvrtom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. razlikovati vrste prihoda i rashoda 2. prikazati nastanak prihoda i rashoda 3. izračunati financijski rezultat 4. provesti promjene kapitala 5. protumačiti utjecaj financijskog rezultata na kapital 6. navesti vrste financijskih izvještaja 7. usporediti sadržaje financijskih izvještaja 8. izračunati temeljne računovodstvene kategorije 9. napraviti račun dobiti i gubitka te izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti 10. napraviti bilancu 11. opisati primitke u poslovanju fizičkih osoba 12. navesti izdatke u poslovanju fizičkih osoba 13. protumačiti dohodak fizičkih osoba 14. prikazati promjene u poslovanju fizičkih osoba 15. napraviti prijavu poreza na dohodak
<p>Razrada</p>	
<p>Nastavne cjeline</p>	<p>Razrada – Nastavne teme</p>
<p>Prihodi i rashodi</p>	<p>Pojam i podjela prihoda i rashoda Poslovni prihodi i rashodi Financijski prihodi i rashodi Izvanredni prihodi i rashodi Utjecaj prihoda i rashoda na rezultat poslovanja</p>
<p>Kapital</p>	<p>Kapital društva s ograničenom odgovornošću Kapital dioničkog društva Dobit i raspodjela dobiti Gubitak i njegovo pokriće Utjecaj financijskog rezultata na promjene kapitala</p>
<p>Financijski izvještaji</p>	<p>Vrste financijskih izvještaja Bilanca Račun dobiti i gubitka Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti Izvještaj o novčanom toku Izvještaj o svim promjenama kapitala Računovodstvene politike i bilješke uz financijske izvještaje</p>
<p>Složeni primjeri poslovanja trgovine i proizvodnje</p>	<p>Ulaganje kapitala u trgovinsku djelatnost Ulaganja u dugotrajnu imovinu Nabava robe Troškovi poslovanja trgovinske djelatnosti Prodaja robe Naplata potraživanja Plaćanje obveza Kompenzacija potraživanja i obveza Cesija Obračun PDV-a Utvrđivanje financijskog rezultata trgovine</p>

	<p>Bruto bilanca trgovinske djelatnosti Financijski izvještaji trgovine Početna bilanca proizvodne djelatnosti Troškovi poslovanja proizvodne djelatnosti Obračun proizvodnje i gotovih proizvoda Prodaja proizvoda Naplata potraživanja i plaćanje obveza Utvrđivanje financijskog rezultata proizvodne djelatnosti Obračun obveza prema državi Bruto bilanca proizvodne djelatnosti Financijski izvještaji proizvodne djelatnosti</p>
Računovodstvo fizičkih osoba	<p>Osobitosti računovodstva fizičkih osoba i jednostavnog knjigovodstva Primitak Izdatak Dohodak Promjene u djelatnostima fizičkih osoba Izvadak iz poslovnih knjiga Prijava poreza na dohodak</p>
Napomene:	<p>Nastavni se proces 25% vremena izvodi obradom novih teorijskih sadržaja radi zadovoljenja kriterija izvedbe navedenih ishoda, a 75% vremena služi za povezivanje i primjenu usvojenih teorijskih sadržaja vježbama. Dio sadržaja dodatno se usvaja terenskom nastavom (posjet poslovnim organizacijama, bankama, udrugama, državnim institucijama i sl.) i utvrđuje redovitim praćenjem rada polaznika kontinuiranom izradbom domaćih uradaka (kratkim izlaganja, seminara, mentalnih mapa, plakata i sl.). Poželjno je nastavu izvoditi u specijaliziranoj učionici s računalima i odgovarajućim knjigovodstvenim računalnim programom (software).</p>
Ostalo	
Metode i oblici rada:	<p>Metode: verbalne metode (metode usmenog izlaganja i dijaloška metoda), metoda demonstracije, tekstualno-ilustrativna metoda, metoda grafičkih radova, laboratorijske metode. Oblici: zajednički (frontalni), skupni, rad u parovima i individualni rad. Napomene: izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik, sukladno nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika	<p>Elementi: usvojenost sadržaja, primjena sadržaja, suradnja u nastavnom procesu</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ USVOJENOST SADRŽAJA - usmena provjera razumijevanja teorijskih sadržaja, pisana provjera teorijskih sadržaja ▪ PRIMJENA SADRŽAJA – pisane provjere s rješavanjem zadataka uz vrjednovanje točnosti i urednosti, usmena provjera primjene sadržaja rješavanjem zadataka ▪ SURADNJA U NASTAVNOM PROCESU - praćenje domaćih uradaka, seminarski rad, izradba radnih listova u paru, rješavanje problema unutar manje grupe, urednost i preglednost pisanih radova, prezentacija grupnog/timskog rada ili rada u paru – usmena, elektronička, pred pločom, izložbama, plakatima,... <p>Oblici: usmena provjera (provjera usvojenosti teoretskih sadržaja i primjene sadržaja kroz rješavanje zadataka), pisana provjera (godišnje tri pisane provjere razumijevanja teoretskih sadržaja i rješavanje zadataka u trajanju od jednog školskog sata), vježbe (domaći uradak, seminarski rad, radni listovi).</p>
Literatura	

Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta.
--------------------------	---

Naziv modula	MARKETING
Popis strukovnih jedinica ishoda učenja iz standarda kvalifikacije	Ponašanje potrošača u marketinškom okruženju Strateško planiranje marketinga Kontrola, organizacija i primjena marketinga u gospodarskim i izvangospodarskim djelatnostima
Kako učiti i raditi s ovim modulom	
Cilj modula	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pružiti specijalizirana znanja i vještine povezane s marketinškim planiranjem i primjenjivost marketinških načela u svim gospodarskih i izvangospodarskim subjektima ▪ koristi strategije i instrumentarij koji su temeljeni na rezultatima istraživanja i analize tržišta. ▪ omogućiti sudjelovanje u marketinškim poslovima poslovnog subjekta kao što su provođenje istraživanja, analiza, planiranja te provedbe integriranog marketinškog komuniciranja
Opis modula: /	
Nastavni predmet koji se izvodi u ovom modulu:	Marketing (3. razred, 2 sata, 4,5 bodova) Marketing (4. razred, 2 sata, 3,5 bodova)

Nastavni predmet po razredima i ishodima učenjaNaziv nastavnog predmeta: **MARKETING**Razred: **treći (3.)**

U trećem razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	<ol style="list-style-type: none"> 1. objasniti proces tržišne razmjene 2. opisati poslovne koncepcije i temeljna obilježja suvremenog marketinga 3. prepoznati mikro-okruženje- i makro-okruženje marketinga 4. razlikovati kategorije potrošača 5. objasniti postupak donošenja odluke o kupnji 6. opisati proces marketinškog planiranja 7. navesti metode istraživanja tržišta 8. objasniti istraživanje tržišta 9. izdvojiti kriterije za segmentaciju tržišta 10. kategorizirati marketinške strategije
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme
Tržišna razmjena	Pojmovno određenje tržišta Preduvjeti tržišne razmjene Funkcije tržišta Ponuda i potražnja na tržištu Sudionici tržišne razmjene
Uvodna razmatranja o marketingu	Pojmovno određenje marketinga Poslovne koncepcije Upravljanje elementima marketinškog spleta (4P + 2P) Temeljna obilježja suvremenog marketinga Marketinški proces
Marketing okruženje	Mikro-okruženje marketinga Makro-okruženje marketinga
Ponašanje potrošača	Pojmovno određenje potrošača Totalno tržište i kategorije potrošača Čimbenici koji utječu na ponašanje potrošača Proces donošenja odluke o kupnji (motivacija, percepcija, stavovi, integracija i učenje) Zaštita potrošača
Planiranje marketinga	Pojmovno određenje planiranja marketinga Plan marketinga Strateško planiranje
Istraživanje tržišta	Pojam, zadaće i značenje istraživanja tržišta Proces istraživanja tržišta Vrste istraživanja tržišta Vrste izvora podataka Metode istraživanja tržišta Marketinški informacijski sustav (MIS) Posebna područja istraživanja tržišta
Segmentacija tržišta	Pojam segmentacije i njeno značenje Masovni marketing u odnosu na segmentirani marketing Kriteriji za segmentaciju tržišta Postupak segmentacije tržišta
Marketinška strategija	Pojam marketinške strategije Uloga analize u marketinškoj strategiji (SWOT analiza) Vrste marketinških strategija

	Izbor marketinške strategije
Napomene:	<p>Nastavni se proces 75% vremena izvodi obradom novih teorijskih sadržaja radi zadovoljenja kriterija izvedbe navedenih ishoda, a 25% vremena služi za povezivanje i primjenu usvojenih teorijskih sadržaja vježbama.</p> <p>Dio sadržaja dodatno se usvaja terenskom nastavom (provedba primarnih istraživanja, posjet sajmovima, prodajnim mjestima, marketinškim agencijama, udrugama za zaštitu potrošača, Hrvatskoj gospodarskoj komori, marketinškim odjelima pojedinih poslovnih subjekata, medijskim kućama) i utvrđuje redovitim praćenjem rada polaznika kontinuiranom izradom domaćih uradaka (kratkih izlaganja, seminara, mentalnih mapa, plakata i sl.).</p>
Ostalo	
Metode i oblici rada:	<p>Metode: verbalne metode (metode usmenog izlaganja i dijaloška metoda), metoda demonstracije, tekstualno-ilustrativna metoda, metoda grafičkih radova, laboratorijske metode.</p> <p>Oblici: zajednički (frontalni), skupni, rad u parovima i individualni rad.</p> <p>Napomene: izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik, sukladno nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika	<p>Elementi: usvojenost sadržaja, primjena sadržaja, suradnja u nastavnom procesu</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ USVOJENOST SADRŽAJA - usvojenost sadržaja usmenim provjerama, usvojenost sadržaja pisanim provjerama, usvajanje stručne terminologije ▪ PRIMJENA SADRŽAJA – povezivanje nastavnih sadržaja s podacima dobivenim samostalnim istraživanjem, povezivanje stečenih kompetencija s primjerima iz prakse (analiza slučajeva, prezentacije, demonstracije), korelacija ostalim nastavnim predmetima ▪ SURADNJA U NASTAVNOM PROCESU - praćenje domaćih uradaka u radnoj mapi, kontinuiranost i samostalnost u izradi domaćih zadaća, seminarskih radova, projektnih zadataka, odnos prema radu i odnos prema drugim polaznicima, motiviranost za predmet, razvijanje stvaralaštva i kreativnosti, suradnja u usvajanju nastavnih sadržaja, prezentacija grupnog/timskog rada ili rada u paru. <p>Oblici: vježbe (domaći uradak, seminarski rad, radni listovi), usmena provjera, pisana provjera (ZOT, nastavni listići), praktičan rad (analiza slučajeva iz prakse, prezentacije, seminari, mentalne mape, plakati...).</p>
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta.

Naziv nastavnog predmeta: **MARKETING**

Razred: **četvrti (4.)**

<p>U četvrtom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. povezati elemente marketinškog spleta 2. raspraviti o elementima marketinškog spleta s naglaskom na etičnost 3. prepoznati važnost kontrole marketinškog odlučivanja 4. identificirati razine organizacije marketinga 5. objasniti specifičnosti marketinga u pojedinim gospodarskim djelatnostima 6. opisati specifičnosti marketinga u pojedinim izvangospodarskim djelatnostima 7. objasniti specifičnosti međunarodnog marketinga
<p>Razrada</p>	
<p>Nastavne cjeline</p>	<p>Razrada – Nastavne teme</p>
<p>Proizvod</p>	<p>Proizvod i usluga kao predmet marketinga Razlika između proizvoda i usluge Politika proizvoda Proizvodni program Kvaliteta proizvoda- mjerila kvalitete, ISO standardi, institucije kvalitete, nagrade i priznanja za kvalitetu, nadzor kvalitete, Total Quality Management (TQM) Marka proizvoda Razvoj proizvoda Životni ciklus proizvoda – faze Benchmarking - pojam, značenje i korist Marketing odnosa (CRM)</p>
<p>Cijena</p>	<p>Pojam i značenje cijene kao elementa marketinškog spleta Politika cijena – oblikovanje cijena (pravila i utjecaji) Motiviranje željenog ponašanja kupaca cijenom kao elementom marketinškog spleta</p>
<p>Distribucija</p>	<p>Prodaja u odnosu na distribucija Etapе prodajnog procesa Izbor kanala distribucije Posrednici u prodaji Vertikalni marketing Poslovna logistika – elementi logističkog sustava Uloga interneta kao kanala distribucije</p>
<p>Promocija</p>	<p>Pojam i cilj promocije Komunikacijski model – poruka, kanali, pošiljatelj, primatelj, kodiranje i dekodiranje Obilježja elemenata komunikacijskog modela Proces prerade informacija Primarne promocijske aktivnosti - upravljanje oglašavanjem, upravljanje unapređenjem prodaje, odnosi s javnošću, publicitet, osobna prodaja Sekundarne promocijske aktivnosti – dizajn, ambalaža, usluge potrošačima, propaganda „od-usta-do-usta“ Oglašavačka poruka - AIDA, apeli Promocijski splet (integrirana marketinška komunikacija) Izravna marketinška komunikacija Institucijsko oglašavanje, sponzorstva</p>
<p>Etičnost marketinškog</p>	<p>Društveni aspekti Ekonomski aspekti</p>

spleta	Pravni aspekti Etičnost u marketinškoj komunikaciji Kodeks oglašavanja
Kontrola marketinga	Svrha marketinške kontrole Proces provedbe marketinške kontrole Kontrola marketinških odluka Kontrola marketinških aktivnosti
Organizacija marketinga	Čimbenici oblikovanja organizacije Modaliteti organizacije marketinga (centralizirani o odnosu na decentralizirani, funkcijski o odnosu na divizionalni, vanjski o odnosu na unutarnji...)
Područja primjene marketinga	Marketing u pojedinim gospodarskim djelatnostima (npr. u turizmu, agraru, trgovini, bankarstvu, industriji, građevinarstvu) Marketing u izvangospodarskim djelatnostima (obrazovanje, znanstveno-istraživačka djelatnost, kultura, sport, zdravstvo i socijalna skrb) Međunarodni marketing
Napomene:	Nastavni se proces 75% vremena izvodi obradom novih teorijskih sadržaja radi zadovoljenja kriterija izvedbe navedenih ishoda, a 25% vremena služi za povezivanje i primjenu usvojenih teorijskih sadržaja vježbama. Dio sadržaja dodatno se usvaja terenskom nastavom (provedba primarnih istraživanja, posjet sajmovima, prodajnim mjestima, marketinškim agencijama, udrugama za zaštitu potrošača, Hrvatskoj gospodarskoj komori, marketinškim odjelima pojedinih poslovnih subjekata, medijskim kućama) i utvrđuje redovitim praćenjem rada polaznika kontinuiranom izradom domaćih uradaka (kratkih izlaganja, seminara, mentalnih mapa, plakata i sl.).
Ostalo	
Metode i oblici rada:	Metode: verbalne metode (metode usmenog izlaganja i dijaloška metoda), metoda demonstracije, tekstualno-ilustrativna metoda, metoda grafičkih radova, laboratorijske metode. Oblici: zajednički (frontalni), skupni, rad u parovima i individualni rad. Napomene: izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik, sukladno nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika	Elementi: usvojenost sadržaja, primjena sadržaja, suradnja u nastavnom procesu <ul style="list-style-type: none"> ▪ USVOJENOST SADRŽAJA - usvojenost sadržaja usmenim provjerama, usvojenost sadržaja pisanim provjerama, usvajanje stručne terminologije ▪ PRIMJENA SADRŽAJA – povezivanje nastavnih sadržaja s podacima dobivenim samostalnim istraživanjem, povezivanje stečenih kompetencija s primjerima iz prakse (analiza slučajeva, prezentacije, demonstracije), korelacija ostalim nastavnim predmetima ▪ SURADNJA U NASTAVNOM PROCESU - praćenje domaćih uradaka u radnoj mapi, kontinuiranost i samostalnost u izradi domaćih zadaća, seminarskih radova, projektnih zadataka, odnos prema radu i odnos prema drugim polaznicima, motiviranost za predmet, razvijanje stvaralaštva i kreativnosti, suradnja u usvajanju nastavnih sadržaja, prezentacija grupnog/timskog rada ili rada u paru. Oblici: vježbe (domaći uradak, seminarski rad, radni listovi), usmena

	provjera, pisana provjera (ZOT, nastavni listići), praktičan rad (analiza slučajeva iz prakse, prezentacije, seminari, mentalne mape, plakati...).
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta.

Naziv modula	FINANCIJSKO TRŽIŠTE I INSTITUCIJE
Popis strukovnih jedinica ishoda učenja iz standarda kvalifikacije	Osnove bankarskog i osiguravateljskog poslovanja Praktična primjena bankarskih i osiguravateljskih vještina Financijsko tržište i instrumenti Sudionici financijskog tržišta i postupak kupoprodaje instrumenata
Kako učiti i raditi s ovim modulom	
Cilj modula	<ul style="list-style-type: none"> ▪ protumačiti suštinu funkcioniranja financijskog tržišta ▪ prepoznati ulogu i interese svakog od sudionika te moguće posljedice utjecaja pozitivnih i negativnih promjena koje su se na tom tržištu dogodile na nacionalno gospodarstvo ▪ iskoristiti podatke i informacije financijskog tržišta, s osobnog i sa profesionalnog stajališta ▪ izvesti sve potrebne radnje povezane s realizacijom osnovnih bankarskih i osiguravateljskih aktivnosti koje se očekuju od osobe s ovom razinom kompetencija
Opis modula: /	
Nastavni predmeti koji se izvode u ovom modulu:	Bankarstvo i osiguranje (3. razred, 3 sata, 5,5 bodova) Bankarstvo i osiguranje (4. razred, 2 sata, 3,5 bodova) Tržište kapitala (4. Razred, 2 sata, 3 boda)

Nastavni predmet po razredima i ishodima učenjaNaziv nastavnog predmeta: **BANKARSTVO I OSIGURANJE**Razred: **treći (3.)**

U trećem razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	<ol style="list-style-type: none"> 1. prepoznati ulogu i značaj novca i novčanih surogata 2. objasniti strukturu hrvatskog bankarskog sustava 3. objasniti kartično poslovanje razlikujući debitne od kreditnih kartica 4. prepoznati poslove i dokumentaciju povezane sa štednjom, ulaganjima i blagajničkim poslovanjem 5. objasniti kreditne poslove s građanima i s pravnim osobama 6. protumačiti temeljne pojmove osiguravateljske djelatnosti 7. analizirati najčešće vrste osiguranja odnosno najčešće sklapane police osiguranja
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme
Novac	<p>Novac – definicija novca, oblici novca (robni, kovani, papirni i bankovni) i temeljna svojstva novca Vrijednost novca – materijalna, nominalna i realna (suvremeni novac kao reprezentativni novac i fiducijarni standard) Očuvanje vrijednosti novca Funkcije novca – sredstvo razmjene, mjera vrijednosti, sredstvo čuvanja vrijednosti (štednja i tezauriranje), sredstvo izražavanja odgođenih plaćanja, funkcija svjetskog novca (deviza, valuta i vrste valuta) Specijalna prava vučenja Vrste suvremenog novca – gotov novac (novčanice i zaštita novčanica) i depozitni novac, s osvrtom na elektronski novac i virtualne banke Novčani surogati – mjenice (vlastite ili solo te trasirane), čekovi, kartice (debitne i kreditne-klasične i pametne /smart kartice) Mjere novčane ponude – novčana masa, kvazinovac, ostala likvidna sredstva i nelikvidna sredstva (monetarni agregati) Optjecaj i brzina optjecaja novca</p>
Hrvatski bankarski sustav	<p>Bankarski sustav Republike Hrvatske – sustav poslovnih banaka Komercijalne banke, štedno-kreditne zadruge, štedionice – sličnosti i razlike Strane banke u Republici Hrvatskoj Konkurencija u hrvatskom bankarskom sektoru i indeksi koncentracije Osnova kreditnog potencijala banaka – početni kapital, depoziti, međubankarski krediti Jednostavni prikaz izračuna kreditnog potencijala, rezerva likvidnosti, obvezna rezerva Platni promet u Republici Hrvatskoj – pojam, ovlaštenje za obavljanje, način obavljanja Nalog za plaćanje – uplatu, isplatu ili prijenos novčanih sredstava fizičkih i pravnih osoba, HUB 1 i HUB 1-1, nalog 11 i nalog 14 Razine platnog prometa Revizija – pojam, svrha, odabir revizora, Državni ured za reviziju</p>
Računi građana / poslovnih subjekata i debitne kartice	<p>Tekući račun građana – pojam, svrha, način otvaranja/zatvaranja Potrebna dokumentacija za otvaranje, opunomoćenici po računu Debitne kartice po tekućem računu – namjena, izdavanje, kartice opunomoćenika, ugovor o dozvoljenom prekoračenju, obračun kamata</p>

	<p>Prijenos sredstava na račun, gotovinska isplata s računa ili uplata na račun</p> <p>Registracija isplate/uplate preko bankomata, isplate preko EFT pos uređaja, internet bankarstva, mobilnog bankarstva, samo uslužnih uređaja za prijenos sredstava</p> <p>Obročne otplate po tekućem računu</p> <p>Redoviti izvadak tekućeg računa, način dostave komitentu, izvadak tekućeg računa na zahtjev komitenta, e-izvadak</p> <p>Opomena za nedopušteno prekoračenje po računu</p> <p>Kunski žiro-račun građana/poduzetnika – pojam, potreba, način otvaranja/zatvaranja</p> <p>Razlika između tekućih i žiro-računa</p> <p>Potrebna dokumentacija za otvaranje</p> <p>Debitne kartice na osnovi žiro-računa – namjena, izdavanje, kartice opunomoćenika, obračun kamata</p> <p>Prijenos novčanih sredstava, gotovinska isplata s računa</p> <p>Registracija uplate/isplate preko bankomata ili EFT pos uređaja, Internet bankarstva, mobilnog bankarstva, samo uslužnih uređaja za prijenos sredstava</p> <p>Redoviti izvadak sa žiro-računa, način dostave komitentu, izvadak sa žiro-računa na zahtjev komitenta, e-izvadak</p> <p>Devizni račun / žiro-račun građana/poduzetnika - pojam, potreba, način otvaranja/zatvaranja i potrebna dokumentacija</p> <p>Debitne kartice po deviznom žiro-računu</p>
Kreditne kartice i kartično poslovanje	<p>Kreditne kartice– objašnjenje, način korištenja</p> <p>Revolving kartice, prepaid kartice, kartice s odgodom plaćanja, charge kartice</p> <p>Upisnine i godišnje članarine, izdavanje kartica i kartica opunomoćenika</p> <p>Poništavanje kartica, izdavanje novih kartica osnovnom/dodatnom korisniku (promjena matičnih podataka, oštećenje, gubitak, reklamacije)</p> <p>Obavijest o potrošnji i naplata računa</p> <p>Promjena PIN-a, opomena za dug po kartici, reklamacije transakcija</p>
Štedno ulagački proizvodi	<p>Štedno ulagački plan</p> <p>Oročeni depoziti građana – ugovor o oročenju sredstava, uplata ili prijenos sredstava, obračun kamata, obnavljanje ili raskid ugovora o oročenju</p> <p>Stambena štednja – ugovor o stambenoj štednji, obračun kamata i premija, zatvaranje ugovora i isplata sredstava, državna poticajna sredstva i kreditiranje</p> <p>Dječja štednja</p> <p>Osiguranja</p> <p>Mirovinska štednja</p> <p>Investicijski fondovi</p>
Blagajničko poslovanje / transakcijski proizvodi	<p>Posredovanje u platnom prometu građana i pravnih osoba – gotovinski i bezgotovinski platni promet, uplata na račun, isplata s računa, prijenos sredstava, obračun naknade, doznake u inozemstvo</p> <p>Trajni nalozi po računima – svrha, ugovor o trajnom nalogu (u korist banke, ili u korist drugih računa), plaćanje nalogom u korist drugih računa</p> <p>Mjenjački poslovi – otkup i prodaja stranog efektivnog novca</p> <p>Internet/elektronsko i mobilno bankarstvo –objašnjenje pojmova, način rada uslugom, upis odnosno sklapanje ugovora, izvršenje platnog prometa, obračun naknade i obračun članarina</p> <p>Izdavanje kartica</p>
Kredit	<p>Overdraft – pojam, uvjeti odobrenja, ugovor o dopuštenom prekoračenju/kreditnom limitu, obračun kamata na iskorišteni dio limita i naknade na neiskorišteni dio</p>

	<p>Lombardni kredit – pojam, uvjeti odobravanja kredita, instrumenti osiguranja kredita, obrada kreditne dokumentacije, ugovor o kreditu, obračun kamata i naknada za obradu kreditnog zahtjeva, isplata kredita, vrste lombardnih kredita</p> <p>Hipotekarni kredit – pojam, uvjeti odobravanja kredita, instrumenti osiguranja kredita, obrada kreditne dokumentacije, ugovor o kreditu, obračun kamata i naknada za obradu kreditnog zahtjeva, isplata kredita</p> <p>Stambeni kredit – svrha, vrste stambenih kredita, potrebna dokumentacija, uvjeti za odobrenje, obrada kreditnog zahtjeva, obračun naknade za obradu zahtjeva, obračun kamata, ugovor o kreditu</p> <p>Gotovinski i potrošački kredit – vrste i uvjeti odobravanja, kreditna sposobnost klijenta, instrumenti osiguranja, naknada za obradu zahtjeva, ugovor o kreditu</p> <p>Kartični kredit</p> <p>Kreditni rizici – zaposlenje korisnika, visina plaće, urednost poslovanja, kreditna sposobnost, godine života, instrumenti osiguranja kredita</p>
Poslovno bankarstvo	<p>Izdavanje kreditnih i garantnih pisama - pojam</p> <p>Otvaranje robnog/dokumentarnog akreditiva i isplata akreditiva – nalog za otvaranje, akreditivno pismo, avizirajuća banka, isplatna banka, konfirmirajuća banka</p> <p>Eskontni kredit – pojam, obračun kamata i provizije</p> <p>Poslovi posredovanja u inicijalnim ponudama vrijednosnih papira – dionica i obveznica – agent izdanja</p> <p>Osnivački poslovi – kupnja vlasničkih udjela u dioničkim društvima, osnivanje društava za upravljanje investicijskim fondovima</p> <p>Kupnja i prodaja financijskih instrumenata u svoje ime i za svoj račun</p>
Osiguranje	<p>Osiguranje – pojam i funkcije osiguranja</p> <p>Temeljni poslovi osiguranja</p> <p>Osnovni elementi osiguranja – predmet osiguranja, osigurani događaj, vrijeme trajanja, oblik pokrića štete</p> <p>Opći uvjeti za osiguranja– ugovor o osiguranju / polica osiguranja/list pokrića, trajanje ugovora, osigurani slučaj, način obavještanja, obaveze ugovaratelja, obaveze osiguratelja, trajanje osiguranja, štete, nadosiguranje i ugovor s više ugovaratelja</p> <p>Rizik u osiguranju, kvote štete i tehničke pričuve, raspodjela rizika (suosiguranje, reosiguranje – informativno)</p> <p>Vrste osiguranja – obvezno i dragovoljno, prema predmetu (imovine, života, transporta i kredita), prema srodnosti rizika (grupacije i grupe osiguranja), prema osiguraniku</p> <p>Načini osiguranja – na svotu osiguranja, na stvarnu vrijednost, ali najviše do limita pokrića</p> <p>Skupine i vrste osiguranja – informativno</p> <p>Mirovinski i zdravstveni sustav osiguranja u Republici Hrvatskoj</p>
Napomene:	<p>Nastavni se proces 75% vremena izvodi obradom novih teorijskih sadržaja radi zadovoljenja kriterija izvedbe navedenih ishoda, a 25% vremena služi za povezivanje i primjenu usvojenih teorijskih sadržaja vježbama.</p> <p>Dio sadržaja dodatno se usvaja terenskom nastavom (posjeti bankama i osiguravajućim društvima u lokalnom okruženju) i utvrđuje redovitim praćenjem rada polaznika kontinuiranom izradbom domaćih uradaka (kratkim izlaganja, riješenih radnih listova, popunjene potrebne dokumentacije, provođenja malih samostalnih ili grupnih istraživanja, seminarskih radova, prezentacija, plakata i sl.)</p>
Ostalo	
Metode i oblici rada:	Metode: verbalne metode (metode usmenog izlaganja i dijaloška metoda), metoda demonstracije, tekstualno-ilustrativna metoda,

	<p>metoda grafičkih radova, laboratorijske metode.</p> <p>Oblici: zajednički (frontalni), skupni, rad u parovima i individualni rad.</p> <p>Napomene: izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik, sukladno nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika	<p>Elementi: usvojenost sadržaja, primjena sadržaja, suradnja u nastavnom procesu</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ USVOJENOST SADRŽAJA - usmena provjera znanja, provjera usvojenosti stručne terminologije, pisana provjera – kontrolne zadaće ili zadatci objektivnog tipa ▪ PRIMJENA SADRŽAJA - usmena provjera znanja - praktičnom primjenom sadržaja (nivo analize i sinteze), provjera ili prezentacija domaćih uradaka, individualna provjera pomoću radnih listova, praktični dio kontrolnih zadataka – zadaci izračuna, interpretacije, grafičkih prikaza ▪ SURADNJA U NASTAVNOM PROCESU - praćenje domaćih uradaka u radnoj mapi bez detaljnije provjere, seminarski rad, izradba radnih listova u paru, rješavanje problema unutar manje grupe, urednost i preglednost pisanih radova – kod grafičkih i tabelarnih prikaza, prezentacija grupnog/timskog rada ili rada u paru – usmena, elektronička, pred pločom, izložbom plakata. <p>Oblici: usmena provjera, pisana provjera (rješavanje teorijskih i praktičnih zadataka, te prepoznavanje stručnih pojmova – na bazi logične primjene i zaključivanja), vježbe (domaći uradak, seminarski rad, radna mapa s individualnim zadacima za vježbu koje je kreirao nastavnik)</p>
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta.

Naziv nastavnog predmeta: **BANKARSTVO I OSIGURANJE**

Razred: **četvrti (4.)**

<p>U četvrtom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. provesti otvaranje odgovarajućih računa korisnika i obavljanje radnji povezanih s izdavanjem bankovnih kartica 2. pokazati sve radnje povezane sa štednjom građana, uključujući i savjetodavnu ulogu oko izrade štedno-ulagačkog plana 3. provesti postupke platnog prometa za građane i poslovne subjekte 4. provjeriti kreditne zahtjeve građana i potrebnu dokumentaciju te u skladu s dobivenim ovlaštenjima odobriti/odbiti kreditni zahtjev 5. izložiti potencijalnom korisniku usluge osiguranja sve koristi od sklapanja police 6. demonstrirati radnje prilikom sklapanja najčešće korištenih polica osiguranja
---	--

Razrada

<p>Nastavne cjeline</p>	<p>Razrada – Nastavne teme</p>
<p>Bankarski poslovi – praktična primjena sadržaja</p>	<p>Tekući račun komitenta –otvaranje/zatvaranje, opunomoćenici po računu, prijenos sredstava na račun, gotovinska isplata s računa ili uplata na račun, kontrola novčanica, registracija isplate/uplate preko bankomata, isplate preko EFT pos uređaja, internet bankarstva ili mobilnog bankarstva, redoviti izvadak tekućeg računa, izvadak s tekućeg računa na zahtjev komitenta, ispis transakcija po računu, opomena za nedopušteno prekoračenje po računu, kontaktiranje komitenata s ciljem informiranja o novim proizvodima, arhiviranje dokumenata</p> <p>Kunski žiro-račun građana/poduzetnika –otvaranje/zatvaranje, prijenos novčanih sredstava, gotovinska isplata s računa, registracija uplate/isplate preko bankomata ili EFT pos uređaja, redoviti izvadak sa žiro-računa, izvadak sa žiro-računa na zahtjev komitenta, ispis transakcija po računu, arhiviranje dokumenata</p> <p>Devizni žiro-račun građana/poduzetnika - otvaranje/zatvaranje , transakcije na računima, arhiviranje dokumenata</p> <p>Kartice – debitne i kreditne – informiranje komitenata, izdavanje kartica i kartica opunomoćenika , obračun upisnine i godišnje članarine, poništavanje kartica, izdavanje novih kartica osnovnom/dodatnom korisniku, naplata računa, otvaranje računa revolving kredita, opomena za dug po kartici, rješavanje reklamacije transakcije, arhiviranje dokumenata</p> <p>Oročeni depoziti građana – informiranje komitenata, ugovor o oročenju sredstava, uplata ili prijenos sredstava sa štedog / tekućeg / žiro-računa, obračun kamata, kontrola novčanica, obnavljanje ili raskid ugovora o oročenju, savjetodavna uloga i kreiranje ponude štedno ulagačkog plana, arhiviranje dokumenata</p> <p>Stambena štednja – informiranje komitenata, ugovor o stambenoj štednji, obračun kamata i naknade, zatvaranje ugovora i isplata sredstava, arhiviranje dokumenata</p> <p>Obavljanje platnog prometa za građane i poduzetnike – gotovinski i bezgotovinski platni promet, uplata na račun, isplata s računa, prijenos sredstava, kontrola novčanica, obračun naknade, doznake u inozemstvo, arhiviranje dokumenata</p> <p>Trajni nalozi po računima – informiranje komitenata, ugovor o trajnom nalogu, plaćanje nalogom u korist drugih računa, arhiviranje</p>

	<p>dokumenata</p> <p>Mjenjački poslovi – otkup i prodaja stranog efektivnog novca, kontrola novčanica, arhiviranje dokumenata</p> <p>Internet/elektronsko i mobilno bankarstvo – informiranje komitenata, upis odnosno sklapanje ugovora, izvršenje platnog prometa, bankomati, obračun provizije i obračun članarina, arhiviranje dokumenata</p> <p>Čuvanje i upravljanje vrijednostima – sklapanje ugovora, zaprimanje vrijednosti na čuvanje, obračun ugovorene naknade, arhiviranje dokumenata</p> <p>Kreditni poslovi – informiranje komitenata, zaprimanje zahtjeva i potrebne dokumentacije, primarna procjena kreditnog rizika klijenta, odobrenje kredita u skladu s ovlaštenjima, sklapanje ugovora o kreditu, isplata novčanih sredstava, naplata anuiteta, opomena zbog kašnjenja u podmirenju obaveze po kreditu, izvršavanje ovršnih zahtjeva po računima, arhiviranje dokumenata</p> <p>Portfelj komitenata –portfelj potencijalnih korisnika ciljanih bankarskih usluga, portfelj potencijalno loših potraživanja, portfelj komitenata s rizikom odlaska iz banke, kontaktiranje navedenih komitenata, zadržavanje korisnika, arhiviranje dokumenata</p>
<p>Sklapanje ugovora o osiguranju / polica osiguranja</p> <p>Praktična primjena sadržaja – prijedlog najučestalijih vrsta po skupinama</p>	<p>Obavezno osiguranje od automobilske odgovornosti (AO)</p> <p>Osiguranje od profesionalne odgovornosti</p> <p>Osiguranje od požara i drugih opasnosti, osiguranje od požara i potresa</p> <p>Osiguranje kućanstva</p> <p>Polica obiteljski paket</p> <p>Poduzetnički paket</p> <p>Zdravstveno putno osiguranje (CORIS)</p> <p>Kasko osiguranje cestovnih motornih vozila (AK)</p> <p>Osiguranje osoba od posljedica nezgode pri redovnom zanimanju i izvan redovnog zanimanja</p> <p>Osiguranje od provalne krađe i razbojstava</p> <p>Osiguranje potraživanja / kredita – ugovor o osiguranju stambenih kredita ili ugovor o osiguranju potrošačkih kredita</p> <p>Životno osiguranje – osiguranje za slučaj smrti i doživljenja ili osiguranje za slučaj smrti ili osiguranje za slučaj doživljenja</p> <p>Štedno osiguranje djece (ŠOD)</p>
<p>Napomene:</p>	<p>Nastavni se proces 25% vremena izvodi obradom novih teorijskih sadržaja radi zadovoljenja kriterija izvedbe navedenih ishoda, a 75% vremena služi za povezivanje i primjenu usvojenih teorijskih sadržaja putem praktičnih vježbi.</p> <p>Dio sadržaja dodatno se usvaja terenskom nastavom (posjeti bankama i osiguravajućim društvima u lokalnom okruženju) i utvrđuje redovitim praćenjem rada polaznika kontinuiranom izradbom domaćih uradaka (kratkih izlaganja, riješenih radnih listova, popunjavanja dokumentacije, priprema za poslovne sastanke s korisnicima, provođenja malih samostalnih ili grupnih istraživanja, seminarskih radova, prezentacija, plakata i sl.)</p> <p>U realizaciji vježbi razredni odjel dijeli se u skupine od 10 do 14 polaznika.</p>
<p>Ostalo</p>	
<p>Metode i oblici rada:</p>	<p>Metode: verbalne metode (metode usmenog izlaganja i dijaloška metoda), metoda demonstracije, tekstualno-ilustrativna metoda, metoda grafičkih radova, laboratorijske metode.</p> <p>Oblici: zajednički (frontalni), skupni, rad u parovima i individualni rad.</p> <p>Napomene: izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik, sukladno nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>

<p>Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika</p>	<p>Elementi: usvojenost sadržaja, primjena sadržaja, suradnja u nastavnom procesu</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ USVOJENOST SADRŽAJA - usmena provjera znanja, provjera usvojenosti stručne terminologije, pisana provjera – kontrolne zadaće ili zadatci objektivnog tipa ▪ PRIMJENA SADRŽAJA - usmena provjera znanja - praktičnom primjenom sadržaja i simulacijom potrebnih radnji (nivo analize i sinteze), provjera potrebne dokumentacije, provjera ili prezentacija domaćih uradaka, individualna provjera pomoću radnih listova ▪ SURADNJA U NASTAVNOM PROCESU - praćenje domaćih uradaka u radnoj mapi bez detaljnije provjere, seminarski rad, izradba radnih listova u paru, rješavanje problema unutar manje grupe, urednost i preglednost radova i dokumentacije, prezentacija grupnog/timskog rada ili rada u paru, spremnost na uvažavanje prijedloga i kritika. <p>Oblici: usmena provjera, pisana provjera (rješavanje teorijskih i praktičnih zadataka te prepoznavanje stručnih pojmova – na bazi logične primjene i zaključivanja), vježbe (domaći uradak, seminarski rad, radna mapa s individualnim zadacima za vježbu koje je kreirao nastavnik)</p>
<p>Literatura</p>	
<p>Literatura za polaznike:</p>	<p>Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta.</p>

Naziv nastavnog predmeta: **TRŽIŠTE KAPITALA**

Razred: **četvrti (4.)**

<p>U četvrtom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Objasniti pojam financijskog tržišta razlikujući novčano od tržišta kapitala 2. Analizirati ulogu i značaj pojedinog financijskog instrumenta s aspekta izdavača i kupaca 3. Procijeniti ulogu središnjeg regulatora financijskog tržišta 4. Razlikovati financijske instrumente iz skupine hibrida 5. Objasniti svrhu i tijek primarnih emisija s posebnim naglaskom na Inicijalnu ponudu dionica (IPO) 6. Objasniti tijek neizravnog ulaganja u financijske instrumente putem institucionalnih investitora 7. Komentirati ulogu Središnjeg klirinškog depozitarnog društva u procesu kupoprodaje financijskih instrumenata 8. Provesti tijek kupnje financijskog instrumenta (dionice ili obveznice) preko odabranog investicijskog društva ili vezanog zastupnika 9. Provesti tijek prodaje financijskog instrumenta 10. Istražiti načine praćenja informacija s tržišta kapitala i usporediti ih s informacijama u realnom vremenu
<p>Razrada</p>	
<p>Nastavne cjeline</p>	<p>Razrada – Nastavne teme</p>
<p>Financijsko tržište</p>	<p>Uloga financijskih tržišta Struktura financijskih tržišta – tržišta kreditnog i vlastitog kapitala Primarna /IPO i sekundarna tržišta Tržišta novca i kapitala, službena i izvanburzovna tržišta Internacionalizacija financijskih tržišta – strane obveznice, euroobveznice, eurovalute Financijski posrednici – uloga financijskih posrednika, transakcijski troškovi, asimetrične informacije (negativna selekcija i moralni hazard), vrste financijskih posrednika (depozitne institucije, institucije ugovorne štednje i investicijski posrednici – prepoznati i razvrstati, glavni izvori kapitala, način ulaganja kapitala)</p>
<p>Tržište novca</p>	<p>Pojam i svrha novčanog tržišta Sudionici novčanog tržišta – Hrvatska narodna banka, Ministarstvo financija (državna riznica) Poslovne banke, društva za upravljanje mirovinskim fondovima, društva za upravljanje investicijskim fondovima, društva za poslovanje vrijednosnim papirima, osiguravajuća društva, trgovačka društva – informativno u ovom dijelu Tržište novca Zagreb – kratka povijest, svrha, sudionici trgovinskih transakcija, članovi tržišta, način informiranja korisnika, trgovinski sustav SETT Financijski instrumenti novčanog tržišta – trezorski zapisi, blagajnički zapisi, kratkoročne državne obveznice, obveznice u posljednjoj godini dospelja, certifikati o depozitu, komercijalni zapisi, sporazumi o reotkupu / repo krediti, bankovni akcepti, mjenice (pojam navedenih instrumenata, izdavač / emitent, svrha izdavanja, prava vlasnika instrumenata, način trgovanja) Eurodolari i eurolarsko tržište</p>

Tržište kapitala	<p>Pojam i zadaća tržišta kapitala</p> <p>Financijski instrumenti tržišta kapitala</p> <p>Dionica – pojam, vrsta vrijednosnog papira /financijskog instrumenta</p> <p>Prava vlasnika dionice (upravljačka i imovinska), veliki / mali dioničar, većinski /manjinski dioničar, način isplate dividende</p> <p>Vrste dionica u Republici Hrvatskoj (redovne i kumulativne te participativne povlaštene)</p> <p>Dematerijalizacija dionica, vrijednost dionice (nominalna, tržišna i knjigovodstvena)</p> <p>Dionički certifikati / lotovi ili blokovi, trezorske dionice, dividendne dionice</p> <p>Motivi ulaganja u dionice, dionice po tržišnoj kvaliteti (blue chips, John Law, junk, emerging ili grow, cyclical)</p> <p>Obveznica – pojam, vrsta financijskog instrumenta</p> <p>Prava vlasnika obveznice, vrste obveznica (po ročnosti, po garanciji ulagačima, prema izdavaču, po načinu amortizacije, po karakteru kamate, prema mogućnosti zamjene / konverzije ili opoziva)</p> <p>Nominalna vrijednost, kuponska kamatna stopa, visina kamatne stope i vrsta obveznice, kamatni rizik, investicijski rejting obveznica</p> <p>Hibridni financijski instrumenti – karakteristike hibrida</p> <p>Vrste hibridnih (povlaštena dionica, dohodovna obveznica, participativne obveznice, financijske izvedenice /derivativi – dioničke opcije, varanti i prava), dioničke opcije – call i put opcijski ugovori, izvršna cijena opcije, premija opcije, opcijski termin, izvršenje opcije, prodaja opcije, vrijeme prodaje opcije, varanti – odjeljivi / nedjeljivi, izvršna cijena varanta, premija varanta, izvršenje varanta, prodaja varanta, vrijeme prodaje varanta, pravo – izvršna cijena prava, vrijeme izvršenja, premija prava, prodaja prava, vrijeme prodaje prava</p> <p>Hrvatsko tržište kapitala – Zagrebačka burza – starija i novija povijest burze</p> <p>Ustroj i tip burze, članovi burze, trgovanje nekad i sad – parket burze i elektronički sustav</p> <p>Službeno, prime market i redovito tržište, MTP, dionice u posebnom režimu trgovanja, uvrštenja i pravila uvrštenja</p> <p>Sustav trgovanja i vrste burzovnih naloga za kupovinu i prodaju, način prikaza informacija na web stranici (home page i prikaz trgovinskih podataka po tržištima i po pojedinoj vrijednosnici), interpretacija podataka, transparentnost u objavi podataka od strane izdavača uvrštenih vrijednosnica</p> <p>Burzovni indeksi (CROBEX, CROBEX10 i CROBIS), praćenje podataka u realnom vremenu (ZSE monitor), edukacija korisnika / Akademija Zagrebačke burze, virtualna burza</p> <p>Usporedba hrvatskog sa svjetskim tržištima (New York Stock Exchange, London Stock Exchange, Tokyo Stock Exchange,...), domaći o odnosu na svjetski burzovni indeksi</p> <p>Promptno i terminsko trgovanje</p> <p>Burzovna panika i burzovni slom – pojmovi i primjeri iz starije i novije svjetske povijesti, tržišta medvjeda i tržišta bikova (bear i bull market)</p>
Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga (hanfa)	<p>Temeljne zadaće i ovlasti Agencije</p> <p>Razvoj Agencije – od Komisije za vrijednosne papire do danas, IOSCO</p> <p>Registri u nadležnosti Agencije – dostupni podatci za korisnike i potencijalne korisnike</p> <p>Javne ponude za upis i uplatu dionica – pregled prospekata</p> <p>Obaveze izdavača financijskih instrumenata u objavi financijskih izvješća – HINA, Zagrebačka burza, HANFA, SKDD, dostupnost javnosti, Službeni registar propisanih informacija</p> <p>Evidencija sustava za namiru financijskih instrumenata</p>

	Dostupne edukacije i ispiti
Središnje klirinško depozitarno društvo (skdd)	Namjena i svrha SKDD-a Vlasništvo nad SKDD-om i njegovi članovi Usluge SKDD-a – središnji registar / depozitarij, prijebaj i namira, dodjela ISIN-a (ISIN i oznaka vrijednosnog papira / ticker) Obrasci i dokumentacija za ulagače, izdavače vrijednosnih papira i za sudionike - informativno Moj e-račun – elektronski sustav za ulagače Edukacija korisnika usluga
Investicijska / brokerska društva	Ustroj društava i njihova zadaća Usluge brokerskih društava – posredovanje, špekulacije, vođenje portfelja ulagača, istraživanje, analiza i savjetovanje, pokroviteljstvo izdanja, agent izdanja, kreditiranje ulagača,... Brokери i specijalisti – sličnosti i razlike, tko može biti broker ili specijalist, investicijski savjetnici Ugovor o obavljanju brokerskih usluga i razvrstavanje klijenata (mali ulagači i profesionalni ulagači) Vezani zastupnici – pojam, dozvola, ovlasti Način trgovanja preko brokerskih društava – klasično (zadavanje naloga kupovine / prodaje osobno, telefonom, telefaxom, e-poštom), elektronsko trgovanje, mogućnosti elektronskih sustava (demo verzija načina funkcioniranja, zadavanje naloga, promjena dijelova naloga, opoziv naloga, pregled danih, izvršenih i neizvršenih naloga, stanje na računu, praćenje informacija sa Zagrebačke burze u realnom vremenu, ...) Brokerska provizija i način trgovanja, ulaganja na domaće i na inozemna tržišta Margin krediti (uvjeti, rizik, lista vrijednosnica) Primarna emisija vrijednosnica i uloga brokerskih društava / poslovnih banaka – promotivne aktivnosti, razgovori i pregovori, savjetovanje izdavača vrijednosnica, prihvaćanje pokroviteljstva izdanja ili pokroviteljstva uvrštenja, uloge agenta izdanja Brokerska društva u Republici Hrvatskoj – usporedba i jednostavna analiza
Investicijski fondovi	Društva za upravljanje investicijskim fondovima Prednosti ulaganja preko investicijskih fondova – strukturirani portfelj, diverzifikacija rizika ulaganja, profesionalno upravljanje, visoki stupanj likvidnosti udjela u fondu, niži stupanj tržišnog rizika,... Vrste investicijskih fondova – otvoreni i zatvoreni, novčani, mješoviti, obveznički, dionički, indeksni Način ulaganja preko investicijskih fondova – zahtjev za kupnju / prodaju udjela u fondu, jednokratni prijenos novčanih sredstava ili trajni nalog u banci ili isplata novčanih sredstava na račun, naknade investicijskom fondu Fondovi i potencijalne stope prinosa i rizici ulaganja, cijene udjela Investicijski fondovi na financijskom tržištu Republike Hrvatske – usporedba i jednostavna analiza
Mirovinski fondovi	Društva za upravljanje mirovinskim fondovima Mirovinski sustav Republike Hrvatske – 3. stupa osiguranja Dobrovoljni mirovinski fondovi – svrha fondova, način ulaganja novčanih sredstava komitenata, ulazak / izlazak iz fonda, ulaganje imovine fonda / strukturirani portfelj fonda, rizici ulaganja i očekivane stope prinosa, državne premije i poticaji, informiranje komitenata Dobrovoljni mirovinski fondovi na tržištu Republike Hrvatske – usporedba i jednostavna analiza
Postupak kupnje / prodaje financijskih instrumenata	Prikupljanje informacija i odabir brokerske kuće / banke Otvaranje računa u fiktivnom SKDD-u Sklapanje ugovora o obavljanju brokerskih usluga i dostava potrebnih dokumenata

(simulacija)	<p>Popunjavanje upitnika u svRHu razvrstavanja po kategoriji ulagača</p> <p>Uplata novčanih sredstava za odgovarajući žiro-račun brokerske kuće / banke (vrijednost + premija) // kod prodaje – registracija vrijednosnih papira u SKDD-u</p> <p>Prijava za korištenje elektronskog sustava trgovanja brokerske kuće / banke i davanje naloga za kupnju / prodaju ili zadavanje naloga telefonski, telefaxom ili e-poštom</p> <p>Prosljeđivanje naloga na tržište elektronskim putem</p> <p>Izvršavanje naloga i promjena pozicija vrijednosnih papira na računima kupca i prodavača (prijeboj i namira), isplata na račun prodavača (vrijednost – premija)</p> <p>Registracija vlasništva u knjizi dionica</p>
Primarna emisija dionica / ipo (simulacija)	<p>Primarna emisija - kod osnivanja, druga, treća... emisija – jednostavan primjer idejnog projekta izdavanja dionica</p> <p>Odluka skupštine društva o novoj emisiji</p> <p>Strukturiranje izdanja dionica – izradba jednostavnog primjera prospekta</p> <p>Fiktivni zahtjev za odobrenje javnog poziva HANFE</p> <p>Objava javnog poziva NN i dnevnom tisku</p> <p>Prodaja dionica – upis kod agenta izdanja (upisnica i uplata novčanih sredstava)</p> <p>Obavijest HANFI o završetku i rezultatu javnog poziva</p> <p>Uvrštenje izdanih dionica u depozitarij SKDD-a</p> <p>Uvrštenje izdanih dionica u jedno od tržišta Zagrebačke burze (službeno, redovito, multilateralna trgovinska platforma)</p> <p>Privatni plasman nove emisije dionica – sličnosti i razlike u odnosu na javni plasman</p>
Napomene:	<p>Nastavni se proces 75% vremena izvodi obradom novih teorijskih sadržaja radi zadovoljenja kriterija izvedbe navedenih ishoda, a 25% vremena služi za povezivanje i primjenu usvojenih teorijskih sadržaja vježbama.</p> <p>Dio sadržaja dodatno se usvaja terenskom nastavom (posjeti poslovnica komercijalnih banaka i poslovnica osiguravajućih kuća u lokalnom okruženju, po mogućnosti investicijskom društvu ili pak gostovanje brokera ili portfolio menadžera, po mogućnosti posjet Zagrebačkoj burzi) i utvrđuje redovitim praćenjem rada polaznika kontinuiranom izradbom domaćih uradaka (kratkim izlaganja, riješenih radnih listova, provođenja malih samostalnih ili grupnih istraživanja, seminarskih radova, prezentacija, plakata i sl.)</p>
Ostalo	
Metode i oblici rada:	<p>Metode: verbalne metode (metode usmenog izlaganja i dijaloška metoda), metoda demonstracije, tekstualno-ilustrativna metoda, metoda grafičkih radova, laboratorijske metode.</p> <p>Oblici: zajednički (frontalni), skupni, rad u parovima i individualni rad.</p> <p>Napomene: izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik, sukladno nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika	<p>Elementi: usvojenost sadržaja, primjena sadržaja, suradnja u nastavnom procesu</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ USVOJENOST SADRŽAJA - usmena provjera znanja, provjera usvojenosti stručne terminologije, pisana provjera – kontrolne zadaće ili zadatci objektivnog tipa ▪ PRIMJENA SADRŽAJA - usmena provjera znanja - praktičnom primjenom sadržaja i simulacijom potrebnih radnji (nivo analize i sinteze), provjera potrebne dokumentacije, provjera ili prezentacija domaćih uradaka, individualna provjera pomoću

	<p>radnih listova</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ SURADNJA U NASTAVNOM PROCESU - praćenje domaćih uradaka u radnoj mapi bez detaljnije provjere, seminarski rad, izradba radnih listova u paru, rješavanje problema unutar manje grupe, urednost i preglednost radova i dokumentacije, prezentacija grupnog/timskog rada ili rada u paru, spremnost na uvažavanje prijedloga i kritika. <p>Oblici: usmena provjera, pisana provjera (rješavanje teorijskih i praktičnih zadataka te prepoznavanje stručnih pojmova – na bazi logične primjene i zaključivanja), vježbe (domaći uradak, seminarski rad, radna mapa s individualnim zadacima za vježbu koje je kreirao nastavnik)</p>
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta.

Naziv modula	PODUZETNIŠTVO U PRIMJENI
Popis strukovnih jedinica ishoda učenja iz standarda kvalifikacije	Struktura poduzetničkog pothvata Pravni oblici poduzetničkog pothvata i poslovne funkcije Upravljanje poduzetničkim pothvatom Razvoj zapošljivosti kroz simulirani poduzetnički pothvat
Kako učiti i raditi s ovim modulom	
Cilj modula	<ul style="list-style-type: none"> ▪ prepoznati poduzetnički potencijal u sebi te razviju vještine poduzetničkog razmišljanja i djelovanja jer su one danas potrebne u većini životnih situacija ▪ upoznati s metodologiju izradbe i sudjelovanjem u pripremi poslovnog plana kao temeljne okosnice svakog poduzetničkog pothvata ▪ identificirati i odabrati odgovarajući izvor i oblik financiranja malog i srednjeg poduzetništva te najprikladniji oblik pravnog i organizacijskog ustroja ▪ savladati radne zadatke kao što su upravljanje i pohranjivanje poslovne dokumentacije, sudjelovanje u (ne)izravnoj prodaji proizvoda i usluga, komuniciranje u skladu s načelima poslovne komunikacije i pravilima korespondiranja, sudjelovanje u svakodnevnom nadzoru provedbe operativnih poslova u skladu sa stručnim standardima, primjerima dobre prakse, kodeksima/etičkim načelima, poslovnim bontonom
Opis modula: /	
Nastavni predmeti koji se izvode u ovom modulu:	Poduzetništvo (1. razred, 2 sata, 3,5 bodova) Poduzetništvo (2. razred, 3 sata, 6 bodova) Vježbenička tvrtka (3. razred, 2 sata, 4,5 bodova) Vježbenička tvrtka (4. razred, 2 sata, 3,5 bodova)

Nastavni predmet po razredima i ishodima učenjaNaziv nastavnog predmeta: **PODUZETNIŠTVO**Razred: **prvi (1.)**

U prvom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	<ol style="list-style-type: none"> 1. prepoznati važnost poduzetništva u društvu 2. objasniti temeljne odrednice poduzetništva 3. opisati poduzetnika kao pokretača poduzetničkog pothvata 4. identificirati načine i metode dolaska do poslovne ideje 5. interpretirati značaj organizacijskog ustrojstva pojedine poslovne organizacije 6. identificirati pravne oblike osnivanja poduzetničkog pothvata 7. usporediti pokretanje poduzetničkog pothvata s obzirom na različite pravne oblike osnivanja 8. analizirati poslovne funkcije poslovne organizacije 9. opisati životni ciklus poduzetničke organizacije 10. razlikovati čimbenike koji utječu na razvoj poduzetništva
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme
Povijesni pregled i temeljne odrednice poduzetništva	<p>Pojmovno određenje poduzetništva Teorijski osvrt na poduzetništvo Temeljne odrednice poduzetništva: kapital, vlasništvo, dobit, rizik i neizvjesnost, stvaralaštvo i inovacije, poslovna prigoda Poduzetnička i tržišna sloboda Socijalno poduzetništvo – pojam, obilježja, nositelji, primjeri dobre prakse</p>
Poduzetnik	<p>Pojmovno određenje poduzetnika Osobine poduzetnika Poduzetnički motivi Poduzetnički ciljevi</p>
Poduzetništvo na djelu	<p>Poduzetnička ideja Stvaranje poduzetničkih ideja – metode Prikupljanje i analiza poduzetničkih ideja Poduzetnički pothvat</p>
Poduzetnički ustroj	<p>Pojam i značenje organizacije Organizacijska struktura Čimbenici organizacije : ljudi, ciljevi, djelatnost, pravila, ustroj, upravljanje, imovina, prostor, vrijeme</p>
Pravni oblici poduzetničkog pothvata	<p>Pojmovno određenje: trgovačko društvo, obrt, zadruga, trgovac pojedinac, obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo (OPG) ili slobodno zanimanje Podjela trgovačkih društava – društva osoba, društva kapitala Pretpostavke za izbor pojedinog pravnog oblika Osnivanje trgovačkih društava – pojam i temeljne naznake o trgovačkim društvima (pojam, tvrtka, djelatnost, sjedište, zastupanje i sudski registar) Društvo s ograničenom odgovornošću - pojam, tijela, osnivanje Dioničko društvo - pojam, tijela, osnivanje Javno trgovačko društvo Komanditno društvo</p>
Poslovne funkcije	<p>Organizacijska struktura poduzetničkog pothvata Menadžment Zaposlenici</p>

	Marketing (istraživanje i razvoj, prodaja) Proizvodnja Nabava Računovodstvo i financije
Životni ciklus poduzetničke organizacije	Životni ciklus poduzetničke organizacije Ulaganje Djelovanje pothvata Prestanak djelovanja pothvata
Čimbenici koji utječu na razvoj poduzetništva	Vanjski – institucijski, tehnološki, tržišni, društveni Unutarnji – tržišni položaj, dobavljači, kupci, konkurenti – postojeći i novi
Napomene:	Nastavni se proces 75% vremena izvodi obradom novih teorijskih sadržaja radi zadovoljenja kriterija izvedbe navedenih ishoda, a 25% vremena služi za povezivanje i primjenu usvojenih teorijskih sadržaja vježbama. Dio sadržaja dodatno se usvaja terenskom nastavom (posjeti Trgovačkom sudu, Hrvatskoj gospodarskoj komori, Hrvatskoj obrtničkoj komori, centrima za poduzetništvo, poduzetničkim inkubatorima, poslovnim subjektima i sl.) i utvrđuje redovitim praćenjem rada polaznika kontinuiranom izradom domaćih uradaka (kratkih izlaganja, seminara, mentalnih mapa, plakata i sl.).
Ostalo	
Metode i oblici rada:	Metode: verbalne metode (metode usmenog izlaganja i dijaloška metoda), metoda demonstracije, tekstualno-ilustrativna metoda, metoda grafičkih radova, laboratorijske metode. Oblici: zajednički (frontalni), skupni, rad u parovima i individualni rad. Napomene: izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik, sukladno nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika	Elementi: usvojenost sadržaja, primjena sadržaja, suradnja u nastavnom procesu <ul style="list-style-type: none"> ▪ USVOJENOST SADRŽAJA - usvojenost sadržaja usmenim provjerama, usvojenost sadržaja pisanim provjerama, usvajanje stručne terminologije ▪ PRIMJENA SADRŽAJA - povezivanje nastavnog sadržaja s podacima dobivenim samostalnim istraživanjem, povezivanje stečenih kompetencija s primjerima iz prakse (analiza slučajeva, prezentacije, demonstracije), korelacija s ostalim predmetima ▪ SURADNJA U NASTAVNOM PROCESU - suradnja u usvajanju nastavnih sadržaja, kontinuiranost i samostalnost u izradi domaćih zadaća, seminarskih radova, projektnih zadataka, odnos prema radu i odnos prema drugim polaznicima, motiviranost za predmet, razvijanje stvaralaštva i kreativnosti. Oblici: usmena provjera, pisana provjera (ZOT, nastavni listići), praktičan rad (analiza slučajeva iz prakse, prezentacije i seminari, izradba mentalnih mapa, plakata...)
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta.

Naziv nastavnog predmeta: **PODUZETNIŠTVO**

Razred: **drugi (2.)**

<p>U drugom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. prepoznati potrebu institucionalne potpore malom i srednjem poduzetništvu 2. nabrojiti vrste ulaganja i financiranja poduzetničkog pothvata 3. identificirati elemente planiranja poslovanja 4. napraviti poslovni plan 5. objasniti načine upravljanja poduzetničkim pothvatom 6. opisati elemente procesa upravljanja ljudskim potencijalima
<p>Razrada</p>	
<p>Nastavne cjeline</p>	<p>Razrada – Nastavne teme</p>
<p>Državna potpora i poticaji razvoja malog poduzetništva</p>	<p>Institucijska potpora poduzetništvu – poduzetničke zone, poduzetnički inkubatori, slobodne zone, HAMAG - Hrvatska agencija za malo gospodarstvo, HBOR - Hrvatska banka za obnovu i razvitak, regionalni centri Programi poticanja razvoja malog poduzetništva Obrazovanje za poduzetništvo (Zelena knjiga o poduzetništvu u EU (2003), Program za poduzetničko obrazovanje u EU (2006), Strategija učenja za poduzetništvo 2010 – 2014) Program GEM – Global Entrepreneurship Monitor program</p>
<p>Planiranje poslovanja</p>	<p>Svrha poslovnog planiranja Razine poslovnog planiranja Subjekti poslovnog planiranja Načela poslovnog planiranja Sadržaj poslovnog plana Izradba poslovnog plana Pojam i svrha raščlambe i nadzora</p>
<p>Ulaganje u poduzetnički pothvat</p>	<p>Vlastiti izvori ulaganja Tuđi izvori ulaganja Ulaganja u unapređenje poslovanja Ulaganje izvan vlastitog pothvata</p>
<p>Financiranje poduzetničkog pothvata</p>	<p>Financiranje pothvata vlastitim kapitalom Financiranje pothvata tuđim kapitalom Gospodarska opravdanost ulaganja u poduzetnički pothvat</p>
<p>Upravljanje poduzetničkim pothvatom</p>	<p>Pojam upravljanja (menadžmenta) Funkcije menadžera Menadžerski stilovi Posebna područja primjene menadžmenta</p>
<p>Upravljanje ljudskim potencijalima</p>	<p>Ciljevi i razlozi planiranja ljudskih potencijala Osobni razvoj i karijera Zapošljavanje Izobrazba i profesionalni razvoj Motivacija i kompenzacije Međuljudski odnosi i timski rad</p>
<p>Napomene:</p>	<p>Nastavni se proces 75% vremena izvodi obradom novih teorijskih sadržaja radi zadovoljenja kriterija izvedbe navedenih ishoda, a 25% vremena služi za povezivanje i primjenu usvojenih teorijskih sadržaja vježbama. Dio sadržaja dodatno se usvaja terenskom nastavom (posjeti Trgovačkom sudu, Hrvatskoj gospodarskoj komori, Hrvatskoj obrtničkoj komori, centrima za poduzetništvo, poduzetničkim inkubatorima, poslovnim subjektima i sl.) i utvrđuje redovitim praćenjem rada polaznika kontinuiranom izradbom domaćih uradaka</p>

	(kratkim izlaganja, seminara, mentalnih mapa, plakata i sl.).
Ostalo	
Metode i oblici rada:	<p>Metode: verbalne metode (metode usmenog izlaganja i dijaloška metoda), metoda demonstracije, tekstualno-ilustrativna metoda, metoda grafičkih radova, laboratorijske metode.</p> <p>Oblici: zajednički (frontalni), skupni, rad u parovima i individualni rad.</p> <p>Napomene: izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik, sukladno nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika	<p>Elementi: usvojenost sadržaja, primjena sadržaja, suradnja u nastavnom procesu</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ USVOJENOST SADRŽAJA - usvojenost sadržaja usmenim provjerama, usvojenost sadržaja pisanim provjerama, usvajanje stručne terminologije ▪ PRIMJENA SADRŽAJA - (povezivanje nastavnog sadržaja s podacima dobivenim samostalnim istraživanjem, povezivanje stečenih kompetencija s primjerima iz prakse (analiza slučajeva, prezentacije, demonstracije), korelacija s ostalim predmetima) ▪ SURADNJA U NASTAVNOM PROCESU - (suradnja u usvajanju nastavnih sadržaja, kontinuiranost i samostalnost u izradi domaćih zadaća, seminarskih radova, projektnih zadataka, odnos prema radu i odnos prema drugim polaznicima, motiviranost za predmet, razvijanje stvaralaštva i kreativnosti). <p>Oblici: usmena provjera, pisana provjera (ZOT, nastavni listići), praktičan rad (analiza slučajeva iz prakse, prezentacije i seminari, izradba mentalnih mapa, plakata...).</p>
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta.

Naziv nastavnog predmeta: **VJEŽBENIČKA TVRTKA**

Razred: **treći (3.)**

<p>U trećem razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. odabrati poslovnu ideju 2. provoditi postupak osnivanje društva s ograničenom odgovornošću u informacijskom sustavu SUVT-a (Središnji ured vježbeničkih tvrtki) 3. provesti selekcijski postupak zapošljavanja zaposlenika/ polaznika s ciljem učinkovitog pozicioniranja zaposlenika i poslodavaca na tržištu rada (zapošljiva radna snaga) 4. primijeniti pisanu poslovnu komunikaciju povezujući je sa svim fazama kupoprodajnog posla 5. napraviti obračun PDV-a i obračun plaće s pripadajućom dokumentacijom
<p>Razrada</p>	
<p>Nastavne cjeline</p>	<p>Razrada – Nastavne teme</p>
<p>Poslovna ideja</p>	<p>Metode pronalaženja ideja Ocjenjivanje ideja Odabir ideje Odabir naziva vježbeničke tvrtke Kontakti s partnerskom tvrtkom</p>
<p>Osnivanje vježbeničke tvrtke</p>	<p>Ispunjavanje izjave o osnivanju / društvenog ugovora Izradba ostale dokumentacije povezane s osnivanjem tvrtke Prijava vježbeničke tvrtke u Središnji ured vježbeničkih tvrtki (SUVT) <ul style="list-style-type: none"> ▪ Banka – otvaranje žiroračuna ▪ Trgovački sud - otvaranje nove tvrtke i promjena podataka za postojeće tvrtke Organizacijska struktura poduzetničkog pothvata</p>
<p>Zapošljavanje</p>	<p>Ciljevi i razlozi planiranja ljudskih potencijala Plan potrebnih zaposlenika – opis radnih mjesta Izradba natječaja za potrebna radna mjesta Pisanje molbe za posao Pisanje životopisa – EU CV Procjena pristiglih molbi za posao Selekcijski intervju – provedba Rangiranje i odabir radnika</p>
<p>Integralni zadaci poslovanja vježbeničke tvrtke po odjelima – međusobno poslovanje vježbeničkih tvrtki</p>	<p>Cilj izrade integralnih zadataka u vježbeničkoj tvrtki po odjelima je samostalno planiranje, organiziranje i obavljanje poslova predviđenih standardom zanimanja pa bi neki od poslova koje bi polaznici mogli obavljati bili: ADMINISTRACIJA <ul style="list-style-type: none"> ▪ sastavljanje natječaja za radna mjesta ▪ evidencija primljene pošte i e-pošte ▪ evidencija poslana pošte i e-pošte ▪ poslovi povezani s djelatnicima - zasnivanje radnog odnosa - ugovori o radu, osobni dosjei, prijave i odjave radnika za mirovinsko i zdravstveno osiguranje pomoću informacijskog sustava SUVT-a ▪ priprema, provođenje i evidencija poslovnih sastanaka s partnerskim tvrtkama, drugim vježbeničkim tvrtkama ▪ evidencije dolaska i odlaska na posao (dnevna, mjesečna) ▪ evidencija i izdavanje naloga za službena putovanja </p>

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ poslovne komunikacije- poslovna korespondencija ▪ tekući protok informacija među službama unutar tvrtke ▪ izradba web- stranice vježbeničke tvrtke ▪ ažuriranje informacija na web stranici <p>NABAVA SA SKLADIŠTEM</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ istraživanje tržišta nabave ▪ nabava dugotrajne imovine ▪ nabava uredskog materijala, sitnog inventara ▪ nabava trgovačke robe ▪ sastavljanje i slanje upita ▪ poslovno pregovaranje ▪ izbor najpovoljnijeg dobavljača ▪ sastavljanje kupoprodajnog ugovora ▪ sastavljanje narudžbe ▪ evidencija i odabir primljenih ponuda ▪ izradba kalkulacija nabavljene robe ▪ izradba cjenika ▪ upravljanje zalihama – skladišne kartice ▪ organizacija i vođenje kartoteke dobavljača ▪ organizacija i vođenje skladišta ▪ izradba baze podataka dobavljača ▪ rješavanje poteškoća u poslovanju – otklon, opoziv... ▪ analiza izvršenja poslova nabave <p>PRODAJA I MARKETING</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ izradba zaštitnoga znaka tvrtke ▪ istraživanje tržišta vježbeničkih tvrtki ▪ određivanje marketinškog spleta – 4P ▪ sastavljanje ponude (na materinskom i stranom jeziku) ▪ izradba kalkulacije ▪ izradba cjenika ▪ izradba potvrde primitka narudžbe ▪ izradba letaka ▪ sastavljanje kupoprodajnih ugovora ▪ izradba baze podataka kupaca ▪ analiza prodaje po razdobljima ▪ izradba promidžbenih materijala (na materinskom i stranom jeziku) – poslovno pismo, omotnica, posjetnica, letak, prospekt, katalog, brošura, čestitke, kalendari, pozivnice, plakati, nagradne igre, promidžbeni filmovi, radijski spotovi... ▪ izradba prezentacije vježbeničke tvrtke ▪ izradba izvješća o sklopljenim i realiziranim ugovorima u zemlji i inozemstvu ▪ organizacija posjeta partnerskoj tvrtki ▪ media-clip tvrtke ▪ suradnja s partnerskom tvrtkom ▪ rješavanje poteškoća u poslovanju –opomena... ▪ sastavljanje izvješća o sklopljenim ugovorima s poslovnim partnerima (u zemlji i inozemstvu) ▪ realizacija sklopljenih ugovora <p>FINANCIJE I RAČUNOVODSTVO</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ sastavljanje početne bilance
--	--

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ otvaranje poslovnih knjiga ▪ vođenje poslovnih knjiga – osnovnih i pomoćnih ▪ knjiženje poslova nabave u financijskom knjigovodstvu ▪ knjiženje poslova prodaje u financijskom knjigovodstvu ▪ knjiženje svih poslovnih promjena u poslovanju vježbeničke tvrtke prema Zakonu o računovodstvu u analitičkim knjigovodstvima dugotrajne imovine, materijalnim knjigovodstvima, robnim knjigovodstvima, knjigovodstvu plaća, knjigovodstvu kupaca i dobavljača, knjigovodstvu proizvodnje ▪ obračun i knjiženje proizvodnje ▪ obračun i knjiženje plaća ▪ unos potrebnih podataka povezanih s plaćom u SUVT ▪ obračun i knjiženje amortizacije ▪ novčano poslovanje – plaćanje doznakom sa žiroračuna u informacijskom sustavu SUVT-a ▪ isplata i obračun akontacije za službeni put plaćanjem iz blagajne u informacijskom sustavu SUVT-a ▪ poslovi povezani s provođenjem popisa ▪ racionalno ulaganje i korištenje financijskih sredstava tvrtke ▪ održavanje solventnosti tvrtke ▪ izradba mjesečnih (tromjesečnih) izvješća i unos u informacijski sustav SUVT-a (plaće, PDV...) <p>PROIZVODNJA</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ odluke menadžmenta o odabiru vrste proizvodnje ▪ organizacija proizvodnje ▪ razvoj proizvoda i inovativnost ▪ tehnologija, oprema, tehnološka razrada, studij rada i vremena ▪ oblikovanje proizvoda ▪ priprema proizvodnje ▪ troškovi proizvodnje, cijena radnog sata, kalkulacija praćenje proizvodnog procesa odgovarajućom dokumentacijom i obračun proizvodnje ▪ reklamacija i servisiranje proizvoda i postizanje zadovoljstva kupaca ▪ održavanje i servis <p>MENADŽMENT</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ izradba potrebnih prijava i obrazaca za registraciju poslovne organizacije u SUVT ▪ SWOT analiza ▪ određivanje vizije, misije, zaštitnog znaka ▪ određivanje ciljeva vježbeničke tvrtke ▪ izradba poslovnog plana ▪ razvoj ljudskih potencijala – individualni i profesionalni ▪ izbor i zapošljavanje radnika ▪ motivacija i nagrađivanje radnika ▪ organizacija poslovnih sastanaka – sa zaposlenicima, s partnerskom tvrtkom, s drugim vježbeničkim tvrtkama ▪ posjeti partnerskoj tvrtki ili dolasci predstavnika partnerske tvrtke u posjet ▪ prezentacija rada vježbeničke tvrtke predstavnicima partnerske
--	--

	<p>tvrtke i/ili drugih vježbeničkih tvrtki</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ komunikacija i timski rad ▪ planiranje ▪ organiziranje ▪ vođenje ▪ nadzor/kontrola ▪ upravljanje kvalitetom
Napomene:	<p>Nastavni se proces 25% vremena izvodi obradom novih teorijskih sadržaja radi zadovoljenja kriterija izvedbe navedenih ishoda, a 75% vremena služi za povezivanje i primjenu usvojenih teorijskih sadržaja putem praktičnih vježbi.</p> <p>Dio sadržaja dodatno se usvaja terenskom nastavom (posjeti Trgovačkom sudu, Hrvatskoj gospodarskoj komori, Hrvatskoj obrtničkoj komori, partnerskoj tvrtki, drugim vježbeničkim tvrtkama... inkubatorima i sl.).</p> <p>U realizaciji vježbi razredni odjel dijeli se u skupine od 10 do 14 polaznika.</p>
Ostalo	
Metode i oblici rada:	<p>Metode: verbalne metode (metode usmenog izlaganja i dijaloška metoda), metoda demonstracije, tekstualno-ilustrativna metoda, metoda grafičkih radova, laboratorijske metode.</p> <p>Oblici: zajednički (frontalni), skupni, rad u parovima i individualni rad.</p> <p>Napomene: izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik, sukladno nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika	<p>Elementi: kvaliteta obavljena posla, primjena sadržaja, dnevnik rada polaznika</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ KVALITETA OBAVLJENA POSLA - usvojenost stručne terminologije, savladavanje poslovnih procesa u zadanom vremenu uz što manje (bez) grešaka, ažurnost, urednost, preciznost, timski rad, komunikacija i suradnja ▪ PRIMJENA SADRŽAJA - povezivanje nastavnih sadržaja s podacima dobivenim samostalnim istraživanjem, povezivanje stečenih kompetencija s primjerima iz prakse (analiza slučajeva, prezentacije, demonstracije), korelacija s ostalim obveznim i izbornim strukovnim modulima, primjena usvojenih nastavnih sadržaja iz drugih općeobrazovnih i strukovnih modula ▪ DNEVNIK RADA POLAZNIKA - svaki polaznik/radnik vježbeničke tvrtke vodi mapu s detaljnim opisom radnih procesa koje je izvršavao i popratnom dokumentacijom toga posla. Ta će mu mapa koristiti pri rotaciji posla - primopredaji poslova drugom polazniku/radniku. U vježbeničkim tvrtkama polaznici/radnici trebali bi proći što veći broj poslova i na taj se način upoznati s funkcioniranjem cijele tvrtke i cjelokupnim radnim procesom. Rotaciju posla bitno je provesti nakon što se svladaju svi radni zadatci unutar odjela u kojima polaznici rade. U dnevniku rada polaznik bi trebao dokumentaciju slagati kronološkim slijedom, prema vremenu nastanka i prema odjelu u kojem je posao obavljao i on bi kao takav bio dokaz razine postignuća polaznika/radnika vježbeničke tvrtke <p>Oblici: praktičan rad - rješavanje praktičnih zadataka po odjelima, izrada materijala za rad poslovnog subjekta-vježbeničke tvrtke,</p>

	izradba prezentacija, izlaganja, objašnjavanje i provedba radnih procedura
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta.

Naziv nastavnog predmeta: **VJEŽBENIČKA TVRTKA**

Razred: **četvrti (4.)**

<p>U četvrtom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. izvoditi radne zadatke i procese s naglaskom na kupoprodajne aktivnosti 2. provesti aktivnosti poslovnog subjekta za sudjelovanje na sajmu 3. napraviti financijske izvještaje vježbeničke tvrtke
<p>Razrada</p>	
<p>Nastavne cjeline</p>	<p>Razrada – Nastavne teme</p>
<p>Integralni zadaci poslovanja vježbeničke tvrtke po odjelima – međusobno poslovanje vježbeničkih tvrtki</p>	<p>Cilj izrade integralnih zadataka u vježbeničkoj tvrtki po odjelima je samostalno planiranje, organiziranje i obavljanje poslova predviđenih standardom zanimanja, pa bi neki od poslova koje bi polaznici mogli obavljati bili:</p> <p>ADMINISTRACIJA</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ evidencija primljene pošte i e-pošte ▪ evidencija poslana pošte i e-pošte ▪ poslovi povezani s djelatnicima - zasnivanje radnog odnosa - ugovori o radu, osobni dosjei, prijave i odjave radnika za mirovinsko i zdravstveno osiguranje pomoću informacijskog sustava SUVT-a ▪ priprema, provođenje i evidencija poslovnih sastanaka s partnerskim tvrtkama, drugim vježbeničkim tvrtkama ... ▪ evidencije dolaska i odlaska na posao (dnevna, mjesečna) ▪ evidencija i izdavanje naloga za službena putovanja ▪ poslovne komunikacije- poslovna korespondencija ▪ tekući protok informacija među službama unutar tvrtke ▪ izradba web- stranice vježbeničke tvrtke ▪ ažuriranje informacija na web stranici <p>NABAVA SA SKLADIŠTEM</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ istraživanje tržišta nabave ▪ nabava dugotrajne imovine ▪ nabava uredskog materijala, sitnog inventara ▪ nabava trgovačke robe ▪ sastavljanje i slanje upita ▪ poslovno pregovaranje ▪ izbor najpovoljnijeg dobavljača ▪ sastavljanje kupoprodajnog ugovora ▪ sastavljanje narudžbe ▪ evidencija i odabir primljenih ponuda ▪ izradba kalkulacija nabavljene robe ▪ izradba cjenika ▪ upravljanje zalihama – skladišne kartice ▪ organizacija i vođenje kartoteke dobavljača ▪ organizacija i vođenje skladišta ▪ izradba baze podataka dobavljača ▪ rješavanje poteškoća u poslovanju – otklon, opoziv ▪ analiza izvršenja poslova nabave <p>PRODAJA I MARKETING</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ redizajn zaštitnoga znaka tvrtke ▪ istraživanje tržišta vježbeničkih tvrtki

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ određivanje marketinškog spleta – 4P ▪ sastavljanje ponude (na materinskom i stranom jeziku) ▪ izradba kalkulacije ▪ izradba cjenika ▪ izradba potvrde primitka narudžbe ▪ izradba letaka ▪ sastavljanje kupoprodajnih ugovora ▪ izradba baze podataka kupaca ▪ analiza prodaje po razdobljima ▪ izradba promidžbenih materijala (na materinskom i stranom jeziku) – poslovno pismo, omotnica, posjetnica, letak, prospekt, katalog, brošura, čestitke, kalendari, pozivnice, plakati, nagradne igre, promidžbeni filmovi, radijski spotovi ▪ izradba prezentacije vježbeničke tvrtke ▪ izradba izvješća o sklopljenim i realiziranim ugovorima u zemlji i inozemstvu ▪ organizacija posjeta partnerskoj tvrtki ▪ media-clip tvrtke ▪ suradnja s partnerskom tvrtkom ▪ rješavanje poteškoća u poslovanju –opomena ▪ sastavljanje izvješća o sklopljenim ugovorima s poslovnim partnerima (u zemlji i inozemstvu) ▪ realizacija sklopljenih ugovora <p>FINANCIJE I RAČUNOVODSTVO</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ sastavljanje početne bilance ▪ otvaranje poslovnih knjiga ▪ vođenje poslovnih knjiga – osnovnih i pomoćnih ▪ knjiženje poslova nabave u financijskom knjigovodstvu ▪ knjiženje poslova prodaje u financijskom knjigovodstvu ▪ knjiženje svih poslovnih promjena u poslovanju vježbeničke tvrtke prema Zakonu o računovodstvu u analitičkim knjigovodstvima dugotrajne imovine, materijalnim knjigovodstvima, robnim knjigovodstvima, knjigovodstvu plaća, knjigovodstvu kupaca i dobavljača, knjigovodstvu proizvodnje ▪ obračun i knjiženje proizvodnje ▪ obračun i knjiženje plaća ▪ unos potrebnih podataka povezanih s plaćom u SUVT ▪ obračun i knjiženje amortizacije ▪ novčano poslovanje – plaćanje doznakom sa žiroračuna u informacijskom sustavu SUVT-a ▪ isplata i obračun akontacije za službeni put plaćanjem iz blagajne u informacijskom sustavu SUVT-a ▪ poslovi povezani s provođenjem popisa ▪ racionalno ulaganje i korištenje financijskih sredstava tvrtke ▪ održavanje solventnosti tvrtke ▪ izradba mjesečnih (tromjesečnih) izvješća i unos u informacijski sustav SUVT-a (plaće, PDV) <p>PROIZVODNJA</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ odluke menadžmenta o odabiru vrste proizvodnje ▪ organizacija proizvodnje
--	---

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ razvoj proizvoda i inovativnost ▪ tehnologija, oprema, tehnološka razrada, studij rada i vremena ▪ oblikovanje proizvoda ▪ priprema proizvodnje ▪ troškovi proizvodnje, cijena radnog sata, kalkulacija praćenje proizvodnog procesa odgovarajućom dokumentacijom i obračun proizvodnje ▪ reklamacija i servisiranje proizvoda i postizanje zadovoljstva kupaca ▪ održavanje i servis <p>MENADŽMENT</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ izradba potrebnih prijava i obrazaca za registraciju poslovne organizacije u SUVT ▪ SWOT analiza ▪ određivanje vizije, misije, zaštitnog znaka ▪ određivanje ciljeva vježbeničke tvrtke ▪ izradba poslovnog plana ▪ razvoj ljudskih potencijala – individualni i profesionalni ▪ izbor i zapošljavanje radnika ▪ motivacija i nagrađivanje radnika ▪ organizacija poslovnih sastanaka – sa zaposlenicima, s partnerskom tvrtkom, s drugim vježbeničkim tvrtkama ▪ posjeti partnerskoj tvrtki ili dolasci predstavnika partnerske tvrtke u posjet ▪ prezentacija rada vježbeničke tvrtke predstavnicima partnerske tvrtke i/ili drugih vježbeničkih tvrtki ▪ komunikacija i timski rad ▪ planiranje ▪ organiziranje ▪ vođenje ▪ nadzor/kontrola ▪ upravljanje kvalitetom
<p>Smotra / sajam VT-a</p>	<p>odluka za sudjelovanje na sajmu/smotri VT-a odabir vježbeničke tvrtke prijava za sudjelovanje na sajmu/smotri VT-a izradba proračuna troškova planiranje promidžbenih aktivnosti izradba promidžbenih materijala za smotru/sajam (na materinskom i stranome jeziku) – poslovno pismo, omotnica, posjetnica, letak, prospekt, katalog, brošura, čestitke, kalendari, pozivnice, plakati, nagradne igre, promidžbeni filmovi, radijski spotovi priprema sudionika za sajam/smotru priprema uređenja štanda obrada dokumentacije nakon smotre/sajma po odjelima</p>
<p>Izradba završnih izvještaja VT-a</p>	<p>obračun i knjiženje amortizacije poslovi povezani s provođenjem popisa utvrđivanje i knjiženja prihoda i rashoda utvrđivanje i knjiženja rezultata poslovanja izradba temeljnih financijskih izvještaja (bilanca i izveštaj o sveobuhvatnoj dobiti (račun dobiti i gubitka)) zaključak poslovnih knjiga</p>
<p>Napomene:</p>	<p>Nastavni se proces 25% vremena izvodi obradom novih teorijskih sadržaja radi zadovoljenja kriterija izvedbe navedenih ishoda, a 75% vremena služi za povezivanje i primjenu usvojenih teorijskih sadržaja</p>

	<p>praktičnim vježbama.</p> <p>Dio sadržaja dodatno se usvaja terenskom nastavom (posjeti Trgovačkom sudu, Hrvatskoj gospodarskoj komori, Hrvatskoj obrtničkoj komori, partnerskoj tvrtki, drugim vježbeničkim tvrtkama, inkubatorima i sl.).</p> <p>U realizaciji vježbi razredni odjel dijeli se u skupine od 10 do 14 polaznika.</p>
Ostalo	
Metode i oblici rada:	<p>Metode: verbalne metode (metode usmenog izlaganja i dijaloška metoda), metoda demonstracije, tekstualno-ilustrativna metoda, metoda grafičkih radova, laboratorijske metode.</p> <p>Oblici: zajednički (frontalni), skupni, rad u parovima i individualni rad.</p> <p>Napomene: izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik, sukladno nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika	<p>Elementi: kvaliteta obavljena posla, primjena sadržaja, dnevnik rada polaznika</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ KVALITETA OBAVLJENA POSLA - usvojenost stručne terminologije, savladavanje poslovnih procesa u zadanom vremenu uz što manje (bez) grešaka, ažurnost, urednost, preciznost, timski rad, komunikacija i suradnja ▪ PRIMJENA SADRŽAJA - povezivanje nastavnih sadržaja s podacima dobivenim samostalnim istraživanjem, povezivanje stečenih kompetencija s primjerima iz prakse (analiza slučajeva, prezentacije, demonstracije), korelacija s ostalim obveznim i izbornim strukovnim modulima, primjena usvojenih nastavnih sadržaja iz drugih općeobrazovnih i strukovnih modula ▪ DNEVNIK RADA POLAZNIKA - svaki polaznik/radnik vježbeničke tvrtke vodi mapu s detaljnim opisom radnih procesa koje je izvršavao i popratnom dokumentacijom toga posla. Ta će mu mapa koristiti u rotaciji posla - primopredaji poslova drugom polazniku/radniku. U vježbeničkim tvrtkama polaznici/radnici trebali bi proći što veći broj poslova i na taj se način upoznati s funkcioniranjem cijele tvrtke i cjelokupnim radnim procesom. Rotaciju posla bitno je provesti nakon što se svladaju svi radni zadatci unutar odjela u kojima polaznici rade. U dnevniku rada polaznik bi trebao dokumentaciju slagati kronološkim slijedom, prema vremenu nastanka i prema odjelu u kojem je posao obavljao i on bi kao takav bio dokaz razine postignuća polaznika/radnika vježbeničke tvrtke. <p>Oblici: praktičan rad - rješavanje praktičnih zadataka po odjelima, izradba materijala za rad poslovnog subjekta-vježbeničke tvrtke, izradba prezentacija, izlaganja, objašnjavanje i provedba radnih procedura.</p>
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta.

Naziv modula	DRUŠTVENO ODGOVORNO POSLOVANJE
Popis strukovnih jediničnih skupova ishoda učenja iz standarda kvalifikacije	Društveno odgovorno poslovanje
Kako učiti i raditi s ovim modulom	
Cilj modula	<ul style="list-style-type: none"> ▪ upoznati osnovne pojmove i karakteristike koncepta društveno odgovornog poslovanja prema kojem poslovni subjekti na dobrovoljnoj osnovi integriraju različitu društvenu problematiku u interakciji sa svojim ključnim dionicima ▪ ukazati na raznovrsnost primjene istog koncepta koji sve više postaje sastavni dio opće razvojne strategije poslovnih subjekata bez obzira na njihovu veličinu te tako, posljedično, postaje i važan čimbenik u promicanju opće poslovne etike i transparentnosti rada poslovnih subjekata
Opis modula: /	
Nastavni predmet koji se izvodi u ovom modulu:	Društveno odgovorno poslovanje (2. razred, 2 sata, 3,5 bodova)

Nastavni predmet po razredima i ishodima učenjaNaziv nastavnog predmeta: **DRUŠTVENO ODGOVORNO POSLOVANJE**Razred: **drugi (2.)**

U drugom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	<ol style="list-style-type: none"> 1. identificirati temeljne postavke razvoja koncepta društveno odgovornog poslovanja s naglaskom na njegovu multidisciplinarnost i primjenjivost na sve vidove poslovanja 2. opisati značenje društveno odgovornog poslovanja u poštivanju ljudskih prava u radnoj okolini 3. razlikovati poslovne prakse i standarde povezane s promicanjem održivog razvoja i zaštite okoliša 4. razmotriti važnost integracije društveno odgovornog poslovanja u kontekstu tržišnih odnosa te odnosa s lokalnom i širom društvenom zajednicom 5. objasniti razvoj politike i konkretnih mjera zaštite potrošača u Republici Hrvatskoj 6. razlikovati područja zaštite prava potrošača
Razrada	
Nastavne cjeline	Nastavni sadržaji
Pregled razvoja koncepta društveno odgovornog poslovanja	<p>Povijesni razvoj koncepta društveno odgovornog poslovanja u globalnom kontekstu Ključne međunarodne institucije (<i>Business in the Community, International Business Leaders Forum, World Business Council for Sustainable Development, CSR Europe, Ujedinjene narodi, OECD, Europska unija</i>) Moderni koncept društveno odgovornog poslovanja Pojam dionika/partnerski odnosi koji se stvaraju primjenom društveno odgovornog poslovanja Suodnos društveno odgovornog poslovanja i poslovne etike Međunarodni „alati“ za izvještavanje poslovnih subjekata / „trobilančni“ pristup</p>
Društveno odgovorno poslovanje i promicanje ljudskih prava u radnoj okolini	<p>Uvažavanje ljudskih prava u radnoj okolini/etički odnos prema zaposlenicima Sloboda udruživanja i socijalni dijalog Društveno odgovorno poslovanje i učinkovito upravljanje ljudskim resursima – osnovni „alati“ Radni/industrijski standardi i zakonodavstvo koje uređuje poštivanje ljudskih prava na radnom mjestu i upravljanje ljudskim resursima</p>
Društveno odgovorno poslovanje i održivi razvoj / zaštita okoliša	<p>Pojam održivog razvoja – društvo, okoliš, gospodarski pokazatelji Utjecaj poslovnih subjekata na održivi razvoj/održivo investiranje i zaštitu okoliša Poslovne inicijative za održivi razvoj i zaštitu okoliša na dobrovoljnoj osnovi Sustav upravljanja okolišem u poslovnom subjektu Održivi obrasci proizvodnje: eko-dizajn, eko-označivanje, eko/energetska učinkovitost Međunarodne norme/standardi na području održivog razvoja i zaštite okoliša</p>
Društveno odgovorno poslovanje i odnosi s lokalnom zajednicom /	<p>Definicija lokalne zajednice i oblici organiziranja Pojam socijalnog kapitala Oblici angažiranja u zajednici temeljnim poslovnim aktivnostima Pojam korporativne filantropije Sponzorstvo i donacija – razlike i sličnosti Marketing za opće dobro (<i>Cause Related Marketing –CRM</i>)</p>

tržišni odnosi	Društvena angažiranost zaposlenika/volonterstvo u zajednici Društveno odgovorno poslovanje i odnosi s potrošačima Lanac nabave i društveno odgovornog poslovanja Antikorupcija Pojam zaštite potrošača / opće značenje zaštite potrošača Povijest razvoja politike zaštite potrošača Konzumerizam, organizirani pokret za zaštitu potrošača Suvremene politike zaštite potrošača
Primjena društveno odgovornog poslovanja u Republici Hrvatskoj	Ključne inicijative/institucije za promicanje društveno odgovornog poslovanja u Republici Hrvatskoj Gospodarski i pravni okvir za razvoj društveno odgovornog poslovanja u Republici Hrvatskoj Koristi primjene društveno odgovornog poslovanja iz perspektive hrvatskih poslovnih subjekata Primjeri dobre prakse društveno odgovornog poslovanja u hrvatskim lokalnim zajednicama Institucionalni i pravni okvir zaštite potrošača u okviru pravne stečevine Europske unije i harmonizacija s pravnom stečevinom Europske unije (programi, srednjoročni akcijski planovi, <i>soft-law</i> inicijative, smjernice) Državne institucije nositelji zaštite potrošača/inspekcijski nadzor Nevladine i druge organizacije za zaštitu potrošača Primjeri dobre prakse u zaštiti potrošača u Republici Hrvatskoj
Napomene:	Nastavni se proces 75% vremena izvodi obradom novih teorijskih sadržaja radi zadovoljenja kriterija izvedbe navedenih ishoda, a 25% vremena služi za povezivanje i primjenu usvojenih teorijskih sadržaja vježbama. Dio sadržaja dodatno se usvaja terenskom nastavom (posjet tvrtkama, tijelima državne uprave, organizacijama civilnog društva/poslovnim udrugama, tematskim događanjima, i sl.) i utvrđuje redovitim praćenjem rada polaznika kontinuiranom izradbom domaćih uradaka (kratkim izlaganja, seminara, mentalnih mapa, plakata i sl.).
Ostalo	
Metode i oblici rada:	Metode: verbalne metode (metode usmenog izlaganja i dijaloška metoda), metoda demonstracije, tekstualno-ilustrativna metoda, metoda grafičkih radova, laboratorijske metode. Oblici: zajednički (frontalni), skupni, rad u parovima i individualni rad. Napomene: izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik, sukladno nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	Elementi: usvojenost sadržaja, primjena sadržaja, suradnja u nastavnom procesu <ul style="list-style-type: none"> ▪ USVOJENOST SADRŽAJA - usvojenost sadržaja usmenim provjerama, usvojenost sadržaja pisanim provjerama, usvajanje stručne terminologije ▪ PRIMJENA SADRŽAJA - povezivanje nastavnog sadržaja s podacima dobivenim samostalnim istraživanjem, povezivanje stečenih kompetencija s primjerima iz prakse (analiza slučajeva, prezentacije, demonstracije), korelacija s ostalim predmetima ▪ SURADNJA U NASTAVNOM PROCESU - suradnja u usvajanju nastavnih sadržaja, kontinuiranost i samostalnost u izradi domaćih zadaća, seminarskih radova, projektnih zadataka, odnos prema radu i odnos prema drugim polaznicima, motiviranost za predmet, razvijanje stvaralaštva i kreativnosti.

	Oblici: usmena provjera, pisana provjera (rješavanje teorijskih i praktičnih zadataka, te prepoznavanje stručnih pojmova – na bazi logične primjene i zaključivanja), praktičan rad (analiza slučajeva iz prakse, prezentacije i seminari, izradba mentalnih mapa, plakata...), vježbe (domaći uradak, seminarski rad, radna mapa s individualnim zadacima za vježbu koje je kreirao nastavnik).
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta.

Naziv modula	PRAVNO OKRUŽENJE POSLOVANJA
Popis strukovnih jediničnih skupova ishoda učenja iz standarda kvalifikacije	Pravno okruženje poslovanja
Kako učiti i raditi s ovim modulom	
Cilj modula	<ul style="list-style-type: none"> ▪ upozati institucionalni okvir poslovanja i regulatornim aspektom poslovanja, postupcima osnivanja, organizacije i upravljanja poslovnim subjektima, pravnim oblicima poslovnih odnosa na tržištu, raspoloživim pravnim sredstvima osiguranja rizika poslovanja kojim se izbjegavaju dodatni troškovi i moguće štete te s eventualnim posljedicama nepravilnosti u poslovanju i nepridržavanja postavljenih pravnih zahtjeva ▪ prepoznati negativan utjecaj nepridržavanja temeljnih pravila na ugled tvrtke te utjecaj negativnog imidža tvrtke na ponašanje potrošača i položaj na tržištu u smislu konkurenata koji posluju etično i društveno odgovorno
Opis modula: /	
Nastavni predmet koji se izvodi u ovom modulu:	Pravno okruženje poslovanja (4. razred, 2 sata, 3 boda)

Nastavni predmet po razredima i ishodima učenjaNaziv nastavnog predmeta: **PRAVNO OKRUŽENJE POSLOVANJA**Razred: **četvrti (4.)**

Četvrti razred	
U četvrtom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	<ol style="list-style-type: none"> 1. objasniti osnovne norme ponašanja i pravni odnos 2. opisati oblike stvarnog i ograničenog stvarnog prava 3. protumačiti ugovore s naglaskom na pojedine vrste i karakteristike ugovora 4. objasniti temeljne pojmove prava trgovačkih društava u kontekstu društava kapitala i društava osoba 5. opisati specifičnosti gospodarskog prava
Razrada	
Nastavne cjeline	Nastavni sadržaji
NORME PONAŠANJA i PRAVNI ODNOS	Pojam, značaj prava i pravne grane Norme – nepravne i pravne Pojam i sastojci pravnog odnosa Pravna, poslovna i deliktna sposobnost Tumačenje/interpretacija pravnog odnosa
Stvarno pravo	Pojam i oblici stvarnog prava Posjed - pojam, vrste, stjecanje Vlasništvo - pojam, stjecanje, sadržaj i karakteristike Oblici prava vlasništva Ograničena stvarna prava: pravo služnosti, pravo građenja, pravo stvarnog tereta, založno pravo Zaštita prava vlasništva
Obvezno pravo	Pojam, obilježja i načela Ugovori – pretpostavke za sklapanje, sredstva pojačanja obveznog odnosa, prestanak obveznog odnosa, zastara
Trgovačko-ugovorno pravo	Izvori trgovačkog prava (heteronomno i autonomno trgovačko pravo, sudska i arbitražna praksa) Vrste ugovora: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ugovor o kupoprodaji ▪ Ugovor o uskladištenju ▪ Ugovor o zajmu i kreditu ▪ Ugovor o zakupu poslovnog prostora ▪ Ugovor o prijevozu stvari i osoba ▪ Ugovor o otpremi ▪ Ugovor o osiguranju osoba i stvari ▪ Ugovor o osiguranju od odgovornosti ▪ Bankarski ugovori ▪ Ugovor o licenciji ▪ Ugovor o franchisingu ▪ Ugovori o trgovinskom zastupanju i posredovanju ▪ Ugovor o djelu ▪ Ugovor o građenju
Pravo trgovačkih društava	Temeljni pojmovi prava trgovačkih društava Dioničko društvo Društvo s ograničenom odgovornošću Društva osoba (javno trgovačko društvo, komanditno društvo, gospodarsko interesno društvo, tajno društvo) Povezana društva, statusne promjene i preuzimanje
Gospodarsko	Pravno intelektualnog vlasništva (autorsko pravo, žig, patent,

pravo	poslovna tajna, industrijski dizajn) Zaštita tajnosti podataka Pravo zaštite potrošača Pravo financijskih institucija i tržišta Porezno pravo Radni odnosi
Napomene: /	
Ostalo	
Metode i oblici rada:	Metode: verbalne metode (metode usmenog izlaganja i dijaloška metoda), metoda demonstracije, tekstualno-ilustrativna metoda, metoda grafičkih radova, laboratorijske metode. Oblici: zajednički (frontalni), skupni, rad u parovima i individualni rad. Napomene: izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik, sukladno nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	Elementi: usvojenost sadržaja, primjena sadržaja, suradnja u nastavnom procesu USVOJENOST SADRŽAJA - usvojenost sadržaja usmenim provjerama, usvojenost sadržaja pisanim provjerama, usvajanje stručne terminologije PRIMJENA SADRŽAJA - povezivanje nastavnog sadržaja s podacima dobivenim samostalnim istraživanjem, povezivanje stečenih kompetencija s primjerima iz prakse (analiza slučajeva, prezentacije, demonstracije, korelacija sa ostalim predmetima) SURADNJA U NASTAVNOM PROCESU - suradnja u usvajanju nastavnih sadržaja, kontinuiranost i samostalnost u izradi domaćih zadaća, seminarskih radova, projektnih zadataka, odnos prema radu i odnos prema drugim polaznicima, motiviranost za predmet, korištenje primjera iz prakse za lakše i pravilnije razumijevanje određenih teorijskih stavki. Oblici: usmena provjera, pisana provjera, praktičan rad (korištenje raznih tekstova, zakonskih ili drugih propisa, pravne periodike, tiska).
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta.

Naziv modula	INFORMATIKA
Popis strukovnih jedinica ishoda učenja iz standarda kvalifikacije	Uvod u informacijsko-komunikacijske tehnologije Komunikacijske i informacijske usluge na internetu Uredske aplikacije Primjena multimedije u poslovnoj komunikaciji
Kako učiti i raditi s ovim modulom	
Cilj modula	<ul style="list-style-type: none"> ▪ usvojiti osnovne pojmove informacijskih i komunikacijskih tehnologija (ICT-a) ▪ upoznati osnovna obilježja lokalnih mreža računala i interneta kao svjetske mreže s naglaskom na korištenje usluga e-pošte, WWW-a, foruma, chat-a, društvenih mreža, FTP-a, bloga i internetske kupovine te u kontekstu korištenja navedenih usluga razvijanje svijesti i vještina sigurnog korištenja internetom ▪ steći vještine korištenja pojedinačnih uredskih aplikacija (open-source) u kontekstu operacionalizacije i racionalizacije poslovnih procesa ▪ upoznati mogućnostima primjene multimedije u poslovnoj komunikaciji
Opis modula: /	
Nastavni predmet koji se izvodi u ovom modulu:	Informatika (1. razred, 2 sata, 3 boda) Informatika (2. razred, 2 sata, 3 boda)

Nastavni predmet po razredima i ishodima učenja

Naziv nastavnog predmeta: **INFORMATIKA**

Razred: **prvi (1.)**

U prvom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	<ol style="list-style-type: none">1. objasniti osnovne pojmove povezane sa informacijsko komunikacijske tehnologije (ICT)2. opisati osnovne karakteristike računala u kontekstu njihove primjene i uloge3. razlikovati ulazne, izlazne uređaje, te uređaje za pohranu i obradu4. usporediti sustavsku i korisničku programsku podršku5. protumačiti karakteristike trenutno primijenjenog operacijskog sustava6. demonstrirati upravljanje datotekama i mapama7. navesti značaj lokalne mreže i razloge umrežavanja računala8. opisati internet i obilježja interneta9. opisati pojedine usluge na internetu u kontekstu njihove uloge i primjene10. prepoznati opasnosti na internetu i mogućnosti zaštite11. primijeniti usluge na internetu12. koristiti program za obradu teksta
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme
Osnovni pojmovi informacijsko komunikacijske tehnologije	Pojmovno određenje informacijsko komunikacijske tehnologije (ICT) Informacija o odnosu na podatak Obrada podataka Uloga računala u poslovanju
Hardver	Ulazne i izlazne jedinice Memorija računala Aritmetičko-logička jedinica Upravljačka jedinica
Softver	Pojmovno određenje softvera i podjela Sustavska i korisnička programska podrška Karakteristike operacijskih sustava s naglaskom na trenutno primijenjen operacijski sustav Radna površina, ikone, prozori, datoteke i mape Otvaranje, zatvaranje, pomicanje, smanjivanje, povećanje prozora Premještanje, kopiranje, preimenovanje, brisanje i traženje datoteka i mapa
Mreže računala	Pojmovno određenje mreže računala Vrste računalnih mreža prema udaljenosti računala Vrste računalnih mreža prema ulozi računala u mreži Internet i povijest interneta CARNet i internet provideri u Hrvatskoj Servisi interneta i usluge na internetu (mrežne novine, forum, čavrljanje (Chat), društvene mreže, e-bankarstvo)

	<p>Elementi prozora, osnovne naredbe i prilagodba web preglednika Pretraživanje interneta upisom URL i upotrebom raznih pretraživača Pronalaženje raznih sadržaja na Internetu, skidanje teksta i slika, ispis web stranice, pronalaženje riječi na stranici Elektronička pošta, primitci e-pošte Sažimanje datoteka Komuniciranje i učenje na daljinu Elektronski potpis Sigurnost i zaštita na internetu</p>
Program za (naprednu) obradu teksta	<p>Umetanje slike u dokument, pisanje indeksa i potencije, stilovi, pretraživanje i zamjena teksta Umetanje proračunskih tablica i grafikona u dokument, alatna traka za crtanje, numeriranje stranica, definiranje zaglavlja i podnožja Oblikovanje stupaca, brojanje znakova i riječi, korištenje i kreiranje predložaka Umetanje tablice sadržaja, pisanje fusnota Evidentiranje promjena u dokumentu</p>
Napomene:	<p>Nastavni se proces 50% vremena izvodi obradom novih teorijskih sadržaja radi zadovoljenja kriterija izvedbe navedenih ishoda, a 50% vremena služi za povezivanje i primjenu usvojenih teorijskih sadržaja vježbama. Dio sadržaja dodatno se usvaja kroz izradu projektnih zadataka i utvrđuje se redovitim praćenjem rada polaznika kontinuiranom izradbom domaćih uradaka (kratka izlaganja – strukovni sadržaji u okviru obrađenih tema, mentalnih mapa, plakata i sl.). Nastava se održava u specijaliziranoj učionici/informatički kabinet. Svaki polaznik ima vlastito mjesto (računalo). U realizaciji vježbi razredni odjel dijeli se u skupine od 10 do 14 polaznika.</p>
Ostalo	
Metode i oblici rada:	<p>Metode: verbalne metode (metode usmenog izlaganja i dijaloška metoda), metoda demonstracije, tekstualno-ilustrativna metoda, metoda grafičkih radova, laboratorijske metode. Oblici: zajednički (frontalni), skupni, rad u parovima i individualni rad. Napomene: izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik, sukladno nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika	<p>Elementi: usvojenost sadržaja, primjena sadržaja</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ USVOJENOST SADRŽAJA - usvojenost sadržaja predviđenih modulom usmenim provjerama, usvojenost sadržaja predviđenih modulom pisanim provjerama (zadaci objektivnog tipa), provjera usvojenosti stručne terminologije ▪ PRIMJENA SADRŽAJA - povezivanje nastavnog sadržaja s praktičnim rješavanjem primijenjenih sadržaja strukovnih predmeta, praćenje domaćih uradaka, odnos prema radu i odnos prema drugim polaznicima, motiviranost za predmet, suradnja u usvajanju nastavnih sadržaja, prezentacija grupnog/timskog rada ili rada u paru. <p>Oblici: usmena provjera, pisana provjera (rješavanje teorijskih i praktičnih zadataka, prepoznavanje stručnih pojmova – na bazi logične primjene i zaključivanja), praktičan rad (kratka izlaganja - strukovni sadržaji u okviru obrađenih tema, seminari, mentalne mape, plakati i sl).</p>
Literatura	
Literatura za	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih

polaznike:

nastavnih sredstava Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta.

Naziv nastavnog predmeta: **INFORMATIKA**

Razred: **drugi (2.)**

U drugom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	<ol style="list-style-type: none"> 1. primijeniti program za kreiranje i uređivanje prezentacija 2. napraviti web stranicu 3. primijeniti program za kreiranje i uređivanje proračunskih tablica 4. koristiti program za kreiranje i uređivanje baze podataka 5. povezati dokumente kreirane pomoću pojedinačnih aplikacija
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme
Program za kreiranje i uređivanje prezentacija	<p>Izgled slajda Umetanje (slike, grafikona, gotovih albuma, isječaka crteža, podnožja, zaglavlja...) Određivanje teme i pozadine slajda Dodavanje animacijskih efekata Postava dijaprojeksijske Provjera pravopisa, pretraživanje i zamjena teksta Prezentacijski prikazi (matrica, dijaprojeksijska, ispis - slajdova, brošure, bilježaka...)</p>
Web stranica	<p>HTML Slobodni operativni sustavi (Open-source) za kreiranje web stranica Početna stranica Slike, interaktivni gumbi, linkovi, obrasci Postavljanje web stranica na web server Savjeti za izradbu web stranica</p>
Program za kreiranje i uređivanje proračunskih tablica	<p>Označivanje ćelija (stilovi, oblikovanje sadržaja) Unos podataka u tablicu (rad s redcima i stupcima) Automatsko popunjavanje ćelija Računanje u tablici (formule, funkcije) Uređivanje tablice (oblikovanje brojeva, uređivanje i oblikovanje tablice) Grafikon (vrste grafikona, kreiranje grafikona, uređivanje grafikona) Ispis tablice (uređivanje izgleda stranice, pregled dokumenta prije ispisa, ispis tablice) Ispis grafikona (uređivanje izgleda stranice, pregled dokumenta prije ispisa, ispis grafikona)</p>
Program za kreiranje i uređivanje baze podataka	<p>Kreiranje tablica Stvaranje i uređivanje veza između tablica Kreiranje upita Obrasci ili forme Izvještaji</p>
Napomene:	<p>Nastavni se proces 25% vremena izvodi obradom novih teorijskih sadržaja radi zadovoljenja kriterija izvedbe navedenih ishoda, a 75% vremena služi za povezivanje i primjenu usvojenih teorijskih sadržaja vježbama. Dio sadržaja dodatno se usvaja kroz izradu projektnih zadataka i utvrđuje se redovitim praćenjem rada polaznika kontinuiranom izradbom domaćih uradaka (kratka izlaganja – strukovni sadržaji u okviru obrađenih tema, mentalnih mapa, plakata i sl.). Nastava se održava u specijaliziranoj učionici/informatički kabinet. Svaki polaznik ima vlastito mjesto (računalo).</p>

	U realizaciji vježbi razredni odjel dijeli se u skupine od 10 do 14 polaznika.
Ostalo	
Metode i oblici rada:	<p>Metode: verbalne metode (metode usmenog izlaganja i dijaloška metoda), metoda demonstracije, tekstualno-ilustrativna metoda, metoda grafičkih radova, laboratorijske metode.</p> <p>Oblici: zajednički (frontalni), skupni, rad u parovima i individualni rad.</p> <p>Napomene: izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik, sukladno nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika	<p>Elementi: usvojenost sadržaja, primjena sadržaja</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ USVOJENOST SADRŽAJA - usvojenost sadržaja predviđenih modulom usmenim provjerama, usvojenost sadržaja predviđenih modulom pisanim provjerama (zadaci objektivnog tipa), provjera usvojenosti stručne terminologije ▪ PRIMJENA SADRŽAJA - povezivanje nastavnog sadržaja s praktičnim rješavanjem primijenjenih sadržaja strukovnih predmeta, praćenje domaćih uradaka, odnos prema radu i odnos prema drugim polaznicima, motiviranost za predmet, suradnja u usvajanju nastavnih sadržaja, prezentacija grupnog/timskog rada ili rada u paru. <p>Oblici: usmena provjera, pisana provjera (rješavanje teorijskih i praktičnih zadataka, prepoznavanje stručnih pojmova – na bazi logične primjene i zaključivanja), praktičan rad (kratka izlaganja - strukovni sadržaji u okviru obrađenih tema, seminari, mentalne mape, plakati i sl).</p>
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta.

2.2.3. Izborni strukovni moduli

Naziv modula	OBITELJSKI POSAO
Popis strukovnih jedinica ishoda učenja iz standarda kvalifikacije	Obiteljski posao
Kako učiti i raditi s ovim modulom	
Cilj modula	<ul style="list-style-type: none"> ▪ omogućiti bolje razumijevanje važnosti obitelji kao čimbenika razvoja gospodarstva ▪ primijeniti stečene kompetencije za planiranje trošenja raspoloživog dohotka i pokretanje vlastitoga posla u budućnosti ▪ steći kompetencije iz područja promišljanja ideje, pokretanja i vođenja maloga/obiteljskog posla jer u Republici Hrvatskoj najveći udio u gospodarstvu imaju upravo mali subjekti ▪ omogućiti preispitivanje, pokretanje i osnivanje vlastitog/malog posla koji može voditi samostalno ▪ planirati, raspodijeliti i voditi financijski proračun vlastite obitelji
Opis modula: /	
Nastavni predmet koji se izvodi u ovom modulu:	Obiteljski posao (1. razred, 2 sata, 3 boda)

Nastavni predmet po razredima i ishodima učenjaNaziv nastavnog predmeta: **OBITELJSKI POSAO**Razred: **prvi (1.)**

U prvom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	<ol style="list-style-type: none"> 1. identificirati subjekte i značajke malog/obiteljskog posla 2. otkriti prednosti i izazove malog/obiteljskog posla 3. preispitati mogućnosti pokretanja malog/obiteljskog posla koji se može voditi od kuće 4. primijeniti specifičnosti malih organizacija u vođenju vlastitog ili obiteljskog posla 5. izračunati primitke i izdatke na primjerima vlastitog džeparca i obiteljskog proračuna
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme
Subjekti i karakteristike malog/obiteljskog posla	<p>Subjekti malog poduzetništva Obiteljski posao kao poseban oblik malog poduzetništva Pojam malog/obiteljskog posla Karakteristike malog/obiteljskog posla Priroda i struktura malog/obiteljskog posla Specifičnosti tržišnih niša koje mogu pokriti mali/obiteljski poslovi Vođenje malog/obiteljskog posla Značenje i rasprostranjenost obiteljskog posla Obitelj i posao Interesi obitelji i interesi posla Usklađivanje poslovnih ciljeva i obiteljskih ciljeva Životni ciklus malog/obiteljskog posla Obiteljski odnosi i uloge Najčešća pitanja s kojima se suočavaju mali/obiteljski poslovi Obiteljska dimenzija malog/obiteljskog posla Vlasnička struktura malog/obiteljskog posla Poslovna dimenzija malog/obiteljskog posla Nove generacije i nasljeđivanje malog/obiteljskog posla Značenje nasljeđivanja za održivost i razvoj malog/obiteljskog posla Prijenos menadžmenta u malom/obiteljskom poslu Nasljeđivanje vlasništva nad malim/obiteljskim poslom</p>
Prednosti i izazovi malog/obiteljskog posla	<p>Prednosti malog/obiteljskog posla Neovisnost Tržišna prilagodljivost Financijski uspjeh Sigurnost posla Zapošljavanje članova obitelji Izazov Prednosti tradicionalnih djelatnosti Izazovi malog/obiteljskog posla Odgovornost Mogućnost propasti Podložnost fluktuacijama na tržištu Ovisnost o konkurenciji Financijska slabost Nedostatak znanja i stručnosti Nerazvijenost pravne regulative za mali/obiteljski posao u RH</p>
Mali/obiteljski	Prikupljanje ideja

<p>posao koji se može voditi iz kuće</p>	<p>Kako će se mali/obiteljski posao zvati? Gdje locirati posao? Zakonski okvir pokretanja malog/obiteljskog posla Identitet malog/obiteljskog posla Postupak osnivanja malog/obiteljskog posla:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Osnivanje obrta ▪ Trgovac pojedinac ▪ Osnivanje obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva <p>Problemi osnivanja i njihovo rješavanje Pokretanje malog/obiteljskog posla koji se može voditi iz kuće: npr., uređenje vrtova, čuvanje djece, šetanje ljubimaca, izradba čestitki, agencija za davanje poduke, pansion, catering ili internet posao, rođendaonica, osobni pomagač u kupnji „Shoestring“ marketing malog/obiteljskog posla Prilagodba poslovanju na internetu Odabir ciljnog tržišta i pozicioniranje proizvoda malog/obiteljskog posla</p>
<p>Izdatci i primitci vlastitog džeparca</p> <p>Izdatci i primitci obiteljskog proračuna</p>	<p>Pojam primitaka i izdataka obitelji Izradba popisa primitaka i izdataka na primjeru vlastitog džeparca Izradba popisa primitaka i izdataka na primjeru raspoloživog dohotka obitelji Planiranje i upravljanje izdancima u obitelji Mogućnosti štednje u okviru ostvarenih primitaka Proračunske tablice za raspodjelu obiteljskih primitaka i izdataka Računalni programi za izradu proračunskih tablica (npr. Microsoft Money ili Ace Money Budget) Izradba obiteljskog proračuna u računalnom programu</p>
<p>Napomene:</p>	<p>Nastavni se proces 50% vremena izvodi obradom novih teorijskih sadržaja radi zadovoljenja kriterija izvedbe navedenih ishoda, a 50% vremena služi za povezivanje i primjenu usvojenih teorijskih sadržaja vježbama. Dio sadržaja dodatno se usvaja terenskom nastavom (posjet malim obiteljskim gospodarstvima, seoskim domaćinstvima, zadrugama) i utvrđuje redovitim praćenjem rada polaznika kontinuiranom izradbom domaćih uradaka (kratkih izlaganja, seminara, mentalnih mapa, plakata i sl.).</p>
<p>Ostalo</p>	
<p>Metode i oblici rada:</p>	<p>Metode: verbalne metode (metode usmenog izlaganja i dijaloška metoda), metoda demonstracije, tekstualno-ilustrativna metoda, metoda grafičkih radova, laboratorijske metode. Oblici: zajednički (frontalni), skupni, rad u parovima i individualni rad. Napomene: izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik, sukladno nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
<p>Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika</p>	<p>Elementi: usvojenost sadržaja, primjena sadržaja, suradnja u nastavnom procesu</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ USVOJENOST SADRŽAJA - usmena provjera znanja, provjera usvojenosti stručne terminologije, pisana provjera - usvojenost nastavnih tema predviđenih modulom usmenim i pismenim provjerama, povezivanje stečenih kompetencija s primjerima iz prakse, korelacija s ostalim obveznim i izbornim strukovnim modulima, usvajanje stručne terminologije ▪ PRIMJENA SADRŽAJA – usmena i pisana provjera - povezivanje nastavnog sadržaja s podacima dobivenim samostalnim

	<p>istraživanjem, kreativna samostalna primjena stečenih kompetencija iz modula u rješavanju vježbi, zadataka, studija slučaja, izradba proračuna koristeći se računalnim programima</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ SURADANJA U NASTAVNOM PROCESU - sudjelovanje u usvajanju nastavnih sadržaja, kontinuiranost i samostalnost u pisanju domaćih uradaka, seminarskih radova, projektnih zadataka, odnos prema radu, odnos prema drugim polaznicima, motiviranost za predmet, razvijanje stvaralaštva, kreativnosti i poduzetničke slobode, praćenje domaćih uradaka u radnoj mapi bez detaljnije provjere, seminarski rad, izradba radnih listova u paru, rješavanje problema unutar manje grupe, prezentacija grupnog/timskog rada ili rada u paru – usmena, elektronička, pred pločom, izložbom plakata. <p>Oblici: usmena provjera, pisana provjera (rješavanje zadataka), praktičan rad (seminarski rad, domaće zadaće, radne/poslovne mape, izradba proračuna na računalu).</p>
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta.

Naziv modula	GLOBALNO POSLOVNO OKRUŽENJE
Popis strukovnih jedinica ishoda učenja iz standarda kvalifikacije	Globalno poslovno okruženje
Kako učiti i raditi s ovim modulom	
Cilj modula	<ul style="list-style-type: none"> ▪ steći osnovne kompetencije potrebne za razumijevanje suvremenih globalizacijskih tijekova u svijetu i funkcioniranje svjetskog gospodarskog, političkog, društvenog, ekološkog i kulturalnog okruženja kao jedinstvene cjeline ▪ izgraditi vlastiti kritički stav prema globalizacijskom društvu u kojem će kao aktivni član sudjelovati, posebice na globalnom tržištu rada
Opis modula: /	
Nastavni predmet koji se izvodi u ovom modulu:	Globalno poslovno okruženje (1. razred, 2 sata, 3 boda)

Nastavni predmet po razredima i ishodima učenjaNaziv nastavnog predmeta: **GLOBALNO POSLOVNO OKRUŽENJE**Razred: **prvi (1.)**

U prvom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	<ol style="list-style-type: none">1. objasniti pojam, dimenzije i značaj globalizacijskih procesa2. analizirati aktivnosti u globalnom okruženju3. opisati multikulturalno okruženje4. preispitati odnos Hrvatske i suvremenih globalizacijskih tijekova5. prikazati čimbenike nacionalnog identiteta/prepoznatljivosti kao osnova nacionalne konkurentnosti
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme
Pojam, dimenzije i značaj globalizacije	Pojam globalizacije Povijesna uvjetovanost globalizacije Ekonomska dimenzija globalizacije Društvena dimenzija globalizacije Kulturna dimenzija globalizacije Okoliš kao dimenzija globalizacije Politička dimenzija globalizacije Značajke globalizacije Uzroci i posljedice globalizacije Pozitivni i negativni učinci globalizacije Europa kao globalizacijska sila
Pregled globalnih aktivnosti	Komunikacije (zračni prijevoz, telekomunikacije, elektronički masovni mediji, globalne publikacije) Tržišta (globalni proizvodi, globalne prodajne strategije) Proizvodnja (globalni proizvodni lanci, globalni izvori sirovina) Novac (globalne valute, bankovne kartice povezane na globalne ATM mreže, globalna gotovina u elektroničkim novčanicama, globalne kreditne kartice) Financije (globalne mjenjačnice, globalno bankarstvo, globalne mjenice, globalne dionice) Organizacije (globalne kompanije, globalne udruge civilnog društva) Socijalna ekologija (globalna atmosfera, globalna biosfera, globalna hidrosfera, globalna geosfera) Svijest/savjest (globalna solidarnost, globalni simboli, svijet kao jedno mjesto)
Multikulturalno okruženje	Identificiranje sličnosti i razlike među ljudima Spoznaja dimenzija globalnih razlika među ljudima Tri modela različitosti („Melting Pot“, „Cultural Pluralism“, „Civil Society“) i procjena njihovih snaga i slabosti Važnost poštivanja različitosti
Hrvatska i globalizacija	Hrvatska u suvremenim globalizacijskim tijekovima Teškoće malih zemalja – Hrvatske, koje treba prevladati za uključene u globalizacijske tijekove Kriteriji na kojima bi Hrvatska trebala graditi put u globalno društvo: <ul style="list-style-type: none">▪ zaštita i očuvanje postojeće razina kvalitete okoliša i prirodnih resursa▪ sanacija nanesenih šteta na pojedinim lokacijama (onečišćenje rijeka, tla od otpada, onečišćenja zraka od industrijskih pogona i slično)

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ investiranje u prirodne resurse i sredine u cilju obnove održivog načina organizacije života i gospodarske upotrebe ▪ očuvanje nacionalnog identiteta <p>Pretpostavke razvitka Nacionalni identitet Brendiranje Hrvatske i njenih proizvoda Glokalizacija</p>
Napomene:	<p>Nastavni se proces 75% vremena izvodi obradom novih teorijskih sadržaja radi zadovoljenja kriterija izvedbe navedenih ishoda, a 25% vremena služi za povezivanje i primjenu usvojenih teorijskih sadržaja vježbama.</p> <p>Dio sadržaja dodatno se usvaja terenskom nastavom (posjet nevladinim udrugama za promicanje civilnog društva, nekoj multinacionalnoj korporaciji u neposrednom okruženju) i utvrđuje redovitim praćenjem rada polaznika kontinuiranom izradbom domaćih uradaka (kratkim izlaganja, seminara, mentalnih mapa, plakata i sl.).</p>
Ostalo	
Metode i oblici rada:	<p>Metode: verbalne metode (metode usmenog izlaganja i dijaloška metoda), metoda demonstracije, tekstualno-ilustrativna metoda, metoda grafičkih radova, laboratorijske metode.</p> <p>Oblici: zajednički (frontalni), skupni, rad u parovima i individualni rad.</p> <p>Napomene: izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik, sukladno nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika	<p>Elementi: usvojenost sadržaja, primjena sadržaja, suradnja u nastavnom procesu.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ USVOJENOST SADRŽAJA - usmena provjera znanja, provjera usvojenosti stručne terminologije, pisana provjera - usvojenost nastavnih tema predviđenih modulom usmenim i pismenim provjerama, povezivanje stečenih kompetencija s primjerima iz prakse, korelacija s ostalim obveznim i izbornim strukovnim modulima, usvajanje stručne terminologije ▪ PRIMJENA SADRŽAJA – usmena i pisana provjera - povezivanje nastavnog sadržaja s podacima dobivenim samostalnim istraživanjem, kreativna samostalna primjena stečenih kompetencija iz modula u rješavanju vježbi, zadataka, studija slučaja, izradba proračuna koristeći se računalnim programima ▪ SURADANJA U NASTAVNOM PROCESU - sudjelovanje u usvajanju nastavnih sadržaja, kontinuiranost i samostalnost u pisanju domaćih uradaka, seminarskih radova, projektnih zadataka, odnos prema radu, odnos prema drugim polaznicima, motiviranost za predmet, razvijanje stvaralaštva, kreativnosti i poduzetničke slobode, praćenje domaćih uradaka u radnoj mapi bez detaljnije provjere, seminarski rad, izradba radnih listova u paru, rješavanje problema unutar manje grupe, prezentacija grupnog/timskog rada ili rada u paru – usmena, elektronička, pred pločom, izložbom plakata. <p>Oblici: usmena provjera, pisana provjera (rješavanje zadataka), praktičan rad (seminarski rad, domaće zadaće, radne/poslovne mape, izradba proračuna na računalu).</p>

Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta.

Naziv modula	UVOD U POSLOVNO UPRAVLJANJE
Popis strukovnih jediničnih skupova ishoda učenja iz standarda kvalifikacije	Uvod u poslovno upravljanje
Kako učiti i raditi s ovim modulom	
Cilj modula	<ul style="list-style-type: none"> ▪ upoznati osnovne pojmove i vještine upravljanja u kontekstu ostvarivanja postavljenih organizacijskih ciljeva kroz učinkovitim korištenjem raspoloživih resursa razumijevanjem i povezivanjem menadžerskih funkcija i vještina ▪ prepoznati posebna područja primjene menadžmenta ▪ upravljati razrednim projektom ▪ razviti kreativnost, samostalnost i timski rad
Opis modula: /	
Nastavni predmet koji se izvodi u ovom modulu:	Uvod u poslovno upravljanje (2. razred, 2 sata, 3 boda)

Nastavni predmet po razredima i ishodima učenjaNaziv nastavnog predmeta: **UVOD U POSLOVNO UPRAVLJANJE**Razred: **drugi (2.)**

U drugom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	<ol style="list-style-type: none"> 1. opisati pojam i funkcije poslovnog upravljanja 2. objasniti menadžerske vještine 3. povezati menadžerske funkcije i vještine: planiranje, organiziranje, upravljanje ljudima, vođenje i nadziranje 4. interpretirati primjenu menadžmenta u posebnim područjima 5. izvesti razredni projekt
Razrada	
Nastavne cjeline	Nastavni sadržaji
Uvod u poslovno upravljanje	Pojam upravljanja Funkcije menadžera Tehničke vještine menadžera Vještine rada s ljudima Konceptijska vještina menadžera Vještine oblikovanja Donošenje odluka Radni učinak organizacije Timski rad Upravljanje vremenom Upravljanje stresom
Menadžerske funkcije	Misija i ciljevi organizacije Organizacijska struktura Poslovno planiranje Upravljanje ljudima Vođenje Nadziranje
Posebna područja primjene	Upravljanje događajima Menadžment u turizmu Sportski menadžment Ekološki menadžment Upravljanje projektima Menadžment javnog sektora Krizni menadžment
Napomene:	Nastavni se proces 75% vremena izvodi obradom novih teorijskih sadržaja radi zadovoljenja kriterija izvedbe navedenih ishoda, a 25% vremena služi za povezivanje i primjenu usvojenih teorijskih sadržaja vježbama. Dio sadržaja dodatno se usvaja terenskom nastavom (posjeti statističkim uredima, turističkim zajednicama, Hrvatskoj gospodarskoj komori, pojedinim lokalnim poslovnim organizacijama npr. turističkim, proizvodnim, sportskim, ekološkim, kulturnim, uslužnim, organizacijama javnoga sektora).
Ostalo	
Metode i oblici rada:	Metode: verbalne metode (metode usmenog izlaganja i dijaloška metoda), metoda demonstracije, tekstualno-ilustrativna metoda, metoda grafičkih radova, laboratorijske metode. Oblici: zajednički (frontalni), skupni, rad u parovima i individualni rad. Napomene: izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik, sukladno nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.
Elementi i oblici	Elementi: usvojenost sadržaja, primjena sadržaja, suradnja u

praćenja i vrjednovanja polaznika:	nastavnom procesu <ul style="list-style-type: none"> ▪ USVOJENOST SADRŽAJA - usvojenost nastavnih tema predviđenih modulom usmenim i pisanim provjerama, povezivanje stečenih kompetencija s primjerima iz prakse, korelacija s ostalim obveznim i izbornim strukovnim modulima te usvajanje stručne terminologije ▪ PRIMJENA SADRŽAJA - povezivanje nastavnog sadržaja s podacima dobivenim samostalnim istraživanjem, kreativna samostalna primjena stečenih kompetencija iz modula u rješavanju vježbi, zadataka, studija slučaja, izrada jednostavnijih poslovnih projekata iz područja menadžmenta ▪ SURADNJA U NASTAVNOM PROCESU - suradnja u usvajanju nastavnih sadržaja, kontinuiranost i samostalnost u pisanju domaćih uradaka, seminarskih radova, projektnih zadataka, odnos prema radu i odnos prema drugim polaznicima, motiviranost za učenje predmeta te razvijanje stvaralaštva, kreativnosti i poduzetničke slobode. <p>Oblici: usmena provjera, pisana provjera (rješavanje teorijskih i praktičnih zadataka te prepoznavanje stručnih pojmova – na bazi logične primjene i zaključivanja), praktičan rad (domaći uradak, seminarski rad, radna mapa s individualnim zadacima za vježbu koje je kreirao nastavnik).</p>
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta.

Naziv modula	OSNOVE TURIZMA
Popis strukovnih jediničnih skupova ishoda učenja iz standarda kvalifikacije	Osnove turizma
Kako učiti i raditi s ovim modulom	
Cilj modula	<ul style="list-style-type: none"> ▪ steći osnovne kompetencije potrebne za razumijevanje osnovnih pojmova i pristupa izučavanju turizma, vrsta i specifičnih oblika turizma unutar nacionalnog gospodarstva Republike Hrvatske ▪ pratiti suvremene trendove i položaj Republike Hrvatske u globalnim turističkim kretanjima
Opis modula: /	
Nastavni predmet koji se izvodi u ovom modulu:	Osnove turizma (2. razred, 2 sata, 3 boda)

Nastavni predmet po razredima i ishodima učenjaNaziv nastavnog predmeta: **OSNOVE TURIZMA**Razred: **drugi (2.)**

U drugom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	<ol style="list-style-type: none"> 1. objasniti osnovne pojmove u turizmu 2. prepoznati vrste i specifične oblike turizma 3. analizirati turističku ponudu i potražnju 4. identificirati obilježja turističke ponude Republike Hrvatske 5. opisati specifičnosti odabranog oblika u kontekstu raznolikosti turističke ponude Republike Hrvatske
Razrada	
Nastavne cjeline	Nastavni sadržaji
Osnovni pojmovi	Povijesna perspektiva turizma Definiranje osnovnih pojmova u turizmu Vrste i specifični oblici turizma Turistički motivi Turističke potrebe
Turističko tržište	Pojam i principi djelovanja Turistički subjekti Turistička ponuda Turistička potražnja Vrste i specifični oblici turizma Turistički emitivna i receptivna tržišta Turistički posrednici Turistička destinacija – pojam i obilježja
Turističke usluge	Pojam, vrste i karakteristike Turistički proizvod - definicija i vrste Obilježja radne snage u turizmu
Osnovna obilježja turističke ponude RH	Turizam kao sustav unutar nacionalnog gospodarstva Republike Hrvatske Ekonomski, sociološki, kulturološki, prostorni i ekološki utjecaj odvijanja turističkog prometa i turistički prostor Republike Hrvatske Obilježja turističke ponude Republike Hrvatske Obilježja turističke potrošnje Republike Hrvatske Upravljanje razvojem turizma Republike Hrvatske Planiranje razvoja i upravljanje kvalitetom turističke ponude Republike Hrvatske Hrvatski turizam u globalnim turističkim kretanjima Raznolikost turističke ponude i specifični oblici turizma Republike Hrvatske (npr. vjerski turizam, sportski turizam, kulturni turizam, zdravstveni turizam, eko turizam, seoski turizam...)
Napomene:	Nastavni se proces 75% vremena izvodi obradom novih teorijskih sadržaja radi zadovoljenja kriterija izvedbe navedenih ishoda, a 25% vremena služi za povezivanje i primjenu usvojenih teorijskih sadržaja vježbama. Dio sadržaja dodatno se usvaja terenskom nastavom (posjet turističkim agencijama, marketinškim agencijama, Hrvatskoj gospodarskoj komori, Hrvatskoj turističkoj zajednici – regionalnim uredima, turističkim objektima u okolici) i utvrđuje redovitim praćenjem rada polaznika kontinuiranom izradbom domaćih uradaka (kratkih izlaganja, seminara, mentalnih mapa, plakata i sl.).
Ostalo	
Metode i oblici rada:	Metode: verbalne metode (metode usmenog izlaganja i dijaloška metoda), metoda demonstracije, tekstualno-ilustrativna metoda, metoda grafičkih radova, laboratorijske metode.

	<p>Oblici: zajednički (frontalni), skupni, rad u parovima i individualni rad.</p> <p>Napomene: izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik, sukladno nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	<p>Elementi: usvojenost sadržaja, primjena sadržaja, suradnja u nastavnom procesu</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ USVOJENOST SADRŽAJA - usvojenost sadržaja usmenim provjerama, usvojenost sadržaja pisanim provjerama, usvajanje stručne terminologije ▪ PRIMJENA SADRŽAJA – povezivanje nastavnih sadržaja s podacima dobivenim samostalnim istraživanjem, povezivanje stečenih kompetencija s primjerima iz prakse (analiza slučajeva, prezentacije, demonstracije), korelacija s ostalim nastavnim predmetima ▪ SURADNJA U NASTAVNOM PROCESU praćenje domaćih uradaka u radnoj mapi, kontinuiranost i samostalnost u izradi domaćih zadaća, seminarskih radova, projektnih zadataka, odnos prema radu i odnos prema drugim polaznicima, motiviranost za predmet, razvijanje stvaralaštva i kreativnosti, suradnja u usvajanju nastavnih sadržaja, prezentacija grupnog/timskog rada ili rada u paru. <p>Oblici: vježbe (domaći uradak, seminarski rad, radni listovi), usmena provjera, pisana provjera, praktičan rad (analiza slučajeva iz prakse, prezentacije, seminari, mentalne mape, plakati...).</p>
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta.

Naziv modula	RAČUNOVODSTVO NEPROFITNIH ORGANIZACIJA
Popis strukovnih jedinica ishoda učenja iz standarda kvalifikacije	Računovodstvo neprofitnih organizacija
Kako učiti i raditi s ovim modulom	
Cilj modula	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pružiti osnovna znanja i vještine potrebne za obavljanje računovodstva neprofitnih organizacija ▪ upoznati financijski plan, postupke prikazivanja promjena i sastavljanja financijskih izvještaja neprofitnih organizacija ▪ primijeniti osnovna teorijska znanja ▪ prilagoditi se zahtjevima okruženja za provođenje aktivnosti
Opis modula: /	
Nastavni predmet koji se izvodi u ovom modulu:	Računovodstvo neprofitnih organizacija (3. razred, 2 sata, 3 boda)

Nastavni predmet po razredima i ishodima učenjaNaziv nastavnog predmeta: **RAČUNOVODSTVO NEPROFITNIH ORGANIZACIJA**Razred: **treći (3.)**

U trećem razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	<ol style="list-style-type: none"> 1. navesti obilježja računovodstva neprofitnih organizacija 2. identificirati temeljne računovodstvene pojmove neprofitnih organizacija 3. prikazati financijski plan neprofitnih organizacija 4. provesti promjene neprofitnih organizacija 5. napraviti financijske izvještaje neprofitnih organizacija
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme
Uvod u računovodstvo neprofitnih organizacija	Uvod o neprofitnim organizacijama Obilježja i vrste neprofitnih organizacija Osnove računovodstva neprofitnih organizacija Klasifikacije i kontni plan Poslovne knjige i isprave
Osnovni računovodstveni pojmovi neprofitnih organizacija	Imovina Vlastiti izvori Obveze Prihodi Rashodi Višak prihoda Manjak prihoda
Financijski plan neprofitnih organizacija	Upravljanje u neprofitnim organizacijama Programi i aktivnosti neprofitnih organizacija Procjena prihoda Plan rashoda
Promjene imovine, Rashoda, prihoda i vlastitih izvora	Nefinancijska imovina Dugotrajna nefinancijska imovina Donacije nefinancijske imovine Financijska imovina Novac u banci i blagajni Potraživanja za prihode Obveze za rashode Rashodi za radnike Materijalni rashodi Naknade troškova radnicima i ostalim osobama izvan radnog odnosa Rashodi za usluge Rashodi za materijal i energiju Prihodi od prodaja roba i pružanja usluga Prihodi od članarina i članskih doprinosa Prihodi od donacija Vlastiti izvori
Financijski izvještaji neprofitnih organizacija	Vrste financijskih izvještaja neprofitnih organizacija Načela iskazivanja podataka u financijskim izvještajima Račun prihoda i rashoda Bilanca neprofitnih organizacija
Napomene:	Nastavni se proces 50% vremena izvodi obradom novih teorijskih sadržaja radi zadovoljenja kriterija izvedbe navedenih ishoda, a 50%

	<p>vremena služi za povezivanje i primjenu usvojenih teorijskih sadržaja vježbama.</p> <p>Dio sadržaja dodatno se usvaja terenskom nastavom (posjet neprofitnim organizacijama i sl.) i utvrđuje redovitim praćenjem rada polaznika kontinuiranom izradbom domaćih uradaka (kratkih izlaganja, seminara, mentalnih mapa, plakata i sl.).</p>
Ostalo	
Metode i oblici rada:	<p>Metode: verbalne metode (metode usmenog izlaganja i dijaloška metoda), metoda demonstracije, tekstualno-ilustrativna metoda, metoda grafičkih radova, laboratorijske metode.</p> <p>Oblici: zajednički (frontalni), skupni, rad u parovima i individualni rad.</p> <p>Napomene: izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik, sukladno nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika	<p>Elementi: usvojenost sadržaja, primjena sadržaja, suradnja u nastavnom procesu</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ USVOJENOST SADRŽAJA - usmena provjera razumijevanja teorijskih sadržaja, pisana provjera teorijskih sadržaja ▪ PRIMJENA SADRŽAJA – pisane provjere s rješavanjem zadataka uz vrjednovanje točnosti i urednosti, usmena provjera primjene sadržaja rješavanjem zadataka ▪ SURADNJA U NASTAVNOM PROCESU - praćenje domaćih uradaka, seminarski rad, izradba radnih listova u paru, rješavanje problema unutar manje grupe, urednost i preglednost pisanih radova, prezentacija grupnog/timskog rada ili rada u paru – usmena, elektronička, pred pločom, izložbom, plakatima,.... <p>Oblici: usmena provjera (provjera usvojenosti teoretskih sadržaja i primjene sadržaja rješavanjem zadataka), pisana provjera (tri godišnje pisane provjere razumijevanja teoretskih sadržaja i rješavanje zadataka u trajanju od jednog školskog sata), vježbe (domaći uradak, seminarski rad, radni listovi).</p>
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta.

Naziv modula	UPRAVLJANJE PRODAJOM
Popis strukovnih jediničnih skupova ishoda učenja iz standarda kvalifikacije	Upravljanje prodajom
Kako učiti i raditi s ovim modulom	
Cilj modula	<ul style="list-style-type: none"> ▪ razumjeti suvremene filozofije prodaje koja se razvija kao strategija uspostavljanja odnosa ▪ omogućiti razumijevanje uloge osobne prodaje, unapređenja prodaje, upravljanje distribucijskim kanalima i logistikom u kontekstu pridobivanja, ali i zadržavanja kupaca/klijenta ▪ ovladati novim strategijama upravljanja prodajom kako bi isporučivali dodatnu vrijednost te upravljali zadovoljstvom kupaca/klijenata
Opis modula: /	
Nastavni predmet koji se izvodi u ovom modulu:	Upravljanje prodajom (3. razred, 2 sata, 3 boda)

Nastavni predmet po razredima i ishodima učenjaNaziv nastavnog predmeta: **UPRAVLJANJE PRODAJOM**Razred: **treći (3.)**

U trećem razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	<ol style="list-style-type: none"> 1. opisati značenje osobne prodaje u marketinškoj koncepciji poslovanja 2. analizirati obilježja prodajne sile 3. ilustrirati pomak od prodajnog prema dugoročnom odnosu s kupcima/korisnicima 4. analizirati ciljeve i oblike unapređenja prodaje usmjerene kupcima/korisnicima 5. povezati različite oblike unapređenja prodaje usmjerene posrednicima 6. opisati suvremene kanale e-prodaje (<i>online</i> prodaja)
Razrada	
Nastavne cjeline	Nastavni sadržaji
Osobna prodaja kao nastavak marketinškog shvaćanja	Osobna prodaja: definiranje i zadaća, usvajanje marketinškog shvaćanja, vrjednovanje osobne prodaje Strateško-savjetodavni model prodaje Distribucijski kanali i mreža distribucijskih tijekova; poslovna logistika Proces kupovanja i kupčevo ponašanje; razvijanje strategije pridobivanja kupaca, stvaranje baze i razvrstavanja mogućih kupaca, pristupi kupcu/korisniku i pregovaranje o kupčevim/korisnikovim nedoumicama, razvijanje strategije prodajne prezentacije i demonstracije Zaključivanje prodaje i prodajna partnerstva Poslijeprodajne aktivnosti
Prodajna sila	Prodajna sila: ljudski kapital, upravljanje sobom i drugima, upravljanje prodajnim timom, pronalaženje i odabir prodavača, motivacija, procjene produktivnosti Vještine osobne prodaje obrazovanih zaposlenika kao dodatna vrijednost Radna mjesta u suvremenoj prodaji (prodaja usluga, prodaja za trgovca na malo, prodaja za trgovca na veliko, prodaja za proizvođača) Pozitivni vidovi karijere u osobnoj prodaji
Razvijanje strategije uspostavljanja odnosa	Važnost i razvijanje razvijanja strategije uspostavljanja odnosa Model strateško savjetodavne prodaje Partnerstvo kao najkvalitetniji prodajni odnos Strategija uspostavljanja odnosa usmjerena prema četiri osnovne kategorije: kupci, sekundarni donositelji odluka, pomoćno osoblje u tvrtki, menadžer Prilagođavanje strategije uspostavljanja odnosa; predodžba o sebi kao važna dimenzija uspostavljanja odnosa; verbalne i neverbalne strategije koje dodaju vrijednost; konverzacijske strategije, strategije za razvijanje vlastite ličnosti, stilovi komuniciranja
Unapređenje prodaje usmjereno potrošačima	Značenje, pravila, prednosti i ciljevi unapređenja prodaje usmjerene kupcima/korisnicima planiranja Razvoj i oblici/metode unapređenja prodaje usmjerene kupcima/korisnicima Klasifikacija metoda unapređenja prodaje s ciljem generiranja probne kupnje: uzorci, kuponi (vrste kupona); s ciljem poticanja kupovine: sniženja cijena, bonus pakiranja, premije u pakiranju, premije na pakiranje i premije uz pakiranje, rabat/povrat novca, telefonske

	kartice, loyalty programi, premije, nagradne igre, natjecanja, igre na sreću, trajno unapređenje prodaje, promocija internetom... Vrjednovanje unapređenja prodaje
Unapređenje prodaje usmjereno posrednicima	Planiranje unapređenja prodaje usmjerene posrednicima Trgovački popusti: temeljni oblici (popusti na dobiveni prodajni prostor, promocijski popust, popusti pri povratu računa, popusti na fakturu vrijednost) Poticanje kupovine: kupovina unaprijed, preskakanje, dnevno snižavanje cijena, upravljanje kategorijom proizvoda Programi pomoći prodavačima Trgovačka natjecanja i popusti Trgovački sajmovi i izložbe Specijalni oblici unapređenja prodaje
Mogućnosti osobne prodaje u informacijsko doba	Telemarketing Internetska prodaja (on-line prodaja) Upotreba softvera za upravljanje odnosima s kupcima (CRM)
Napomene:	Nastavni se proces 50% vremena izvodi obradom novih teorijskih sadržaja radi zadovoljenja kriterija izvedbe navedenih ishoda, a 50% vremena služi za povezivanje i primjenu usvojenih teorijskih sadržaja vježbama. Dio sadržaja dodatno se usvaja terenskom nastavom (posjet prodavaonicama, skladištima, sajmovima, i sl.) i utvrđuje redovitim praćenjem rada polaznika kontinuiranom izradbom domaćih uradaka (kratkih izlaganja, seminara, mentalnih mapa, plakata i sl.).
Ostalo	
Metode i oblici rada:	Metode: verbalne metode (metode usmenog izlaganja i dijaloška metoda), metoda demonstracije, tekstualno-ilustrativna metoda, metoda grafičkih radova, laboratorijske metode. Oblici: zajednički (frontalni), skupni, rad u parovima i individualni rad. Napomene: izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik, sukladno nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	Elementi: usvojenost sadržaja, primjena sadržaja, suradnja u nastavnom procesu <ul style="list-style-type: none"> ▪ USVOJENOST SADRŽAJA - usvojenost nastavnih tema predviđenih modulom usmenim i pismenim provjerama, povezivanje stečenih kompetencija s primjerima iz prakse, korelacija sa ostalim obveznim i izbornim strukovnim modulima te usvajanje stručne terminologije ▪ PRIMJENA SADRŽAJA - povezivanje nastavnog sadržaja s podacima dobivenim samostalnim istraživanjem, kreativna samostalna primjena stečenih kompetencija iz modula u rješavanju vježbi, zadataka, studija slučaja, izradba jednostavnijih poslovnih projekata iz područja prodaje, izvedba prodajne prezentacije ▪ SURADNJA U NASTAVNOM PROCESU - suradnja u usvajanju nastavnih sadržaja, kontinuiranost i samostalnost u pisanju domaćih uradaka, seminarskih radova, projektnih zadataka, odnos prema radu i odnos prema drugim polaznicima, motiviranost za učenje predmeta te razvijanje stvaralaštva i kreativnosti polaznika. Oblici: usmena provjera, pisana provjera (rješavanje zadataka), praktičan rad (seminarski rad, domaće zadaće, izradba projekata, analiza slučajeva, radne/poslovne mape).

Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta.

Naziv modula	ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA
Popis strukovnih jedinica ishoda učenja iz standarda kvalifikacije	Analiza financijskih izvještaja
Kako učiti i raditi s ovim modulom	
Cilj modula	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pružiti osnovna znanja i vještine potrebne za analizu financijskih izvještaja ▪ upoznati postupke, vrste i pokazatelje analize ▪ primijeniti osnovna teorijska znanja ▪ izraziti promjene ekonomskih kategorija ▪ usporediti rezultate analize ▪ prilagoditi se zahtjevima poslovnog okruženja
Opis modula: /	
Nastavni predmet koji se izvode u ovom modulu:	Analiza financijskih izvještaja (4. razred, 2 sata, 3 boda)

Nastavni predmet po razredima i ishodima učenjaNaziv nastavnog predmeta: **ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA**Razred: **četvrti (4.)**

U četvrtom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	<ol style="list-style-type: none"> 1. razlikovati financijske izvještaje 2. prikazati značenje i postupke analize financijskih izvještaja 3. provesti horizontalnu analizu financijskih izvještaja 4. provesti vertikalnu analizu financijskih izvještaja 5. izvesti analizu financijskih izvještaja pomoću pokazatelja
Razrada	
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme
Financijski izvještaji	Financijski izvještaji malih poduzetnika Financijski izvještaji srednjih i velikih poduzetnika
Uvod u analizu financijskih izvještaja	Pojam analize financijskih izvještaja Analiza financijskih izvještaja i poslovne odluke Klasifikacija temeljnih postupaka analize financijskih izvještaja Proces analize financijskih izvještaja Bonitet poslovne organizacije
Horizontalna analiza financijskih izvještaja	Komparativni financijski izvještaji Horizontalna analiza u stabilnim uvjetima Horizontalna analiza u uvjetima inflacije Postupak horizontalne analize
Vertikalna analiza financijskih izvještaja	Strukturni financijski izvještaji Vertikalna analiza u stabilnim uvjetima Vertikalna analiza u uvjetima inflacije Postupak vertikalne analize
Analza financijskih izvještaja pomoću skupina pokazatelja	Pojam i značenje pokazatelja u analizi poslovanja Pokazatelj likvidnosti Pokazatelj ekonomičnosti Pokazatelj profitabilnosti Pokazatelj zaduženosti Pokazatelj aktivnosti Pokazatelj investiranja Sustavi pokazatelja
Napomene:	Nastavni se proces 50% vremena izvodi obradom novih teorijskih sadržaja radi zadovoljenja kriterija izvedbe navedenih ishoda, a 50% vremena služi za povezivanje i primjenu usvojenih teorijskih sadržaja vježbama. Dio sadržaja dodatno se usvaja terenskom nastavom (posjet poslovnim organizacijama, bankama, udrugama, državnim institucijama i sl.) i utvrđuje redovitim praćenjem rada polaznika kontinuiranom izradbom domaćih uradaka (kratkih izlaganja, seminara, mentalnih mapa, plakata i sl.).
Ostalo	
Metode i oblici rada:	Metode: verbalne metode (metode usmenog izlaganja i dijaloška metoda), metoda demonstracije, tekstualno-ilustrativna metoda, metoda grafičkih radova, laboratorijske metode. Oblici: zajednički (frontalni), skupni, rad u parovima i individualni rad.

	Napomene: izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik, sukladno nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika	<p>Elementi: usvojenost sadržaja, primjena sadržaja, suradnja u nastavnom procesu</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ USVOJENOST SADRŽAJA - usmena provjera razumijevanja teorijskih sadržaja, pisana provjera teorijskih sadržaja ▪ PRIMJENA SADRŽAJA – pisane provjere s rješavanjem zadataka uz vrjednovanje točnosti i urednosti, usmena provjera primjene sadržaja rješavanjem zadataka ▪ SURADNJA U NASTAVNOM PROCESU - praćenje domaćih uradaka, seminarski rad, izradba radnih listova u paru, rješavanje problema unutar manje grupe, urednost i preglednost pisanih radova, prezentacija grupnog/timskog rada ili rada u paru – usmena, elektronička, pred pločom, izložbom, plakatima,.... <p>Oblici: usmena provjera (provjera usvojenosti teoretskih sadržaja i primjene sadržaja kroz rješavanje zadataka), pisana provjera (tri godišnje pisane provjere razumijevanja teoretskih sadržaja i rješavanje zadataka u trajanju od jednog školskog sata), vježbe (domaći uradak, seminarski rad, radni listovi)</p>
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta.

Naziv modula	MARKETING USLUGA
Popis strukovnih jediničnih skupova ishoda učenja iz standarda kvalifikacije	Marketing usluga
Kako učiti i raditi s ovim modulom	
Cilj modula	<ul style="list-style-type: none"> ▪ razumjeti ulogu usluge u modernom tržišnom gospodarstvu gdje one dominiraju te se brišu granice između materijalnih i materijalnih komponenti bilo kojeg proizvoda ▪ razumjeti usluge i njezine uloge u društvu polazi slijedom od izučavanja ponašanja korisnika usluga, izgradnje uslužnog modela, upravljanja marketinškim spletom, upravljanja zaposlenicima i proučavanja postizanja profitabilnosti organizacije stvaranjem dugoročnih odnosa s korisnicima i izgradnju lojalnosti ▪ poznavati okruženje i ulogu suvremenog marketinga u društvu, te sposobnost primjene marketinškog instrumentarija u djelatnostima kao što su npr. turizam, bankarstvo, osiguranje i neprofitne organizacije
Opis modula: /	
Nastavni predmet koji se izvode u ovom modulu:	Marketing usluga (4. Razred, 2 sata, 3 boda)

Nastavni predmet po razredima i ishodima učenjaNaziv nastavnog predmeta: **MARKETING USLUGA**Razred: **četvrti (4.)**

U četvrtom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	<ol style="list-style-type: none"> 1. opisati specifičnosti usluga i uslužnih djelatnosti 2. objasniti specifičnosti elemenata marketinškog spleta u uslužnim djelatnostima 3. analizirati elemente ključne za oblikovanje marketinške strategije uslužnog poduzeća 4. prepoznati potrebu primjene marketinškog instrumentarija u pojedinim djelatnostima uslužnog sektora 5. prepoznati potrebu primjene marketinškog instrumentarija u neprofitnim organizacijama
Razrada	
Nastavne cjeline	Nastavni sadržaji
Značenje usluga u tržišnom gospodarstvu	Pojmovno određenje usluge Klasifikacija i specifična obilježja usluga Odnos uslužnog poduzeća i korisnika usluge
Ciljna tržišta	Istraživanje ciljnih tržišta Identifikacija i izbor ciljnih tržišta Segmentacija tržišta usluge Pozicioniranje usluge
Kvaliteta usluge	Subjektivnost kvalitete usluge Zadovoljstvo korisnika usluge i rješavanje nezadovoljstva Izgradnja lojalnosti Marketing odnosa (CRM) Interni marketing Eksterni marketing Interaktivni marketing
Specifičnosti elemenata marketinškog spleta u uslužnom poduzeću	Proizvod Cijena Distribucija Promocija Proces Elementi fizičkog okruženja Ljudi
Strategije usluga i značenje marke	Strategije usluga Pojam marke Elementi vrijednosti marke
Marketing usluga posebnih područja	Specifičnosti marketinga usluga u bankarstvu Specifičnosti marketinga usluga u osiguranju Specifičnosti marketinga usluga u turizmu Specifičnosti marketinga usluga u ugostiteljstvu Specifičnosti marketinga usluga u telekomunikacijama Specifičnosti marketinga usluga u izdavaštvu
Marketing usluga neprofitnih organizacija	Ciljevi neprofitnog sektora Podjela neprofitnih organizacija Specifičnosti primjene marketinga u neprofitnim organizacijama Primjena marketinga u funkciji društvenog marketinga s ciljem razvoja programa radi utjecanja na prihvatljivost društvenih ideja
Napomene:	Nastavni se proces 75% vremena izvodi obradom novih teorijskih sadržaja radi zadovoljenja kriterija izvedbe navedenih ishoda, a 25% vremena služi za povezivanje i primjenu usvojenih teorijskih sadržaja vježbama. Dio sadržaja dodatno se usvaja terenskom nastavom (posjeti nekoj

	od uslužnih tvrtki i/ili neprofitnih organizacija - ovisno o geografskom položaju škole) i utvrđuje redovitim praćenjem rada polaznika kontinuiranom izradbom domaćih uradaka (kratkim izlaganja, seminara, mentalnih mapa, plakata i sl.).
Ostalo	
Metode i oblici rada:	<p>Metode: verbalne metode (metode usmenog izlaganja i dijaloška metoda), metoda demonstracije, tekstualno-ilustrativna metoda, metoda grafičkih radova, laboratorijske metode.</p> <p>Oblici: zajednički (frontalni), skupni, rad u parovima i individualni rad.</p> <p>Napomene: izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik, sukladno nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.</p>
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	<p>Elementi: usvojenost sadržaja, primjena sadržaja, suradnja u nastavnom procesu</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ USVOJENOST SADRŽAJA - usvojenost sadržaja predviđenih modulom usmenim provjerama, usvojenost sadržaja predviđenih modulom pismenim provjerama (zadaci objektivnog tipa), provjera usvojenosti stručne terminologije ▪ PRIMJENA SADRŽAJA - povezivanje nastavnog sadržaja s podacima dobivenim samostalnim istraživanjem, povezivanje stečenih kompetencija s primjerima iz prakse (analiza slučajeva, prezentacije, demonstracije), korelacija s ostalim obveznim i izbornim strukovnim modulima ▪ SURADNJA U NASTAVNOM PROCESU - praćenje domaćih uradaka u radnoj mapi, kontinuiranost i samostalnost u izradi domaćih zadaća, seminarskih radova, projektnih zadataka, odnos prema radu i odnos prema drugim polaznicima, motiviranost za predmet, razvijanje stvaralaštva i kreativnosti, suradnja u usvajanju nastavnih sadržaja, prezentacija grupnog/timskog rada ili rada u paru. <p>Oblici: usmena provjera, pisana provjera (rješavanje teorijskih i praktičnih zadatak, te prepoznavanje stručnih pojmova – na bazi logične primjene i zaključivanja), praktičan rad (domaći uradak, seminarski rad, radna mapa s individualnim zadacima za vježbu koje je kreirao nastavnik).</p>
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta.

2.2.4. Završni rad

Provodi se temeljem *Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi* (NN 87/08, 86/09, 92/10, 105/10-isp., 90/11, 16/12, 86/12) i *Pravilnika o izradbi i obrani završnoga rada* (NN 118/09).

3. Okruženje za učenje

Ustanova za strukovno obrazovanje

Izvođenjem terenske nastave okruženje za učenje bitno se proširuje na niz drugih institucija lokalne i državne razine u skladu s mogućnostima te godišnjim planom i programom odgojno obrazovnih ustanova.

Terenska nastava prepoznaje situacije praktičnog poslovnog djelovanja u suradnji s gospodarstvenicima, poslovnim i financijskim institucijama te ostalim relevantnim institucijama kao što su:

- centri za poduzetništvo
- poduzetnički inkubatori
- županijske i/ili gradske skupštine
- Hrvatski zavod za zapošljavanje
- poslovnice FINE
- porezne uprave
- trgovački sudovi
- Hrvatska gospodarska komora
- županijske obrtničke komore
- Hrvatska obrtnička komora
- Hrvatska udruga poslodavaca
- Udruga hrvatskih menadžera
- poslovnice komercijalnih banaka i osiguravajućih kuća
- investicijska društva
- Sabor Republike Hrvatske (saborski odbori za gospodarstvo, radnu politiku, radno zakonodavstvo)
- Zagrebačka burza
- Sindikalne organizacije
- carinske ispostave
- sajmovi
- marketinška događanja (npr. Noć muzeja ili kazališta)
- marketinške agencije/marketinški odjeli pojedinih organizacija
- medijske kuće
- različita strukovna udruženja
- udruge za zaštitu potrošača
- turističke zajednice
- neprofitne organizacije.

4. Kadrovski uvjeti

Nastavni predmet	Nastavnik	Izobrazba*
Hrvatski jezik	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nastavnik općeobrazovnih predmeta 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ profesor hrvatskog jezika i književnosti ▪ profesor jugoslavenskih jezika i književnosti ▪ diplomirani kroatolog ▪ profesor hrvatske kulture ▪ diplomirani komparatist književnosti ili profesor komparativne književnosti (pod uvjetom da ima položen razlikovni ispit iz hrvatskog jezika na Filozofskom fakultetu u Zagrebu) ▪ profesor jugoslavenskih jezika i književnosti sa smjerom animacija kulture (diplomirao na Pedagoškom fakultetu u Rijeci do 1991. godine pod uvjetom da ima položen razlikovni ispit iz hrvatskog jezika na tom fakultetu) ▪ magistar hrvatskog jezika i književnosti ▪ magistar edukacije hrvatskog jezika i književnosti ▪ magistar kroatologije ▪ magistar edukacije kroatologije ▪ magistar kroatistike i južnoslavenskih filologija
Engleski jezik	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nastavnik općeobrazovnih predmeta 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ profesor engleskog jezika i književnosti ▪ diplomirani anglist ▪ magistar edukacije (nastavnički smjer) engleskog jezika (i književnosti) ▪ magistar prevoditelj ukoliko ima položenu pedagoško-psihološko-metodičku naobrazbu ▪ magistar filolog ukoliko ima položenu pedagoško-psihološko-metodičku naobrazbu

Njemački jezik	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nastavnik općeobrazovnih predmeta 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ profesor njemačkog jezika i književnosti ▪ magistar edukacije (nastavnički smjer) njemačkog jezika (i književnosti) ▪ magistar prevoditelj ukoliko ima položenu pedagoško-psihološko-metodičku naobrazbu ▪ magistar filolog ukoliko ima položenu pedagoško-psihološko-metodičku naobrazbu
Povijest	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nastavnik općeobrazovnih predmeta 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ diplomirani povjesničar ▪ profesor povijesti ▪ magistar edukacije povijesti ▪ magistar povijesti
Etika	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nastavnik općeobrazovnih predmeta 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ profesor filozofije ▪ magistar edukacije filozofije ▪ diplomirani filozof ▪ magistar filozofije ▪ profesor sociologije ▪ magistar sociologije ▪ diplomirani politolog ▪ magistar politologije ▪ diplomirani teolog ▪ magistar teologije ▪ diplomirani kateheta ▪ magistar religiozne pedagogije i katehetike ▪ profesor hrvatske kulture ▪ magistar edukacije kroatologije ▪ diplomirani kroatolog ▪ magistar kroatologije ▪ profesor religijske kulture ▪ magistar edukacije religijskih znanosti ▪ diplomirani religiolog ▪ magistar religijskih znanosti

Geografija	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nastavnik općeobrazovnih predmeta 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ profesor geografije ▪ profesor geografije i povijesti ▪ profesor geografije i geologije ▪ diplomirani geograf ▪ profesor geografije i drugog predmeta ▪ magistar edukacije geografije ▪ magistar edukacije geografije i povijesti ▪ magistar edukacije geografije i drugog predmeta
Tjelesna i zdravstvena kultura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nastavnik općeobrazovnih predmeta 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ magistar kineziologije ▪ profesor kineziologije ▪ profesor tjelesnog odgoja ▪ profesor fizičke kulture ▪ profesor fizičkog odgoja
Matematika	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nastavnik općeobrazovnih predmeta 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ magistar edukacije matematike ▪ magistar matematike ▪ magistar edukacije matematike i informatike ▪ magistar računarstva i matematike ▪ magistar edukacije matematike i fizike ▪ magistar edukacije fizike i matematike ▪ profesor matematike ▪ diplomirani inženjer matematike ▪ profesor matematike i informatike ▪ diplomirani inženjer računarstva i matematike ▪ profesor matematike i fizike ▪ profesor fizike i matematike
Kemija	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nastavnik općeobrazovnih predmeta 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ profesor kemije ▪ diplomirani ing. kemije ▪ diplomirani ing. kemijske tehnologije ▪ diplomirani kemijski inženjer ▪ diplomirani ing. biotehnologije ▪ magistar edukacije kemije ▪ magistar edukacije biologije i kemije ▪ magistar edukacije fizike i kemije ▪ magistar kemije ▪ magistar/inženjer kemijskog inženjerstva

		<ul style="list-style-type: none"> ▪ magistar primijenjene kemije ▪ magistar/inženjer bioprocesnog inženjerstva
Biologija	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nastavnik općeobrazovnih predmeta 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ profesor biologije ▪ magistar biologije ▪ profesor biologije i kemije ▪ magistar biologije i kemije ▪ diplomirani inženjer biologije - smjer ekologija ▪ diplomirani inženjer biologije - smjer molekularna biologija ▪ magistar molekularne biologije ▪ magistar eksperimentalne biologije ▪ magistar biologije i ekologije mora ▪ magistar ekologije i zaštite prirode ▪ magistar zaštite okoliša
Osnove ekonomije	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nastavnici stručno teorijskih sadržaja 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ magistar ekonomije ▪ diplomirani ekonomist
Statistika	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nastavnici stručno teorijskih sadržaja 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ magistar ekonomije ▪ magistar matematike ▪ diplomirani ekonomist ▪ profesor matematike ▪ diplomirani inženjer matematike
Poslovne komunikacije (prvi razred)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nastavnici stručno teorijskih sadržaja 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ magistar ekonomije ▪ magistar prava ▪ magistar politologije ▪ magistar hrvatskog jezika i književnosti ▪ magistar edukacije hrvatskog jezika i književnosti <p>NAPOMENA: obvezno poznavanje daktilografije i rada na računalu</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ diplomirani ekonomist ▪ diplomirani pravnik ▪ diplomirani politolog ▪ profesor hrvatskog jezika i književnosti <p>NAPOMENA: obvezno poznavanje daktilografije i rada na računalu</p>
Poslovne komunikacije (drugi razred)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nastavnici stručno-teorijskih sadržaja 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ magistar ekonomije ▪ diplomirani ekonomist
Komunikacijsko-prezentacijske vještine	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nastavnici stručno-teorijskih sadržaja 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ magistar ekonomije ▪ magistar komunikologije ▪ magistar politologije ▪ magistar hrvatskog jezika i književnosti

		<ul style="list-style-type: none"> ▪ diplomirani ekonomist ▪ diplomirani komunikolog ▪ diplomirani politolog ▪ profesor hrvatskog jezika i književnosti
Osnove računovodstva	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nastavnici stručno-teorijskih sadržaja 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ magistar ekonomije ▪ diplomirani ekonomist
Računovodstvo troškova i imovine	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nastavnici stručno-teorijskih sadržaja 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ magistar ekonomije ▪ diplomirani ekonomist
Računovodstvo proizvodnje i trgovine	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nastavnici stručno-teorijskih sadržaja 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ magistar ekonomije ▪ diplomirani ekonomist
Poduzetničko računovodstvo	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nastavnici stručno-teorijskih sadržaja 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ magistar ekonomije ▪ diplomirani ekonomist
Marketing	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nastavnici stručno-teorijskih sadržaja 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ magistar ekonomije ▪ diplomirani ekonomist
Bankarstvo i osiguranje	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nastavnici stručno-teorijskih sadržaja 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ magistar ekonomije ▪ diplomirani ekonomist
Tržište kapitala	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nastavnici stručno-teorijskih sadržaja 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ magistar ekonomije ▪ diplomirani ekonomist
Poduzetništvo	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nastavnici stručno-teorijskih sadržaja 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ magistar ekonomije ▪ diplomirani ekonomist
Vježbenička tvrtka	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nastavnici stručno-teorijskih sadržaja 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ magistar ekonomije ▪ diplomirani ekonomist
Društveno odgovorno poslovanje	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nastavnici stručno-teorijskih sadržaja 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ magistar ekonomije ▪ magistar prava ▪ magistar politologije ▪ diplomirani ekonomist ▪ diplomirani pravnik ▪ diplomirani politolog
Pravno okruženje poslovanja	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nastavnici stručno-teorijskih sadržaja 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ magistar prava ▪ magistar ekonomije ▪ diplomirani pravnik ▪ diplomirani ekonomist
Informatika	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nastavnici stručno-teorijskih sadržaja 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ magistar ekonomije (smjer poslovna informatika) ▪ magistar poslovne ekonomije (smjer informatičko poslovanje) ▪ magistar poslovne ekonomije (smjer poslovna informatika) ▪ magistar profesor informatike ▪ magistar profesor matematike i informatike ▪ magistar profesor fizike i informatike ▪ magistar informatike ▪ magistar računarstva ▪ diplomirani ekonomist (smjer poslovna informatika) ▪ diplomirani ekonomist (smjer

		informatičko poslovanje) <ul style="list-style-type: none"> ▪ profesor informatike ▪ profesor matematike i informatike ▪ profesor fizike i informatike
Obiteljski posao	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nastavnici stručno-teorijskih sadržaja 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ magistar ekonomije ▪ diplomirani ekonomist
Globalno poslovno okruženje	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nastavnici stručno-teorijskih sadržaja 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ magistar ekonomije ▪ magistar politologije ▪ magistar prava ▪ diplomirani ekonomist ▪ diplomirani politolog ▪ diplomirani pravnik
Uvod u poslovno upravljanje	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nastavnici stručno-teorijskih sadržaja 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ magistar ekonomije ▪ diplomirani ekonomist
Osnove turizma	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nastavnici stručno-teorijskih sadržaja 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ magistar ekonomije ▪ diplomirani ekonomist
Računovodstvo neprofitnih organizacija	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nastavnici stručno-teorijskih sadržaja 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ magistar ekonomije ▪ diplomirani ekonomist
Analiza financijskih izvještaja	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nastavnici stručno-teorijskih sadržaja 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ magistar ekonomije ▪ diplomirani ekonomist
Upravljanje prodajom	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nastavnici stručno-teorijskih sadržaja 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ magistar ekonomije ▪ diplomirani ekonomist
Marketing usluga	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nastavnici stručno-teorijskih sadržaja 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ magistar ekonomije ▪ diplomirani ekonomist

* Napomena: kada postoje dvojbe oko ispunjavanja propisanih uvjeta odgovarajuće vrste obrazovanja za izvođenje nastave iz pojedinog nastavnog predmeta (promjena naziva nastavnog predmeta, akademskog ili stručnog naziva, nastavnog plana i programa/strukovnog kurikulumu, uvođenje novog akademskog ili stručnog naziva i sl.) suglasnost o odgovarajućoj vrsti obrazovanja za izvođenje nastave iz pojedinog nastavnog predmeta na zahtjev ustanove za strukovno obrazovanje može izdati ministarstvo nadležno za obrazovanje uz prethodno stručno mišljenje nadležne agencije.

5. Minimalni materijalni uvjeti

Nastavni predmet	Oprema	Prostor
Hrvatski jezik	školska ploča, grafoskop, računalo s pristupom internetu, projektor i projektno platno	standardna učionica
Engleski jezik	školska ploča, računalo s pristupom internetu i potrebnim softverom, projektor i projektno platno, cd player, dvd player	standardna učionica, kabinet za strani jezik
Njemački jezik	školska ploča, računalo s pristupom internetu i potrebnim softverom, projektor i projektno platno, cd player, dvd player	standardna učionica, kabinet za strani jezik
Povijest	školska ploča, kreda, računalo s pristupom internetu, projektor i projektno platno	standardna učionica, kabinet za povijest
Etika	školska ploča, kreda, računalo s pristupom internetu, projektor i projektno platno	standardna učionica, kabinet za etiku
Geografija	geografske karte svijeta, kontinenta i Republike Hrvatske, topografske karte (broj listova dostatan radu u paru), satelitske snimke, reljefni modeli, zbirke minerala i stijena, prozirnice, računalna tehnologija i multimedijalne prezentacije, internet, kompas, krivinomjer, gps uređaj (broj kompasa, krivinomjera i gps uređaja minimalno dostatan za rad u skupinama), grafički prikazi, tekstualni materijal	specijalizirana učionica za geografiju ili kabinet za geografiju školsko dvorište
Tjelesna i zdravstvena kultura	nastavna sredstva i pomagala sukladno državnom pedagoškom standardu za opremanje sportskih igrališta, dvorana i ostalih pratećih prostora	otvoreni i zatvoreni sportski prostori s pratećim higijenskim prostorijama (sportska dvorana, teretana, igrališta, plivalište...),- sukladno državnom pedagoškom standardu
Matematika	školska ploča, pametna ploča, kreda u boji i geometrijski pribor, modeli geometrijskih tijela, računalo s pristupom internetu i potrebnim matematičkim softverom,	standardna učionica, kabinet za matematiku, informatička učionica - korištenje prilikom realizacije pojedinih nastavnih tema

	projektor i projektno platno	
Kemija	školska ploča, kemijski pribor i kemikalije, računalo s pristupom internetu, projektor i projektno platno	standardna učionica ili specijalizirana učionica za kemiju, informatička učionica - korištenje prilikom realizacije pojedinih nastavnih tema
Biologija	školska ploča, grafoskop/lcd projektor, projektno platno, računalo s internetskom vezom, dvd player, televizor, svjetlosni mikroskopi, lupe ili povećala, model kostura čovjeka, model unutarnjih organa čovjeka (torso), modeli i slike organa čovjeka, stetoskop i tlakomjer	standardna učionica, kabinet za biologiju, specijalizirana učionica - korištenje prilikom realizacije pojedinih nastavnih tema
Osnove ekonomije	školska ploča, grafoskop, računalo s pristupom internetu, projektor i projektno platno	standardna učionica
Statistika	školska ploča, grafoskop, računalo s pristupom internetu, projektor i projektno platno	standardna učionica
Poslovne komunikacije (prvi razred)	učionica opremljena uredskim stolovima i ergonomskim stolcima, na svakom radnome mjestu obvezno je jedno osobno računalo s potrebnim softverima, i sljedeća uredska oprema: jedan telefon, tri pisača, jedan fotokopirni uređaj, skener, jedan lcd projektor, projektno platno, ploča, flipchart, uredski materijal, rezač papira i kutija za ekološko spremanje nepotrebne papirne dokumentacije, mjesto za pohranu i klasifikaciju poslovne dokumentacije, police za pohranu i klasificiranje dokumentacije u elektroničkom obliku, npr. police za cd-ove i sl., kamera, digitalni fotoaparat	specijalizirana učionica za poslovne komunikacije
Poslovne komunikacije (drugi razred)	učionica opremljena uredskim stolovima i ergonomskim stolcima, na svakom radnome mjestu obvezno je jedno osobno računalo s potrebnim softverima, i sljedeća uredska oprema: jedan	specijalizirana učionica za poslovne komunikacije

	telefon, tri pisača, jedan fotokopirni uređaj, skener, jedan lcd projektor, projektno platno, ploča, flipchart, uredski materijal, rezač papira i kutija za ekološko spremanje nepotrebne papirne dokumentacije, mjesto za pohranu i klasifikaciju poslovne dokumentacije, police za pohranu i klasificiranje dokumentacije u elektroničkom obliku, npr. police za cd-ove i sl., kamera, digitalni fotoaparar	
Komunikacijsko-prezentacijske vještine	učionica opremljena uredskim stolovima i ergonomskim stolcima, na svakom radnom mjestu obvezno je jedno osobno računalo s potrebnim softverima, i sljedeća uredska oprema: jedan telefon, tri pisača, jedan fotokopirni uređaj, skener, jedan lcd projektor, projektno platno, ploča, flipchart, uredski materijal, rezač papira i kutija za ekološko spremanje nepotrebne papirne dokumentacije, mjesto za pohranu i klasifikaciju poslovne dokumentacije, police za pohranu i klasificiranje dokumentacije u elektroničkom obliku, npr. police za cd-ove i sl., kamera, digitalni fotoaparar	specijalizirana učionica za poslovne komunikacije
Osnove računovodstva	školska ploča, grafoskop, računalo s pristupom internetu, projektor i projektno platno	standardna učionica
Računovodstvo troškova i imovine	školska ploča, grafoskop, računalo s pristupom internetu, projektor i projektno platno	standardna učionica
Računovodstvo proizvodnje i trgovine	školska ploča, grafoskop, računalo s pristupom internetu, projektor i projektno platno	standardna učionica
Poduzetničko računovodstvo	školska ploča, grafoskop, računalo s pristupom internetu, projektor i projektno platno	standardna učionica
Marketing	školska ploča, grafoskop, računalo s pristupom internetu, projektor i	standardna učionica

	projektno platno	
Bankarstvo i osiguranje (treći razred)	školska ploča, grafoskop, računalo s pristupom internetu, projektor i projektno platno	standardna učionica
Bankarstvo i osiguranje (četvrti razred)	učionica opremljena uredskim (bankarskim) namještajem i ergonomskim stolicama, poželjno je na svakom radnom mjestu imati jedno računalo (minimalno 7 računala), 3 pisača, 1 fotokopirni aparat, 1 lcd projektor, projektno platno, telefon, skener, kamera, fotoaparat, faks, im printer, police i registratori za svu potrebnu dokumentaciju, ploča, flipchart, rezač papira i kutija za ekološko spremanje nepotrebne papirnate dokumentacije i potreban uredski materijal, softver, softver za poslovanje banaka i osiguravajućih kuća prilagođen nastavnom planu i programu	specijalizirana učionica za bankarstvo i osiguranje
Tržište kapitala	školska ploča, grafoskop, računalo s pristupom internetu, projektor i projektno platno	standardna učionica
Poduzetništvo	školska ploča, grafoskop, računalo s pristupom internetu, projektor i projektno platno	standardna učionica
Vježbenička tvrtka	učionica opremljena uredskim namještajem i ergonomskim stolicama, poželjno je na svakom radnom mjestu imati jedno osobno računalo s potrebnim softverima (minimalno 7 računala), 3 pisača, 1 fotokopirni aparat, 1 lcd projektor, projektno platno, telefon, skener, kamera, fotoaparat, faks, police i registratori za svu potrebnu dokumentaciju, ploča, flipchart, rezač papira i kutija za ekološko spremanje nepotrebne papirnate dokumentacije i potreban uredski materijal, softver	specijalizirana učionica za vježbeničku tvrtku
Društveno odgovorno poslovanje	školska ploča, grafoskop, računalo s pristupom	standardna učionica

	internetu, projektor i projektno platno	
Pravno okruženje poslovanja	školska ploča, grafoskop, računalo s pristupom internetu, projektor i projektno platno	standardna učionica
Informatika	računalna učionica , projektor, pisač i pristup internetu, programska oprema (operacijski sustav, antivirusna zaštita, primjenski programi, programsko okruženje odabranog programskog jezika)	informatička učionica, kabinet za nastavnika za odlaganje programa, nastavnih sredstava, pomagala i literature, sistemska soba za poslužitelje i mrežnu opremu
Obiteljski posao	školska ploča, grafoskop, računalo s pristupom internetu, projektor i projektno platno	standardna učionica
Globalno poslovno okruženje	školska ploča, grafoskop, računalo s pristupom internetu, projektor i projektno platno	standardna učionica
Uvod u poslovno upravljanje	školska ploča, grafoskop, računalo s pristupom internetu, projektor i projektno platno	standardna učionica
Osnove turizma	školska ploča, grafoskop, računalo s pristupom internetu, projektor i projektno platno	standardna učionica
Računovodstvo neprofitnih organizacija	školska ploča, grafoskop, računalo s pristupom internetu, projektor i projektno platno	standardna učionica
Analiza financijskih izvještaja	školska ploča, grafoskop, računalo s pristupom internetu, projektor i projektno platno	standardna učionica
Upravljanje prodajom	školska ploča, grafoskop, računalo s pristupom internetu, projektor i projektno platno	standardna učionica
Marketing usluga	školska ploča, grafoskop, računalo s pristupom internetu, projektor i projektno platno	standardna učionica

6. Reference dokumenta

6.1. Referentni brojevi

Kod standarda kvalifikacije: **SK-0901/11-01-42/11-01**

Naziv sektora: Ekonomija, trgovina i poslovna administracija

Šifra sektora: 09

6.2. Članovi radnih skupina koji su sudjelovali u izradbi strukovnog kurikuluma

6.2.1. Općeobrazovni dio

I. Jezično-komunikacijsko područje:

Ivana Lekić, prof., AZOO, Split – voditeljica

Jelena Matković, prof. ASOO, Zagreb

Vesna Hrvoj-Šic, prof. MZOS, Zagreb

Hrvatski jezik

dr.sc. Sanja Fulgosi, NCVVO, Zagreb

Božica Jelaković, prof., XV. gimnazija, Zagreb

dr.sc. Srećko Listeš, AZOO, Split

Tanja Marčan, prof., Hotelijersko-turistička škola Opatija, Opatija

Melita Rabak, prof., Trgovačka i tekstilna škola u Rijeci, Rijeka

Linda Grubišić Belina, prof., AZOO, Rijeka

Engleski i njemački jezik

Izabela Potnar Mijić, prof., AZOO, Osijek

Ana Crkvenčić, prof., AZOO, Zagreb

Dubravka Kovačević, prof., AZOO, Zagreb

Ninočka Truck-Biljan, prof., Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera, Osijek

Vlasta Svalina, prof., Ekonomska i upravna škola, Osijek

Livija Pribanić Katarinić, prof., Srednja strukovna škola Vinkovci, Vinkovci

Dragana Jurilj Prgomet, prof., Druga srednja škola Beli Manastir, Beli Manastir

Cvjetanka Božanić, prof., X. gimnazija „Ivan Supek“, Zagreb

II. Matematičko područje:

Matematika

Neda Lesar, prof., AZOO, Zagreb - voditeljica

Nada Gvozdenović, dipl. ing., ASOO, Zagreb

Mirjana Ilijić, prof., Tehnička škola Ruđera Boškovića, Zagreb

Draga Dolenc Gashi, prof., Grafička škola u Zagrebu, Zagreb

Zlatko Zadelj, prof., NCVVO, Zagreb

Darko Belović, MZOS, Zagreb

III. Prirodoslovno područje:

mr. sc. Diana Garašić, AZOO, Zagreb - voditeljica
Nada Gvozdenović, dipl. ing., ASOO, Zagreb
Andreja Uroić Landekić, MZOS, Zagreb

Geografija

Sonja Burčar, prof., AZOO, Osijek
dr. sc. Ružica Vuk, Prirodoslovno-matematički fakultet, Geografski odsjek, Zagreb

Kemija

Borjanka Smojver, dipl. ing., AZOO, Rijeka
Gordana Cecić-Sule, prof., AZOO, Split
mr. Olgica Martinis, AZOO, Zagreb
Ratka Šoić, dipl. ing., Prirodoslovna i grafička škola, Rijeka
Sanja Klubička, dipl. ing., Tehnička škola Daruvar, Daruvar

Biologija

mr. sc. Zrinka Pongrac Štimac, prof., V. gimnazija, Zagreb
Dalibor Sumpor, prof., Srednja škola Tina Ujevića i Tehnička škola, Kutina
Marina Ništ, prof., AZOO, Osijek
prof. dr. sc. Ines Radanović, Prirodoslovno-matematički fakultet, Odsjek za biologiju, Zagreb

IV. Tehničko i informatičko područje:

/

V. Društveno-humanističko područje:

Ankica Mlinarić, dipl. teolog, AZOO, Osijek - voditeljica
Mateja Mandić, prof., ASOO, Zagreb
Ivana Pilko Čunčić, dipl. fonetičar i lingvist, MZOS, Zagreb

Etika

Milana Funduk, prof., Klasična gimnazija, Zagreb, AZOO
dr. sc. Dijana Lozić-Leko, Gimnazija A. G. Matoša, Zabok

Povijest

mr. sc. Marijana Marinović, AZOO, Rijeka
dr. sc. Željko Holjevac, Filozofski fakultet, Zagreb
Lobert Simičić, dipl. sociolog i dipl. povjesničar, Medicinska škola, Rijeka
Mladen Stojić, prof., Srednja škola za elektrotehniku i računalstvo, Rijeka
Miroslav Šašić, prof., Prirodoslovna škola Vladimira Preloga, Zagreb

VI. Umjetničko područje:

/

VII. Tjelesno i zdravstveno područje:

Tjelesna i zdravstvena kultura

Željko Štefanac, prof., AZOO, Zagreb - voditelj

Biljana Šoda, prof. ASOO, Zagreb

Višnja Maranić-Uremović, MZOS, Zagreb

prof. dr. sc. Boris Neljak, Kineziološki fakultet, Zagreb

dr.sc. Dario Novak, Kineziološki fakultet, Zagreb

dr.sc. Vilko Petrić, Kineziološki fakultet, Zagreb

Ana Matković, prof., Škola za primalje, Zagreb

6.2.2. Strukovni dio

mr. sc. Sanja Arambašić, Ekonomska i upravna škola Osijek, Osijek

Marija Dlesk, dipl. oec., Srednja škola Zabok, Zabok

Anita Grbić, dipl. oec., Ekonomska i trgovačka škola Dubrovnik, Dubrovnik

Marija Horvatić-Kapelac, dipl. oec., Ekonomska i birotehnička škola Bjelovar, Bjelovar

dr. sc. Olivera Jurković Majić, Prva ekonomska škola, Zagreb

Martina Lešković, ekonomist, Zagrebačka banka d.d., Zagreb

Zdenka Marjanović, dipl. ing., Croatia osiguranje d.o.o., Zagreb

mr. sc. Mila Petrović, Proplin d.o.o., Zagreb

Ljiljana Škorić, dipl. iur., Agencija za promet nekretninama Lili f-1 nekretnine d.o.o., Zagreb

Dora Ulaga, dipl. oec., ASOO, Zagreb

Nenad Vakanjac, dipl. oec., nezavisni stručnjak, Zagreb

6.3. Predlagatelj strukovnog kurikuluma

Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih.